

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Министерство образования и науки Республики Казахстан

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы
Национальная академия образования имени И. Алтынсарина

**ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМИ ЦИКЛДІҢ ПӘНДЕРІН АҒЫЛШЫН
ТІЛІНДЕ ОҚЫТАТЫН МЕКТЕПТЕРДЕ ПИЛОТТІК ЖОБАНЫ
ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ МОНИТОРИНГІ**

Әдістемелік ұсынымдар

**МОНИТОРИНГ РЕАЛИЗАЦИИ ПИЛОТНОГО ПРОЕКТА В ШКОЛАХ,
ПРЕПОДАЮЩИХ ПРЕДМЕТЫ ЕСТЕСТВЕННО-
МАТЕМАТИЧЕСКОГО ЦИКЛА НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ**

Методические рекомендации

Астана
2018

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының Ғылыми кеңесімен баспаға ұсынылды (2018 жылғы 15.06. № 7 хаттама)

Рекомендовано к изданию Ученым советом Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 7 от 15.06.2018 года)

Жаратылыстану ғылыми циклдің пәндерін ағылшын тілінде оқытатын мектептерде пилоттік жобаны жүзеге асыру мониторингі. Әдістемелік ұсынымдар. - Астана: Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2018. – 93 б.

Мониторинг реализации пилотного проекта в школах, преподающих предметы естественно-математического цикла на английском языке. Методические рекомендации. - Астана: НАО имени И. Алтынсарина, 2018. – 89 с.

ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытатын мектептердегі пилоттық жобаны жүзеге асыру мониторингісі мұғалімдерге, білім беру ұйымдарының басшыларына, әдіскерлерге, Білім басқармасының басшылары мен қызметкерлеріне арналған. Аталған санаттағы қызметкерлер мониторинг нәтижелерін ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуды әрі қарай дамытуға пайдалана алады.

Мониторинг реализации пилотного проекта в школах, преподающих предметы естественно-математического цикла на английском языке, предназначен для учителей, руководителей учебных заведений, методистов, руководителей и сотрудников Управлений образования. Сотрудники этой категории могут использовать результаты мониторинга для дальнейшего продвижения обучения предмету ЕМЦ на английском языке.

© Ы. Алтынсарин атындағы
Ұлттық білім академиясы, 2018.
© Национальная академия образования
им. И. Алтынсарина, 2018.

Кіріспе

Жаратылыстану-математикалық циклдің бірқатар пәндерін ағылшын тілінде оқытуға көшу Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың «Ұлт жоспары» деп аталатын «100 қадам» бағдарламасының 79 - қадамында «Білім беру жүйесінде ағылшын тілінде оқытуға кезең-кезеңмен көшу - жоғары мектеп пен жоғары оқу орнында» көрсетілген.

Аталған мақсатқа жету ҚР білім беруді және ғылымды дамытудың 2016 - 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында көрініс тапқан, сонымен қатар, 2015 жылы «Үш тілде білім беруді дамытудың 2015-2020 жылдарға арналған Жол картасы қабылданған.

2017-2018 оқу жылында ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде пилоттық оқыту басталды.

Аталған мониторинг онлайн-режимінде өткізілді. Мониторингтің бір бөлігі онлайн-сауалнаманың келесі категориядағы респонденттеріне арналған:

- физика пәні мұғалімдері;
- химия пәні мұғалімдері;
- биология пәні мұғалімдері;
- информатика пәні мұғалімдері;
- мектеп директорының орынбасарлары;
- ата-аналар;
- 7-11-сынып оқушылары.

Онлайн-сауалнамаға ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде пилоттық режимде оқытатын 153 мектеп және ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытудың элементтерін енгізу арқылы жүзеге асырып жатқан 374 мектеп қатысты (ҚР БҒМ 31.11.2017 ж.№ 556 бұйрық).

1 ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту бойынша мектептердегі пилоттық жобаны жүзеге асыру мониторингісінің мақсаттары мен міндеттері

ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту бойынша мектептердегі пилоттық жобаны жүзеге асыру мониторингісінің мақсаты мен міндеттері:

- Пилоттық жобаға қатысатын мұғалімдердің жеке дерекқорын құрастыру;
- ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту бойынша нәтижелі тәжірибені әрі қарай құжаттау үшін анықтау;
- Пилоттық жобаны жүзеге асыру барысында кездесетін ұйымдастыру және мазмұндық сипаттағы жүйелік проблемаларды анықтау;
- Мониторинг қорытындысы бойынша жалпылама сипаттағы қысқа әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу.

2 Мониторинг құрылымы мен технологиялық карталар

Мониторинг екі блоктан тұрады:

1) педагогтарға, Пилоттық мектеп директорларының орынбасарларына, білім алушыларға және ата-аналарға арналған сауалнама;

2) ақпарат ағымын өңдеу есеп формалары немесе технологиялық карталары (ААӨ);

Бірінші блок физика, химия, биология және информатика мұғалімдеріне арналған 34 сұрақты, Пилоттық мектеп директорларының орынбасарларына арналған 29 сұрақты, 7-11 сынып білім алушыларына арналған 9 сұрақты және ата-аналарға арналған 7 сұрақты қамтиды. Олар төменде көрсетілген.

Физика, химия, биология және информатика мұғалімдеріне арналған сұрақтар:

1 Өзіңіз туралы мәліметтерді белгілеңіз (Т.А.Ә., телефон нөмірі, электрондық мекен-жайы).

2 Өз жасыңызды көрсетіңіз.

3 Өзіңіздің педагогикалық жұмыс өтіліңізді көрсетіңіз.

4 Өзіңіздің біліктілік санатыңызды көрсетіңіз.

5 Жаңартылған білім мазмұны бойынша біліктілікті арттыру курстарынан өттіңіз бе?

6 CLIL-технологиясы бойынша біліктілікті арттыру курстарынан өттіңіз бе?

7 Ағылшын тілі бойынша (тілдік курстар) біліктілікті арттыру курстарынан өттіңіз бе?

8 Сізде ағылшын тілін меңгеру деңгейін растайтын сертификаттар бар ма?

9 Сіздің ағылшын тілін білу деңгейіңізді көтеруге деген мақсат/ықыласыңыз бар ма?

10 Сіз өз пәніңізді ағылшын тілінде оқытатын сыныпты/сыныптарды көрсетіңіз?

11 Сіз ағылшын тілінде нақты не жүргізесіз?

12 Сіз ағылшын тілінде жүргізетін вариативтік компонент пәнінің (курс, үйірме, секция) атауын көрсетіңіз.

13 Сіз өз пәніңізді оқытуда CLIL технологиясын қолданасыз ба?

14 Өз пәніңізді ағылшын тілінде ішінара/жартылай енгізу режимінде жүргізетін сыныптарды көрсетіңіз? (Ішінара/жартылай енгізу сабақтың жекелеген кезеңдерінің ағылшын тілінде (ТЗ) жүргізілуін білдіреді)

15 Өз пәніңізді ағылшын тілінде толықтай енгізу режимінде жүргізетін сыныптарды көрсетіңіз? (Толықтай енгізу сабақтың толықтай ағылшын тілінде (ТЗ) жүргізілуін білдіреді)

16 Сіз сабақтың қай кезеңінде ағылшын тілін ішінара/жартылай енгізу режимін қолданасыз?

17 Қолданылатын ресурстарды көрсетіңіз.

18 Сіз өз пәніңіз бойынша ағылшын тілінде оқу-дидактикалық, оқу-көрнекілік немесе өзге де көмекші материалдар әзірледіңіз бе?

19 Әзірленген жағдайда (алдыңғы сұрақ), қандай сыныптарға?

20 Сізде элективті курстардың, сыныптан тыс іс-шаралардың, сабақтардың патенттелген әзірлемелері бар ма?

21 Бар болса, (алдыңғы сұрақ) оларды атаңыз.

22 Сіз өз пәніңіз бойынша БЖБ және ТЖБ үшін ағылшын тілінде тапсырмалар әзірледіңіз бе?

23 Сіз өз пәніңіз бойынша қай сабақта білім алушылардың тілдік құзыреттіліктеріне **қалыптастырушы** бағалау жүргізесіз?

24 Сіз қай сабақта білім алушылардың пәндік құзыреттіліктеріне **қалыптастырушы** бағалау жүргізесіз?

25 Сіз өз пәніңіз бойынша қай сабақта білім алушылардың тілдік құзыреттіліктеріне **жиынтық** бағалау жүргізесіз?

26 Сіз қай сабақта білім алушылардың пәндік құзыреттіліктеріне **жиынтық** бағалау жүргізесіз?

27 Сіздің пәніңіз бойынша білім алушылардың тілдік және пәндік құзыреттіліктеріне диагностика жүргізіле ме?

28. Пәніңізді ағылшын тілінде оқыту, білім алушылардың тілдік және пәндік құзыреттілік деңгейіне қалай әсер етті?

29 Пилоттық оқыту проблемаларын сіз қай жерде талқылайсыз (ЖМЦ мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінде, ағылшын тілі мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінде, ЖМЦ және ағылшын тілі мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінде, мектептегі Пилоттық жоба бойынша шығармашылық топта, қала/аудандағы Пилоттық жоба бойынша шығармашылық топта, жетекші оқу-ісі жөніндегі меңгерушімен)

30 Сіз ағылшын тілі мұғалімдерінің тарапынан қолдау аласыз ба?

31 Пилоттық жоба жұмысында мектеп әкімшілігі тарапынан қолдауды сезесіз бе?

32 Сіз Пилоттық жоба аясында мектеп әкімшілігімен ынтымақтастық туралы келісім-шарт жасадыңыз ба?

33 Сіз пәнді ағылшын тілінде бергеніңіз үшін еңбекақыңызға қосымша ақы аласыз ба?

34 Пилоттық жобамен байланысты бір немесе екі ұйымдастырушылық және мазмұндық сипаттағы мәселелерді көрсетіңіз

Пилоттық мектеп директорларының орынбасарларына арналған сұрақтар:

1 Өзіңіз туралы мәліметтерді көрсетіңіз (Т.А.Ә., телефон нөмірі, электронды мекен-жайы).

2 Өз жасыңызды көрсетіңіз.

3 Өзіңіздің жетекшілік жұмыс өтіліңізді көрсетіңіз.

4 Өзіңіздің біліктілік санатыңызды көрсетіңіз.

5 Жанартылған білім беру мазмұны бойынша біліктілікті арттыру курстарынан өттіңіз бе?

6 CLIL-технологиясы бойынша біліктілікті арттыру курстарынан өттіңіз бе?

7 Сіздің мектебіңізде барлығы қанша ЖМЦ мұғалімдері жұмыс істейді?

8 Мектептегі ЖМЦ мұғалімдерінің нешеуі тілдік курстардан өткен?

9 Тілдік курстардан өткен физика пәні мұғалімдерінің нешеуі 25 жасқа дейін, 35 жасқа дейін, 45 жасқа дейін, 55 жасқа дейін, 55 жастан жоғары жас шамаларында.

10 Тілдік курстардан өткен информатика пәні мұғалімдерінің нешеуі 25 жасқа дейін, 35 жасқа дейін, 45 жасқа дейін, 55 жасқа дейін, 55 жастан жоғары жас шамаларында.

11 Тілдік курстардан өткен химия пәні мұғалімдерінің нешеуі 25 жасқа дейін, 35 жасқа дейін, 45 жасқа дейін, 55 жасқа дейін, 55 жастан жоғары жас шамаларында.

12 Тілдік курстардан өткен биология пәні мұғалімдерінің нешеуі 25 жасқа дейін, 35 жасқа дейін, 45 жасқа дейін, 55 жасқа дейін, 55 жастан жоғары жас шамаларында.

13 Тілдік курстардан өткен физика пәні мұғалімдерінің нешеуі декреттік демалыста, зейнеталды жаста (әйелдер 57 жастан жоғары, ерлер 61 жастан жоғары)?

14 Тілдік курстардан өткен информатика пәні мұғалімдерінің нешеуі декреттік демалыста, зейнеталды жаста (әйелдер 57 жастан жоғары, ерлер 61 жастан жоғары)?

15 Тілдік курстардан өткен химия пәні мұғалімдерінің нешеуі декреттік демалыста, зейнеталды жаста (әйелдер 57 жастан жоғары, ерлер 61 жастан жоғары)?

16 Тілдік курстардан өткен биология пәні мұғалімдерінің нешеуі декреттік демалыста, зейнеталды жаста (әйелдер 57 жастан жоғары, ерлер 61 жастан жоғары)?

17 ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде пилоттық оқыту бойынша ЖМЦ мұғалімдерімен ынтымақтастық туралы келісім-шарт жасалды ма?

18 Пилоттық режимде жұмыс істеу барысында мектеп мұғалімдеріне қолдау көрсетесіздер ме?

19 Егер, иә жауабы таңдалса, (алдыңғы сұрақ) қандай үлгіде көрсетілетіні туралы қысқаша жазып өтсеңіз.

20 ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту сұрақтары бойынша 7-11-сынып білім алушылары мен ата-аналары арасында түсіндірме жұмыстары жүргізілді ме?

21 ЖМЦ бір немесе басқа да пәндерін ағылшын тілінде оқу ынтасын анықтау мақсатында 7-11-сынып білім алушылары мен ата-аналары арасында сауалнама/сұрау жүргізілді ме?

22 Ағылшын тілінде оқытылатын ЖМЦ пәндері бойынша білім алушылардың тілдік және пәндік құзыреттіліктерінің диагностикасы жүргізіле ме?

23 Жоғарыдағы 22 сұраққа «Иә» жауабын таңдасаңыз, мектеп шеңберіндегі аталған диагностика нені көрсетті?

24 ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқитын 7-11 сынып білім алушыларының оқу үлгерімі кестелерін толтырыңыз:

Пән атауы: **ХИМИЯ, ФИЗИКА, БИОЛОГИЯ, ИНФОРМАТИКА (жеке-жеке)**

Сынып	2016/2017 оқу жылы										2017/2018 оқу жылы									
	2-тоқсан					3-тоқсан					2-тоқсан					3-тоқсан				
	Балалар саны	Бағалар саны				Балалар саны	Бағалар саны				Балалар саны	Бағалар саны				Балалар саны	Бағалар саны			
		"5"	"4"	"3"	"2"		"5"	"4"	"3"	"2"		"5"	"4"	"3"	"2"		"5"	"4"	"3"	"2"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
7																				
8																				
9																				
10																				
11																				

25 Пилоттық оқыту мәселелерін сіз қай жерде талқылайсыз (ЖМЦ мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінде, ағылшын тілі мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінде, ЖМЦ және ағылшын тілі мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінде, мектептің пилоттық жоба бойынша шығармашылық тобында, қала/ауданның пилоттық жоба бойынша шығармашылық тобында).

26 Сіздің мектебіңізде қолданылатын ағылшын тілі мұғалімдерінің және ЖМЦ мұғалімдерінің бірлескен жұмыстарының түрлері қандай?

27 Сізге қала/аудан/облыс әдістемелік кабинеттерінің тарапынан қолдау көрсетіле ме?

28 Егер Сіз 27-сұраққа «Иә» жауабын таңдасаңыз, қолдау сипатын қысқаша жазып көрсетіңіз.

29 Пилоттық жобамен байланысты бір немесе екі ұйымдастырушылық және мазмұндық сипаттағы мәселелерді көрсетіңіз.

7-11 - сынып білім алушыларына арналған сұрақтар:

1 Сіз қай сыныпта оқисыз?

2 Сіз ағылшын тілін қайда оқыдыңыз/оқисыз?

3 Өзіңіздің ағылшын тілін білу деңгейіңізді бағалаңыз. Бастапқыда әр деңгей сипаттамасын сілтеме арқылы мұқият оқып шығыңыз (1 кесте).

4 Сіз ағылшын тілін меңгеру деңгейіңізді көтеруді қалайсыз ба?

5 Сыныбыңызда қандай пән ағылшын тілінде жүргізіледі?

6 Берілген пәнді ағылшын тілінде оқу, сізге ұнайды ма?

7 ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқу барысында қиындықтар туындай ма?

8 Егер сізде ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту барысында қиындықтар туындаса, оларды көрсетіңіз.

9 Сіздің ата-анаңыз сыныбыңыздағы ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуға қалай қарайды?

Ата –аналарға арналған сұрақтар:

- 1 Сіздің балаңыз қанша және қандай тілдерде сөйлейді?
2. Сіз бір немесе бірнеше ЖМЦ пәнін (химия, физика, биология, информатика) ағылшын тілінде оқыту идеясын қолдайсыз ба?
3. Сіздің балаңыз ағылшын тілін үйренгісі келе ме?
- 4 Сіздің балаңызға мектеп тарапынан ЖМЦ пәндерін (химия, физика, биология, информатика) ағылшын тілінде оқуына көмек көрсетіледі ме?
5. Мектепте Сіздің балаңызды ЖМЦ пәндерін (химия, физика, биология, информатика) ағылшын тілінде оқыту сізді қанағаттандырады ма?
- 6 Сіздің балаңызға ЖМЦ пәндерін (химия, физика, биология, информатика) ағылшын тілінде оқу барысында қиындықтар кездесе ме?
- 7 Егер, сіздің балаңызға ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту барысында қиындықтар кездесе, оларды көрсетіңіз.

1-кесте – Шет тілін білудің жалпыеуропалық құзыреттері: оқып-үйрену, оқыту, бағалау (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment)

Деңгейлер	Деңгейлердің дескрипторлары
A1	Нақты міндеттерді орындауға қажетті, сөйлемдердегі таныс сөздер мен сөз айналымдарын түсінемін және қолдана аламын. Өзімді/басқаларды таныстыра аламын, тұратын мекен жайым, таныстарым, мүлкім бойынша сұрақтар қойып/жауап бере аламын. Күрделі емес әңгімеге араласа аламын, егер де әңгімелесуші анық және баяу сөйлесе және де көмек көрсетуге дайын болса.
A2	Өмірдің негізгі сфераларымен байланысты жеке сөйлемдер мен жиі кездесетін сөйлемшелерді түсінемін (мысалы, өзім және отбасы мүшелері туралы, сатып алу, жұмысқа орналасу және т.б.) Қарапайым таныс және тұрмыстық тақырыптардағы ақпараттарға байланысты тапсырмаларды орындай аламын. Өзім, өзімнің туыстарым мен жақындарым туралы қарапайым сөйлемшелермен айтып бере аламын, күнделікті өмірдің негізгі аспектілерін сипаттай аламын.
B1	Жұмыста, оқуда, дем алыста және т.б. жиі туындайтын, әртүрлі тақырыптардағы әдеби тілде жазылған хабарламалардың нақты идеяларын түсінемін. Оқылатын тілдік мемлекетте болған уақытта туындайтын көпшілік жағдайларда сөйлесе аламын. Мені ерекше қызықтыратын немесе белгілі тақырыптарға байланысы бар хабарлама дайындай аламын. Әсерлерді, оқиғаларды, ұмтылыстарды, үмітті сипаттай аламын, болашаққа деген жоспарды және өз пікірімді айтып және негіздей аламын.
B2	Нақты және абстрактілі тақырыптардағы күрделі мәтіннің жалпы мазмұнын түсінемін, соның ішінде шектеулі мазмұнды мәтіндерді. Тілде сөйлеуші адаммен үнемі тілдесу үшін, тараптардың кез-келгенімен қиындықсыз айтарлықтай тез және кенеттен сөйлей аламын. Мен әртүрлі тақырыптарда егжей-тегжейлі хабарлама жасай аламын және негізгі мәселеге өз көзқарасымды айта аламын, әртүрлі пікірдің артықшылықтары мен кемшіліктерін көрсете аламын.
C1	Әртүрлі тақырыптардағы ауқымды күрделі мәтіндерді түсінемін, жасырын мәнін айыра аламын. Сөз және сөйлем таңдап қиналмай кенеттен тез сөйлеймін. Ғылыми және кәсіби іс –әрекетте тілдесу үшін тілді оралымды және тиімді қолдана аламын. Мәтін ұйымдастыру моделін көрсете отырып, байланыс құралдарын және олардың элементтерін біріктіру арқылы, күрделі тақырыптарға

	дәл, жете, жақсы құрылымды хабарлама құрастыра аламын.
С2	Кез келген ауызша және жазбаша хабарламаларды түсінемін, бірнеше ауызша және жазбаша ақпарат көздеріне сүйене отырып байланысты мәтін құрастыра аламын. Өте күрделі жағдайларда да мағынаның әртүрлі тұстарының маңыздылығын баса айтып, жоғарғы дәлдік деңгейімен және жоғары қарқынмен кенеттен сөйлеймін.

Мониторингтің екінші блогы 153 және 374 мектепке арналған, соның ішінде 84 - «Педагогтар» бөліміне, 23- «Пилоттық мектеп директорларының орынбасарлары» бөліміне, 8- «Білім алушылар» және 3- «Ата -аналар» бөліміне арналған ақпарат ағымын өңдеудің (ААӨ)118 технологиялық картасынан (ТК) құралады. Барлық технологиялық карталар екі тілде (қазақша және орысша) құрастырылған. Төменде оқыту орыс тіліндегі мектептерге арналған ААӨ ТК көрсетілген, олар оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ААӨ ТК бірдей.

Сонымен қатар, мониторингтің барлық деректері екі топқа жүйеленген: 153 мектепке және жеке 374 мектепке. Осыған басында ААӨ ТК атауындағы «153» саны көрсетеді. Пилоттық мектептердің екі тобына бірдей болғандықтан, төменде 153-Пилоттық мектепке арналған ААӨ ТК көрсетеміз.

Есеп беру формасы: МҰҒАЛІМДЕР

1. 153-ТК-01- Физика пәні мұғалімдерінің жеке деректері (1-сұрақ)
2. 153-ТК-02- Химия пәні мұғалімдерінің жеке деректері (1-сұрақ)
3. 153-ТК-03- Биология пәні мұғалімдерінің жеке деректері (1-сұрақ)
4. 153-ТК-04- Информатика пәні мұғалімдерінің жеке деректері (1-сұрақ)
5. 153-ТК-05- Мектеп директоры орынбасарларының жеке деректері (1-сұрақ)
6. 153 ТК 1.1 - П-Ф/қ – *Оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер (2-сұрақ)
7. 153 ТК 2.1 - П-Х/қ – *Оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер (2-сұрақ)
8. 153 ТК 3.1 - П-Б/қ – *Оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер (2-сұрақ)
9. 153 ТК 4.1 - П-И/қ – *Оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер (2-сұрақ)
10. 153 ТК 1.2 - П-Ф/қ – *оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің біліктілік категориясы мен педагогикалық өтілі туралы мәліметтер (3;4-сұрақтар)
11. 153 ТК 2.2 - П-Х/қ – *оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің біліктілік категориясы мен педагогикалық өтілі туралы мәліметтер (3;4-сұрақтар)
12. 153 ТК 3.2 - П-Б/қ – *оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің біліктілік категориясы мен педагогикалық өтілі туралы мәліметтер (3;4-сұрақтар)
13. 153 ТК 4.2 - П-И/қ – *оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің біліктілік категориясы мен педагогикалық өтілі туралы мәліметтер (3;4-сұрақтар)

14. 153 ТК 1.3 - П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (5;6;7-сұрақтар)
15. 153 ТК 2.3 - П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (5;6;7-сұрақтар)
16. 153 ТК 3.3 - П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (5;6;7-сұрақтар)
17. 153 ТК 4.3 - П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (5;6;7-сұрақтар)
18. 153 ТК 1.4 - П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің ағылшын тілін меңгеру деңгейі туралы мәліметтер (8;9-сұрақтар)
19. 153 ТК 2.4 - П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің ағылшын тілін меңгеру деңгейі туралы мәліметтер (8;9-сұрақтар)
20. 153 ТК 3.4 - П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің ағылшын тілін меңгеру деңгейі туралы мәліметтер (8;9-сұрақтар)
21. 153 ТК 4.4 - П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің ағылшын тілін меңгеру деңгейі туралы мәліметтер (8;9-сұрақтар)
22. 153 ТК 1.5 -П-Ф/қ – физика ағылшын тілінде оқытылатын *оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі сыныптар туралы мәліметтер (10-сұрақ)
23. 153 ТК 2.5 - П-Х/қ – химия ағылшын тілінде оқытылатын *оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі сыныптар туралы мәліметтер (10-сұрақ)
24. 153 ТК 3.5 - П-Б/қ – биология ағылшын тілінде оқытылатын *оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі сыныптар туралы мәліметтер (10-сұрақ)
25. 153 ТК 4.5 - П-И/қ – информатика ағылшын тілінде оқытылатын *оқыту қазақ тіліндегі* мектептердегі сыныптар туралы мәліметтер (10-сұрақ)
26. 153 ТК 1.6 - П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі физика бойынша сабақ түрлері туралы мәліметтер (11-сұрақ)
27. 153 ТК 2.6 - П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі химия бойынша сабақ түрлері туралы мәліметтер (11-сұрақ)
28. 153 ТК 3.6 - П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі биология бойынша сабақ түрлері туралы мәліметтер (11-сұрақ)
29. 153 ТК 4.6 - П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі информатика бойынша сабақ түрлері туралы мәліметтер (11-сұрақ)
30. 153 ТК 1.7- П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі физика бойынша вариативтік компоненттегі пән атауы бойынша мәліметтер (12-сұрақ)
31. 153 ТК 2.7 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі химия бойынша вариативтік компоненттегі пән атауы бойынша мәліметтер (12-сұрақ)

32. 153 ТК 3.7- П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі биология бойынша вариативтік компоненттегі пән атауы бойынша мәліметтер (12-сұрақ)
33. 153 ТК 4.7 - П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі информатика бойынша вариативтік компоненттегі пән атауы бойынша мәліметтер (12-сұрақ)
34. 153 ТК 1.8 - П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика пәнін ағылшын тілінде оқыту режимі туралы мәліметтер (13;14;15-сұрақтар)
35. 153 ТК 2.8 - П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия пәнін ағылшын тілінде оқыту режимі туралы мәліметтер (13;14;15-сұрақтар)
36. 153 ТК 3.8 - П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология пәнін ағылшын тілінде оқыту режимі туралы мәліметтер (13;14;15-сұрақтар)
37. 153 ТК 4.8 - П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика пәнін ағылшын тілінде оқыту режимі туралы мәліметтер (13;14;15-сұрақтар)
38. 153 ТК 1.9 - П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика пәні бойынша жартылай енгізу режиміндегі сабақ кезеңдері туралы мәліметтер (16-сұрақ)
39. 153 ТК 2.9 - П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия пәні бойынша жартылай енгізу режиміндегі сабақ кезеңдері туралы мәліметтер (16-сұрақ)
40. 153 ТК 3.9 - П-Б/қ - оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология пәні бойынша жартылай енгізу режиміндегі сабақ кезеңдері туралы мәліметтер (16-сұрақ)
41. 153 ТК 4.9 - П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика пәні бойынша жартылай енгізу режиміндегі сабақ кезеңдері туралы мәліметтер (16-сұрақ)
42. 153 ТК 1.10 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика бойынша ағылшын тілінде қолданылатын ресурстары туралы мәліметтер (17-сұрақ)
43. 153 ТК 2.10 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия бойынша ағылшын тілінде қолданылатын ресурстары туралы мәліметтер (17-сұрақ)
44. 153 ТК 3.10 -П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология бойынша ағылшын тілінде қолданылатын ресурстары туралы мәліметтер (17-сұрақ)
45. 153 ТК 4.10 -П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика бойынша ағылшын тілінде қолданылатын ресурстары туралы мәліметтер (17-сұрақ)
46. 153 ТК 1.11 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика бойынша ағылшын тілінде әзірленген материалдар туралы мәліметтер (18;19-сұрақтар)

47. 153 ТК 2.11 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия бойынша ағылшын тілінде әзірленген материалдар туралы мәліметтер (18;19-сұрақтар)
48. 153 ТК 3.11 -П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология бойынша ағылшын тілінде әзірленген материалдар туралы мәліметтер (18;19-сұрақтар)
49. 153 ТК 4.11 - П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика бойынша ағылшын тілінде әзірленген материалдар туралы мәліметтер (18;19-сұрақтар)
50. 153 ТК 1.12 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі физика бойынша патенттелген әзірлемелер туралы мәліметтер (20;21-сұрақтар)
51. 153 ТК 2.12 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі химия бойынша патенттелген әзірлемелер туралы мәліметтер (20;21-сұрақтар)
52. 153 ТК 3.12 -П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі биология бойынша патенттелген әзірлемелер туралы мәліметтер (20;21-сұрақтар)
53. 153 ТК 4.12 -П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі информатика бойынша патенттелген әзірлемелер туралы мәліметтер (20;21-сұрақтар)
54. 153 ТК 1.13 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі физика бойынша БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәліметтер (22-сұрақ)
55. 153 ТК 2.13 - П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі химия бойынша БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәліметтер (22-сұрақ)
56. 153 ТК 3.13 -П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі биология бойынша БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәліметтер (22-сұрақ)
57. 153 ТК 4.13 -П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ағылшын тіліндегі информатика бойынша БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәліметтер (22-сұрақ)
58. 153 ТК 1.14 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика бойынша қалыптастырушы бағалау туралы мәліметтер (23;24-сұрақтар)
59. 153 ТК 2.14 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия бойынша қалыптастырушы бағалау туралы мәліметтер (23;24-сұрақтар)
60. 153 ТК 3.14 -П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология бойынша қалыптастырушы бағалау туралы мәліметтер (23;24-сұрақтар)
61. 153 ТК 4.14 -П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика бойынша қалыптастырушы бағалау туралы мәліметтер (23;24-сұрақтар)
62. 153 ТК 1.15 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика бойынша жиынтық бағалау туралы мәліметтер (25;26-сұрақтар)

63. 153 ТК 2.15 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия бойынша жиынтық бағалау туралы мәліметтер (25;26-сұрақтар)
64. 153 ТК 3.15 -П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология бойынша жиынтық бағалау туралы мәліметтер (25;26-сұрақтар)
65. 153 ТК 4.15 -П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика бойынша жиынтық бағалау туралы мәліметтер (25;26-сұрақтар)
66. 153 ТК 1.16 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика бойынша тілдік және пәндік құзыреттіліктерді диагностикалау туралы мәліметтер (27;28-сұрақтар)
67. 153 ТК 2.16 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия бойынша тілдік және пәндік құзыреттіліктерді диагностикалау туралы мәліметтер (27;28-сұрақтар)
68. 153 ТК 3.16 -П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология бойынша тілдік және пәндік құзыреттіліктерді диагностикалау туралы мәліметтер (27;28-сұрақтар)
69. 153 ТК 4.16 - П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика бойынша тілдік және пәндік құзыреттіліктерді диагностикалау туралы мәліметтер (27;28-сұрақтар)
70. 153 ТК 1.17 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика бойынша пилоттық оқыту мәселелерін талқылау туралы мәліметтер (29-сұрақ)
71. 153 ТК 2.17 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия бойынша пилоттық оқыту мәселелерін талқылау туралы мәліметтер (29-сұрақ)
72. 153 ТК 3.17 -П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология бойынша пилоттық оқыту мәселелерін талқылау туралы мәліметтер (29-сұрақ)
73. 153 ТК 4.17 -П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика бойынша пилоттық оқыту мәселелерін талқылау туралы мәліметтер (29-сұрақ)
74. 153 ТК 1.18 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика бойынша пилоттық жобаны қолдау туралы мәліметтер (30;31-сұрақтар)
75. 153 ТК 2.18 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия бойынша пилоттық жобаны қолдау туралы мәліметтер (30;31-сұрақтар)
76. 153 ТК 3.18 -П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология бойынша пилоттық жобаны қолдау туралы мәліметтер (30;31-сұрақтар)
77. 153 ТК 4.18 -П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика бойынша пилоттық жобаны қолдау туралы мәліметтер (30;31-сұрақтар)
78. 153 ТК 1.19 -П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика пәні мұғалімдерімен келісім-шарт және еңбекақыға қосымша төлемдер туралы мәліметтер (32;33-сұрақтар)
79. 153 ТК 2.19 -П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия пәні мұғалімдерімен келісім-шарт және еңбекақыға қосымша төлемдер туралы мәліметтер (32;33-сұрақтар)

80. 153 ТК 3.19 - П-Б/қ - оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология пәні мұғалімдерімен келісім-шарт және еңбекақыға қосымша төлемдер туралы мәліметтер (32;33-сұрақтар)

81. 153 ТК 4.19 -П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика пәні мұғалімдерімен келісім-шарт және еңбекақыға қосымша төлемдер туралы мәліметтер (32;33-сұрақтар)

82. 153 ТК 1.20 - П-Ф/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі физика бойынша ұйымдастырушылық және мазмұндық сипаттағы мәселелер туралы мәліметтер (34)

83. 153 ТК 2.20 - П-Х/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі химия бойынша ұйымдастырушылық және мазмұндық сипаттағы мәселелер туралы мәліметтер (34)

84. 153 ТК 3.20 - П-Б/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі биология бойынша ұйымдастырушылық және мазмұндық сипаттағы мәселелер туралы мәліметтер (34)

85. 153 ТК 4.20 - П-И/қ – оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі информатика бойынша ұйымдастырушылық және мазмұндық сипаттағы мәселелер туралы мәліметтер (34)

Есеп формалары: Пилоттық мектеп директорларының орынбасарлары

1. 153 ТК -Д/О - к/1 - оқыту *қазақ тіліндегі* мектеп директорлары орынбасарлары туралы мәліметтер (2;3-сұрақтар)

2. 153 ТК - Д/О - к/2 – оқыту *қазақ тіліндегі* мектеп директорлары орынбасарларының біліктілік категориялары туралы мәліметтер (4-сұрақ)

3. 153 ТК - Д/О - к/3 – оқыту *қазақ тіліндегі* мектеп директорлары орынбасарларының біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (5;6-сұрақтар)

4. 153 ТК – Д/О - к/4 - оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ЖМЦ мұғалімдері туралы мәліметтер (7;8-сұрақтар)

5. 153 ТК– Д/О - к/5- оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі тілдік курстардан өткен физика пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер (9-сұрақ)

6. 153 ТК– Д/О - к/6- оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі тілдік курстардан өткен информатика пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

7. 153 ТК– Д/О - к/7 - оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі тілдік курстардан өткен химия пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер (11-сұрақ)

8. 153 ТК– Д/О - к/8 - оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі тілдік курстардан өткен биология пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

9. 153 ТК– Д/О - к/9- оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі декреттік демалыста және зейнет алды жастағы физика, информатика, химия, биология пәні мұғалімдері туралы мәліметтер (13;14;15;16-сұрақтар)

10. 153 ТК– Д/О - к/10- оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі ЖМЦ мұғалімдерімен келісім-шарт және оларға Пилоттық режимде қолдау көрсету туралы мәліметтер (17;18-сұрақтар)

11. 153 ТК– Д/О - к/11- оқыту *қазақ тіліндегі* Пилоттық жоба мектептеріндегі ЖМЦ мұғалімдеріне қолдау туралы мәліметтер (19-сұрақ)

12. 153 ТК– Д/О - к/12- оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі 7-11 сынып білім алушылары арасындағы сауалнама және түсіндірмелік жұмыстар туралы мәліметтер (20;21-сұрақтар)

13. 153 ТК– Д/О - к/13- оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі оқытылатын ЖМЦ пәндері бойынша тілдік және пәндік құзыреттіліктер диагностикасы туралы мәліметтер (22;23-сұрақтар)

14. 153 ТК – Д/О – Х/к/14.1- оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі оқушылардың химия пәні бойынша үлгерімі (2016-2017 оқу ж. бойынша) туралы мәліметтер (24 сұрақ)

15. 153 ТК– Д/О – Х/к/14.1.П - Пилоттық жоба шеңберіндегі оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі оқушылардың химия пәні бойынша үлгерімі (2017/2018 оқу ж. бойынша) туралы мәліметтер (24 сұрақ)

16. 153 ТК – Д/О – Ф/к/14.2 - оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі оқушылардың физика пәні бойынша үлгерімі (2016/2017 оқу ж. бойынша) туралы мәліметтер (24 сұрақ)

17. 153 ТК– Д/О – Ф/к/14.2.П - Пилоттық жоба шеңберіндегі оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі оқушылардың физика пәні бойынша үлгерімі (2017/2018 оқу ж. бойынша) туралы мәліметтер (24 сұрақ)

18. 153 ТК– Д/О – Б/к/14.3 - оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі оқушылардың биология пәні бойынша үлгерімі (2016/2017 оқу ж. бойынша) туралы мәліметтер (24 сұрақ)

19. 153 ТК– Д/О – Б/к/14.3.П - Пилоттық жоба шеңберіндегі оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі оқушылардың биология пәні бойынша үлгерімі (2017/2018 оқу ж. бойынша) туралы мәліметтер (24 сұрақ)

20. 153 ТК– Д/О – И/к/14.4.П - Пилоттық жоба шеңберіндегі оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі оқушылардың информатика пәні бойынша үлгерімі (2017/2018 оқу ж. бойынша) туралы мәліметтер (24 сұрақ)

21. 153 ТК– Д/О –к/15- оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі Пилоттық жоба шеңберінде ағылшын тілінде оқыту бойынша мәселелерді талқылау туралы мәліметтер (25 сұрақ)

22. 153 ТК– Д/О – к/16- Оқыту *қазақ тіліндегі* мектептерде ағылшын тілі мұғалімдері мен ЖМЦ мұғалімдерінің бірігіп жасайтын жұмыс формалары туралы мәліметтер (26 сұрақ)

23. 153 ТК– Д/О – к/17- Оқыту *қазақ тіліндегі* мектептерде қалалық/аудандық/облыстық әдістемелік кабинеттер тарапынан қолдау көрсету туралы мәліметтер (27,28 сұрақтар)

24. 153 ТК– Д/О –к/18- Оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі Пилоттық оқыту мәселелері туралы мәліметтер (29 сұрақ)

Есеп беру формасы: БІЛІМ АЛУШЫЛАР

1. 153 ТК-Б - к/1 – Оқыту *қазақ тіліндегі* мектептердегі білім алушылардың мониторинге қатысқан контингенті туралы жалпы мәліметтер (1 сұрақ)

2. 153 ТК-Б- к/2 – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылардың ағылшын тілін игеруі туралы мәліметтер (2 сұрақ)

3. 153 ТК-Б - к/3 – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылардың ағылшын тілін игеру деңгейі туралы мәліметтер (3 сұрақ)

4. 153 ТК-Б - к/4 - Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылардың ағылшын тілін игеру деңгейін арттыруға мақсат/ықыласы туралы мәліметтер (4 сұрақ)

5. 153 ТК-Б - к/5 - Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі ағылшын тілінде оқытылатын пәндер туралы мәліметтер (5 сұрақ)

6. 153 ТК-Б - к/6 - Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылардың пәнді ағылшын тілінде оқытуға көзқарасы туралы мәліметтер (6, 7 сұрақтар)

7. 153 ТК-Б - к/7 - Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылардың ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту барысында туындайтын қиыншылықтар туралы мәліметтер (8 сұрақ)

8. 153 ТК-Б - к/8 Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі ата-аналардың ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуға көзқарасы туралы мәліметтер (9 сұрақ)

Есеп беру формасы: АТА-АНАЛАР

1. 153 ТК - АА/к/1 – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылардың қолдану тілі туралы, ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуға көзқарасы туралы және оқушының ағылшын тілін үйренгісі келетіні туралы мәліметтер (1-3 сұрақтар)

2. 153 ТК - АА/к/2 - Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуға байланысты мектеп тарапынан көрсетілетін көмек туралы (4 сұрақ), ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытылуының қанағаттандыруы туралы мәліметтер (5- сұрақ)

3. 153 ТК - АА/к/3 - Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту барысындағы қиындықтар туралы мәліметтер (6, 7- сұрақтар)

3 Мониторингтің технологиялық картасын толтыру бойынша нұсқаулықтар

Сауалнама және ААӨ технологиялық карталары жасалғаннан кейін, сауалнаманы онлайн режимінде жүргізуге әзірленген "Лидер" жедел басқару Жүйесі бағдарламалық қамтамасыз ету құрастырылды. Аталған бағдарлама келесі функционалдық мүмкіндіктермен қамтамасыз етеді:

- тапсырмаларды орындауды бақылау, ұйым қызметкерлерін жұмыспен қамту мониторингісі, есеп құжаттарын қалыптастыру;

- ұйым қызметкерлері мен жүйені басқа да пайдаланушылар арасында хат-хабар алмасу және файлдармен алмасу мүмкіндігі;

- электрондық формаларды құру және толтыру, белгіленген үлгідегі бухгалтерлік есептерді тапсыру, жиынтық есептерді қалыптастыру;

- қазақ және орыс тіліндегі сауалнамаларға сәйкес ақпарат жинау;

- мәліметтерді өңдеу және мониторингтің технологиялық картасын құрастыру (қазақ және орыс тіліндегі есеп формалары).

Сауалнама Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының сайтына орналастырылғаннан кейін барлық аймақтарға тиісті хаттар жіберілді.

Онлайн-сауалнама аяқталғаннан кейін электронды базадан ақпарат жүктелді, статистикалық мәліметтерге математикалық өңдеу өткізілді, сандық көрсеткіштер есептелді, құрылымды сұрақтарға берген респонденттердің жауаптарын сәйкестендіру негізінде талдау жүргізілді.

Аймақтарға шығу барысындағы фокус-топтардағы әңгімелесу әдістері қолданылды.

Деректерді талдау нәтижесі бойынша қорытынды шығарылды.

Қорытынды кезеңінде мониторинг нәтижелерін әдістемелік ұсынымдар форматында редакциялық-баспа тұрғысынан ресімделді.

4 Мониторингтің қорытындысы: нәтиже және түйін

4.1 Сауалнамаға қатысушылар туралы жалпы ақпарат

Онлайн-сауалнамаға «Биология», «Химия», «Физика» және «Информатика» пәндерін ағылшын тілінде оқытатын 153 Пилоттық мектеп, және «Биология», «Химия», «Физика» және «Информатика» пәндері бойынша ағылшын тілінде элементтерін енгізу арқылы оқытатын 374 Пилоттық мектеп, ол ҚР БҒМ 31.11.2017 жылғы № 556 бұйрығына сәйкес (ҚР БҒМ 06.11.2014 ж. № 455 бұйрығына 4-қосымша). Нәтижесінде онлайн-сауалнамаға төмендегі мектептер қатысты (2-кесте):

2-кесте – Мониторингке қатысқан 153 мектеп туралы мәліметтер

№	Аймақтың атауы	Пилоттық мектептің атауы
1	Астана қаласы	Школа-гимназия № 4 им.Ж.Жабаева, Гимназия № 5, Школа «Зерде» № 9, Школа-гимназия № 10, Школа-лицей № 56, Школа-гимназия № 58, Школа № 63, Школа-гимназия № 69, Школа-лицей № 72, Школа-лицей № 73, Школа-гимназия № 77, «Astana English School» № 81 для одаренных детей, Лицей-интернат "Білім-инновация" для одаренных юношей", Лицей-интернат "Білім-инновация" для одаренных девочек".
2	Алматы қаласы	Школа-гимназия №152, Общеобразовательная школа №160, Общеобразовательная школа №67, Гимназия №132, Школа-гимназия №153 им. А.Розibaкиева, Гимназия № 27, Гимназия № 175 "Жаңа Ғасыр", Гимназия № 138 им. М.Базарбаева, Гимназия № 105 им. Ураза Джандосова , Специализированный лицей № 92 им.Махатма Ганди, Школа-гимназия № 101, Школа-гимназия № 148, Специализированная гимназия № 12 им. Ш.Уалиханова, Гимназия №35, Гимназия №56 им.К. Сатпаева, Гимназия №159 им.Ы.Алтынсарина, Лицей №161 им.Ж.Жабаева, Школа-гимназия № 59, Гимназия № 83, Лицей №107, Общеобразовательная школа № 84, Общеобразовательная школа №85.
3	Ақмола облысы	Егиндыкольская СШ №2, СШЛ №2, Лицей-интернат "Білім-инновация", СШГ № 1, СШЛ № 6 Отдела образования г.Кокшетау, СШГ №17 Отдела образования г.Кокшетау, Областная специализированная школа-интернат № 2.
4	Алматы облысы	Казахская средняя школа №1 им. Д.А. Кунаева, Средняя школа-гимназия имени Албан Асан Барманбекулы с дошкольным мини-центром, Средняя школа №19 с дошкольным мини-центром, Средняя школа им. Абылай хана, Каргалинская средняя школа № 4, Алматинская областная специализированная физико-математическая школа интернат для одаренных детей им. Ш.Смагулова, Лицей-интернат "Білім - Инновация" г.Талдықорган, Средняя школа №14.
5	Атырау облысы, Атырау қаласы	Специализированная школа-гимназия №30 для одаренных детей с обучением на трех языках, Атырауский областной лицей-интернат "Білім-Инновация", Специализированная школа-лицей- интернат для одаренных детей, Жылыойский лицей-интернат для одаренных детей Атырауской области, Средняя школа им. Г.Масалимова.
6	Шығыс –	Средняя школа №1 им.Шакарима, Общеобразовательная школа №2,

	Қазақстан облысы, Өскемен қаласы	Школа-лицей №3 им Ш.Уалиханова, Средняя школа №9, Школа-лицей №11, Средняя школа №18, Школа-центр дополнительного образования № 19, Средняя школа №26, Школа-гимназия №43 им. К.Нурғалиева, Гимназия №37 г.Семей, Областная специализированная школа-лицей для детей одаренных в области математики, физики, информатики, Областная специализированная школа-гимназия-интернат им. Жамбыла для одаренных детей, Восточно-Казахстанский областной специализированный лицей "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" для одаренных детей г.Семей, Восточно-Казахстанский областной специализированный лицей "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" для одаренных детей г.Усть-Каменогорск.
7	Жамбыл облысы, Тараз қаласы	Специализированная школа-интернат "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" для одаренных мальчиков, Специализированная школа-интернат «Білім-Инновация» для одаренных девочек имени Айша-биби, Специализированная школа для одаренных детей с обучением на трех языках.
8	Батыс-Қазақстан облысы	Средняя общеобразовательная комплекс «Школа-детский сад» Махамбет, Средняя общеобразовательная комплекс «Школа-детский сад» Асан, Средняя общеобразовательная школа № 25 г.Уральск, Школа-лицей №28 естественно-математического направления», Западно-Казахстанская областная специализированная школа-интернат для одаренных детей, Западно-Казахстанская областная специализированная школа-лицей-интернат «БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ» для одаренных детей.
9	Қарағанды облысы	Лицей-интернат «Білім-инновация» №1, Лицей-интернат "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" №2, Лицей-интернат "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" №3, Специализированная школа-интернат им. Н.Нурмакова, Специализированная школа-интернат "Мурагер", Специализированная школа-интернат "Дарын", Специализированная школа-интернат им. Жамбыла, Гимназия № 93, Школа-лицей №14 г.Темиртау, Казахская школа-гимназия №15 г.Темиртау.
10	Қостанай облысы	Средняя школа № 10, Затобольская школа-гимназия, Пешковская средняя школа, Школа-гимназия № 10 г.Рудный, Школа-интернат для одаренных детей им. И.Алтынсарина, Лицей-интернат Білім-инновация для одаренных детей.
11	Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы	Областной лицей-интернат "Білім-инновация" для одаренных детей № 9, Областной лицей-интернат "Білім-инновация" для одаренных детей №10, Областная школа-интернат №4 для одаренных детей, Школа-лицей №3 имени С.Толыбекова, Государственная общеобразовательная школа-лицей №15 имени М.Дүйсенова, Школа-лицей №10 имени И. Алтынсарина, Школа-лицей №5 имени И.В.Панфилова, Школа-лицей №11, Школа-лицей №264, Школа-лицей №136 имени Т. Журғенова, Школа - гимназия №9 имени Н. Ильясова, Школа "Мурагер" со специализированными классами для одаренных детей с обучением на трех языках, Школа-лицей №101" имени А.Муслимова, Школа-гимназия №1 имени К. Мухамеджанова, Школа-гимназия № 212, Школа-лицей №23 имени Ж. Кизатова.
12	Манғыстау облысы	Специализированная Форт-Шевченковская школа-интернат с углубленным изучением отдельных предметов, Лицей-интернат «Білім-инновация», Жанаозенский лицей-интернат «Білім-инновация».
13	Павлодар облысы	Средняя общеобразовательная школа №37, Школа-лицей № 16, Средняя общеобразовательная школа № 34 инновационного типа,

		Общеобразовательная средняя школа имени Ныгманова, Основная общеобразовательная школа № 38, Средняя общеобразовательная школа № 25, Средняя общеобразовательная школа №1, Средняя общеобразовательная школа №4 им. Макпалеева, Специализированная общеобразовательная школа «Зерде» с государственным языком обучения для одаренных детей, Специализированная гимназия для одаренных детей города Аксу, Областной многопрофильный полиязычный лицей для одаренных детей, Лицей-интернат «БЛІМ-ИННОВАЦИЯ» для одаренных юношей», Лицей-интернат «БЛІМ-ИННОВАЦИЯ» для одаренных девочек, Средняя общеобразовательная школа №14 г.Екибастуз, Караобинская средняя общеобразовательная школа, Средняя школа № 4, Средняя школа имени К.Камзина, Средняя школа имени Бауыржана Момышұлы, Жамбылская средняя школа сельского округа имени Мамаита Омарова, Школа-лицей №8 для одаренных детей, Специализированная школа «Жас дарын», Областная казахская гимназия-интернат для одаренных детей имени И.Алтынсарина, Областной многопрофильный лицей-интернат для одаренных детей, Жамбылская средняя общеобразовательная школа, Тлектесская средняя общеобразовательная школа.
14	Оңтүстік Қазақстан облысы	Кентауский лицей-интернат "Білім-инновация" №3 для мальчиков, Лицей-интернат "Білім-инновация" №1 для мальчиков, Лицей-интернат "Білім-инновация" №2 для девочек.
15	Солтүстік Қазақстан облысы	Покровская средняя школа, Бескольская средняя школа-гимназия, Кишкенекольская СШ №2 с пришкольным интернатом, Школа-лицей им. Аль-Фараби, Средняя общеобразовательная школа - комплекс эстетического воспитания № 8, Гимназия «БЭСТ», Средняя школа № 21 , Первый городской общеобразовательный лицей, Первая гимназия, Средняя школа № 44, Областной специализированный лицей-интернат «БЛІМ-ИННОВАЦИЯ» для одаренных детей.

3-кесте – Онлайн-сауалнама респонденттерінің контингенті туралы мәлімет

Мектептер	Білім алушылар			Педагогтар	Директор орынбасарлары	Ата-аналар			Барлығы
	қазақ	орыс	барлығы			қазақ	орыс	барлығы	
153	3667	1686	5353	392	152	2523	1293	3816	9713
374	6395	3875	10270	753	197	4724	2790	7514	18734
Жиынтығы	10062	5561	15623	1145	349	7247	4083	11330	28447

4.2 Онлайн-сауалнама нәтижелері. Педагогтар

Жаратылыстану-математикалық цикл пәндерін ағылшын тілінде оқыту бойынша мектептердегі пилоттық жобаны жүзеге асыру мониторинг

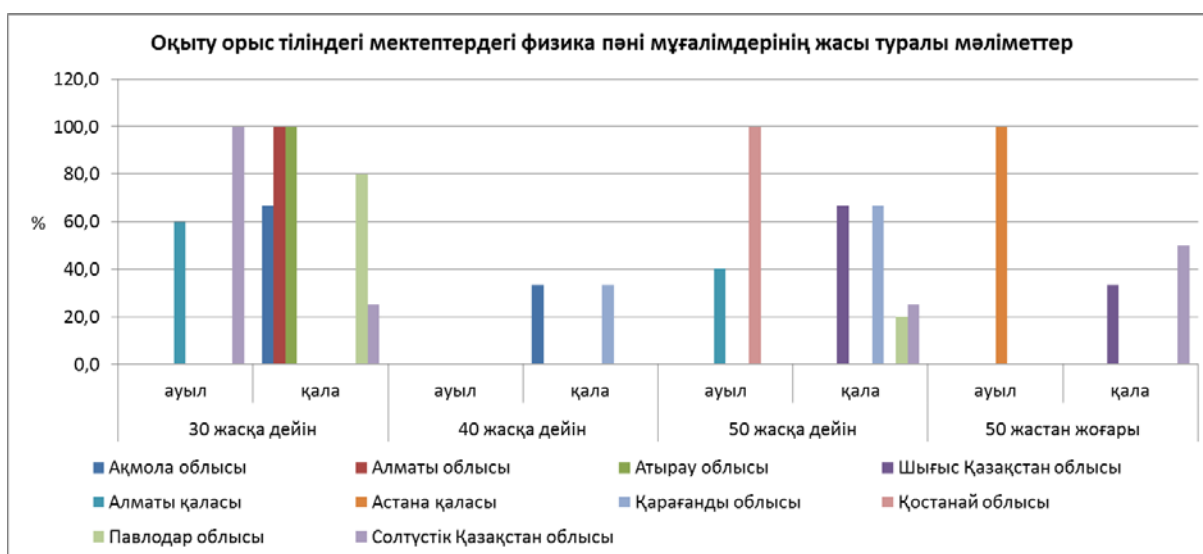
сауалнамаға физика, химия, биология, информатика пәндерінің 1145 мұғалімі және 349 директор орынбасарлары қатысты (4 - кесте).

4-кесте – Онлайн-сауалнамаға қатысқан ЖМЦ пәндерінің мұғалімдері бойынша мәліметтер

Оқытылатын пән атауы	барлығы	оқыту қазақ тілінде			оқыту орыс тілінде		
		барлығы	ауыл	қала	барлығы	ауыл	қала
Физика	97	69	4	65	28	2	26
Химия	83	59	5	54	24	3	21
Биология	94	62	1	61	32	3	29
Информатика	118	82	5	77	36	4	32
Барлығы	392	272	15	257	120	12	108

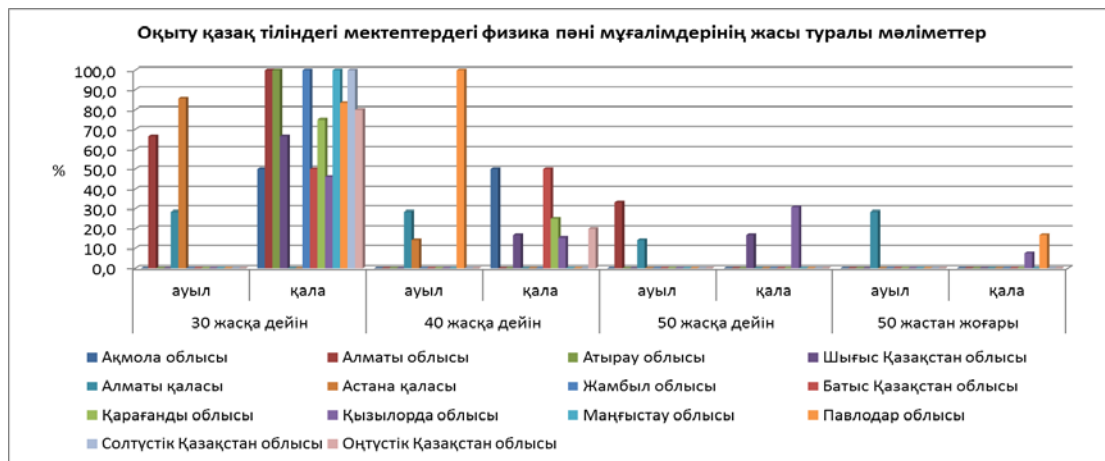
4.2.1 Респондент-мұғалімдердің жасы туралы деректер

Мониторинг нәтижесі бойынша оқыту қазақ тіліндегі мектептерде физика мұғалімдерінің арасында 30-жасқа дейінгі мұғалімдер басым, олар 63,1% құрайды, ал 40-жасқа дейінгі респонденттер үлесі 18,95%, 50-жасқа дейінгі – 10,45% және 50 жастан жоғары -7,5 % құрайды (1 - сурет).

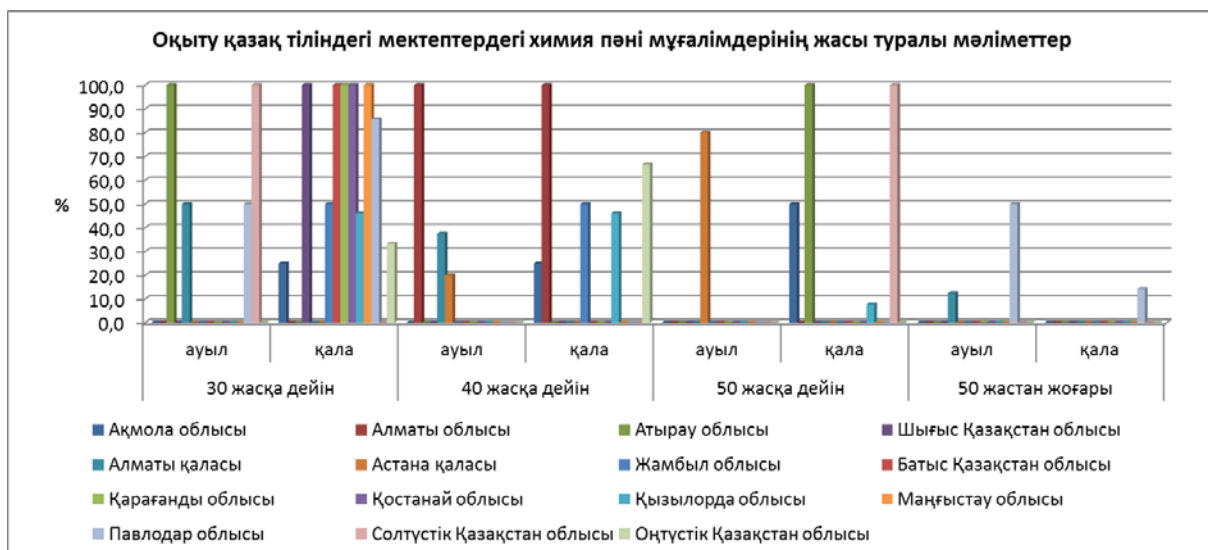
1 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Оқыту орыс тіліндегі мектептерде физика мұғалімдерінің арасында 30-жасқа дейінгі мұғалімдер - 47,5 %, 40-жасқа дейінгі – 10,0%, 50-жасқа дейінгі – 33,75% және 50 жастан жоғары -13,75 % құрайды (2 - сурет).

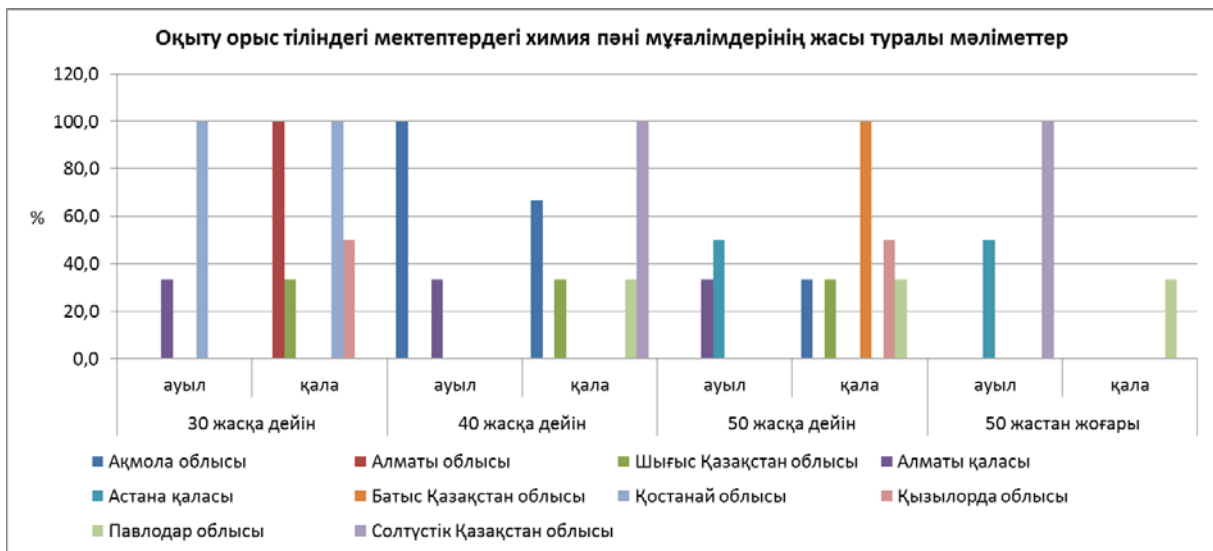
2 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Оқыту қазақ тіліндегі мектептерде химия мұғалімдерінің арасында 30-жасқа дейінгі мұғалімдер басым, олар 48,7%, ал 40-жасқа дейінгі - 27,3%, 50-жасқа дейінгі – 17,2 % және 50 жастан жоғары - 6,8 % құрайды (3 - сурет).

3 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Оқыту орыс тіліндегі мектептерде химия мұғалімдерінің арасында 30-жасқа дейінгі - 25%, 40-жасқа дейінгі - 31,25%, 50-жасқа дейінгі – 28,15 % және 50 жастан жоғары - 15,65 % құрайды (4 - сурет).

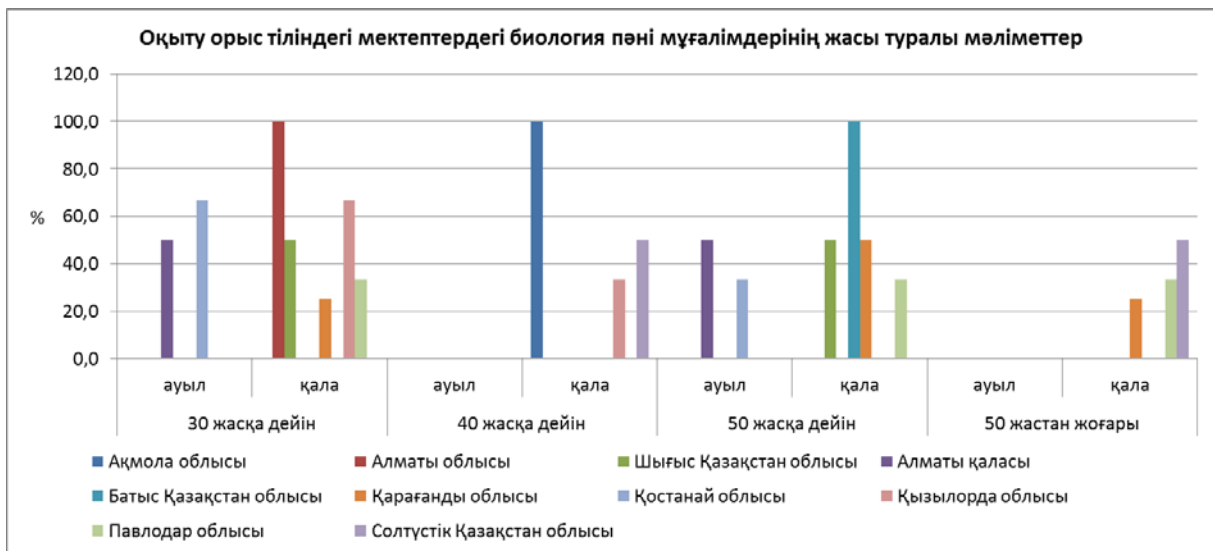
4 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Оқыту қазақ тіліндегі мектептерде биология мұғалімдерінің жас ерекшеліктері өзгеше, 40-жасқа дейінгі мұғалімдер үлесі басым -33,9 %, бұл жерде 30-дан жас мұғалімдер үлесі -32,2 % құрайды, 50- жасқа дейінгі-26,2 % және 50- ден жоғары -7,7% (5 - сурет).

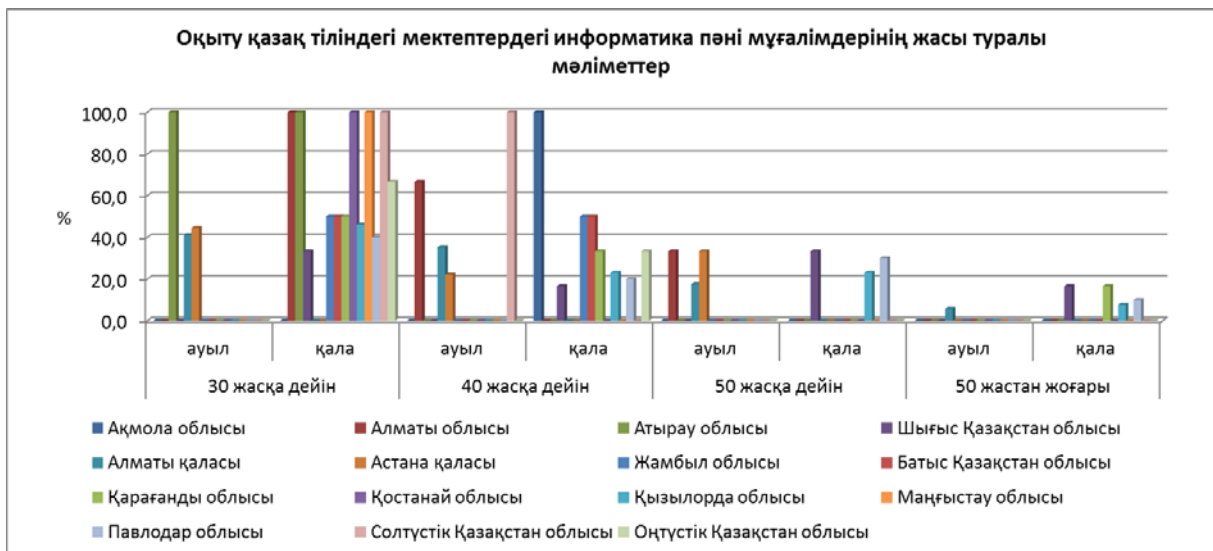
5 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Оқыту орыс тіліндегі мектептерде биология мұғалімдерінің арасында 30-жасқа дейінгі мұғалімдер үлесі басым -42,6 %, 40-жасқа дейінгі -24,0 %, 50-жасқа дейінгі-33,5 % және 50- ден жоғары -24,0% (6 - сурет).

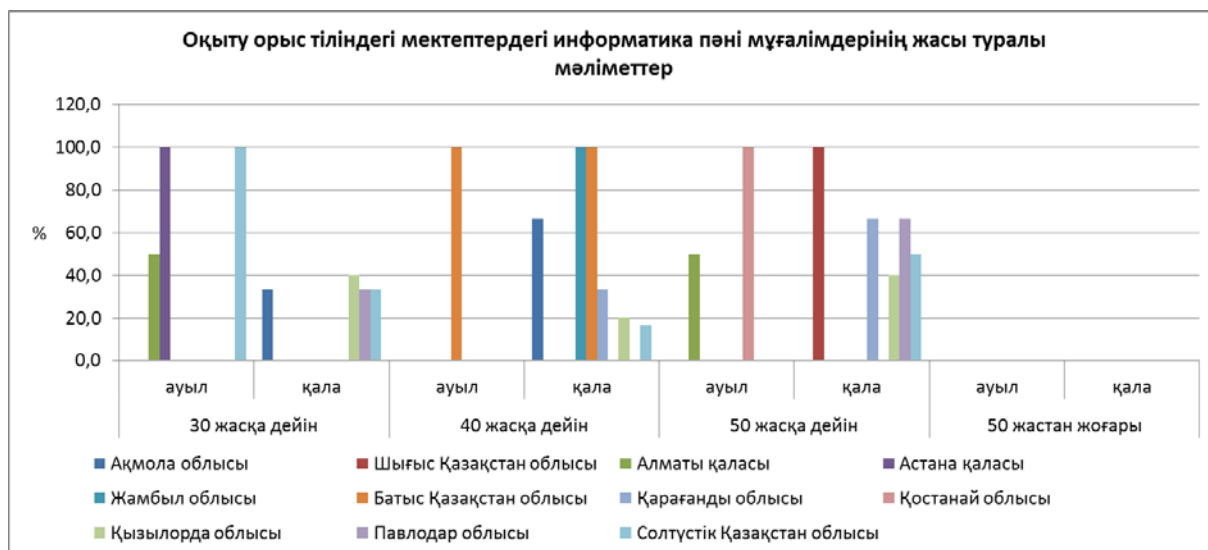

6 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Информатика пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтерде басқаша көрініс. Оқыту қазақ тіліндегі мектептерде мұғалімдердің арасында 30-жасқа дейінгі мұғалімдер үлесі басым -46,2 %, 40-жасқа дейінгі -29,8 %, 50- жасқа дейінгі-18,7 % және 50- жастан жоғары -5,3% (7 - сурет), оқыту орыс тіліндегі мектептерде 30-жасқа дейінгі мұғалімдер үлесі басым -42,1 %, 40-жасқа дейінгі -17,1 %, 50- жасқа дейінгі-40,7 % және 50- жастан жоғары -0,0% (8 - сурет).

7 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

8 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Жалпы алғанда, 30-жасқа дейінгі ЖМЦ пәні мұғалімдерінің үлесі қала мектептерінде басым - 58,47 %, оқыту қазақ тіліндегі және 47,6% -оқыту орыс тіліндегі мектептерде. Одан басқа көрініс 50-жасқа дейінгі мұғалімдер арасында байқалды: ауыл мектептерінде ЖМЦ мұғалімдер үлесі оқыту қазақ мектептерінде -22,3% және оқыту орыс тіліндегі мектептерде -34,68% көрсетті және қала мектептерінде жұмыс істейтін мұғалімдер үлесінен басымрақ (оқыту қазақ тіліндегі мектептерде - 13,95% және оқыту орыс тіліндегі мектептерде -31,35%). Бұдан ауыл мектептерінде жас мұғалімдердің аз екенін көруге болады.

5-кесте материалдарында көрсетілгендей, 40-жасқа дейінгі ЖМЦ мұғалімдерінің үлесі -70,9%, 50-ден жоғары -7,2% және 41-ден 50 жас аралығында ЖМЦ мұғалімдері - 22,0%.

5 - кесте – ЖМЦ мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Жасы	М/а	Физика мұғалімдері				Химия мұғалімдері				барлығы	%
		қаз	орыс	бар	%	қаз	орыс	бар	%		
30 жасқа дейін	ауыл	10	4	14	8,9	7	2	9	20,0		
	қала	36	9	45	6,5	24	4	28	20,3		
40 жасқа дейін	ауыл	4	0	4	0,0	5	2	7	24,1		
	қала	8	2	10	3,0	11	6	17	25,8		
50 жасқа дейін	ауыл	2	3	5	10,0	4	2	6	20,0		
	қала	5	6	11	10,7	5	5	10	17,9		
50 –ден жоғары	ауыл	2	1	3	10,0	2	2	4	40,0		
	қала	2	3	5	16,7	1	1	2	11,1		
Жасы	М/а	биология мұғалімдері				информатика мұғалімдері				барлығы	%
		қаз	орыс	бар	%	қаз	орыс	бар	%		
30 жасқа дейін	ауыл	2	4	6	13,3	11	5	16	35,6	45	11,5

	қала	24	7	31	22,5	27	7	34	24,6	138	35,2
40 жасқа дейін	ауыл	6	0	6	20,7	11	1	12	41,4	29	7,4
	қала	13	6	19	28,8	13	7	20	30,3	66	16,8
50 жасқа дейін	ауыл	5	3	8	26,7	7	4	11	36,7	30	7,7
	қала	9	6	15	26,8	8	12	20	35,7	56	14,3
50 –ден жоғары	ауыл	2	0	2	20,0	1	0	1	10,0	10	2,6
	қала	1	6	7	38,9	4	0	4	22,2	18	4,6

4.2.2 Пилоттық мектептердің ЖМЦ пәні мұғалімдерінің кәсіби санаты туралы деректер

Респонденттер арасында жоғары және бірінші санатты мұғалімдер қомақты үлесін құрайды, соның ішінде:

- физика мұғалімдері қатарынан -18,6 % және 21,1 % сәйкес;
- химия мұғалімдерінің қатарынан жоғары және бірінші санатты -25,8% және 15,6 % сәйкес;
- биология мұғалімдерінің арасынан- 32,0 % және 22,2 %;
- информатика мұғалімдерінің арасынан - 23,7% и 41,1% сәйкес, дегенмен назар аудару қажет: 30,7 % физика мұғалімдерінің және 27,3 % информатика мұғалімдерінің кәсіби санатының жоқтығына, солардың ішінде басым үлесі (80%) оқыту қазақ тіліндегі мектептерде (6 - кесте).

6 - кесте – ЖМЦ мұғалімдерінің кәсіби санаты туралы мәліметтер

Санат	физика				химия				биология				информатика				барл	%
	қаз	орыс	бар	%	қаз	орыс	бар	%	қаз	орыс	бар	%	қаз	орыс	бар	%		
Ж/с	10	8	18	18,6	14	11	25	25,8	18	13	31	32,0	16	7	23	23,7	97	100,0
1/с	14	5	19	21,1	9	5	14	15,6	14	6	20	22,2	23	14	37	41,1	90	100,0
2/с	22	11	33	28,2	23	4	27	23,1	14	9	23	19,7	25	9	34	29,1	117	100,0
С/ж	23	4	27	30,7	13	4	17	19,3	16	4	20	22,7	18	6	24	27,3	88	100,0
барлығы	69	28	97		59	24	83		62	32	94		82	36	118		392	100,0

4.2.3 Пилоттық мектептердің ЖМЦ мұғалімдерінің педагогикалық еңбек өтілі туралы деректер

Мониторинг нәтижесі бойынша сауалнамаға қатысушылардың арасында 10 жылдан астам еңбек өтілі бар мұғалімдер басым, олар 170 адам, немесе респонденттер-мұғалімдердің жалпы санынан 43,47% құрайды. Пәндер бойынша келесі көріністі байқауға болады:

физика мұғалімдері- 33,0 %;

химия мұғалімдері - 42,2%;

биология мұғалімдері -52,1%;

информатика мұғалімдері -45,8%.

Сонымен қатар, Пилоттық жобанда еңбек өтілі 3-жылға дейінгі жас мамандар, олардың үлесі 22,45 %, жұмыс жасауы жақсы беталыста екенін көрсетеді (7 - кесте).

7 - кесте – ЖМЦ мұғалімдерінің педагогикалық еңбек өтілі туралы мәліметтер

Жұмыс өтілі	Физика				Химия				Биология				Информатика				Барлығы
	қаз	ор	бар	%	қаз	ор	бар	%	қаз	ор	бар	%	қаз	ор	бар	%	
3 жылға дейін	22	2	24	24,7	15	3	18	21,7	20	3	23	24,5	18	5	23	19,5	88
5 жылға дейін	16	5	21	21,6	13	2	15	18,1	2	7	9	9,6	10	5	15	12,7	60
7 жылға дейін	6	5	11	11,3	6	2	8	9,6	3	0	3	3,2	9	1	10	8,5	32
10 жылға дейін	7	2	9	9,3	6	1	7	8,4	8	2	10	10,6	12	4	16	13,6	42
10 жылдан астам	18	14	32	33,0	19	16	35	42,2	29	20	49	52,1	33	21	54	45,8	170
БАРЛЫҒЫ	ор	бар	97		59	24	83		62	32	94		82	36	118		392

Пилоттық жобаға тәжірибелі мұғалімдердің қатысуы зайырлы кадрлық әлеуетті қуәландырады. Бұл тұжырым және де педагог –респонденттердің сапалы құрамын талдау нәтижесінде ұлғаяды (6 - кестені қараңыз).

4.2.4 Жаңартылған білім мазмұны бойынша пилоттық мектептердің ЖМЦ мұғалімдерінің (БАК) біліктілігін арттыру курстарынан өткені туралы деректер

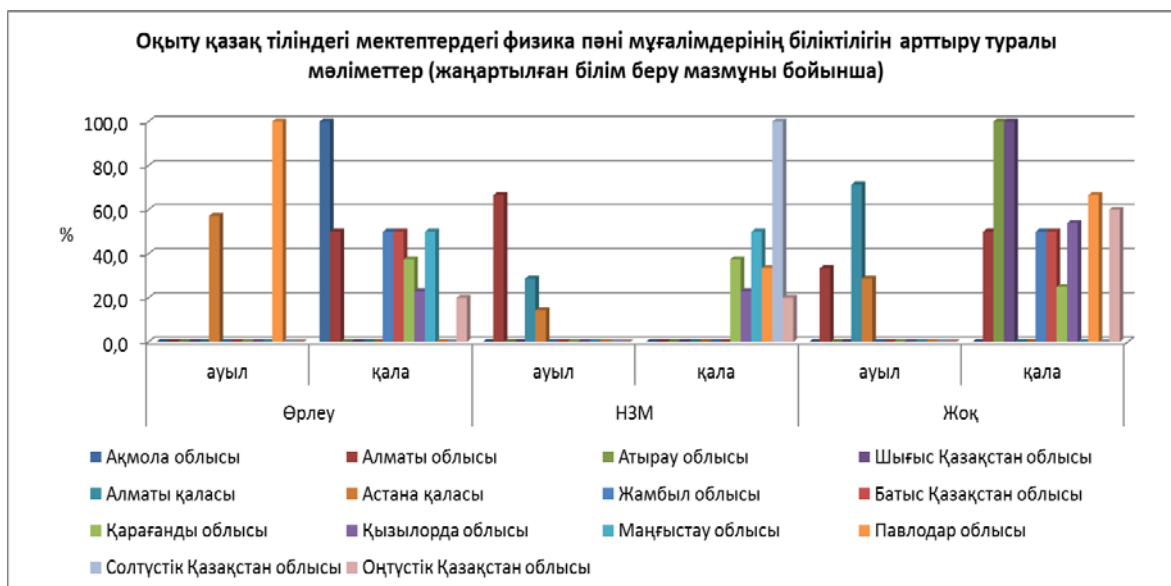
Мониторинг деректері бойынша Пилоттық мектептерде мұғалімдердің тек жартысы ғана (48,8%) жаңартылған білім беру мазмұны бойынша курстық дайындықтан өткені анықталды. Пилоттық режимде жұмыс істейтін мұғалімдердің сынып таңдағанда сегізінші сыныптарды таңдағанын осымен түсіндіруге болады (бұл туралы осы құжаттың келесі бөлімдерінде айтылады), 2017-2018 оқу жылында мониторинг жүргізілгенде жаңа стандартқа тек қана 1-ші,2-ші,5-ші және 7-ші сыныптар көшкен (8 - кесте).

8 - кесте - Жаңартылған білім мазмұны бойынша біліктілікті арттыру курстары туралы мәліметтер

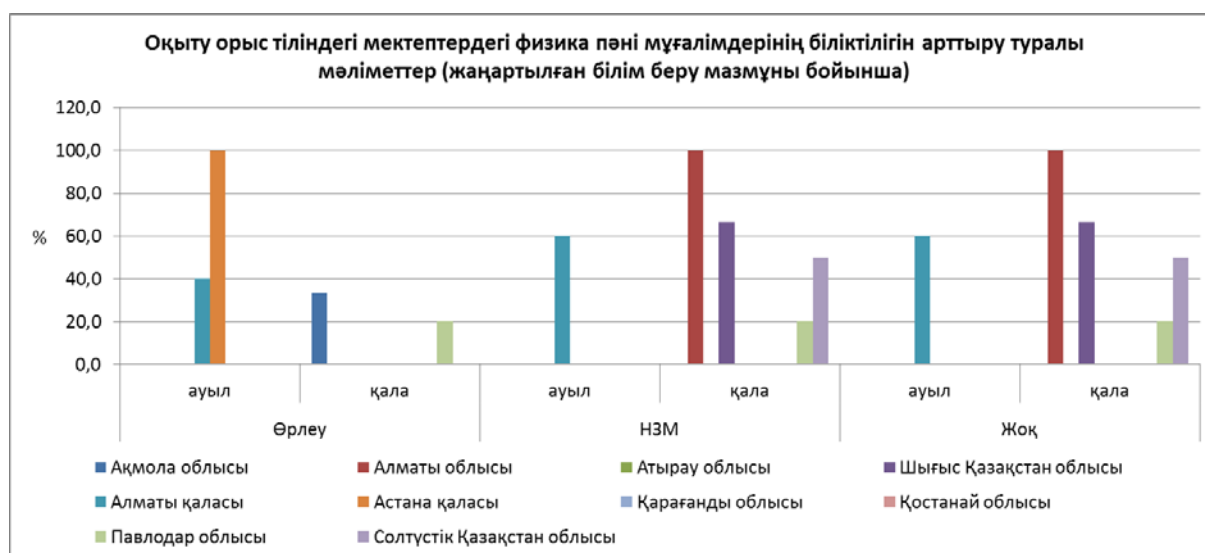
Пәндер	Өрлеу				НЗМ				Жоқ			
	қаз	ор	бар	%	қаз	ор	бар	%	қаз	ор	бар	%
Физика	18	5	23	23,7	16	9	25	25,8	35	14	49	50,5
Химия	11	6	17	20,5	19	5	24	28,9	29	13	42	50,6
Биология	4	2	6	6,4	24	15	39	41,5	34	15	49	52,1
Информатика	17	2	19	15,3	26	18	44	35,5	42	19	61	49,2
БАРЛЫҒЫ	50	15	65		85	47	132		140	61	201	

Жалпы алғанда, бұл шиеленіскен жағдай, себебі 2018-2019 оқу жылында Пилот жалғасады.

Бұдан да егжей-тегжейлі көрініс пәндер бойынша төменде көрсетілген. Атап айтқанда, жаңартылған білім беру курстарымен қамту бойынша физика пәні мұғалімдерінің арасында басым көрсеткіштер Павлодар, Алматы, Қарағанды облыстарында және Алматы қаласында байқалады (9 және 10 - суреттер).

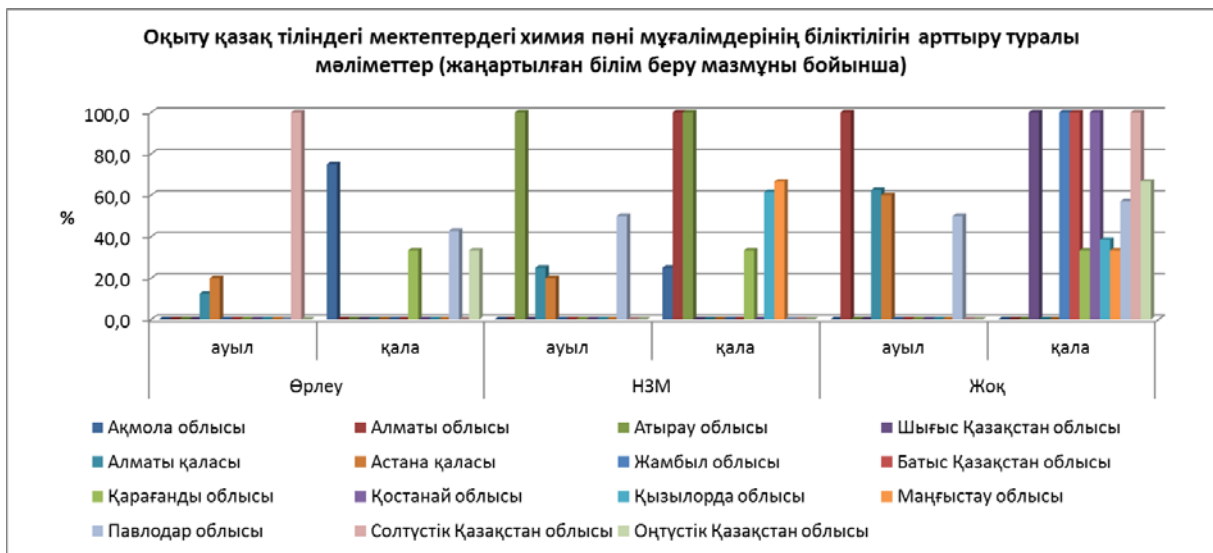

9 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (жаңартылған білім мазмұны бойынша)

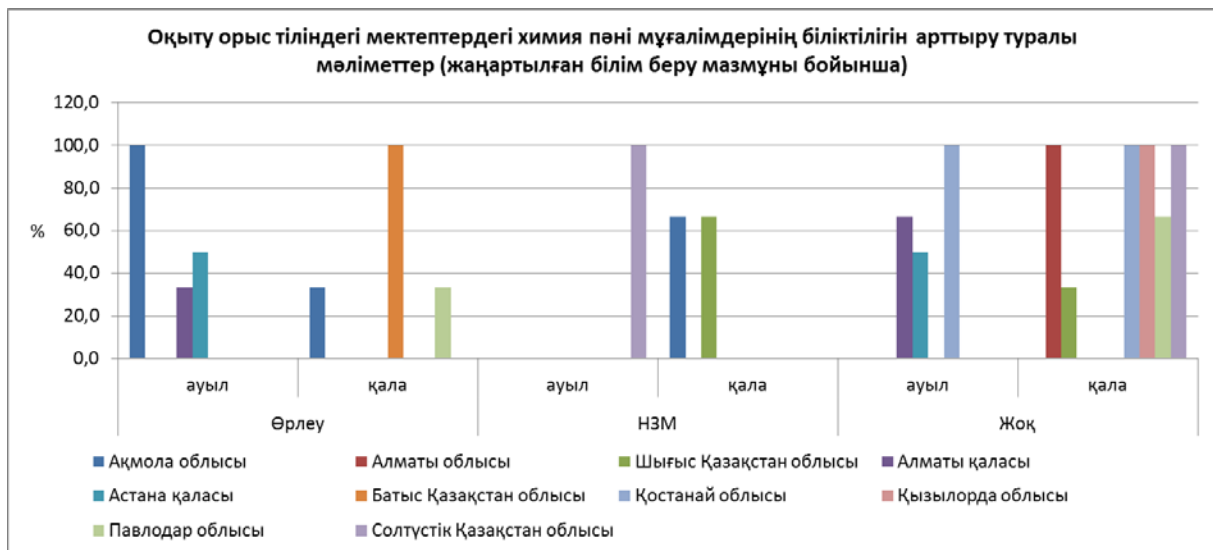

10 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (жаңартылған білім мазмұны бойынша)

Айта кету керек, жаңартылған білім мазмұны бойынша біліктілікті арттыру курстарынан физика және химия мұғалімдерінің жартысы өтпеген (11,12 - суреттер).

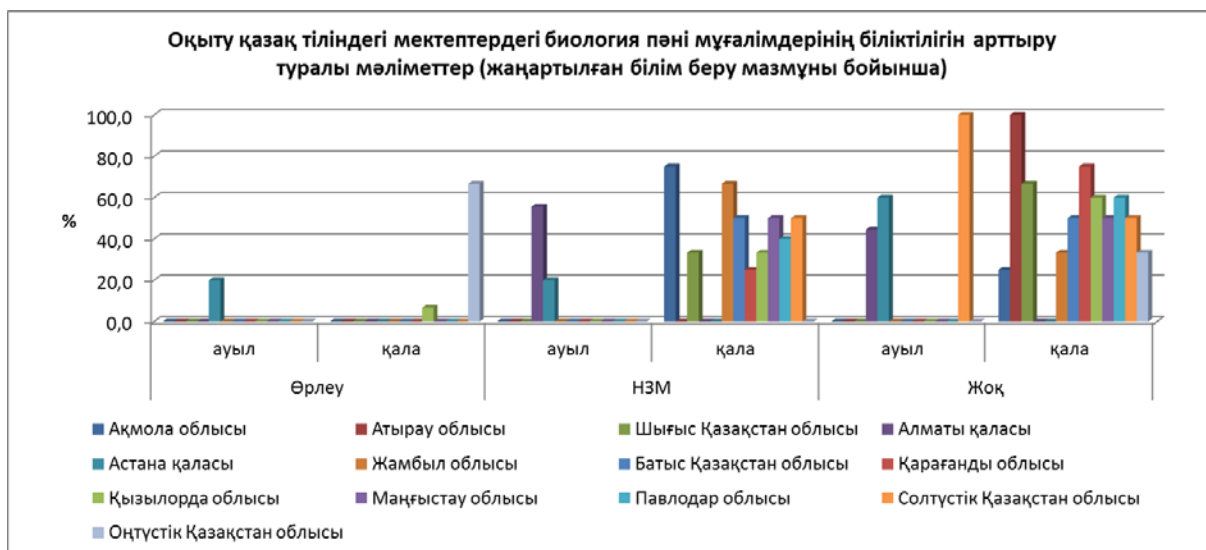

11 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (жаңартылған білім мазмұны бойынша)

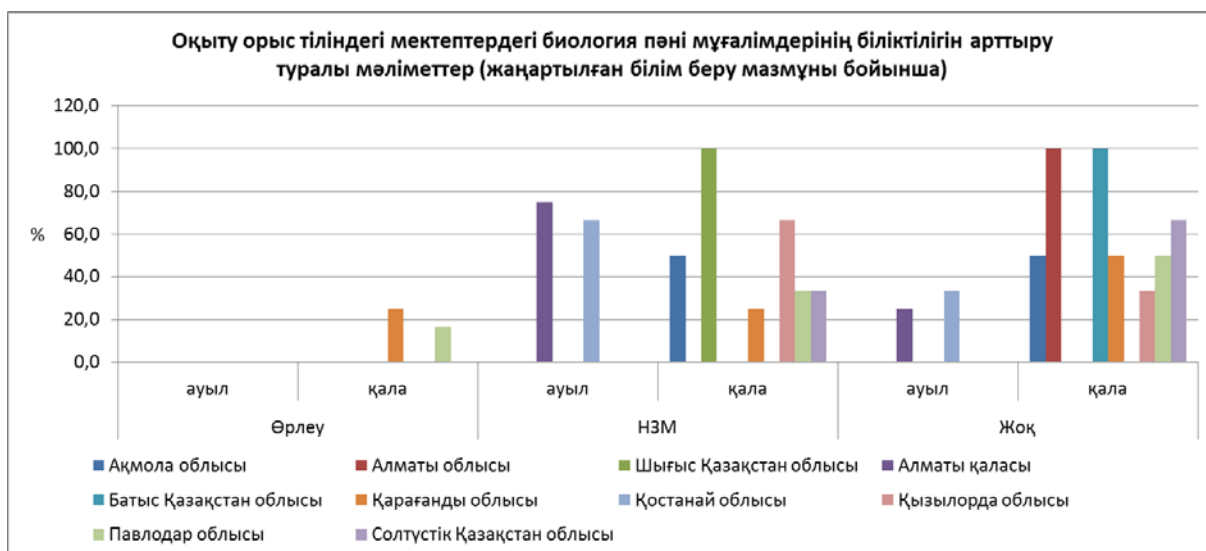

12 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (жаңартылған білім мазмұны бойынша)

Биология мұғалімдері физика, химия және информатика мұғалімдеріне қарағанда белсендірек болғанымен, олар да дәл сондай үрдіс байқалады (13,14 - суреттер).

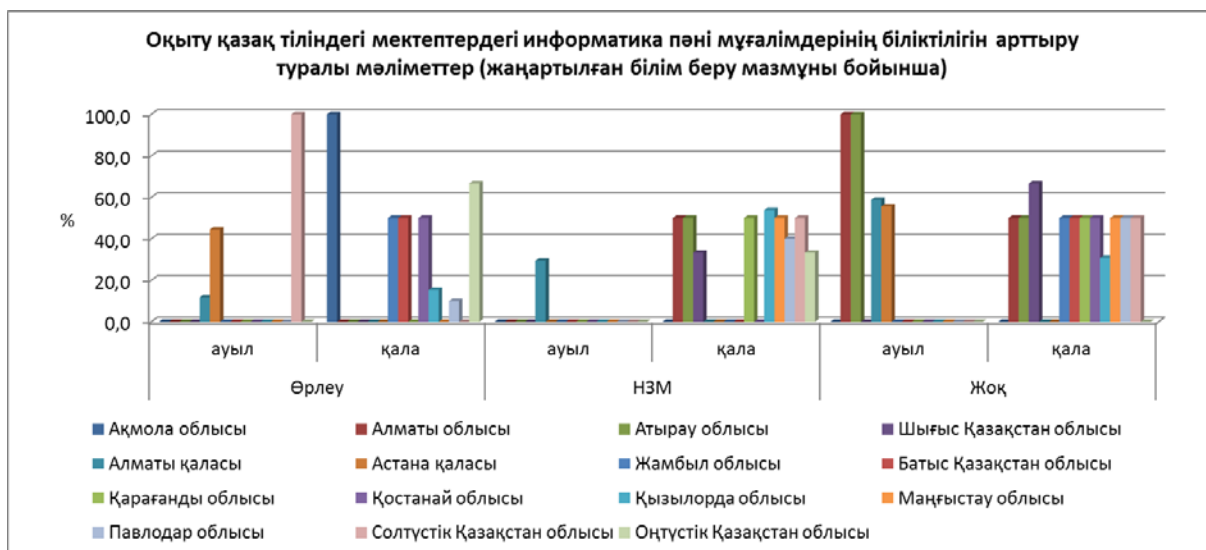

13 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (жаңартылған білім мазмұны бойынша)

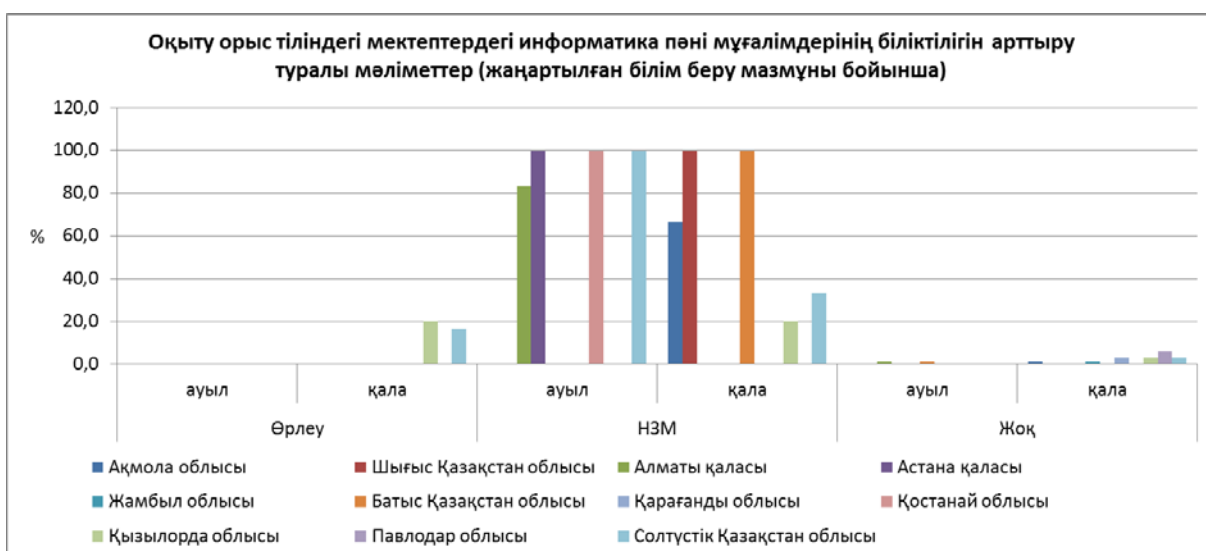

14 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (жаңартылған білім мазмұны бойынша)

Пилоттық мектептердегі ЖМЦ пәні мұғалімдерінің арасында ең төменгі белсенділік көрсеткен информатика мұғалімдері. Сонымен қатар, жаңартылған білім беру курстарын негізінен НЗМ базасында өткенін атап өту керек (15,16 - суреттер).

15 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (жаңартылған білім мазмұны бойынша)

16 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (жаңартылған білім мазмұны бойынша)

4.2.5 Пилоттық мектептердің ЖМЦ мұғалімдерінің CLIL-технологиясы бойынша біліктілікті арттыру туралы мәліметтер

Пилоттық мектептердің мұғалімдері үшін маңызды CLIL-технологиясын білу – тілді және пәнді кіріктіріп оқытудың ерекшеліктерін үйрену. Сонымен бірге, мониторингтің көрсеткіштеріне жүгінсек, бұл технологияны сауалнамаға қатысқан мұғалімдердің үштен екісі ғана таныс екенін көруге болады (9 - кесте).

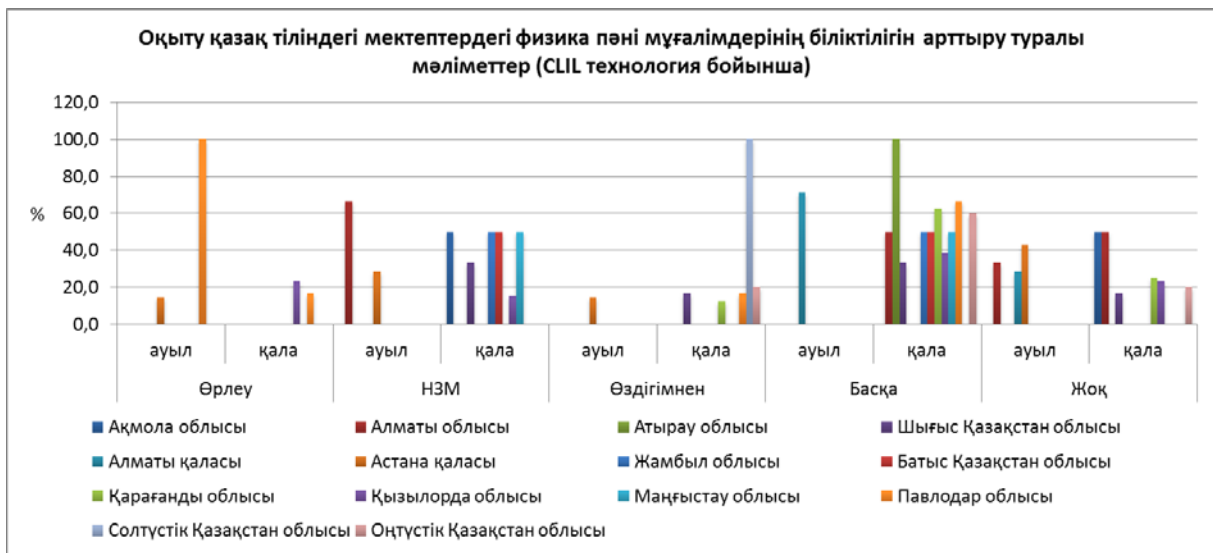
9 - кесте - Пилоттық мектептерде ЖМЦ мұғалімдерінің CLIL-технологиясы бойынша біліктілігін арттыру туралы мәліметтер

Пәндер	Өрлеу				НЗМ							
	қаз	орыс	бар	%	қаз	орыс	бар	%				
Физика	6	1	7	7,2	12	10	22	22,7				
Химия	6	2	8	9,6	11	10	21	25,3				
Биология	4	3	7	7,4	11	7	18	19,1				
Информатика	6	3	9	7,3	22	14	36	29,0				
БАРЛЫҒЫ	22	9	31	7,9	56	41	97	24,7				
Предметы	Өздігінен				Басқаша				Жоқ			
	қаз	орыс	бар	%	қаз	орыс	бар	%	қаз	орыс	бар	%
Физика	6	2	8	8,2	30	6	36	37,1	15	9	24	24,7
Химия	7	1	8	9,6	23	3	26	31,3	12	8	20	24,1
Биология	5	1	6	6,4	28	6	34	36,2	14	15	29	30,9
Информатика	8	0	8	6,5	23	9	32	25,8	26	13	39	31,5
БАРЛЫҒЫ	26	4	30	7,7	104	24	128	32,7	67	45	112	28,6

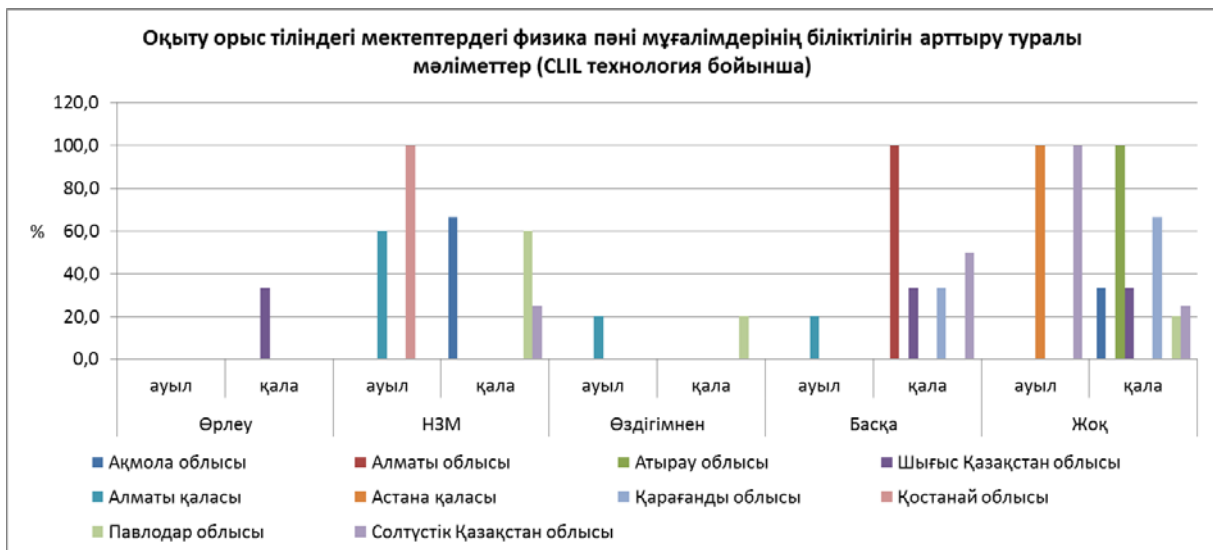
Сонымен бірге, CLIL-технологиясының ақпарат көздері- әртүрлі семинарлар, конференциялар, Интернет-ресурстар, дегенмен, респонденттердің үштен бір бөлігі үшін Назарбаев зияткерлік мектеп өткізетін курстар болып табылады.

Жаңартылған білім беру курстары сияқты, бұл жағдайды да орынсыз үрдіс ретінде қарастыру керек.

CLIL-технологиясы бойынша физика пәні мұғалімдерінің арасында біліктілік арттыру курстарымен басым қамтылған Алматы қ., Алматы, Қостанай және Павлодар облысы мұғалімдері, төмен қамтылған - Астана қ., Атырау, Шығыс Қазақстан және Қарағанды облыстарының мұғалімдері (17,18 - суреттер).

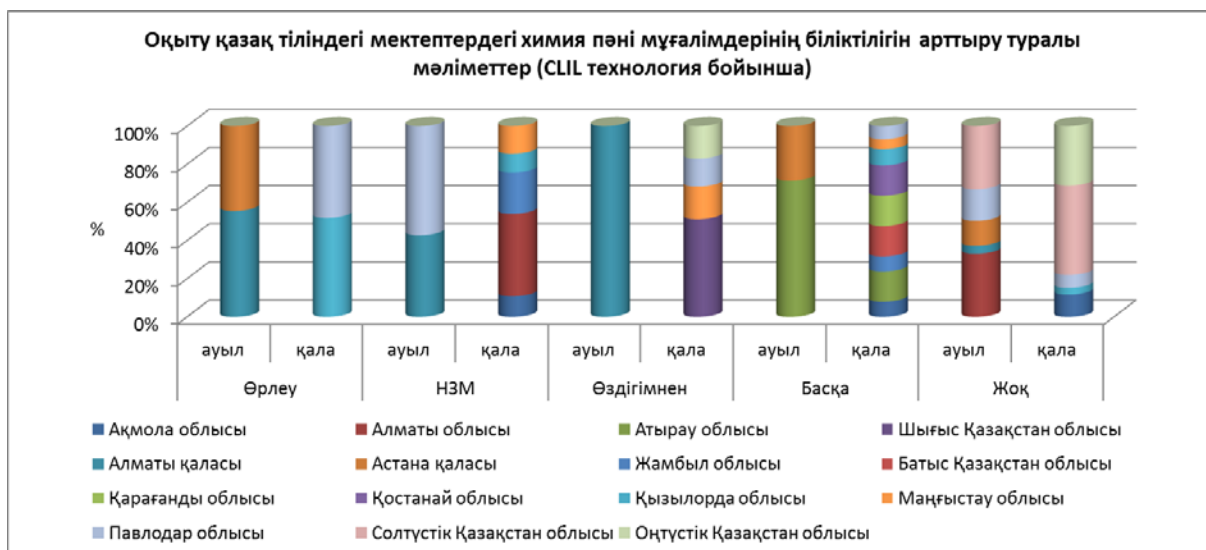

17 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (CLIL технология бойынша)

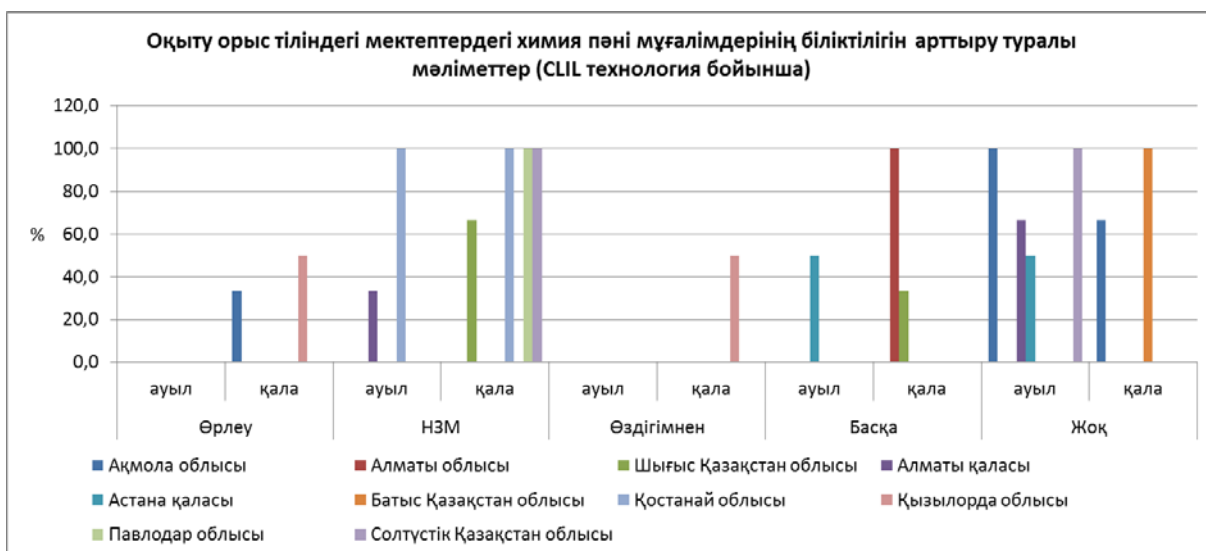

18 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі физика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (CLIL технология бойынша)

Химия мұғалімдерінің арасында CLIL технологиясы бойынша біліктілік курстарымен басымрақ қамтыған НЗМ. Бұл жерде белсенділік көрсеткен Павлодар, Ақмола, Шығыс – Қазақстан облыстарының химия пәні мұғалімдері (19,20 - суреттер).

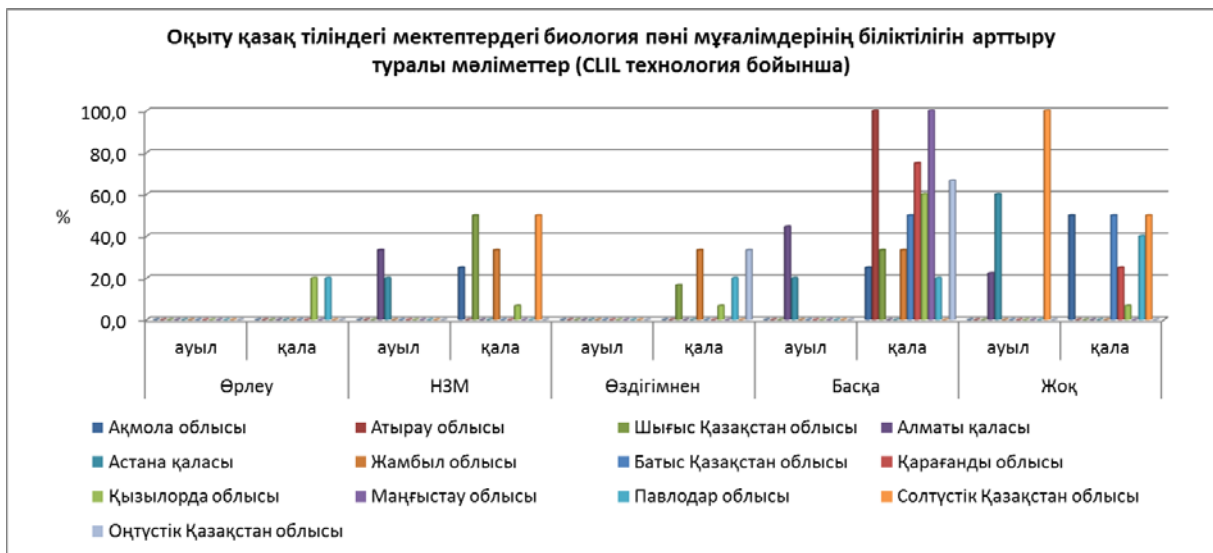

19 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (CLIL технология бойынша)

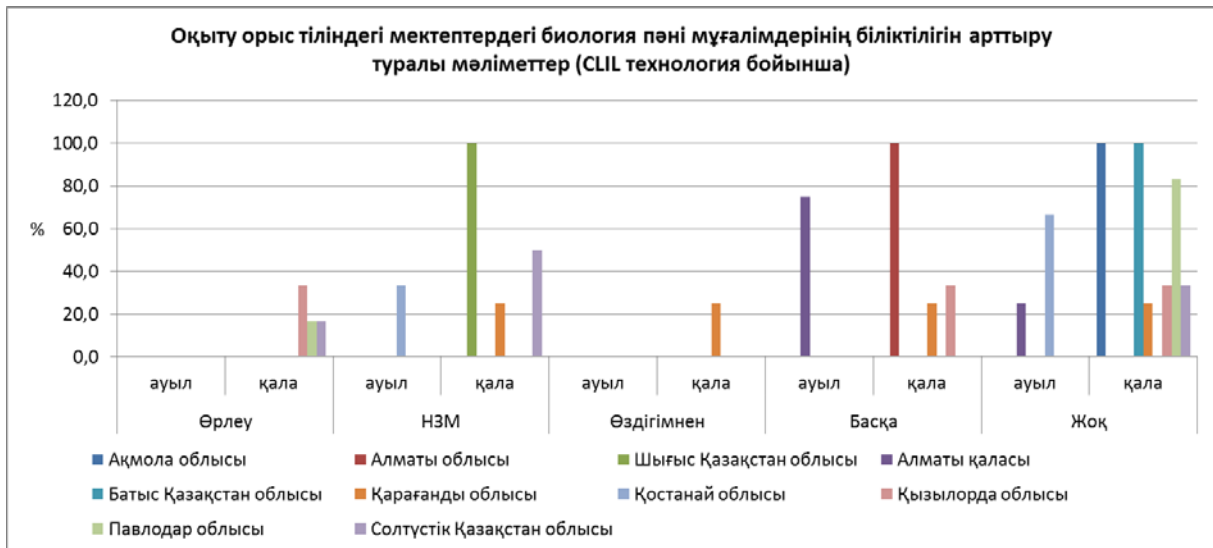

20 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі химия пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (CLIL технология бойынша)

Келесі екі диаграмманың материалдары (21,22 - суреттер) көрсеткендей, CLIL технологиясы бойынша біліктілік курстарынан төменгі көрсеткіштерге ие болған биология мұғалімдері. Бұл жерде белсенді болған Шығыс Қазақстан облысының биология мұғалімдері және белсенділігі төмен Ақмола, Батыс Қазақстан және Алматы облыстарының биология мұғалімдері (21,22 - суреттер).

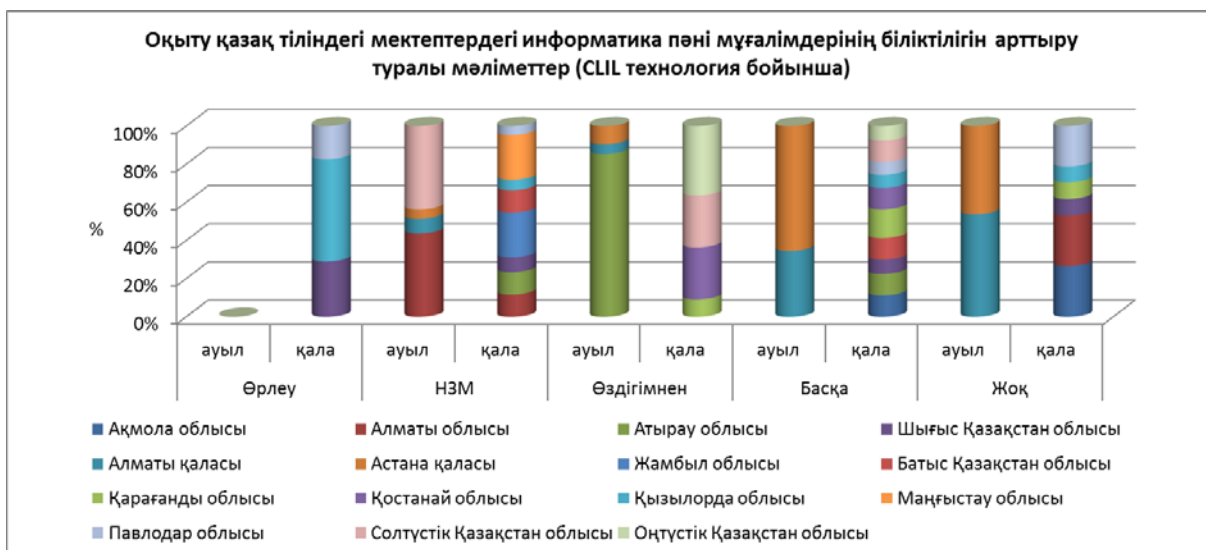

21 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (CLIL технология бойынша)

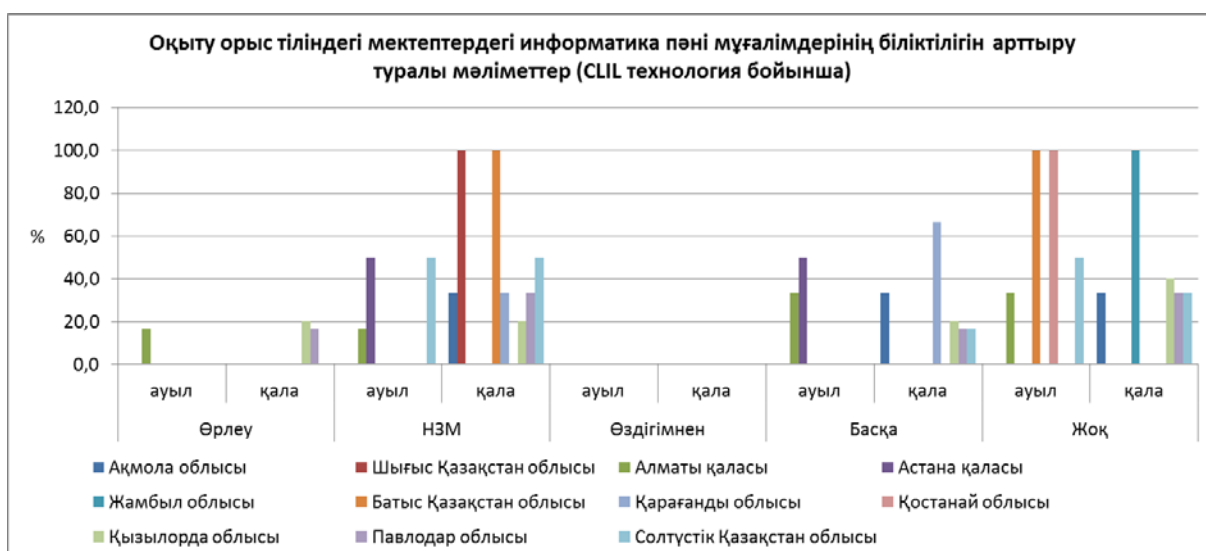

22 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (CLIL технология бойынша)

Информатика мұғалімдері CLIL технологиясын үйрену бойынша Пилоттық мектептердегі әріптестерімен салыстырғанда төмен белсенділік көрсеткен. Мұғалімдердің басым бөлігі осы технологиямен НЗМ базасында өткен курстарда танысқан (23,24 - суреттер).

23 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (CLIL технология бойынша)

24 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі информатика пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәліметтер (CLIL технология бойынша)

4.2.6 Пилоттық мектептердегі ЖМЦ мұғалімдерінің ағылшын тілінен біліктілікті арттыру курстарынан (БАК) өткені туралы мәлімет

Пилоттық мектептердегі ЖМЦ пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттырудағы ең күрделі мәселе - тілдік дайындық.

Мониторингтің нәтижесі бойынша пилоттық мектептердің барлық мұғалімдері тілдік курстардан өткен, тек 9,7% мұғалімдерді қоспағанда, олар ағылшын тілін жеткілікті деңгейде меңгерген. Бұл өз кезінде ҚТЛ және педагогикалық институттардың түлектері арнайы білім беру бағдарламалары

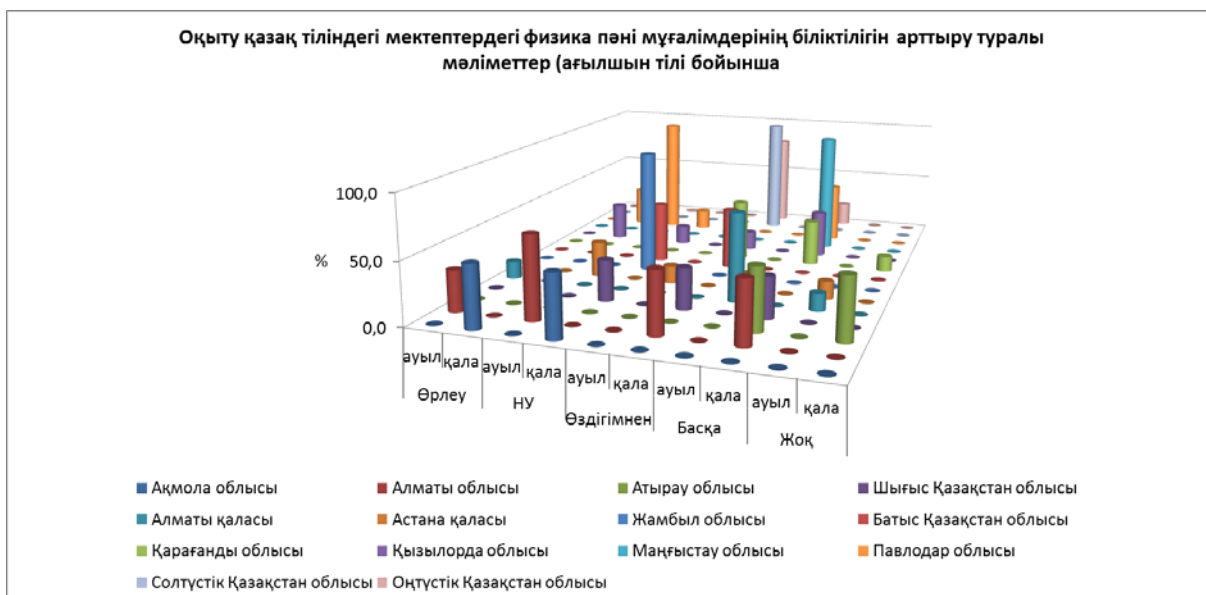
бойынша оқуды аяқтаған (атап айтқанда, «Биология қосымша ағылшын тілі маманы», «Физика қосымша ағылшын тілі маманы»).

Сонымен бірге, арнайы ұйымдастырылған тілдік курстар бойынша, ЖМЦ мұғалімдерінің басым бөлігі Назарбаев Университетінде ағылшын тілін оқыды (24%). Атап айту керек, тілді мұғалімдердің көпшілігі (14%) өздігінен оқыған және басқа да курстарда (Өрлеу мен НУ қоспағанда). Соңғысы ең үлкен көрсеткіш - 40,3% көрсетті (10-кесте).

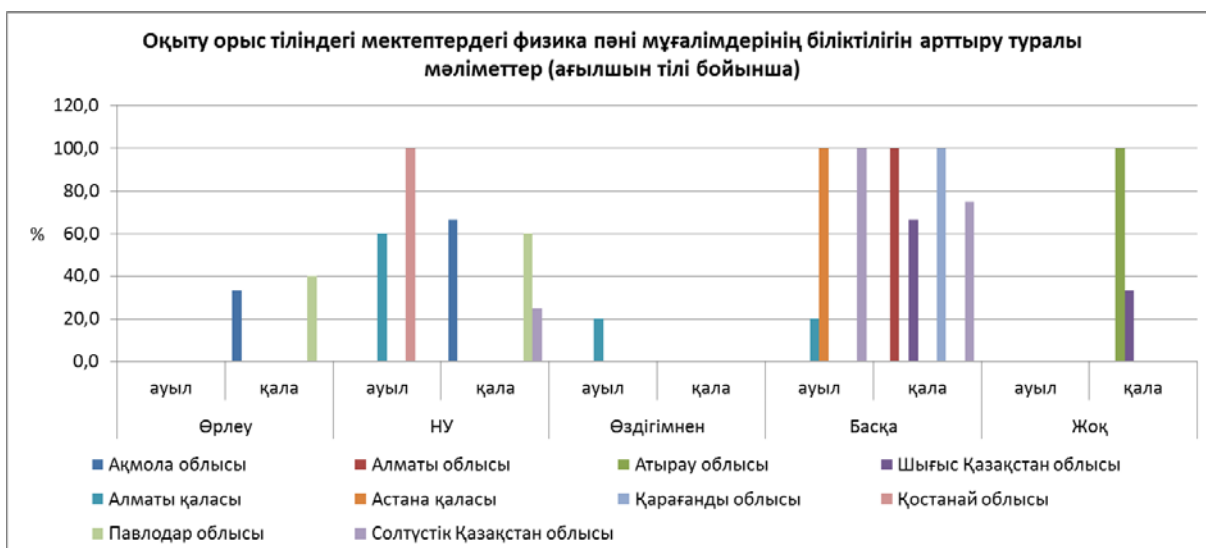
10 – кесте - Пилоттық мектептердегі АТ ЖМЦ мұғалімдерінің біліктілігін арттыру курстарынан өту туралы ақпарат

Пәндер	Өрлеу				НУ							
	каз	орыс	барлығы	%	каз	орыс	барлығы	%				
Физика	11	3	14	14,4	14	10	24	24,7				
Химия	9	8	17	20,5	9	10	19	22,9				
Биология	9	5	14	14,9	9	9	18	19,1				
Информатика	6	2	8	6,5	18	15	33	26,6				
БАРЛЫҒЫ	35	18	53	13,5	50	44	94	24				
Предметы	Өздігінен				Басқа				Жоқ			
	каз	орыс	барлығы	%	каз	орыс	барлығы	%	каз	орыс	барлығы	%
Физика	16	1	17	17,5	24	12	36	37,1	4	2	6	6,2
Химия	10	1	11	13,3	27	3	30	36,1	4	2	6	7,2
Биология	7	3	10	10,6	28	13	41	43,6	9	2	11	11,7
Информатика	15	2	17	13,7	35	16	51	41,1	11	4	15	12,1
БАРЛЫҒЫ	48	7	55	14	114	44	158	40,3	28	10	38	9,7

Атырау, Шығыс Қазақстан және Алматы облыстарындағы оқыту қазақ тіліндегі мектептердің физика мұғалімдерінің тілдік курстардан өтуде белсенділік аздау танытқан өңірлер (25,26- суреттер).

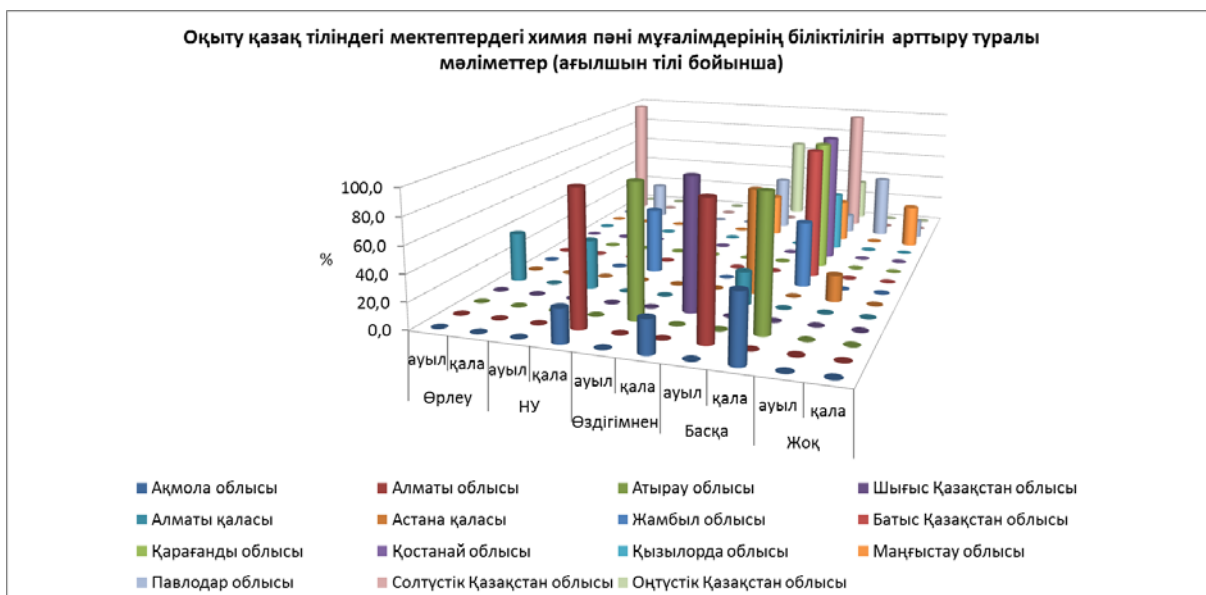

25 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің физика мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәлімет (ағылшын тілінен)

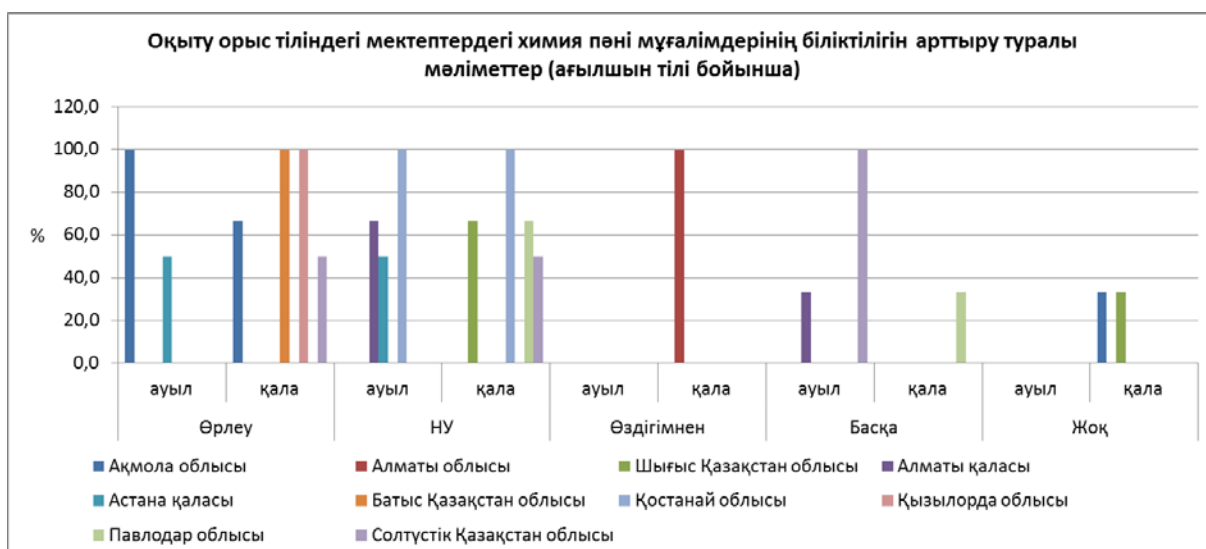

26 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің физика мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәлімет (ағылшын тілінен)

Химия мұғалімдері арасында Ақмола, Шығыс Қазақстан және Ақмола облыстарының өкілдері болды (27 және 28 - суреттер).

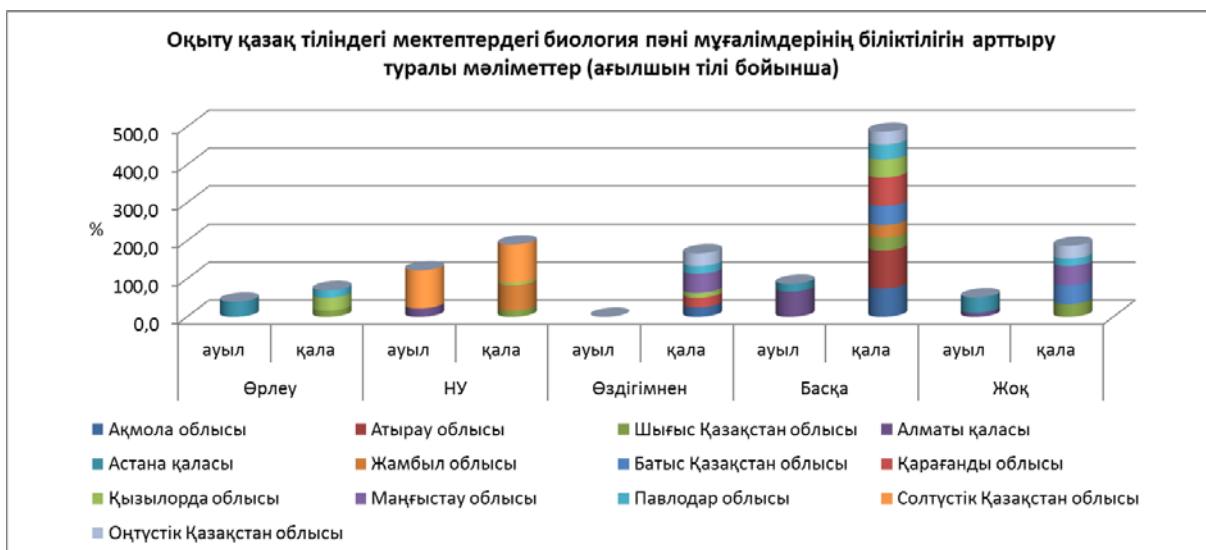

27 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің химия мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәлімет (ағылшын тілінен)

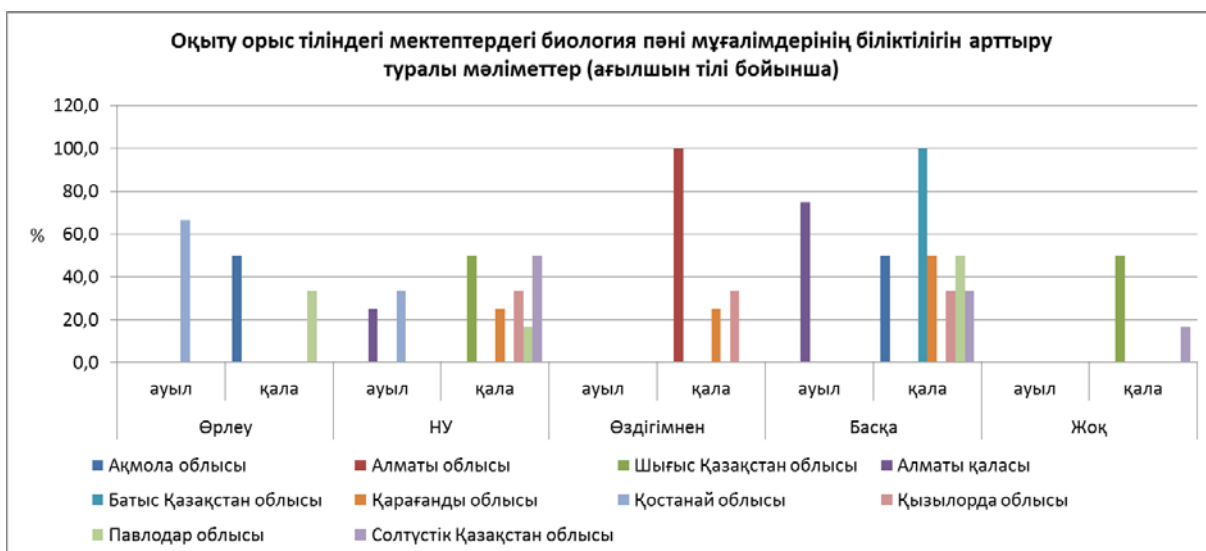

28 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің химия мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәлімет (ағылшын тілінен).

Алматы, Қызылорда және Батыс Қазақстан облыстарының биология мұғалімдері ағылшын тілін өздігінен, не болмаса басқа да әр түрлі формадағы курстардан өткенін көрсетті. (29 және 30 - суреттер).

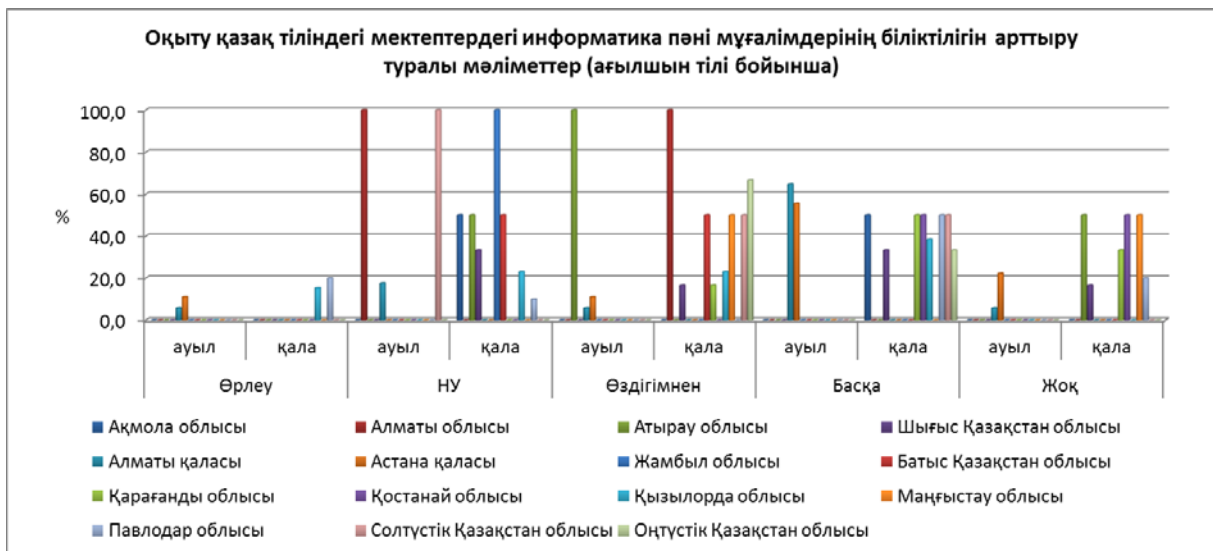

29 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің биология мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәлімет (ағылшын тілінен).

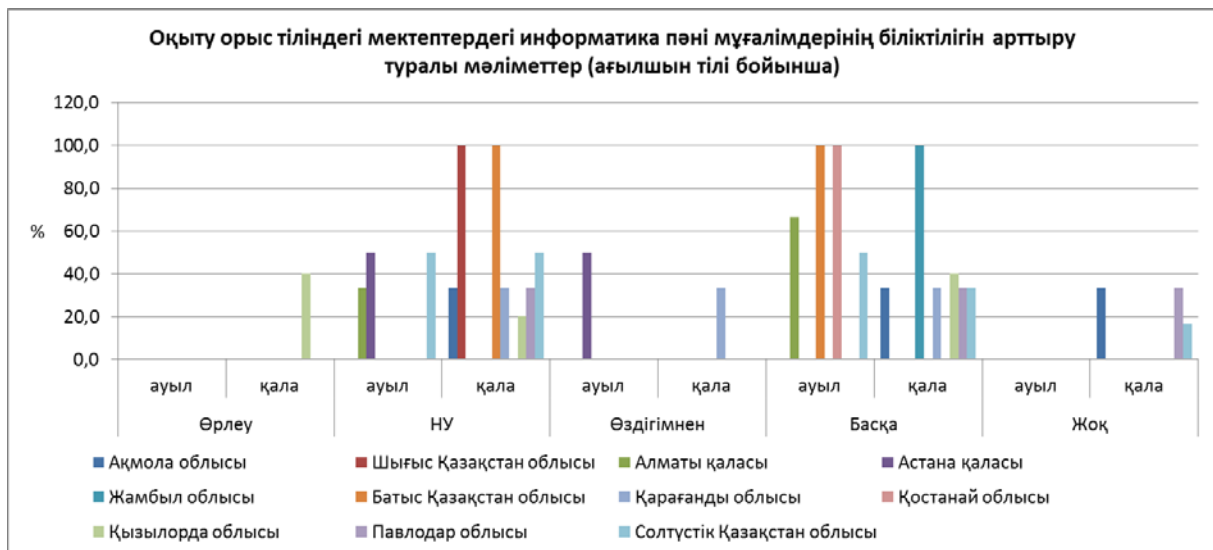

30 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің биология мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәлімет (ағылшын тілінен).

Мониторинг көрсеткендей, ағылшын тілін информатика мұғалімдері дербес меңгерген: 54,8 % респондент ағылшын тілін өздігінен не болмаса басқа да дереккөздерден оқығанын белгіледі (31 - сурет және 32).

31 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің информатика мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәлімет (ағылшын тілінен).

32 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің информатика мұғалімдерінің біліктілігін арттыру туралы мәлімет (ағылшын тілінен).

4.2.7 ЖМЦ мұғалімдерінің ағылшын тілін білу деңгейі туралы мәлімет

ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытатын барлық мұғалімдердің 308-і немесе 78,6% -ы В1, В2, С1, С2 деңгейлеріне ие екендігін (11-кесте) көрсетті. Мұғалімдердің ең көп саны В1 (44,9%) және В2 (21,7%) деңгейлеріне ие. Жалпы санынан 3 мұғалімнің ағылшын тілі бойынша сертификаттары жоқ - олардың екеуі қазақ-түрік лицей түлектері, ал біреуінде «Ағылшын тіліндегі биология» деген дипломы бар.

Пилоттық мектептердің физика мұғалімдері ағылшын тілінің нақты бір деңгейін білетінін белгіледі, оның ішінде: С2 деңгейін - 2,1%; С1 деңгейін -

11,3%; B2 деңгейін - 21,6%; B1 деңгейін - 45,4%; деңгей A2 -16,5%; A1 деңгейін - 3,1%. Ағылшын тілін білмейтіндер жоқ.

Химия мұғалімдері: C2 деңгейін - 2,4%; C1 деңгейін - 10,8%; деңгей; B2 - 21,7%; B1 - 11,7%; деңгей B2 - 41,0%; A2 -19,3%; A1 деңгейін - 3,6%; сертификаты жоқ 1,2% мұғалімде, ол мұғалімдер қазақ-түрік лицейінің түлектері, ауызекі сөйлеу ағылшын тілін біледі.

Биология мұғалімдерінің ағылшын тілін білу деңгейі: C2 деңгейін - 0,0%; C1 деңгейін - 9,6%; деңгей B2 - 18,1%; B1 - 45,7%; A2 -20,2%; A1 деңгейін - 6,4%; ие емес -0%.

Информатика мұғалімдері C2 деңгейін - 0,0% екенін атап өтті; C1 деңгейін - 11,9%; B2 деңгейін - 24,6%; B1 - 44,6%; деңгей A2 -17,1%; A1 деңгейін - 3,6%; 0,8% сертификат жоқ, яғни, бір мұғалім қазақ-түрік лицейінің түлегі, ағылшын тілін біледі.

11 - кесте – Ағылшын тіліндегі ЖМЦ мұғалімдерінің ағылшын тілін білу деңгейі туралы мәлімет.

Тілді білу деңгейі	Физика				Химия				Биология				Информатика				Барлығы	%
	каз	орыс	барл	%	каз	орыс	барл	%	каз	орыс	барл	%	каз	орыс	барл	%		
A1	2	1	3	3,1	2	1	3	3,6	4	2	6	6,4	1	1	2	1,7	14	3,6
A2	11	5	16	16,5	11	5	16	19,3	10	9	19	20,2	12	4	16	13,6	67	17,1
B1	27	17	44	45,4	25	9	34	41,0	29	14	43	45,7	35	20	55	46,6	176	44,9
B2	17	4	21	21,6	13	5	18	21,7	11	6	17	18,1	20	9	29	24,6	85	21,7
C1	10	1	11	11,3	6	3	9	10,8	8	1	9	9,6	12	2	14	11,9	43	11
C2	2	0	2	2,1	1	1	2	2,4	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	4	1
Сертификаттар жоқ	0	0	0	0	1	0	1	1,2	0	0	0	0,0	2	0	2	1,7	3	0,8
Барлығы	69	28	97		59	24	83		62	32	94		82	36	118		392	100

4.2.8 ЖМЦ пәнін оқыту режимі туралы деректер

Ағылшын тілінде ЖМЦ пәндерін оқыту режимін таңдау туралы сауалнама келесі нәтижелерді көрсетті. Қазақстанның пилоттық режимінде жұмыс істейтін 153 жалпы білім беру мектебінде ЖМЦ пәні 1188 сыныпта оқытылады.

Олардың ішінен:

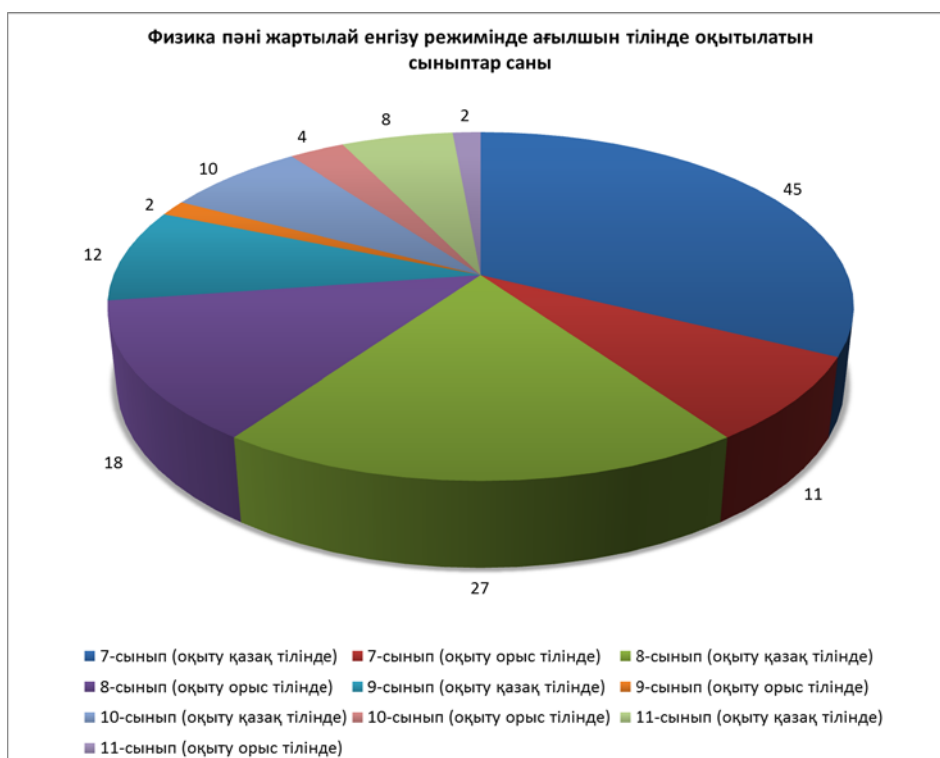
Ішінара енгізу режимінде - 540 сыныпта, яғни жалпы санының 45,6%;

- толығымен енгізу режимінде - 648 сыныпта, яғни 54,4%.

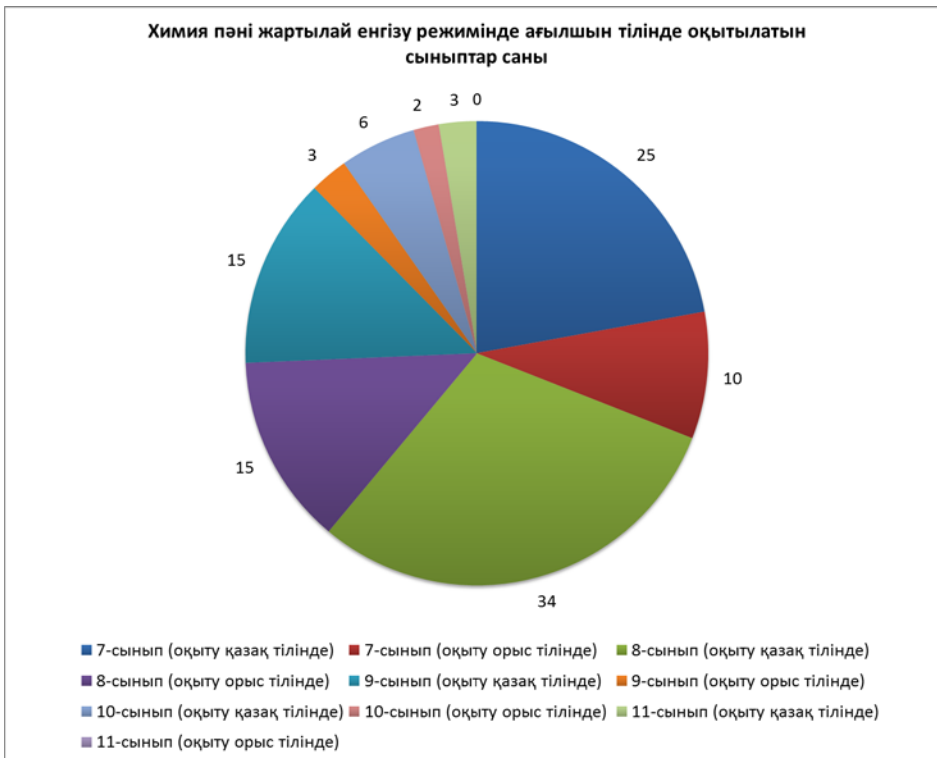
Бұл мәселе тікелей CLIL-технологиясын меңгерумен және оның нәтижесінде мектептегі (сынып) нақты жағдайға байланысты мақсатты тілді (ағылшын) дұрыс таңдау және пайдалану болуы тиіс.

Мұғалімдердің көпшілігі толық енгізу режимін көрсетті, ол дегеніміз сабақтың барлық кезеңдерін ағылшын тілінде өткізуді білдіреді және мұғалімдердің, білім алушылар мен ресурстардың дайындық деңгейін ескере отырып оқытатын болады.

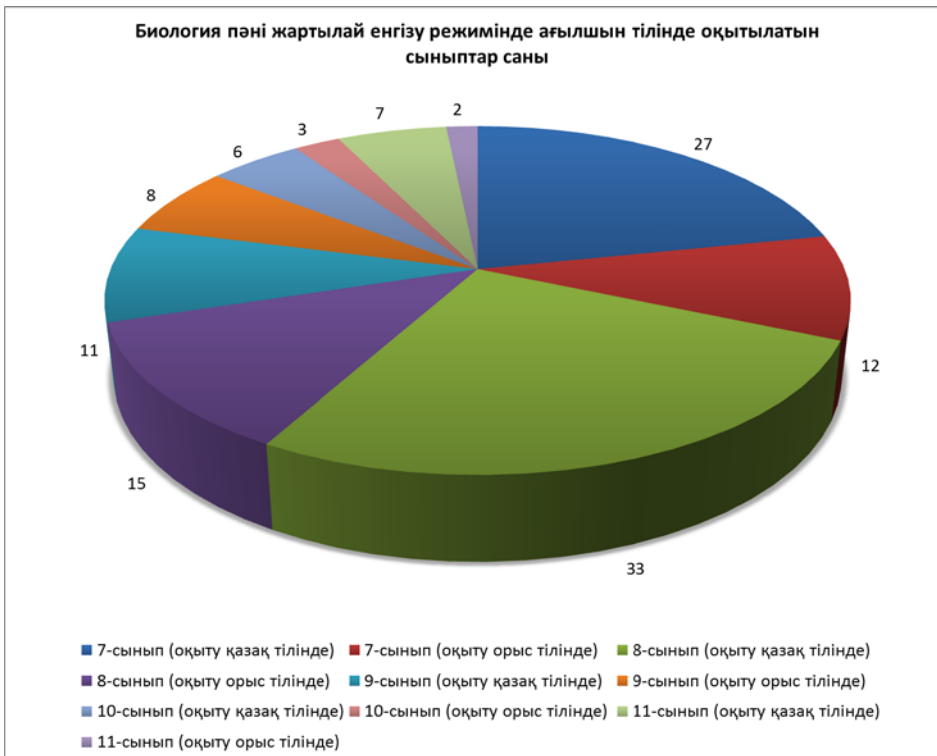
Ішінара енгізу режимі, яғни сабақтың жекелеген кезеңдерінде өткізу, элективтік курстардың кейбір тарауларына зерттеу жүргізу шеңберінде, пәндік үйірмелерді, сецияларды және басқа да сабақтан тыс іс-шараларды өткізуді көрсетті, 540-сынып таңдаған, оның ішінде: физикадан 139 сынып, химиядан - 113-сынып, биологиядан - 124, информатикадан – 164 (33,34,35,36 – суреттер).

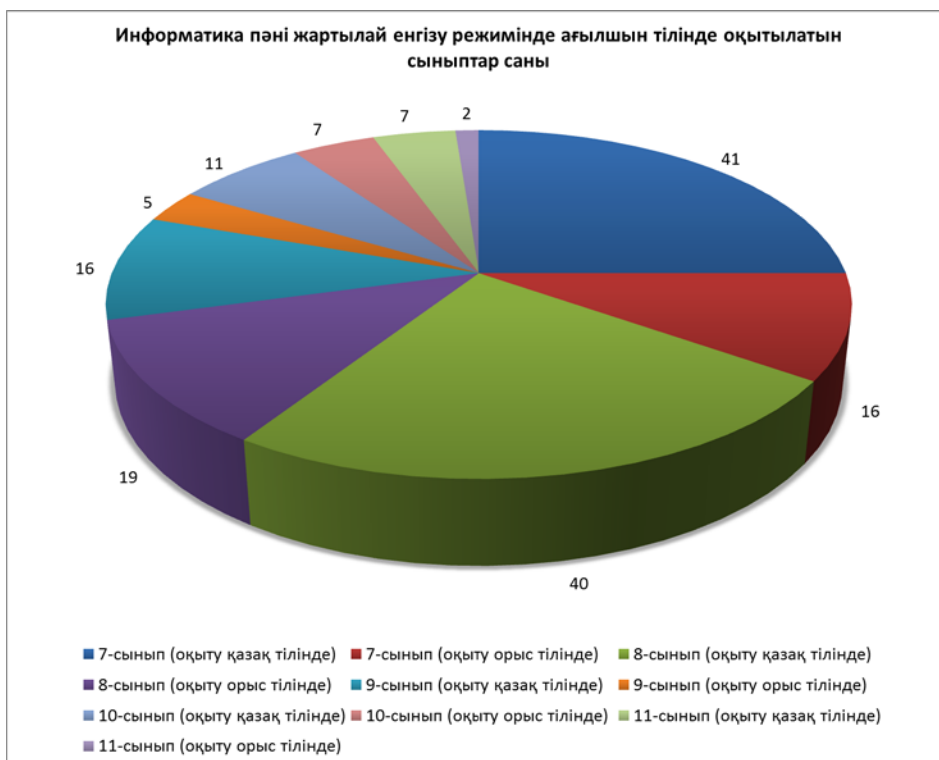
33 - сурет –Ішінара енгізу режимінде ағылшын тілінде физика оқытылатын сыныптар туралы мәлімет

34 – сурет – Ішінара енгізу режимінде ағылшын тілінде химия оқытылатын сыныптар туралы мәлімет

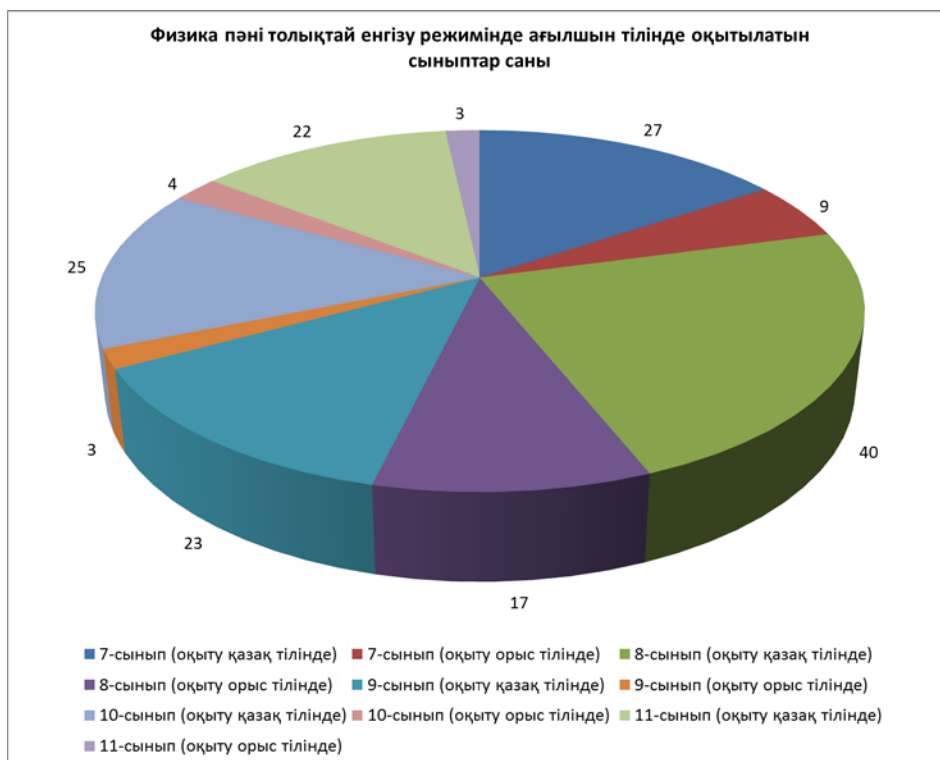
35 - сурет – Ішінара енгізу режимінде ағылшын тілінде биология оқытылатын сыныптар туралы мәлімет

36 – сурет – Ішінара енгізу режимінде ағылшын тілінде информатика оқытылатын сыныптар туралы мәлімет

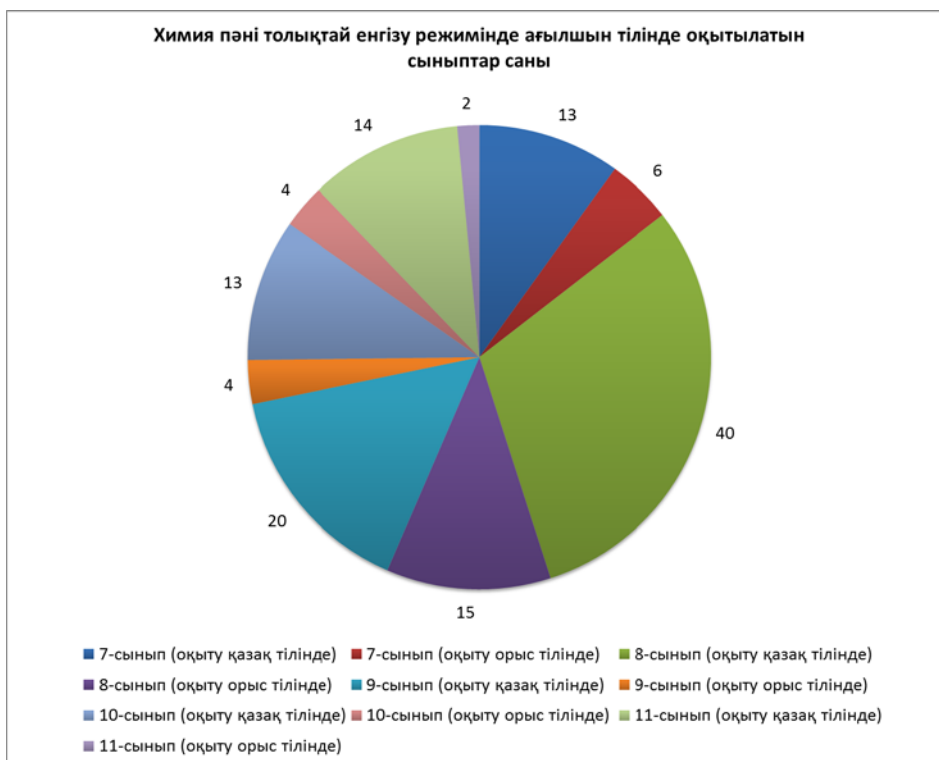
Төменде ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде толық меңгеру режимінде оқытылатын сыныптар туралы мәлімет, яғни, пәннің ағылшын тілінде оқытуы сабақтың барлық кезеңдерінде жүргізіледі. Бұл режимде 648 сыныпта мұғалімдер жұмыс жасайды, оның ішінде: физика сабақтары 173 сыныпта, 131 сыныпта химия, 156 сыныпта биология және 188 сыныпта информатика пәндері бойынша сабақ беріледі.

37-суреттегі материалдардан көріп отырғанымыздай, тек Пилот мектептерінде физика 173 сыныпта толығымен енгізу режимінде жүргізіледі. Олардың ішінде: 23,12% оқыту қазақ тіліндегі 8-сынып құрайды; 13,3% - оқыту қазақ тіліндегі 9-сынып; 14,5% - оқыту қазақ тіліндегі 10-сынып; 15,6% - оқыту қазақ тіліндегі 7-сынып; 9,8% - оқыту орыс тіліндегі 8-сынып. Оқыту қазақ тіліндегі мектептерде толық енгізу режимінде оқыту көбінесе орыс тіліндегі сабақтар саны бойынша басымдыққа ие. Физика пәнінің мұғалімдері негізінен 7-ші және 8-ші сыныптарды толығымен енгізу үшін таңдайды. Оқыту қазақ тіліндегі мектептер саны толық енгізу режимінде оқыту бойынша орыс тіліндегі сыныптарға қарағанда басымдыққа ие. **Физика пәнінің мұғалімдері толық режимде оқыту үшін негізінен 7-ші және 8-ші сыныптарды таңдайды.**

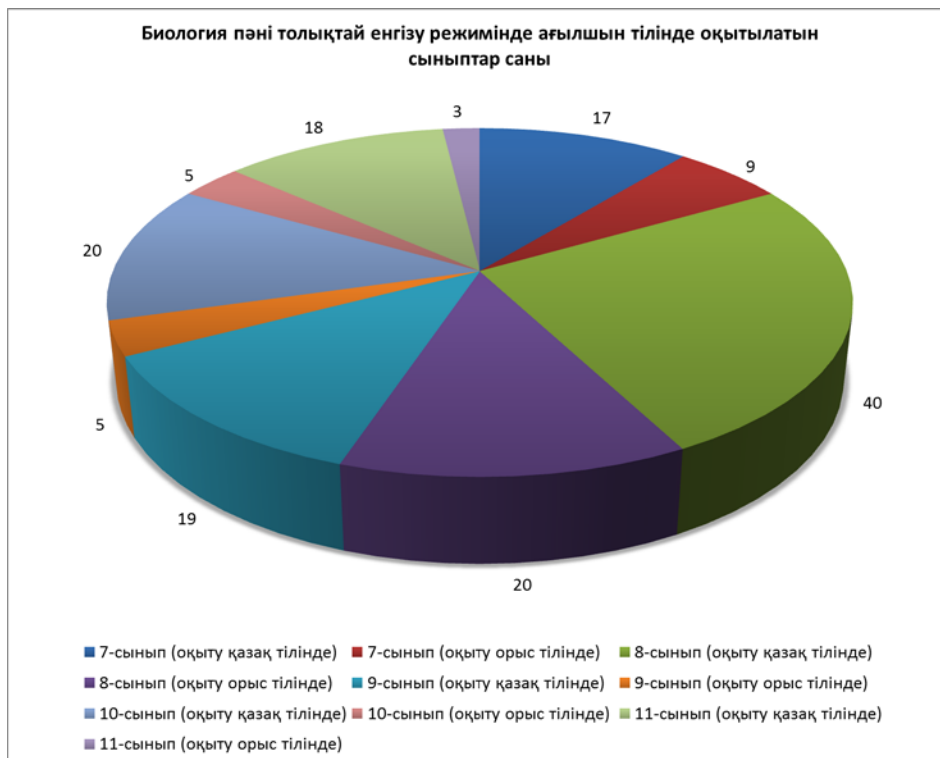
37 - сурет – Толық енгізу режимінде ағылшын тілінде физика оқытылатын сыныптар туралы мәлімет

Қазақстан бойынша толық енгізу режимінде химия 131-сыныпта жүргізіледі. Оның ішінде оқыту қазақ тіліндегі сыныптарда: 30,5% - 8 – сыныптар құрайды, 15,3% -9-сыныптар; оқыту орыс тіліндегі мектептер-11,45% -8-сынып. 8,9-сыныптарда химия мұғалімдері толық енгізу режимін таңдайды, жалпы санынан олар 57,25 % құрайды (38 - сурет).

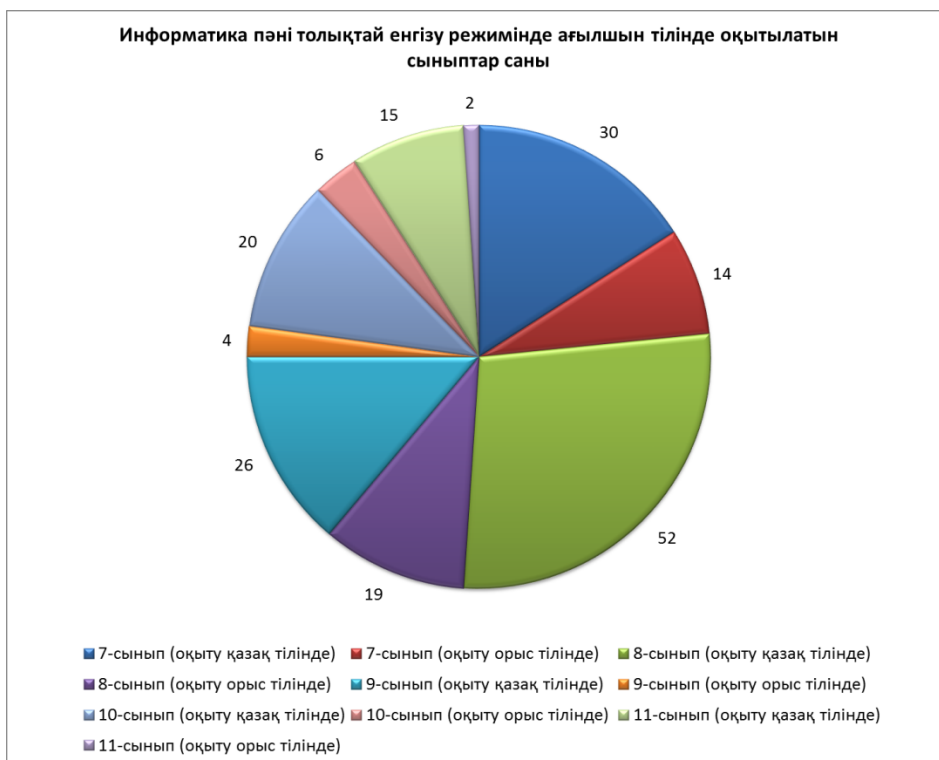
38 – сурет - Толық енгізу режимінде ағылшын тілінде химия оқытылатын сыныптар туралы мәлімет

Биология пәні толық енгізу режимінде Қазақстанның 156 мектебінде жүргізіледі, бұл көрсеткіш оқыту қазақ тіліндегі 8-сынып оқушыларында басымдыққа ие (25,6%). Орыс тілінде оқытатын мектептердегі ең төмен көрсеткіш. Орыс тілінде оқытатын мектептердің 11-сыныптарында оқыту тілі ретінде тек үш сыныпта биология толық енгізу режимінде өткізіледі (39 - сурет).

39 - сурет - Толық енгізу режимінде ағылшын тілінде биология оқытылатын сыныптар туралы мәлімет

Диаграмма бойынша информатика пәні Қазақстан Республикасындағы мектептердің 188-сыныбында толығымен ағылшын тілінде оқытылады. Олардың ішінде оқыту қазақ тіліндегі мектеп сыныптарының саны басым, олар жалпы санның 76,06% құрайды. Информатика мұғалімдері толық енгізу режимін 7-8 және 9-сыныптарда таңдайды, бұл жалпы санның 75,0% құрайды (40 - сурет).

40 - сурет - Толық енгізу режимінде ағылшын тілінде информатика оқытылатын сыныптар туралы мәлімет

4.2.9 ЖМЦ пәндері мұғалімдерінің CLIL-технологияны қолдану туралы деректер

Мониторинг көрсеткендей CLIL-технологияны қолданады:

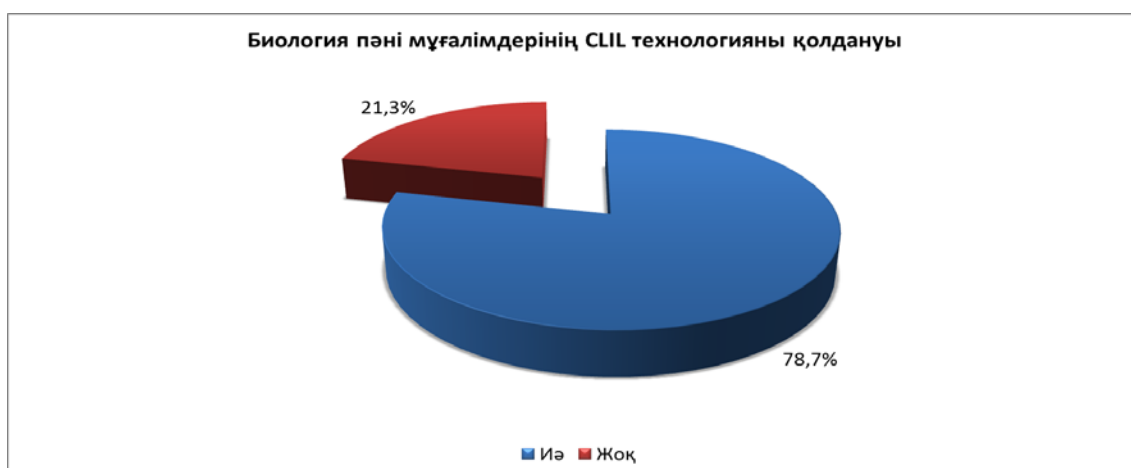
- 1) 80,0% физика мұғалімдері (41-сурет);
- 2) 81,7% химия мұғалімдері (42-сурет);
- 3) 78,7% биология мұғалімдері (43-сурет);
- 4) 83,1% информатика мұғалімдері (44 - сурет).

41 - сурет – Физика мұғалімдерінің CLIL технологиясын қолдануы туралы мәлімет

42 - сурет – Химия мұғалімдерінің CLIL технологиясын қолдануы туралы мәлімет

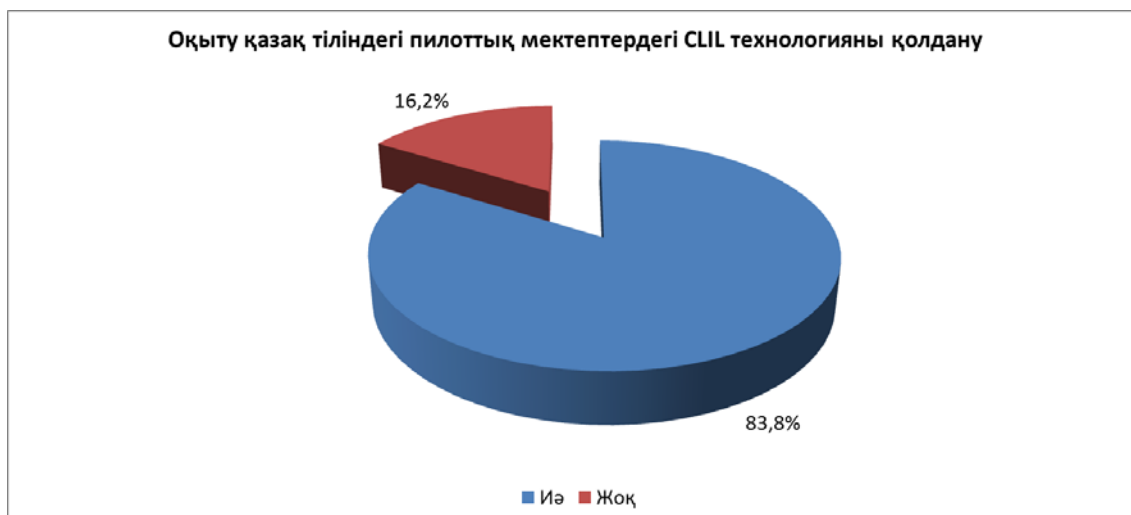

43 - сурет - Биология мұғалімдерінің CLIL технологиясын қолдануы туралы мәлімет

44 - сурет – Информатика мұғалімдерінің CLIL технологиясын қолдануы туралы мәлімет

Мониторинг нәтижелерінен көріп отырғанымыздай, қазақ тілінде оқытатын мектептерде CLIL технологиясын ЖМЦ мұғалімдерінің 83,8% пайдаланылады. Орыс тілінде оқытатын мектептерде ЖМЦ мұғалімдерінің 75% CLIL технологиясын пайдаланады (45 және 46-суреттер).

45 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі Пилоттық мектептердің CLIL технологиясын қолдануы туралы мәлімет

46 - сурет - Оқыту орыс тіліндегі Пилоттық мектептердің CLIL технологиясын қолдануы туралы мәлімет

4.2.10 Ағылшын тіліндегі сабақ түрлері туралы мәлімет

Пилоттық мектептерде ағылшын тіліндегі физика бойынша сабақтардың түрлері туралы ақпарат. Сауалнама нәтижелері көрсеткендей сабақтар инвариант компоненті бойынша жүргізіледі:

- оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде - 58,0%-ы, орыс тілінде оқыту - 50,0% мұғалім;

- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде - 1,4%, ал орыс тілінде - 0,0%.

Пәндер бойынша факультативтік сабақтар өткізіледі:

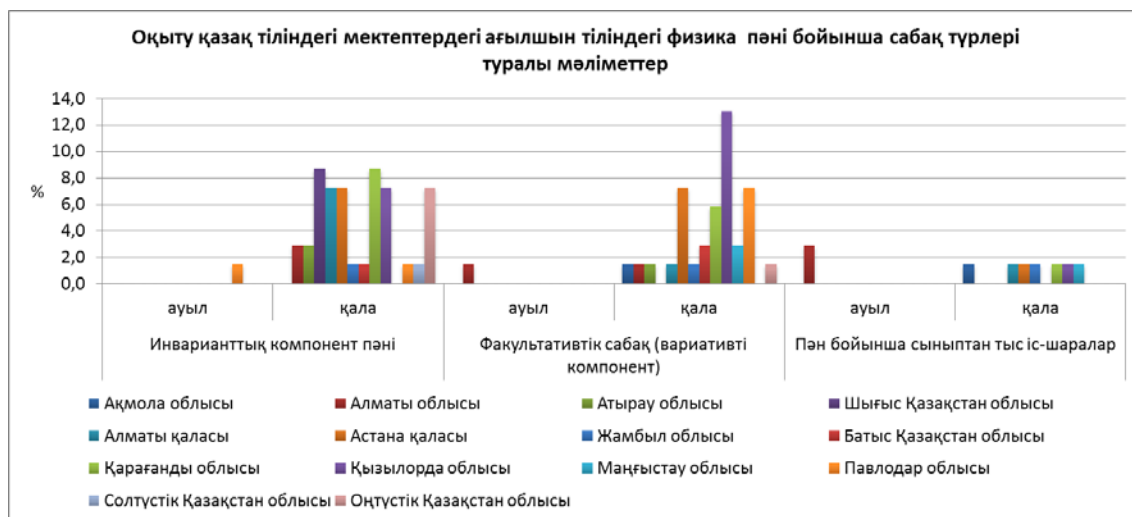
– оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде – 47,8 % мұғалім, оқыту орыс тіліндегі мектептердің – 42,9 % мұғалім;

– оқыту қазақ тіліндегі ауылдық мектептерде -1,4%, орыс мектептерінде - 3,6 %.

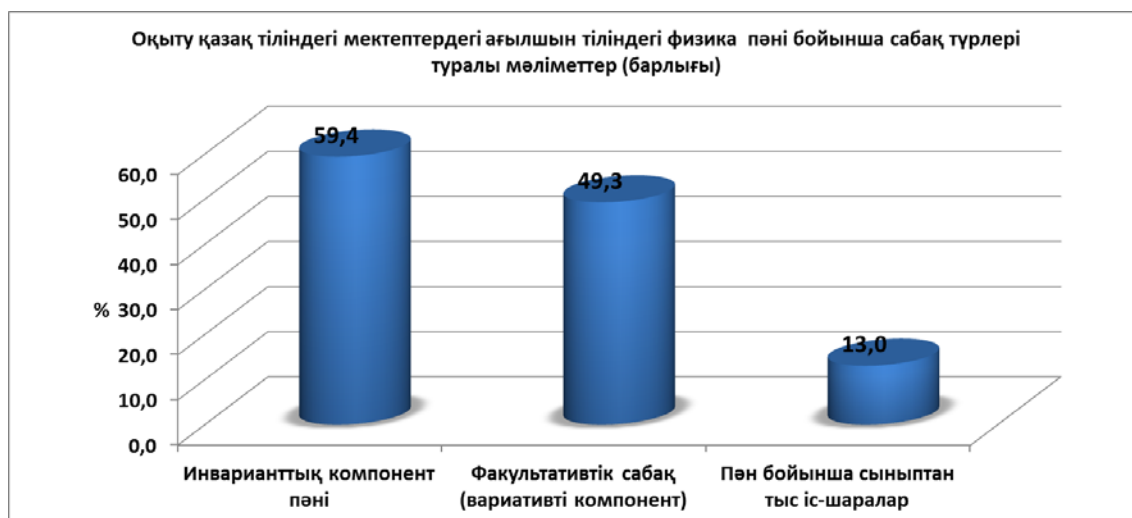
Таңдалған пән бойынша ағылшын тілінен сабақтан тыс іс-шараларды өткізіледі:

- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде -2,9%, орыс тілінде - 3,6%;

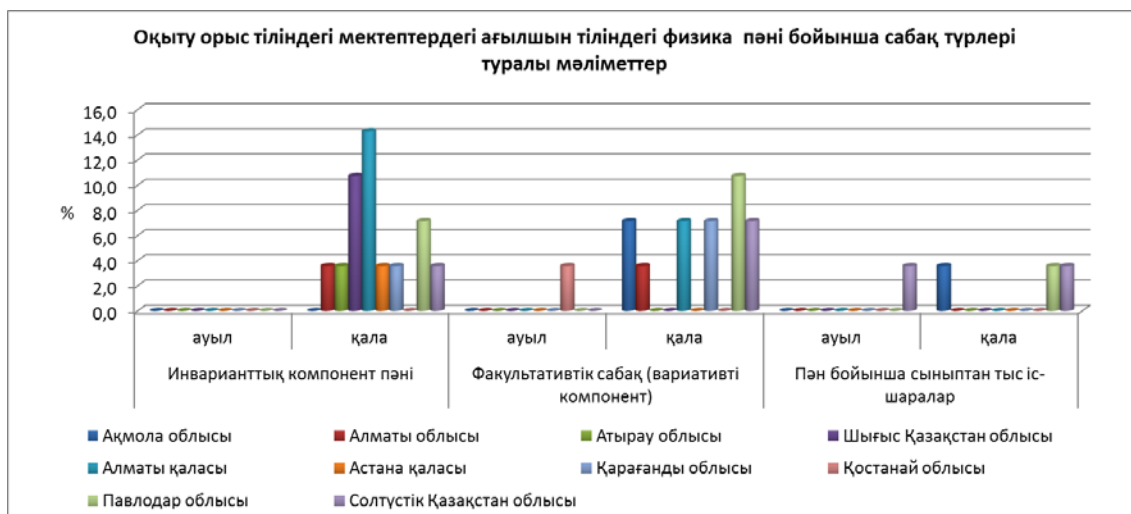
Қалалық мектептерде бұл көрсеткіш келесідей: - оқыту қазақ тіліндегі мектептерде 10,1% мұғалім және оқыту орыс тіліндегі мектептердің мұғалімдері 10,7% (47, 48, 49 және 50 - суреттер).

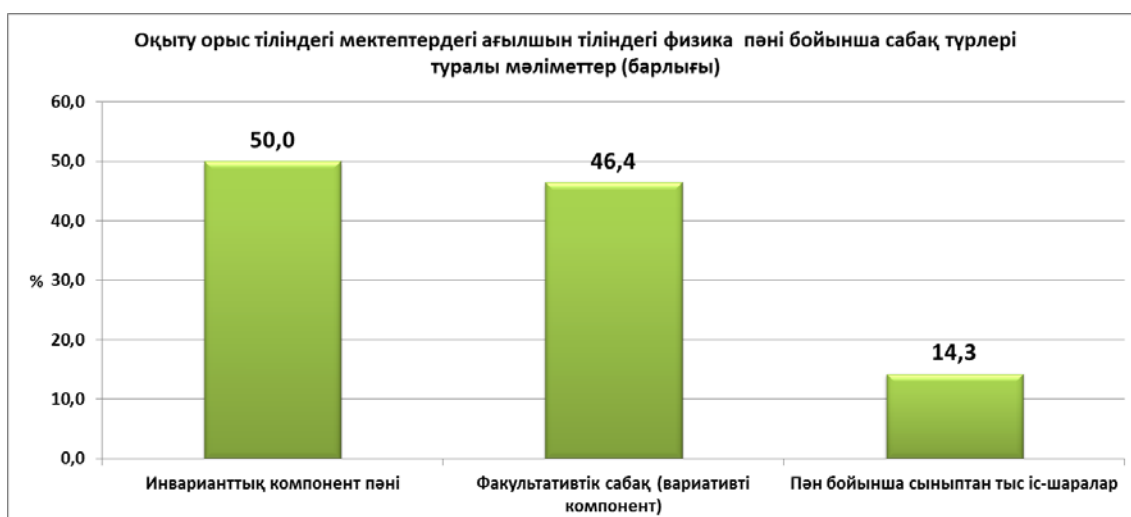
47 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі физика сабақтарының түрлері туралы мәлімет (аймақтар тұрғысынан)

48 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі физика сабақтарының түрлері туралы мәлімет

49 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі физика сабақтарының түрлері туралы мәлімет (аймақтар тұрғысынан)

50 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі физика сабақтарының түрлері туралы мәлімет

Мектептердегі ағылшын тіліндегі «Химия» пәні бойынша сабақтар түрлері туралы ақпарат. Сауалнама нәтижелері бойынша инвариант компонентінен сабақтар жүргізіледі:

- оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде - 48,3% мұғалімдер, оқыту орыс тілінде - 29,2%;

- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде - 5,2% және орыс тілінде - 8,3%.

Өз пәндері бойынша қосымша сабақтар:

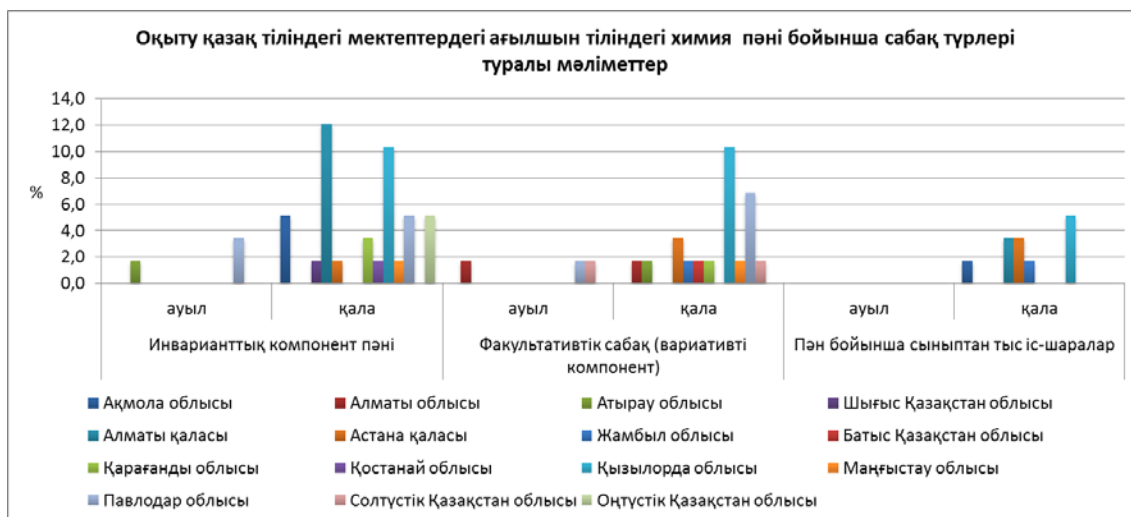
- оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде - мұғалімдердің 32,8%, - оқыту орыс тіліндегі мектептерде - 58,2% мұғалімдер;

- қазақ тілінде оқытатын ауыл мектептерінде -5,2%, орыс тілінде оқытатын мектептерде - 0,0%.

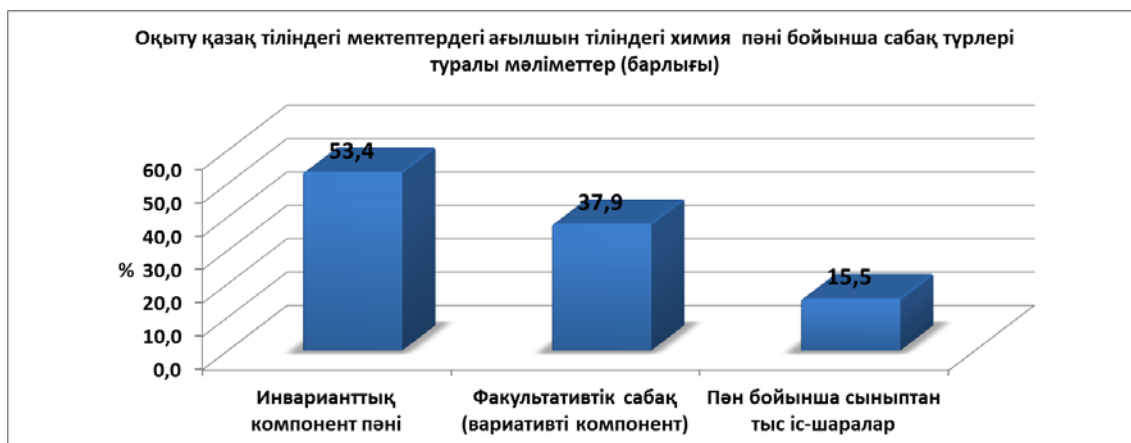
Таңдалған пән бойынша ағылшын тілінде сабақтан тыс іс-шаралар:

- қазақ тілінде оқытатын ауыл мектептерінде - 0,0%, орыс тілінде - 4,2%.

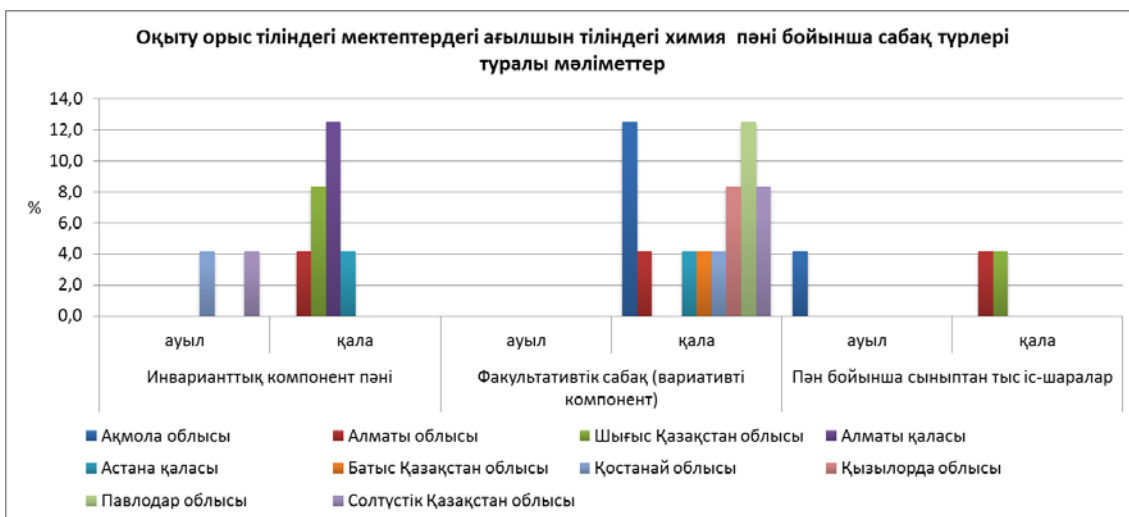
- қазақ тілінде оқытатын қалалық мектептерде бұл көрсеткіш 15,5%, орыс тіліндегі мектептерде - 8,3% (51, 52, 53 және 54 - суреттер).

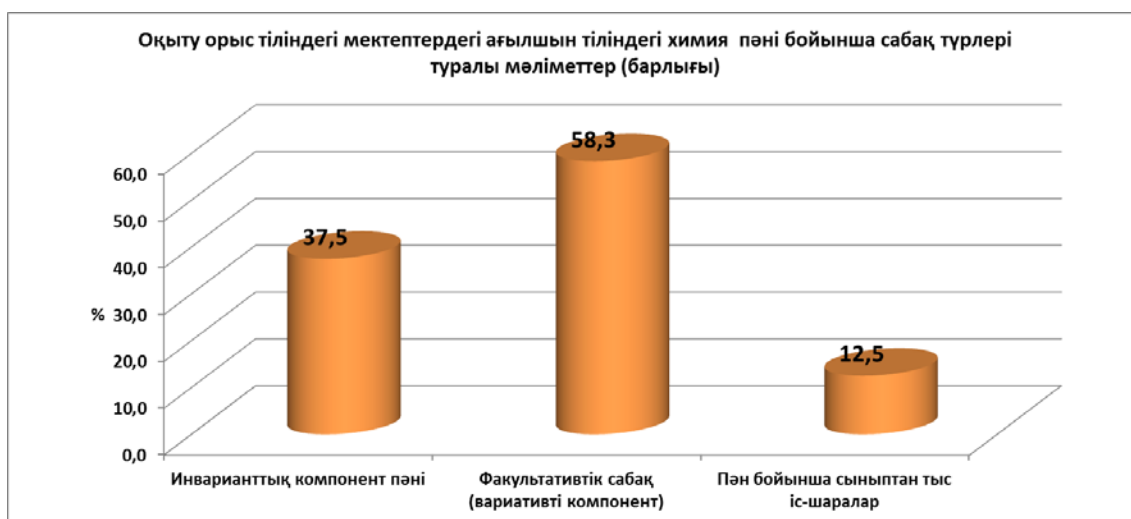
51 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі химия сабақтарының түрлері туралы мәлімет (аймақтар тұрғысынан)

52 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі химия сабақтарының түрлері туралы мәлімет

53 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі химия сабақтарының түрлері туралы мәлімет (аймақтар тұрғысында)

54 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі химия сабақтарының түрлері туралы мәлімет (барлығы)

Ағылшын тіліндегі биология сабақтарының түрлері туралы ақпарат. Сауалнама нәтижелері инвариант компонентінен сабақтар берілетінін көрсетті:

- оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде - 56,5% мұғалімдер, - оқыту орыс тіліндегі мектептерде - 37,5% мұғалімдер;

- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде - 1,6% және орыс тілінде - 6,3%.

Өз пәндері бойынша қосымша сабақтар:

- оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде - 43,5% мұғалімдер, - оқыту орыс тіліндегі мектептерде - 56,3% мұғалімдер;

- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде - 1,6%, - оқыту орыс тіліндегі мектептерде - 3,1%.

Сауалнама нәтижелері инвариант компонентінен сабақ берілетінін көрсетті :

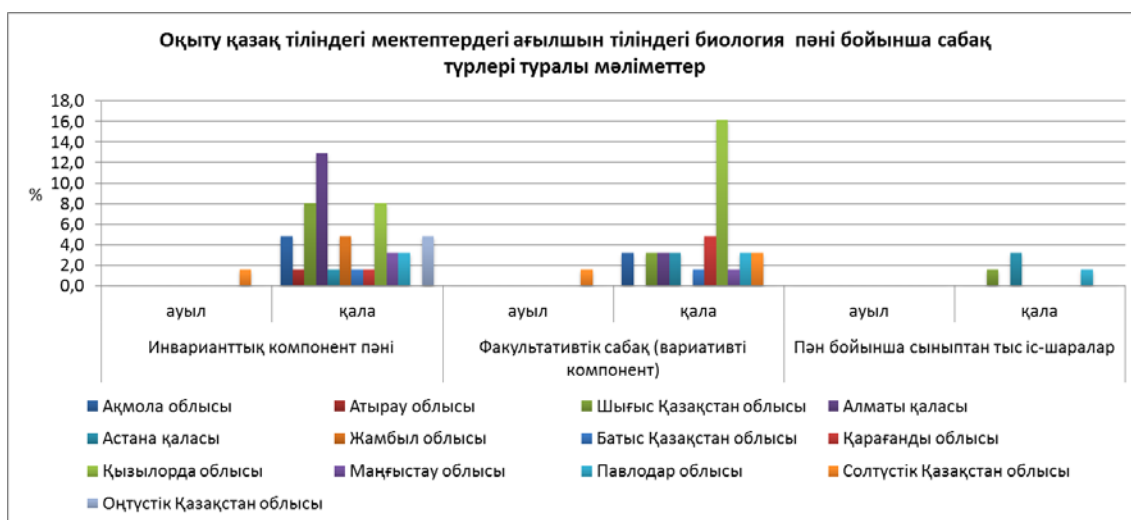
- оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде - 56,5% мұғалімдер, оқыту орыс тіліндегі мектептерде - 37,5% мұғалімдер;
- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде - 1,6% және орыс тілінде - 6,3%.

Өз пәндері бойынша қосымша сабақтар:

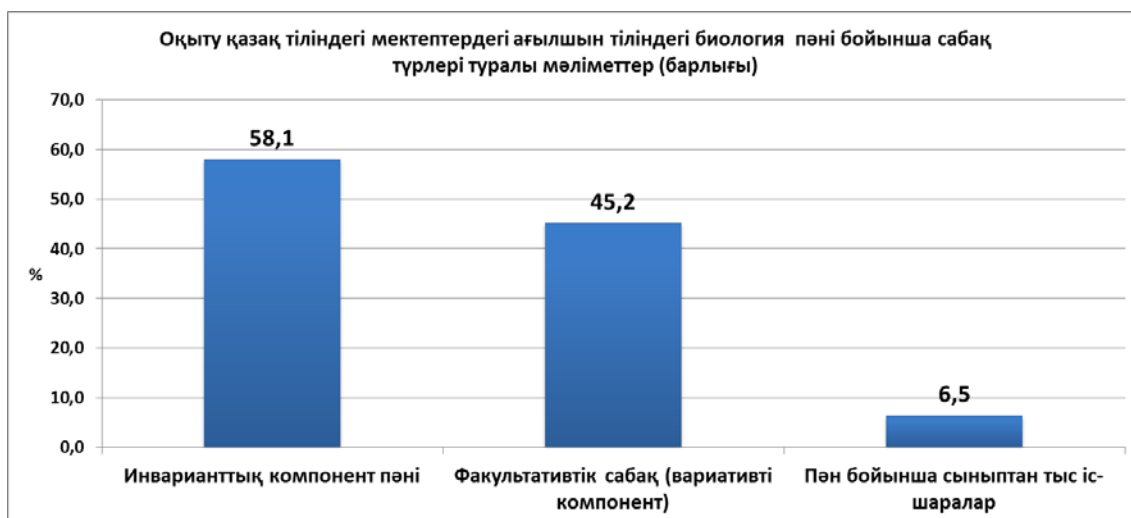
- оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде - 43,5% мұғалімдер, оқыту орыс тіліндегі мектептерде - 56,3% мұғалімдер;
- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде - 1,6%, орыс тілінде оқытатын мектептерде - 3,1%.

Таңдалған пән бойынша ағылшын тілінен сабақтан тыс іс-шаралар:

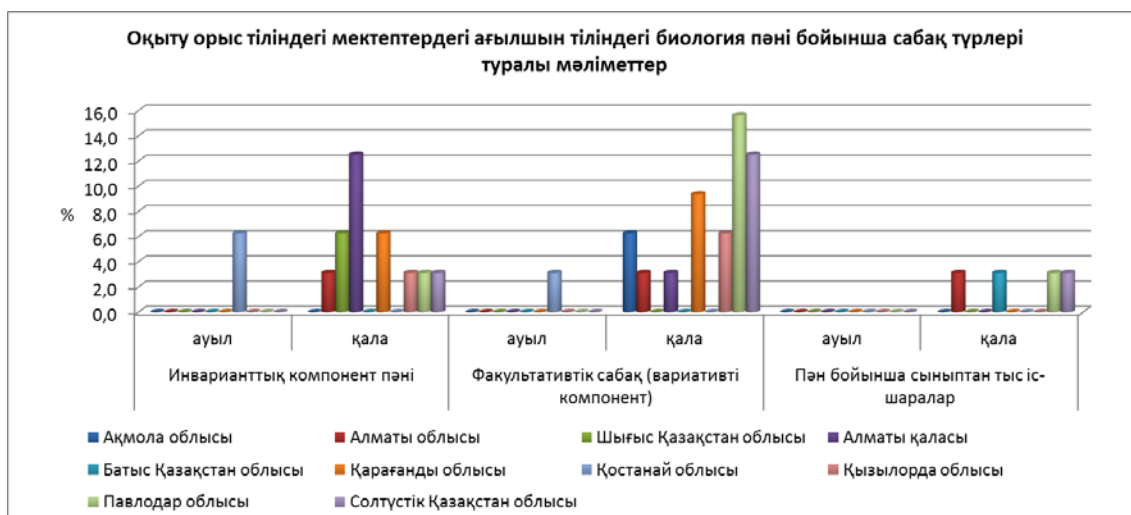
- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде - 0,0%, орыс тілінде - 0,0%;
- Оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептердегі көрсеткіш 6,5%, орыс тілінде - 12,5% (55, 56, 57 және 58 - суреттер).

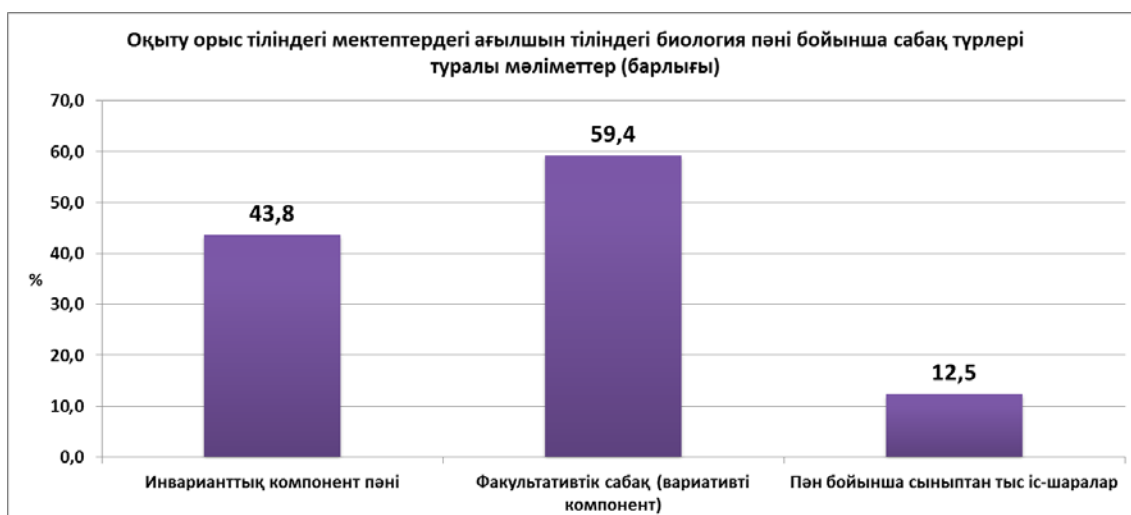
55 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі биология сабақтарының түрлері туралы мәлімет (аймақтар тұрғысынан)

56 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі биология сабақтарының түрлері туралы мәлімет

57 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі биология сабақтарының түрлері туралы мәлімет (аймақтар тұрғысынан)

58 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі биология сабақтарының түрлері туралы мәлімет

Ағылшын тіліндегі информатика сабақтарының түрлері туралы ақпарат. Сауалнама нәтижелері бойынша мұғалімдер инвариант компонентін таңдаған:

- оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде мұғалімдердің 62,7%, орыс тілінде - 36,1%;

- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде - 2,4%, ал орыс тілінде - 5,6%.

Өз пәндері бойынша қосымша сабақтар:

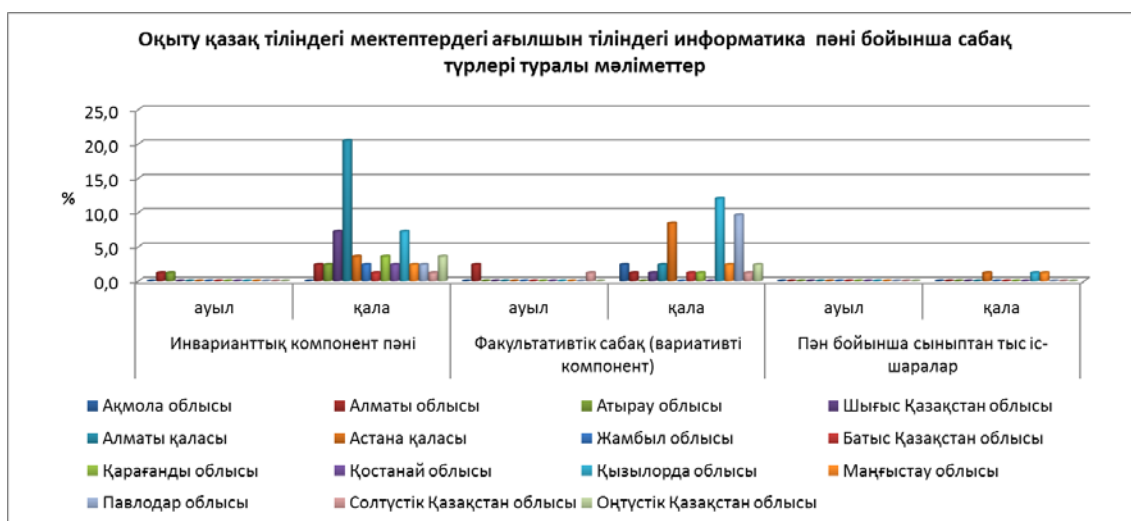
- оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептерде - мұғалімдердің 45,8%, орыс тілінде оқытатын мектептерде - 47,2% мұғалімдер;

- оқыту қазақ тіліндегі ауыл мектептерінде - 3,6%, орыс тілінде оқытатын мектептерде - 5,6%.

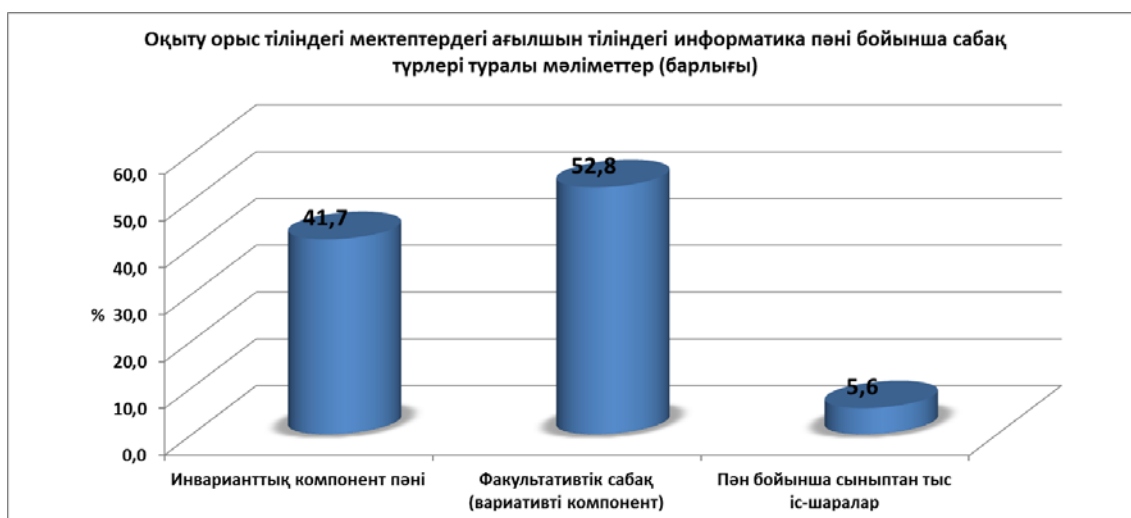
Таңдалған пән бойынша ағылшын тіліндегі сабақтан тыс іс-шаралар:

Қазақ тілінде оқытатын ауыл мектептерінде - 0,0% мұғалімдер, орыс тілінде - 0,0%;

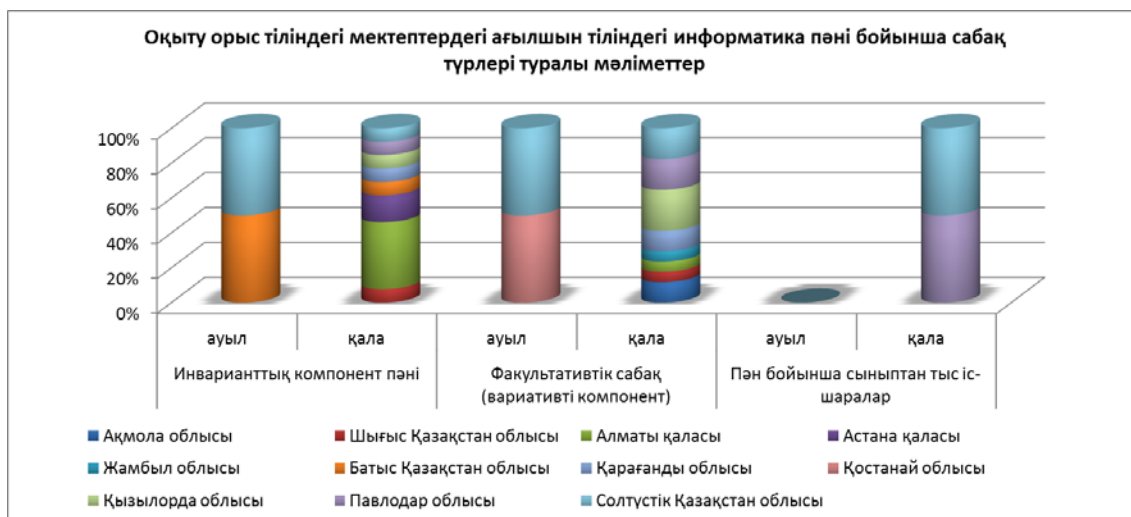
Оқыту қазақ тіліндегі қалалық мектептердегі көрсеткіш 3,6%, орыс тілінде - 5,6% (59, 60, 61 және 62 - суреттер).

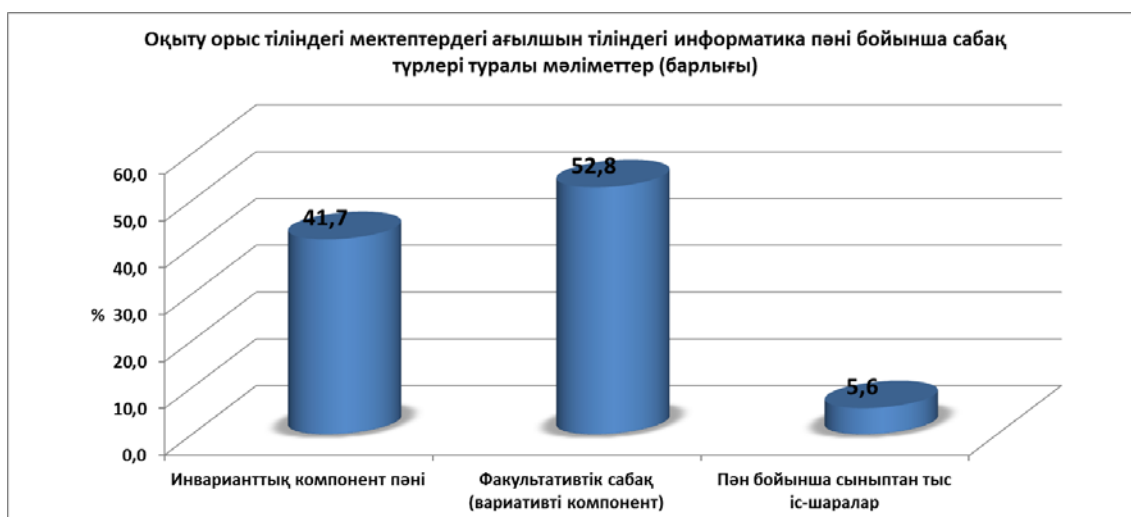
59 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі информатика сабақтарының түрлері туралы мәлімет (аймақтар тұрғысында)

60 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі информатика сабақтарының түрлері туралы мәлімет

61 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі информатика сабақтарының түрлері туралы мәлімет (аймақтар тұрғысынан)

62 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі информатика сабақтарының түрлері туралы мәлімет (барлығы)

Аймақтар бойынша инвариант компонентінен «Физика» пәнін таңдаған кезде Шығыс Қазақстан, Қарағанды облыстарында, Алматы және Астана қалаларында мұғалімдердің белсенділігін атап өтуге болады; Алматы, Қызылорда және Шығыс Қазақстан облыстарынан химия пәнінің мұғалімдерін; биологияны инварианттан оқытуды Алматы, Қызылорда, Шығыс Қазақстан және Қарағанды облыстарының мұғалімдері таңдады; информатиканы ағылшын тілінде инвариант компонентінен оқытуды Алматы, Астана, Шығыс Қазақстан және Қызылорда облыстарының информатика мұғалімдерінің белсенділігі жоғары болды.

Сабақтарды таңдау бойынша (оқу жылы) Пилоттық мектептердің мұғалімдері өздерінің пәнін ағылшын тілінде өткізу үшін 8 - сыныпты (12-кесте) таңдаған деп айтуға болады. Біз бұл туралы жоғарыда айтқан болатынбыз («Біліктілікті арттыру курстары туралы ақпарат» бөлімін қараңыз).

12 - кесте – Ағылшын тілінде ЖМЦ пәндері жүргізілетін сыныптар туралы мәлімет

Сыныптар	М/А	физика			химия			биология			информатика			Барлығы	%
		қаз	орыс	барл	қаз	орыс	барл	қаз	орыс	барл	қаз	орыс	барл		
7-сынып	ауыл	9	3	12	4	2	6	0	1	1	10	1	11	30	4,0
	қала	29	7	36	22	6	28	26	8	34	29	15	44	142	18,8
8-сынып	ауыл	9	4	13	14	7	21	13	5	18	24	10	34	86	11,4
	қала	37	15	52	26	10	36	33	15	48	33	12	45	181	23,9
9-сынып	ауыл	3	0	3	2	0	2	1	0	1	6	2	8	14	1,9
	қала	26	4	30	19	4	23	23	6	29	26	3	29	111	14,7
10-сынып	ауыл	3	1	4	1	1	2	2	1	3	1	4	5	14	1,9
	қала	21	5	26	10	3	13	20	5	25	24	5	29	93	12,3
11-сынып	ауыл	4	0	4	1	0	1	3	0	3	1	2	3	11	1,5
	қала	18	3	21	12	2	14	19	3	22	16	1	17	74	9,8
Барлығы		159	42	201	111	35	146	140	44	184	170	55	225	756	

4.2.11 Пилоттық мектептердегі ЖМЦ пәндерінің мұғалімдері ағылшын тілінде әзірлеген материалдар туралы мәлімет

Сауалнама нәтижелері бойынша «Физика» пәні бойынша тек қана 34 оқу құралы бар екендігі анықталды, оның ішінде:

- қазақ тілінде оқытатын мектептерде - 25 бірлік, яғни жалпы әзірлемелердің 65% құрайды. Соның ішінде ауылдық мектептердің мұғалімдері 3 оқу құралын дайындаған, қала мектептерінің мұғалімдері 22. Оқу құралдары 7-11 сыныптарға арналған. Ең көп оқу құралын Алматы, Астана, Павлодар, Қарағанды және Қызылорда облыстарының мұғалімдері әзірлеген;

- орыс тілінде оқытатын мектептерде 9 оқу құралы (35%) жасалды, оның ішінде 1 - ауылдық мектеп мұғалімі, 8 - қала мектеп мұғалімдері. Құралдар 7,8,9-сыныптарға арналған. Алматы, Павлодар және Солтүстік Қазақстан облыстарындағы мектептердің ең көп саны (63 - сурет).

63 - сурет – Пилоттық мектептердің физика пәнінің мұғалімдері ағылшын тілінде әзірлеген материалдары туралы мәлімет

«Химия» пәні бойынша тек 31 оқу құралы әзірленді, оның ішінде:

- қазақ тілінде оқытатын мектептерде - 23 бірлік, яғни жалпы құралдардың 63% құрайды. Ауыл мектеп мұғалімдері оқу құралын дайындаған, 17 - қалалық мектептерде әзірленген. Барлық сыныптар - 7-ден 11-ші сыныптарға дейін қамтылды. Алматы, Павлодар және Қызылорда облыстарының мұғалімдері ең белсенді болды;

- орыс тілінде оқытатын мектептерде – 8 оқу құралы (37 %) әзірленген, оның ішінде 3- ауылдық мектеп мұғалімдерімен, 5- қалалық мектеп мұғалімдерімен құрастырылған. Әзірлемелер 7-11 сынып оқушыларына арналған. Алматы, Павлодар, Ақмола және Солтүстік Қазақстан облыстарының мұғалімдері белсенділік танытқан (64 - сурет).

64 - сурет – Пилоттық мектептердегі химия пәнінің мұғалімдері ағылшын тілінде әзірлеген материалдары туралы мәлімет

«Биология» пәні бойынша 31 құрал дайындалды, оның ішінде:

- оқыту қазақ тіліндегі мектептерде - 17 бірлік, яғни барлық әзірлемелердің жалпы санынан 67 % құрайды. Оның ішінде 5 құрал – ауыл мектептерінің мұғалімдері, 12- қалалық мектептер. 7 мен 11-сынып бойынша барлық сыныптар қамтылды. Ең белсенді мұғалімдер Алматы қ., Шығыс Қазақстан және Қызылорда облыстарынан;

- оқыту орыс тіліндегі мектептерде 14 құрал әзірленген (33%), оның ішінде 3- ауыл мектептерінің мұғалімдері, 11 – қалалық мектеп мұғалімдері. 7,8 және 10-сыныптарға арналған әзірлемелер. Ең белсенді Алматы қ., Павлодар, Қарағанды және Солтүстік Қазақстан облыстарының мұғалімдері (65 - сурет).

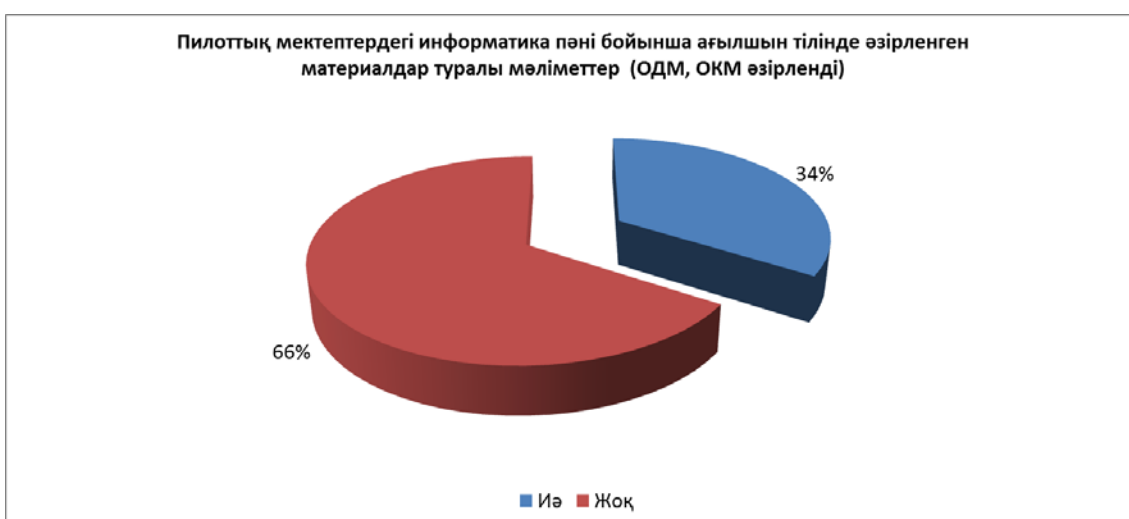

65 - сурет – Пилоттық мектептердегі биология пәні мұғалімдерінің ағылшын тілінде әзірлеген материалдары туралы мәлімет

«Информатика» пәні бойынша 42 оқу құралы әзірленді, оның ішінде:

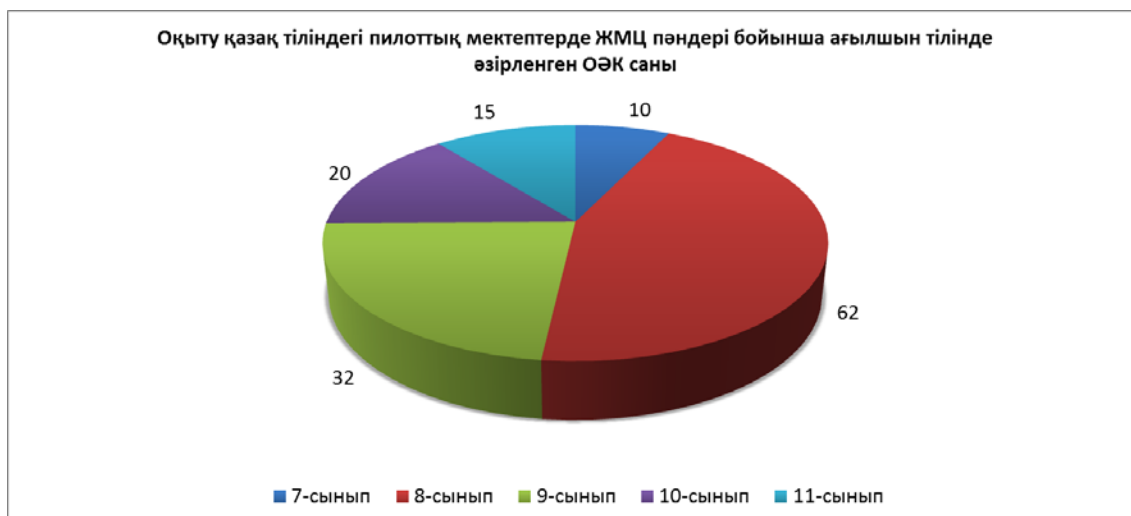
- оқыту қазақ тіліндегі мектептерде - 26 бірлік, яғни жалпы құралдардың 66% құрайды. Соның ішінде 9 оқу құралы – ауылдық мектептерде әзірленген, 17 - қалалық мектептердің мұғалімдері. Барлық сыныптар 7-ден 11-ші сыныптарға дейін қамтылды. Алматы, Павлодар және Қызылорда облыстарының мұғалімдері ең белсенді;

- оқыту орыс тіліндегі мектептерде 16 оқу құралы (34%) әзірленді, оның 4-ауылдық мұғалімдер, 12 - қалалық мектептердің мұғалімдері. Құралдар 7-11-сыныптарға арналған. Алматы, Павлодар, Қызылорда және Солтүстік Қазақстан облыстарының мұғалімдері ең белсенді.

66-сурет – Пилоттық мектептердегі информатика пәні бойынша ағылшын тілінде әзірленген материалдары туралы мәлімет

Оқыту тілі тұрғысынан: оқыту қазақ тіліндегі 139 мектепте және оқыту орыс тіліндегі 63 мектепте, бұл көрсеткіш мынаны білдіреді: бір мұғалімге екі әзірлемеден (67 және 68 - сурет).

67 - сурет - Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ағылшын тілінде дайындаған ОӘК саны

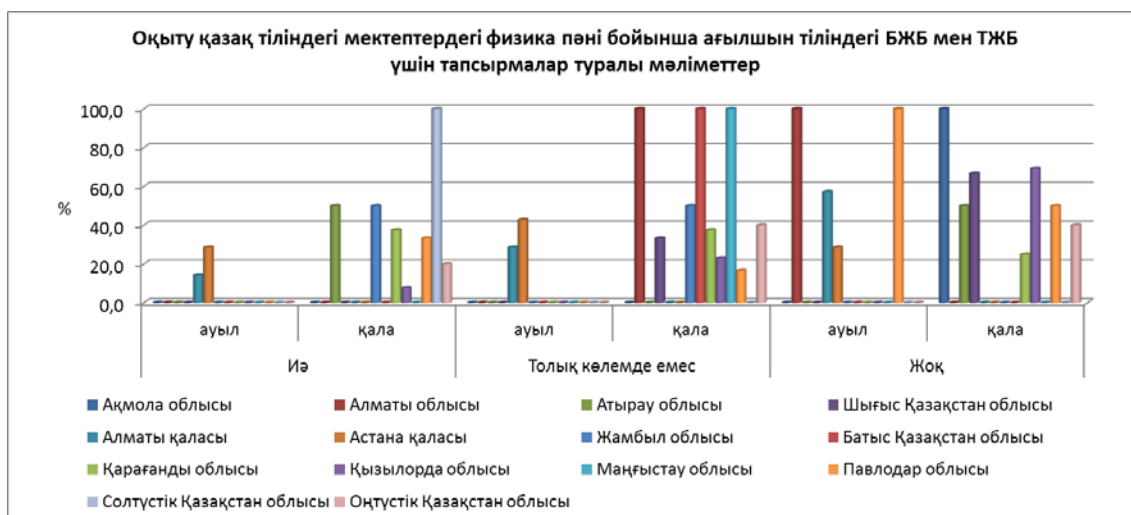

68 - сурет - Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі ағылшын тілінде дайындаған ОӘК саны

4.2.12 Пилоттық мектеп мұғалімдері әзірлеген БЖБ және ТЖБ үшін ағылшын тіліндегі тапсырмалар туралы деректер

«Сізде «Физика» пәні бойынша ағылшын тілінде БЖБ және ТЖБ үшін тапсырмалар жасалды ма?» деген сұраққа 14 мұғалім жауап берді: олардың ішінде 13 мұғалім қазақ тіліндегі мектептен, ал 1- орыс тіліндегі мектептен.

«Толық емес» деген сұраққа жауап, яғни тапсырмалар бар, бірақ барлық бағдарлама бойынша емес - 27 адам, оның ішінде қазақ тілінде - 23, орыс тілінде - 4 (69 және 70-суреттер).

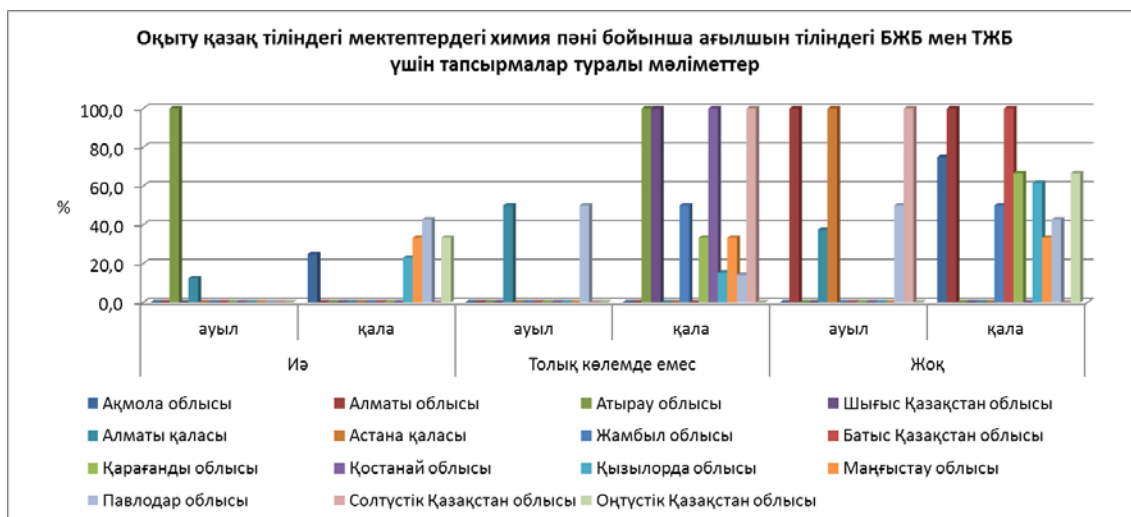
69 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердің ағылшын тіліндегі физика пәні бойынша БЖБ және ТЖБ үшін тапсырмалар жөнінде мәлімет

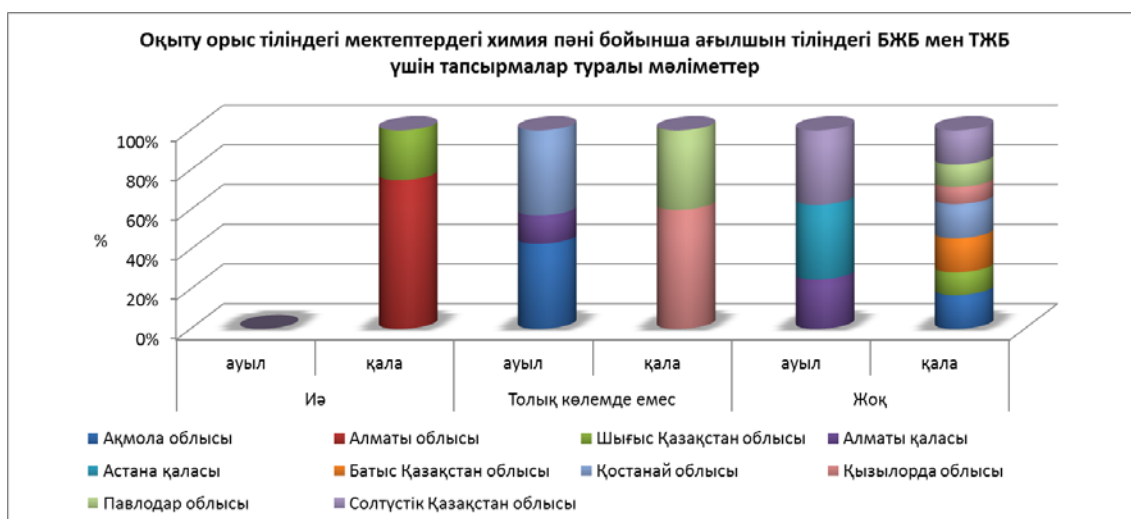
70 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі физика пәні бойынша ағылшын тіліндегі БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәліметтер

«Химия» пәні бойынша ағылшын тілінде БЖБ және ТЖБ тапсырмаларын құрастырған - 13 мұғалім, соның ішінде: оқыту қазақ тілінде - 11 мұғалім, орыс тілінде - 2.

«Толық көлемде емес» деген жауапты - 20 адам таңдаған, соның ішінде оқыту қазақ тілінде - 15, орыс тілінде - 5 адам (71 және 72 - суреттер).

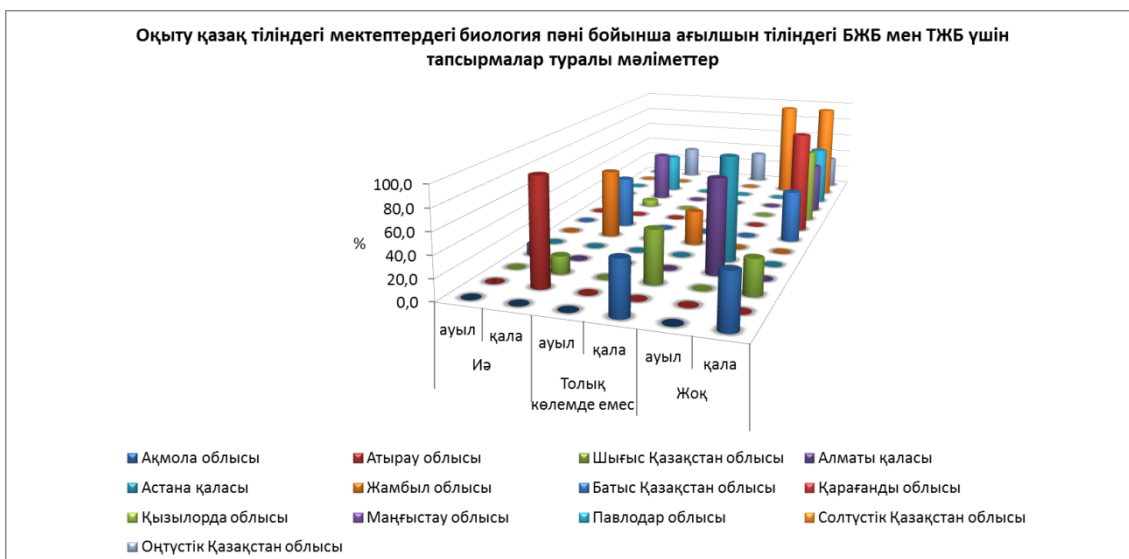
71 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі химия пәні бойынша ағылшын тіліндегі БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәліметтер

72 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі химия пәні бойынша ағылшын тіліндегі БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәліметтер

«Биология» пәні бойынша ағылшын тілінде БЖБ және ТЖБ тапсырмаларын құрастырған – 14 мұғалім, соның ішінде: оқыту қазақ тілінде - 11 мұғалім, орыс тілінде - 3.

«Толық көлемде емес» деген жауапты - 14 адам таңдаған, соның ішінде оқыту қазақ тіліндегі мектептерден - 10, орыс тіліндегі мектептерден – 4 (73 және 74 - суреттер).

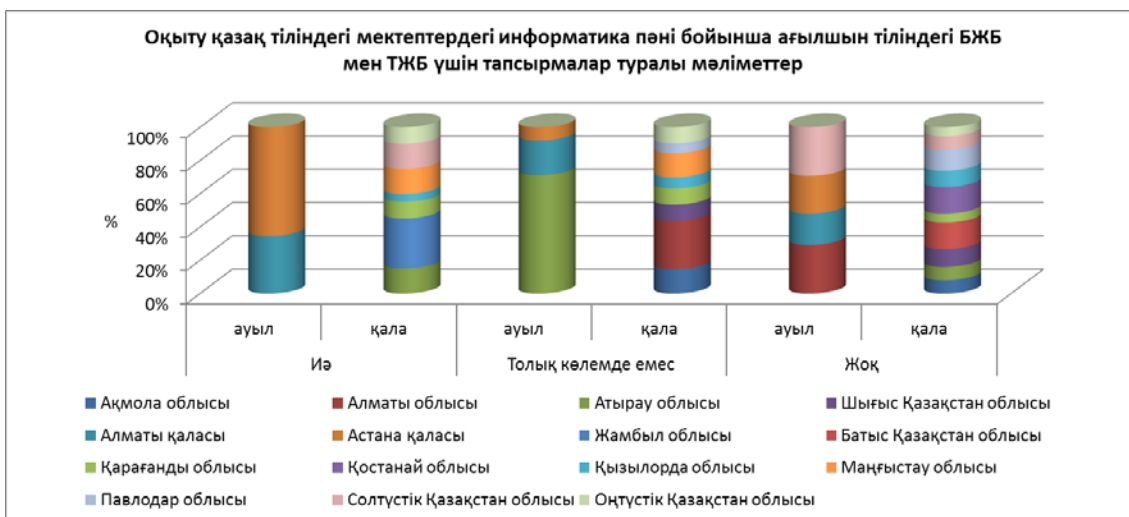
73 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі биология пәні бойынша ағылшын тіліндегі БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәліметтер

74 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі биология пәні бойынша ағылшын тіліндегі БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәліметтер

«Информатика» пәні бойынша ағылшын тіліндегі БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмаларды 15 мұғалім әзірлеген, оның ішінде: қазақ тілінде – 12 мұғалім, орыс тілінде – 3 мұғалім.

«Толық көлемде емес» жауабын – 27 мұғалім таңдаған, оның ішінде қазақ тілінде – 21, орыс тілінде – 6 (75, 76-суреттер).

75 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі информатика пәні бойынша ағылшын тіліндегі БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәлімет

76 - сурет – Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі информатика пәні бойынша ағылшын тіліндегі БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмалар туралы мәлімет

Жалпы алғанда, пилоттық мектептердегі ЖМЦ пәндерінің мұғалімдері ағылшын тілінде БЖБ мен ТЖБ үшін тапсырмаларды өздігінен әзірлеу барысында белсенділік танытуда. Осы ретте химия пәнінің мұғалімдері белсенді (15,7%), бұл, аталған пән бойынша жұмыс өтілі 10 жылдан жоғары мұғалімдердің басым болуымен түсіндіріледі.

4.2.13 Пилоттық мектептердегі қалыптастырушы бағалау туралы ақпарат

ЖМЦ пәндерін қалыптастырушы бағалау бойынша мониторинг нәтижесі 13 -кестеде көрсетілген.

Пән бойынша тілдік құзыреттіліктеріне қалыптастырушы бағалау жүргізіледі:

- ағылшын тілі сабағында - 5,1%;

- өз пәні бойынша сабақтарда - 85,2%;
 - ағылшын тілі және өз пәні бойынша сабақтарда – 9,7%;
- Пәндік құзыреттіліктерге қалыптастырушы бағалау жүргізіледі:
- ағылшын тілі сабағында - 1,5% ;
 - өз пәні бойынша сабақтарда - 88,8%;
 - ағылшын тілі және өз пәні бойынша сабақтарда – 9,7%.

13 - кесте – Пилоттық мектептердегі қалыптастырушы бағалау туралы мәліметтер

Пән атауы	Оқыту тілі	Респонденттер саны			Тілдік құзыреттіліктердің қалыптастырушы бағалауы (23-сұрақ)						Пәндік құзыреттіліктердің қалыптастырушы бағалауы (24-сұрақ)					
					Ағылшын тілі сабақтарында		Өз пәні бойынша сабақтарда		Ағылшын тілі және өз пәні бойынша сабақтарда		Ағылшын тілі сабақтарында		Өз пәні бойынша сабақтарда		Ағылшын тілі және өз пәні бойынша сабақтарда	
					барлығы	ауыл	қала	ауыл	қала	ауыл	қала	ауыл	қала	ауыл	қала	ауыл
физика	қазақша	69	18	51	1	2	17	43	0	6	0	0	15	47	3	4
	орысша	28	8	20	0	3	7	14	1	3	0	0	8	18	0	2
химия	қазақша	59	18	41	2	1	15	34	1	6	0	1	16	36	2	4
	орысша	24	8	16	1	2	6	13	1	1	0	0	7	16	1	0
биология	қазақша	62	15	47	0	1	14	43	1	3	0	1	12	40	3	6
	орысша	32	7	25	1	1	5	21	1	3	1	0	5	23	1	2
информатика	қазақша	82	29	53	0	2	26	46	3	5	0	2	26	46	3	5
	орысша	36	11	25	0	3	11	19	0	3	0	1	11	22	0	2
Жиынтығы		392	114	278	5	15	101	233	8	30	1	5	100	248	13	25

4.2.14 ЖМЦ мұғалімдерінің қосымша ақы алуы туралы мәлімет

Мақсатты тілдік курстарды ұйымдастырудан басқа пилоттық мектеп мұғалімдерін ынталандырудың маңызды факторларының бір жолы - жалақыға қосымша ақы. 14-кестеде берілгендей, ЖМЦ мұғалімдерінің 61,5%-ы пәнді ағылшын тілінде оқытқандары үшін жалақыға қосымша ақы алады, оның ішінде: 63,9% физика пәнінің мұғалімдері, 57,8% химия пәнінің мұғалімдері, 55,3% биология және 66,9% информатика пәнінің мұғалімдері.

14-кесте – ЖМЦ мұғалімдерінің қосымша ақы алуы туралы мәліметтер

Қосымша ақы	Физика				Химия			Биология				Информатика				ЖИЫН Ы	%
	қазақ ша	орыс ша	барл ығы	%	орысша	барл ығы	%	қаз ақш а	оры сша	барл ығы	%	қаз ақш а	оры сша	барл ығы	%		
Қосымша ақы алады	45	17	62	63,9	15	48	57,8	39	13	52	55,3	55	24	79	66,9	241	61,5
Қосымша ақы алмайды	24	11	35	36,1	9	35	42,2	23	19	42	44,7	27	12	39	33,1	151	38,5
ЖИЫНТЫҒЫ	69	28	97		24	83		62	32	94		82	36	118		392	100

4.2.15 Пилоттық мектептердегі ЖМЦ пәндері мұғалімдерінің көтерген ұйымдастырушылық және мазмұндық сипаттағы мәселелер туралы мәлімет

№	Ұйымдастырушылық сипаттағы мәселелер	Мазмұндық сипаттағы мәселелер
1	25 және одан да көп бала саны бар сыныптарда ағылшын тілінде пән бойынша сабақ өткізу қиын, дифференциалды және жеке әдістерді жүзеге асыруға мүмкіндік алу үшін сыныптар ағылшын тілі пәнін жүргізген уақыттағыдай бірнеше топқа бөлінулері қажет.	ЖМЦ пәндері бойынша ағылшын тілінде мұғалімдер мен білім алушыларға арналған әдістемелік және дидактикалық нұсқаулықтардың болмауы. ЖМЦ пәндері бойынша орыс және ағылшын тілдерінде бағдарламаның болмауы.
2	Материалды түсіндіруге, үй жұмысын сұрауға және қиын кезеңдерді ағылшын тілінде қосымша түсіндіруге 40 минут аздық етеді.	Білім алушыларға арналған оқулықтар мен ОӘК оқу бағдарламасына сәйкес болмауы. Пилоттық мектептердегі ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытудың бірыңғай ережесінің болмауы.
3	Курсқа бөлінген уақыттың аздығы, пән бойынша жұмыс істеуге аптасына бір сағат аздық етеді. Мұғалімге арналған әдістемелік база жоқ. Сабақтарға арналған барлық Activity, сапалы бейнематериалдарды іріктеуге және оларды өздігімізден іздеуге және жасауға көп уақыт кетеді, осы ретте орыс тілінде оқытуды және өзге де жұмыстарды ешкім алып тастаған жоқ.	Пәндік құзыреттіліктер деңгейінің төмен болуы (білім алушылар көп уақыттарын аударма жұмыстарына жұмсайды), материалдық базаның болмауы (МЖМБС сүйене отырып жасалынған, физика пәні бойынша ағылшын тілінде сауатты терминологиялық аудармасы бар оқулықтардың). Түрлі деңгейлердегі білім алушыларға арналған дифференциалды аудармалардың жеткіліксіздігі. Ағылшын тіліндегі БЖБ мен ТЖБ болмауы қорытынды жұмыстарды

		жүргізуді қиындатады.
4	Шиыршық оқыту қажеттілігі: яғни, келесі жылы аталған сыныптарды әрі қарай оқыту керек, осы ретте, тиісті оқулықтар қажет.	T1 оқу бағдарламасымен байланысты T3 әдебиеттер жоқ. T3 сабақтарына даярлық көп уақытты алады. Пәнді оқытуға T3 енгізу үшін нақты мақсаттың болмауы, яғни, пилоттық курс дамыту курсына ғана жүргізеді, ол өз кезегінде балаларды жоғары сыныптарда толықтай енгізуге бейімдемейді.
5	Ағылшын тілін оқуды өндіріспен байланыстыру мүмкін емес. Мейілінше, оқыту курстарын арттыру және пәндік оқытуға көп көңіл бөлу қажет.	Сабақтарды даярлауға, қосымша ресурстарды және әдебиеттерді іздеуге көп уақыт кетеді, себебі, үлестірме материал, аудио – (мысалы, айтылым үшін) – ОӘК жоқ, бейнетаспа қажет.
6	Пилоттық жобаның МЖМБС және оқу жоспарларымен мұқият келісілуі талап етіледі.	Пән бойынша ағылшын тілінде сабақ жоспарын құруға әдістемелік көмек қажет.
7	Мектептерде материалдық-техникалық базаны жетілдіру қажет.	Биология пәні бойынша ағымдағы жылға билингвальді (қос тілді) оқулық барлық тақырыптар бойынша сәйкес келмейді.
8	Пән бойынша кең көлемде пәндік құзыреттіліктермен жұмыс жасауға уақыт жоқ.	ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде бағалау критерийлерін әзірлеу қажет (сабақ барысында химия пәні бойынша ағылшын тілінде жиынтық бағалау жүргізілмейді).
9	Ағылшын тілінде оқытуға тәжірибе жетіспейді.	Оқушыларға бекіту барысында көмек беруге арналған ағылшын тіліндегі Student's book жоқ.
10	Білім алушылардың үйде материалдармен жұмыс жасауға арналған оқулықтардың жеткіліксіздігі.	Өзге пәндерге қарағанда (физика, химия, биология) информатика бойынша ағылшын тілінде бейімделген оқулық жоқ.
11	CLIL технологиясы бойынша биология пәнін оқуға арналған сағаттың жеткіліксіздігі.	Ағылшын тілінде немесе үш тілде оқыту бойынша қосымша әдебиеттердің жеткіліксіздігі.

4.3 Онлайн-сауалнама нәтижелері. Директорлардың орынбасарлары

4.3.1 Пилоттық мектептердің директор орынбасарларының біліктілік санаттары туралы мәліметтер

Респонденттер арасында жоғары және бірінші санатты мектеп директорларының орынбасарлары басым болды. Жоғары санатты – 69,7%, бірінші санаты – 23,0%. Бірақ, аталған көрсеткіштер бойынша назарға алатын бір жағдай - респонденттердің жалпы санының 2,0%-ы біліктілік санатқа ие емес (15-кесте).

15 - кесте – Пилоттық мектеп директор орынбасарларының біліктілік санаттары туралы мәліметтер

Санаттар	Директор орынбасарлары		ЖИЫНЫ	%
	қазақша	орысша		
Ж/с	64	42	106	69,7
1/с	24	11	35	23,0
2/с	5	3	8	5,3
С/ж	3	0	3	2,0
БАРЛЫҒЫ	96	56	152	100

4.3.2 Пилоттық мектеп директор орынбасарларының жұмыс өтілі туралы мәлімет

16-кестеде көрсетілгендей, сауалнама қатысушыларының басым бөлігі 10 жылдан жоғары жұмыс өтілі бар директор орынбасарлары (36,8%).

16 - кесте – Директор орынбасарларының жұмыс өтілі туралы мәліметтер

Жұмыс өтілі	Директор орынбасарлары			%
	қазақша	орысша	ЖИЫНТЫҒЫ	
3 жылға дейін	30	15	45	29,6
5 жылға дейін	12	8	20	13,2
7 жылға дейін	6	7	13	8,6
10 жылға дейін	11	7	18	11,8
10 жылдан жоғары	37	19	56	36,8
ЖИЫНТЫҒЫ	96	56	152	100

4.3.3 Пилоттық мектептің ЖМЦ мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Төменде тілдік курстардан өткен ЖМЦ пән мұғалімдерінің жас шамалары туралы мәліметтер көрсетілген. Аталған мәліметтер пилоттық мектеп директор орынбасарларымен ұсынылған болатын (17-кесте).

Тілдік курстардан ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту бойынша пилоттық мектептерде жұмыс істейтін барлығы 746 мұғалім өткен. Оның ішінде:

- 25 жасқа дейін: физика пәні мұғалімдері – 18,05%, химия пәні мұғалімдері – 15,25%, биология пәні мұғалімдері – 15,8%, информатика пәні мұғалімдері – 14,4%;

- 35 жасқа дейін: физика пәні мұғалімдері – 36,65%, химия пәні мұғалімдері – 32,65%, биология пәні мұғалімдері – 36,6%, информатика пәні мұғалімдері – 46,4%;

- 45 жасқа дейін: физика пәні мұғалімдері – 22,85%, химия пәні мұғалімдері – 30,05%, биология пәні мұғалімдері – 23,6%, информатика пәні мұғалімдері – 25,6%;

- 55 жасқа дейін: физика пәні мұғалімдері – 17,8%, химия пәні мұғалімдері – 20,1%, биология пәні мұғалімдері – 22,55%, информатика пәні мұғалімдері – 12,85%;

- 55 жастан жоғары мұғалімдер барлық ЖМЦ пәндері мұғалімдерінің 2,17% құрайды.

Осы ретте, тілдік курстардан өткен ЖМЦ мұғалімдерінің 50% астамы 35 жасқа дейінгі мұғалімдер. Аталған көрсеткіштер пилоттық мектептердің ЖМЦ пәндерінің мұғалімдері тілдік курстардан өткізу мәселесіне байыпты түрде қарайтындығы туралы қорытынды жасауға мүмкіндік берді.

17 -кесте – Тілдік курстардан өткен ЖМЦ мұғалімдерінің жасы туралы мәліметтер

Пән атауы	Оқыту тілі	Тілдік курстардан өткен ЖМЦ мұғалімдерінің жасы																				
		25 жасқа дейін				35 жасқа дейін				45 жасқа дейін				55 жасқа дейін				55 жастан жоғары				
		а	қ	барлығы	%	а	қ	барлығы	%	а	қ	барлығы	%	а	қ	барлығы	%	а	қ	барлығы	%	
физика	қазақша	115	9	23	32	27,8	14	32	46	40,0	7	11	18	15,7	8	8	16	13,9	1	2	3	2,6
	орысша	60	0	5	5	8,3	8	12	20	33,3	5	13	18	30,0	3	10	13	21,7	2	2	4	6,7
химия	қазақша	109	8	16	24	22,0	12	29	41	37,6	13	13	26	23,9	6	10	16	14,7	0	2	2	1,8
	орысша	47	0	4	4	8,5	4	9	13	27,7	5	12	17	36,2	7	5	12	25,5	1	0	1	2,1
биология	қазақша	141	8	25	33	23,4	15	42	57	40,4	13	12	25	17,7	11	11	22	15,6	1	3	4	2,8
	орысша	61	2	3	5	8,2	6	14	20	32,8	4	14	18	29,5	5	13	18	29,5		0	0	0,0
информатика	қазақша	144	13	16	29	20,1	18	53	71	49,3	17	13	30	20,8	1	11	12	8,3	1	1	2	1,4
	орысша	69	3	3	6	8,7	16	14	30	43,5	5	16	21	30,4	2	10	12	17,4	0	0	0	0,0
ЖИЫНТЫҒЫ		746	43	95	138		93	205	298		69	104	173		43	78	121		6	10	16	

4.3.4 Пилоттық мектептердегі ЖМЦ мұғалімдерінің және ағылшын тілі мұғалімдерінің бірлескен жұмыс түрлері туралы мәлімет

Мониторинг нәтижесінде пилоттық мектептерде ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту бойынша қызықты және түрлі жұмыс формаларының (үлгілері) қолданылатындығы анықталды. Жекелей алғанда: семинарлар; шеберлік сабақтар; тәжірибе алмасу; ӘБ отырыстарында баяндама жасау, кіріктірілген сабақтар; дөңгелек үстелдер; коучингтер.

ЖМЦ мұғалімдері мен ағылшын тілі мұғалімдерінің бірлескен жұмыстары келесідей формаларда (үлгілерде) көрініс тапқан: ЖМЦ пәндері бойынша тиісті терминологияны іріктеу барысындағы ЖМЦ және ағылшын тілі мұғалімдері топтарының жұмысы; «Сөйлесу ағылшын тілі» вариативті компонентті күнтізбелік-тақырыптық жоспарлауды келісу; пән бойынша базалық білімдерді меңгеруге қажетті сөздердің лингвистикалық минимумын талқылау; ашық сабақтар он күндігі; бірігіп құрастырылған аудармадағы терминдер жинағы; педагогикалық диагностика; менторинг; мектеп мұғалімдеріне арналған тілдік курстар; бір-бірінің сабақтарына қатысу; оқушыларға технологиялық карталар; пән бойынша ағылшын тілінде арнайы терминдер құрастыру; тілдік компетенциялар бойынша бақылау кесінділерін өткізу; пән кафедраларының отырысында ЖМЦ бойынша таңдау курстарын өткізу әдістері мен формаларын талқылау; CLIL технологиясы бойынша әдістемелік сервис; ағылшын тілі мұғалімдерімен пән терминдерінің глоссариын құрастыру және пән мұғалімдерінің сөздерді дұрыс айтуы бойынша консультациялар; оқу-әдістемелік кешен құрастыру.

Алматы қаласының директор орынбасарлары, физика, химия және ағылшын тілі мұғалімдерінің арасында Lesson study тобы құрылғанын атап өтті, онда сабақты бірлесіп жоспарлау және бірлесіп өткізу жүзеге асырылады.

Осының бәрі Пилоттық мектептердің мұғалімдер ұжымының туындаған мәселелердің шешуін табу белсенділігін көрсетеді, соның ішінде директорлар орынбасарлары төмендегіні атап өткен:

1) ұйымдастыру сипаттағы мәселелер:

- ағылшын тілін меңгерген білікті мұғалімдердің болмауы, материалды-техникалық базаны жаңарту;
- пәнді ағылшын тілінде оқытқанда, оқушылардың іріктеуі болмайды, ол терминдерді ағылшын тілінде меңгеруге қиындық туғызады (НЗМ оқушыларды іріктеп алады, жалпы орта мектептерде ондай жоқ). Вариативті компонент бойынша білім алушылар топтарға бөлінбейді, ол тілді сапалы меңгеруге мүмкіндік бермейді, пән мұғалімінде ағылшын тілінде үнемі қарым-қатынас жасау ортасы жоқ, оқулықтардың жетіспеушілігі;
- кейбір оқушылардың жаңалыққа дайын еместігі, мотивацияның жоқтығы;
- мұғалімдердің сабақтарды ағылшын тілінде жүргізуінің деңгейінің жеткіліксіздігі. Мұғалімдер тілдік курстарда айлап жүреді, ол оқу үрдерісіне кедергі келтіреді. Уақыт тапшылығы, көп уақыт дайындыққа кетеді. ЖМЦ және ағылшын тілі мұғалімдерінің шығармашалық тобын ұйымдастыру үшін оқу

кестесінде уақыт бөлінуі керек, ағылшын тілі мұғалімінің еңбегі төленуі керек, себебі ЖМЦ пән мұғалімдерінің тілдік дағдыларын әрі қарай дамыту үшін олармен жұмыс жасау керек, ағылшын тілі мұғалімдеріне ЖМЦ пәндері бойынша білімдерін жетілдіру үшін оқу материалдары мен курстар қажет;

- сыныпта әртүрлі деңгейдегі оқушылар оқиды. Ол мұғалімнің жұмысын бөгейді және басқа оқушылардың қабылдауына кедергі келтіреді;

- 7-сынып оқушыларының бес күндік оқытудағы жүктеменің көптігі. ЖМЦ мұғалімдерінің курстары оқу үдерісі кезінде өткізіледі, ол пәнді оқытудың сапасына әсер етеді. Тілдік курстарды оқу демалыс кездерінде өткізген дұрыс;

- мұғалімнің жалақысына тиісті төлемақы берілмегендіктен мотивациясының жоқтығы;

- мектеп материалдық базасы биология пәнінен практикалық сабақтарды өткізгенде, міндеттерді жүзеге асыруға мүмкіндік бермейді. Мектеп ағылшын тіліндегі оқу-әдістемелік әдебиетпен толық қамтамасыз етілмеген;

- тәжірибенің жеткіліксіздігі, мамандардың жетіспеушілігі;

- екі аусымда оқитын мектептерде ағылшын тілін топпен оқытуды ұйымдастырудың белгілі қиындықтары.

2) мазмұндық сипаттағы мәселелер:

- сабаққа қажетті оқу-әдістемелік нұсқаулықтар базасының жеткіліксіздігі;

- ЖМЦ пәндеріне арналған ағылшын тіліндегі ОӘК болмауы;

- физика мен информатиканы ағылшын тілінде оқытуға қосымша сағаттар бөлінбеген, оқыту инварианттық бөлім шеңберінде ғана жүргізіледі;

- 6,7-сыныптардың терминологиясын есепке алмай, пәнді 8-сыныптан бастап ағылшын тілінде жүргізудің орынсыздығы;

- ағылшын тілінде оқытуға арналған пәндер бойынша әдістемелік кешен әзірлеу қажеттілігі;

- қосымша материалдардың болмауы. Енгізу режимі бойынша нақты жазылған іс-әрекет алгоритмі, мұғалім мен оқушылардың жұмысын бағалау критерийлері жоқ;

- 8-сыныптың биология оқулығы бағдарламаға толықтай сәйкес келмейді, ағылшын тіліндегі ресурстық және үлестірмелі материалдардың жетіспеушілігі;

- ағымдағы уақытта пилоттық мектептерде пәндерді ағылшын тілінде жүргізудің бекітілген және бейімделген оқу бағдарламасының болмауы;

- отандық оқу әдебиеттерінің болмауы, себебі шетелдік әдебиеттер мемлекеттік стандартқа толықтай сәйкес келмейді;

- 8-сыныпқа арналған оқулыққа ақпараттық қолдаудың аздығы және 9-сыныпқа арналған ақпараттық қолдаудың болмауы;

- сыныптарда неміс тілін оқыған оқушылар бар, оларға қосымша ағылшын тілін оқытуды ұйымдастыруға тура келеді;

- ЖМЦ мұғалімдеріне бастапқы уақытта сабаққа дайындалу, оны жүргізу барысында ағылшын тілі мұғалімдерінің жетекшілігі қажет;

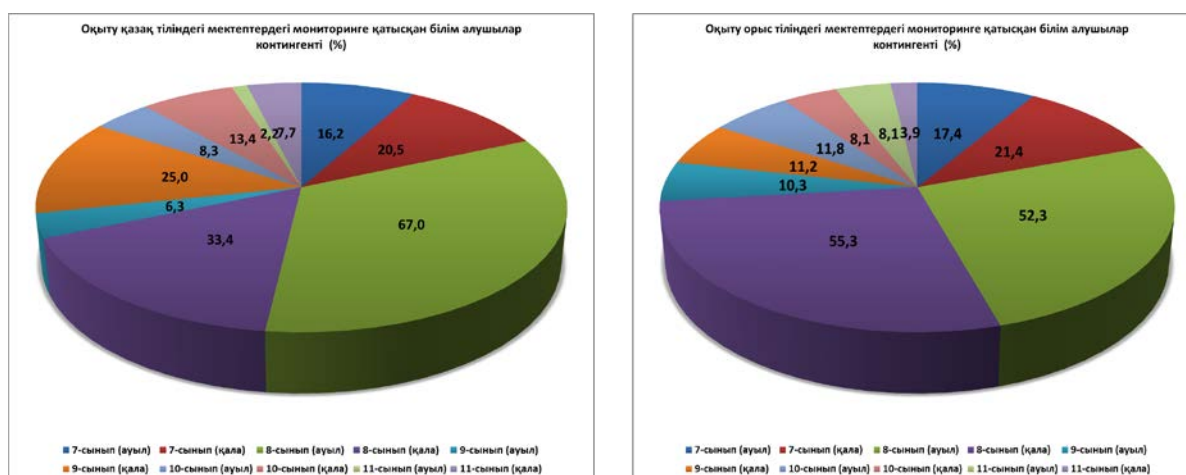
- оқу-әдістемелік кешендердің, әкімшілік пен мұғалімдерге көптілділікті енгізу барысында мониторингтік портфельдің болмауы;

- бағдарламаны құрастыру және оқу бағдарламасының дайын жобасы жоқ (күнтізбелік жоспар);
- бейімделген оқулықтар жоқ;
- білім алушылардың сөздік қорының жеткіліксіздігі, терминологиямен жұмыс жасау барысындағы қиындықтар, терминологияны қабылдау қиын, себебі оларды зерттеуге аз уақыт бөлінген;
- пилоттық мектеп директор орынбасарлары көрсеткен мәселелер мұғалімдер көрсеткен мәселелермен толықтай сәйкес келеді.

4.4 Онлайн-сауалнама нәтижесі. Білім алушылар

4.4.1 Пилоттық мектеп білім алушыларының контингенті туралы жалпы мәліметтер

Пилоттық мектептерден мониторингке қатысқан білім алушылар контингенті туралы жалпы мәліметтер: 153 пилоттық мектептен барлығы 5353 білім алушы мониторингке қатысқан болатын (77-сурет)

77 - сурет – Мониторингке қатысқан білім алушылар контингенті (%)

Оның ішінде:

- қазақ тілінде – 3667 білім алушы, ауылдық мектептерден – 685 (18,68%), қалалық мектептерден – 2982 оқушы (81,32%). Қатысушылардың басым бөлігін ауылдық мектептердің 8-сынып оқушылары (67%) құрайды;

- орыс тілінде – 1686 білім алушы қатысқан, оның ішінде: ауылдық мектептерден – 591 (35,05%), қалалық мектептерден – 1095 оқушы (64,95%). 8-сынып оқушылары белсенділік танытты (52,3% ауылдық және 55,3% қалалық мектептер).

Білім алушылардың «Сіз ағылшын тілін қайда оқыдыңыз/оқисыз?» сұрағына жауабын 18 және 19-кестелерден көруге болады.

18-кесте – Оқыту қазақ тіліндегі мектеп білім алушыларының ағылшын тілін меңгеруі туралы мәлімет

Сыныптар		a	b	c	d	Барлығы
7-сынып	ауыл	78	7	22	5	112
	қала	444	42	98	26	610
8-сынып	ауыл	276	75	79	23	453
	қала	710	82	163	45	1000
9-сынып	ауыл	35	4	5	4	48
	қала	560	72	75	32	739
10-сынып	ауыл	24	7	21	5	57
	қала	284	24	67	27	402
11-сынып	ауыл	12	0	1	2	15
	қала	160	15	38	18	231
ЖИЫНТЫҒЫ		2583	328	569	187	3667

18-кесте бойынша ескертулер:

- Тек қана мектепте сабақ барысында
- Тек қана мектепте қосымша сабақтарда
- Мектептен тыс тілдік орталықтарда (курстарда)
- өздігімен

19 - кесте – Оқыту орыс тіліндегі мектеп білім алушыларының ағылшын тілін меңгеруі туралы мәлімет

Сыныптар		a	b	c	d	БАРЛЫҒЫ
7-сынып	ауыл	57	8	32	2	99
	қала	180	12	34	6	232
8-сынып	ауыл	205	38	57	14	314
	қала	427	51	106	24	608
9-сынып	ауыл	54	3	2	1	60
	қала	89	7	20	7	123
10-сынып	ауыл	33	26	9	2	70
	қала	72	1	13	3	89
11-сынып	ауыл	22	24	0	2	48
	қала	25	2	13	3	43
ЖИЫНТЫҒЫ		1164	172	286	64	1686

19-кесте бойынша ескертулер:

- Тек қана мектепте сабақ барысында
- Тек қана мектепте қосымша сабақтарда
- Мектептен тыс тілдік орталықтарда (курстарда)
- өздігімен

Оқыту қазақ тіліндегі мектептерден қатысқан респонденттер:

- оқушылардың 70,43%-ы ағылшын тілін мектептегі сабақ барысында оқитындығын білдірді;
- 8,94% қосымша курстарда;
- 15,51% мектептен тыс тілдік орталықтарда;
- оқушылардың 8,09% өздігінен оқитындарын атап көрсеткен.

Оқыту орыс тіліндегі мектептерден қатысқан респонденттер:

- оқушылардың 69,03%-ы ағылшын тілін мектептегі сабақ барысында оқитындарын білдірді;

- 10,20% қосымша курстарда;

- 16,96% мектептен тыс тілдік орталықтарда;

- 3,79% өздігінен оқитындарын атап көрсеткен.

Кестеде көрсетілгендей білім алушы респонденттердің арасында 8-сынып оқушылары белсенді болып танылған.

Пилоттық мектеп білім алушыларының ағылшын тілін меңгеру деңгейлері туралы мәліметтер. Білім алушыларға келесі сұрақтарға жауап беру ұсынылды: «Өзіңіздің ағылшын тілін меңгеру деңгейіңізді бағалаңыз». Ол үшін ағылшын тілін меңгерудің CEFR бойынша алты деңгейлік дескрипторлары ұсынылды: A1, A2, B1, B2, C1 және C2.

Өзін-өзі бағалау нәтижелері бойынша қорытынды жасайтын болсақ, мектеп оқушыларының басым бөлігі ағылшын тілін A1, A2 және B1 деңгейлерінде (20 және 21-кестелер) меңгергені анықталды.

20 - кесте - Оқыту қазақ тіліндегі мектептерде білім алушылардың ағылшын тілін меңгеру деңгейі туралы мәліметтер

Сыныпта р	м/а	Меңге рмеген мін	A1	A2	B1	B2	C1	C2	БАРЛ ЫҒЫ
7-сынып	ауыл	4	33	49	17	6	1	2	112
	қала	39	156	176	139	71	14	15	610
8-сынып	ауыл	20	144	137	87	50	10	5	453
	қала	41	230	231	259	182	35	22	1000
9-сынып	ауыл	1	10	4	17	11	4	1	48
	қала	15	122	94	264	190	43	11	739
10-сынып	ауыл	2	9	17	17	6	4	2	57
	қала	2	22	48	136	134	39	21	402
11-сынып	ауыл	3	6	2	1	0	0	3	15
	қала	1	12	33	87	62	20	16	231
ЖИЫНТЫҒЫ		128	744	791	1024	712	170	98	3667

21-кесте – Оқыту орыс тіліндегі мектептерде білім алушылардың ағылшын тілін меңгеру деңгейі туралы мәліметтер

Сыныптар	м/а	Меңге рмеге нмін	A1	A2	B1	B2	C1	C2	БАРЛ ЫҒЫ
7-сыныптар	ауыл	3	56	23	11	4	0	2	99
	қала	15	56	65	53	29	9	5	232
8-сыныптар	ауыл	15	94	99	62	31	8	5	314
	қала	26	120	197	149	79	27	10	608

9-сыныптар	ауыл	8	32	12	3	4	0	1	60
	қала	7	29	31	26	22	7	1	123
10-сыныптар	ауыл	2	19	12	18	13	5	1	70
	қала	3	5	10	26	29	14	2	89
11-сыныптар	ауыл	4	15	11	8	8	2	0	48
	қала	1	11	8	16	3	3	1	43
БАРЛЫҒЫ		84	437	468	372	222	75	28	1686

Бұл жерде ағылшын тілін меңгеру деңгейі туралы деректер білім алушылардың өзін-өзі бағалау негізінде көрсетілген. Объективті анықтау үшін білім алушылардың тілдік құзыреттіліктердің төрт түрі (тыңдалым, сөйлеу, оқу және жазу) бойынша тәуелсіз бағалау өткізу керек.

Пилоттық мектептердегі білім алушыларға келесі сұрақтарға жауап беру ұсынылды:

1. Сіз ағылшын тілін білу деңгейіңізді көтергіңіз келе ме?

2. Сыныбыңызда қандай пән ағылшын тілінде жүргізіледі?

3. Берілген пәнді ағылшын тілінде оқу сізге ұнай ма?

4 ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқу барысында қиындықтар туындай ма?

5 Егер сізде ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқу барысында қиындықтар туындаса, оларды көрсетіңіз.

6. Сіздің ата-анаңыз сыныбыңыздағы ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуға қалай қарайды?

Талдау нәтижесінде білім алушылардың басым көпшілігі ағылшын тілін меңгеру деңгейін көтеруге ынтасы бар екені анықталды. Бұл ретте, осы көрсеткіштер келесіні көрсетті: оқыту қазақ тіліндегі Пилоттық мектептерде 7-11-сыныптардың білім алушылары - 97,7% және оқыту орыс тіліндегі Пилоттық мектептерде 7,11 - сыныптардың білім алушылары - 80%. Сыныптар бойынша толық ақпарат төмендегі диаграммаларда көрсетілген (78,79,80 - суреттер).

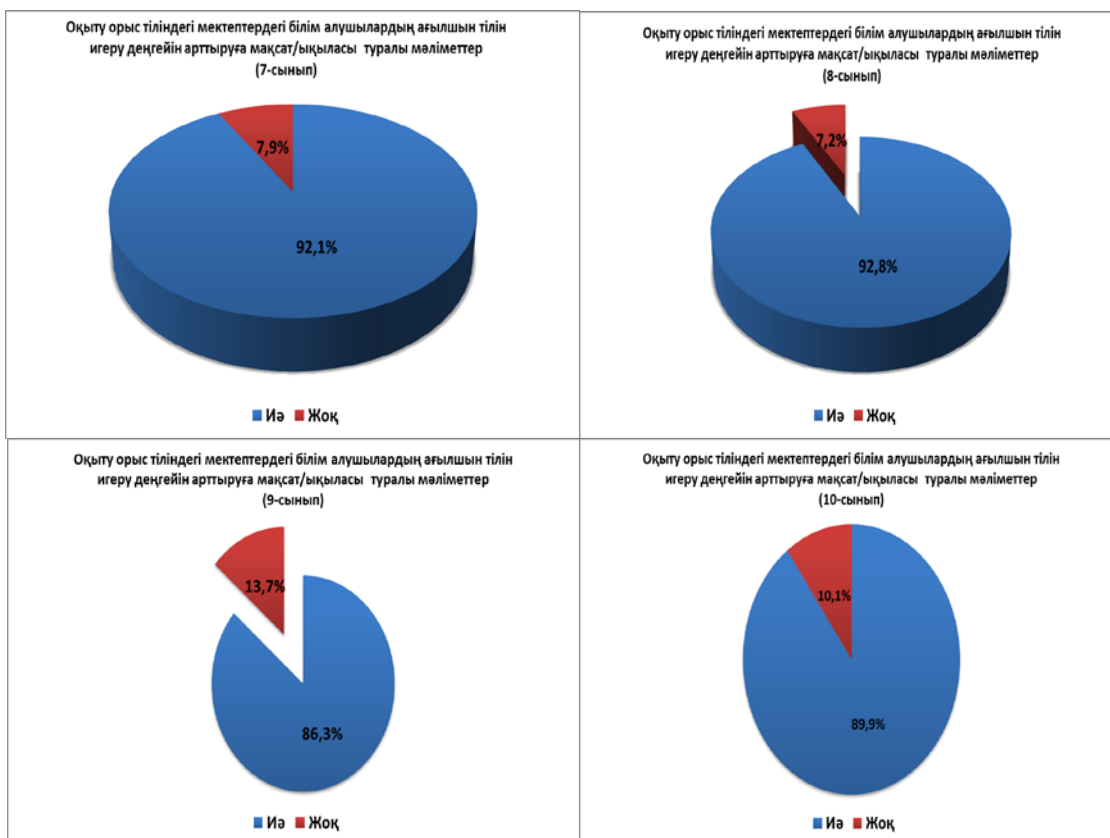
78 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылардың ағылшын тілін меңгеру деңгейін арттыруға мақсат/ынтасы туралы мәлімет (9-сынып)

79 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылардың ағылшын тілін меңгеру деңгейін арттыруға мақсат/ынтасы туралы мәлімет (10-сынып)

80 - сурет – Оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылардың ағылшын тілін меңгеру деңгейін арттыруға мақсат/ынтасы туралы мәлімет (11-сынып)

81 – сурет – Мектептердегі білім алушылардың ағылшын тілін меңгеру деңгейін арттыруға мақсат/ынтасы туралы мәлімет

82 – сурет -Оқыту орыс тіліндегі мектептердегі мониторинге қатысқан білім алушылардың контингенті (%)

Білім алушылардың ағылшын тілінде оқу үшін таңдап алған пәндері туралы деректер 22 және 23 - кестелерде көрсетілген.

22 - кесте – Оқыту қазақ тіліндегі мектептерде ағылшын тілінде оқытылатын пәндер туралы мәліметтер

Сыныптар	м/а	Физика	Химия	Биология	Информатика	Барлығы	Жиынтығы
7-сынып	ауыл	76	24	27	38	165	1835
	қала	417	411	435	407	1670	
8-сынып	ауыл	228	169	148	200	745	3225
	қала	605	578	724	573	2480	
9-сынып	ауыл	14	19	18	44	95	2192
	қала	527	510	554	506	2097	
10-сынып	ауыл	11	42	47	12	112	1405
	қала	326	320	345	302	1293	
11-сынып	ауыл	6	3	7	4	20	687
	қала	173	159	176	159	667	
Барлығы		2383	2235	2481	2245	9344	

23 - кесте – Оқыту орыс тіліндегі мектептерде ағылшын тілінде оқытылатын пәндер туралы мәліметтер

Сыныптар	М/А	Физика	Химия	Биология	Информатика	Барлығы	Жиынтығы
7 сынып	ауыл	80	5	57	8	150	472
	қала	35	40	75	172	322	
8 сынып	ауыл	98	109	144	175	526	1617
	қала	371	232	264	224	1091	
9 сынып	ауыл	2	2	5	52	61	242
	қала	38	50	52	41	181	
10 сынып	ауыл	7	3	4	58	72	284
	қала	59	20	79	54	212	
11 сынып	ауыл	10	1	3	40	54	118
	қала	20	8	13	23	64	
Барлығы		720	470	696	847	2733	

Жалпы алғанда, оқыту қазақ тіліндегі мектептердегі білім алушылар «Физика» және «Биология» пәндерін, оқыту орыс тіліндегі мектеп білім алушылары «Информатика» пәнін таңдаған.

Білім алушылардың пәндерді ағылшын тілінде оқуға деген көзқарасын анықтау барысында оқыту қазақ тіліндегі мектептерде білім алушылардың басым бөлігінің (84,6%) оң көзқарасы анықталды, оқыту орыс тіліндегі мектептерде бұл көрсеткіш сауалнамаға қатысқандардың жартысынан сәл жоғары (59,31%).

Білім алушылардың «ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқу барысында қиындықтар туындай ма?» деген сұраққа жауаптары төмендегілерді дәлелдейді:

- басым бөлігі қиындықтар сезінбейді (оқыту қазақ тіліндегі мектептерде - 61,77% және оқыту орыс тіліндегі мектептерде - 52,6%);
- білім алушылардың үштен бір бөлігі қиындықтарды кейде сезінеді; респонденттердің 7,5% қиындықтарды үнемі сезеді.

4.5 Онлайн-сауалнаманың нәтижелері. Ата-аналар

Пилоттық мектептерде ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуға деген ата-аналардың көзқарасы төмендегіні дәлелдеді:

- ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуды қолдайтын ата-аналардың үлесі - 76,78%;
- жауап беруге қиналады - 8,67% ата-аналар;
- қолдамайды - 14,54 % ата-аналар.

«Балаңыз ағылшын тілін оқығысы келе ме?» деген сұрақтың жауаптары осы ретпен бөлінді:

- иә – 90,93%;
- жоқ – 3,35%;

– жауап беруге қиналамын -5,71%.

Қолдау көрсетпейтін ата-аналардың басым бөлігі оқыту орыс тіліндегі мектептерден.

4.5.1 Мектеп тарапынан көрсетілетін көмек туралы мәліметтер

ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту барысында мектеп тарапынан көмек көрсету туралы және ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуды қанағаттанушылығы туралы мәліметтер бойынша ата-аналардың басым бөлігі (73,32%) балаларының ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқу кезінде мектеп тарапынан көмек көрсетілетіні, сонымен бірге ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытылуына қанағаттанатыны туралы мәлімдеді.

4.5.2 ЖМЦ пәндерін оқу барысында кездесетін қиындықтар туралы мәліметтер

Балалар ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқу барысында туындаған қиындақтар туралы жауаптары дәл осы сұраққа жауап берген педагогтар мен мектеп директор орынбасарларының жауаптарынан алшақтамайды. Ата-аналардың жауаптары төмендегідей:

1. Ағылшын тілін білмеуі. Ол үшін, алдымен, ағылшын тілін меңгеру керек, содан кейін пәнді ағылшын тілінде оқу қажет.

2. Пәндер бойынша күрделі терминология.

3. Пән бойынша білімі төмен.

4. Мұғалімдер өздері ағылшын тілін нашар біледі.

5. Сабақ саны аз, бәрін оқуға үлгермейді.

6. Физика және химия сияқты күрделі пәндерді ағылшын тілін оқумен бірге қатар жүргізу қиын.

7. Үйде оқитын оқулықтар жоқ. Мектепте ғана оқулықпен жұмыс жасайды, тапсырманы түсіну үшін мәтінді аударуға көп уақыт кетеді.

8. Дұрыс айтылым қиындықтары.

9. Аударманың қиындығы, пәндер бойынша мектепте ғана үйренуге болатын арнайы терминдерді еске сақтаудың қиындықтары. Егер қазір осы пәндерді ана тілінде оқуды жіберіп алсақ, әрі қарай бұл пәндерді оқытуға керіс әсерін тигізеді.

10. Жаратылыстану пәндерін ағылшын тілінде оқуға қажетті ағылшын тілі деңгейінің жоқтығы. Ағылшын тілін 1-сыныптан бастап тереңдетіп оқыту керек, сонда ғана 7-8 сыныптарда кейбір пәндерді ағылшын тілінде оқытуға болады.

11. Ағылшын тілінің тасымалдаушыларының жоқтығы.

12. Педагогикалық құрамының ағылшын тілі бойынша білімі мен құзыреттіліктерін көтеру қажет. Пәнді бірнеше тілде оқытудың әдіснамалық негізінің болмауы. Мұғалімдер мен оқушылардың сөздік қорының нашарлығы.

13. Мұғалімдер психологиялық жағынан пәнді ағылшын тілінде оқытуға дайын емес.

14. Ағылшын тілін үйренуге уақыттың тапшылығы, себебі бұдан да басқа сабақтар көп. Мектеп материалының көлемі өте үлкен. Өткен материалдарды сабақта игеруге үлгермейді, сондықтан информатиканы ағылшын тілінде оқыту тілді үйренуге көмектеседі.

15. Ата-аналар жалпы білім беретін мектептерде ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуға қарсы, бұл пәндердің ағылшын тілінде қажет еместігіне байланысты. Болашақта қажет деген адамдарға жеке бейінді сыныптар ашу керек, бәріне бірдей қажет емес. Алдымен балаларды қазақ тіліне үйрету қажет, бөтен шет тіліне емес деген пікірлерді де кейбір ата-аналар білдірді.

16. Пәндерді ағылшын тілінде оқыту үшін, шет тілінде еркін сөйлеу үшін, ағылшын тілді балабақшадан бастап үйрету қажет. Физика, химияны балалардың бәрі бірдей ана тілінде түсінбейді, ал сіздер оны шет тілінде оқытамыз дейсіздер.

17. Мектептердің нашар материалдық-техникалық базасы.

18. Таңдалып алынған пәндердің өзі (физика, химия, биология, информатика) көп балаларға түсінуге күрделі, ал оларды ағылшын тілінде оқыту, бала егер ағылшын тілін еркін меңгермесе, мектеп бағдарламасын меңгеруді бірнеше рет қиындатады.

5 Ағылшын тілінде (химия, биология, физика, информатика) ЖМЦ пәндерін оқыту бойынша әдістемелік ұсынымдар

Осы мониторинг мақсаттарының бірі болып оның нәтижелері бойынша жалпы сипаттағы әдістемелік ұсынымдардың қысқаша жиынтығын құру болып табылады. Осыған байланысты ұсынылады:

- Пилоттық мектептер санын арттырмай, алдағы оқу жылында (2018-2019) мониторингті жалғастыру.

- Мониторингтің келесі кезеңі барлық өңірлерге сапарлармен, сондай-ақ, пилоттық мектептердің кемінде 30% -нда фокус-топтарда сұхбат алу үшін, мұғалімдер, ата-аналар, оқушылар мен пилоттық мектептердің басшылары арасында сұхбат алу үшін, барлық аймақтарға бару және ағылшын тіліндегі ЖМЦ пәндерінің оқыту сапасын бақылауға және оның нәтижелерін ажыратуға бағытталған.

- Ағылшын тілінде ЖМЦ пәндерін пилоттық оқыту үшін сынып санын көбейтуге мүмкіндік береді.

- Бастапқы тәжірибені және жобаны жалғасын жүйелендіру үшін 2018 жылы Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы әзірлеген Пилоттық мектептер туралы Ережені басшылыққа алу қажет.

- ЖМЦ мұғалімдерінің жеке деректер базасы құрылғандықтан, объективті деректермен қатар, мұғалімдердің әдістемелік ұсынымдары туралы деректер бар, табысты тәжірибелерді құжаттау және кең педагогикалық қоғамдастық арасында олардың тәжірибесін тарату керек. Мұны бір мектептің деңгейінде де, бүкіл ел бойынша да барлық деңгейлердегі әдіснамалық қызметтерді тарта отырып, мектептің әдістемелік бірлестіктерінен бастап Ы.Алтынсарин атындағы ҰБА-ға дейін жасауға болады.

- Жаңартылған білім мазмұны бойынша Пилоттық жобадағы педагогтардың сапалық құрамының өсу динамикасын бақылау. Пилоттық жобадағы білім алушылардың негізгі құрамында 8-сынып білім алушылары болғанына қарамастан, 2013 жылғы Типтік оқу бағдарламасы бойынша олар оқуды жалғастырады.

- Оқушылардың пән бойынша және пәндік құзыреттіліктерінде тілдік құзыреттілік критерийлік бағалауды қолдануда мониторинг жүргізу кезінде маңызды проблемалар туындағандықтан, Пилот мектептерінің мұғалімдері CLIL-технологиясын меңгерудің маңыздылығына назар аудару керек. Бұл үшін жергілікті екі-үш күндік оқыту семинарлары жеткілікті, бірақ осы саладағы сарапшыларды шақыру қажет.

- CLIL-технологиясын тиімді қолдану үшін пилоттық мектептерде мұғалімдердің бірлескен жұмыс әдістерін неғұрлым кең қолдану, ағылшын тілі мұғалімдерін міндетті түрде тарту арқылы ЖМЦ пәндері мұғалімдерінің тұрақты шығармашылық топтарын құру.

- Бұл әсіресе ЖМЦ пәні бойынша және «Ағылшын тілі» пәні бойынша оқушылардың тілдік құзыреттіліктерін бағалау процедураларын реттеу үшін өте маңызды, өйткені Пилоттық мектептердегі мұғалімдердің жеке тобы пән

бойынша тілдік құзыреттілік, пәндік құзыреттілік және ағылшын тіліндегі пәндік құзыреттіліктерінің және жаратылыстану ғылыми құзыреттіліктерінің айырмашылықтарын нақты түсінбейді.

Атап айтқанда, келесі іс-шаралар ұсынылады: 1) білім алушылардың тілдік құзыреттілігін бағалау «Ағылшын тілі» пәні бойынша жүргізіледі; 2) ЖМЦ пәндері бойынша білім алушылардың тілдік құзыреттілігін бағалау «Ағылшын тілі» пәнінің жиынтық бағалауының бөлігі болып табылады; 3) пәндік құзыреттілікті бағалау ЖМЦ оқу пәндері шеңберінде жүзеге асырылады; 4) білім алушылардың пәндік құзыреттілігін ағылшын тілінде бағалау ЖМЦ пәндерінің формативті бағалау шеңберінде жүзеге асырылады; 5) CLIL-технологиясы аясында тілдік құзыреттіліктерін бағалау кезінде оқушылардың тілдік қателіктері, егер олар өз білімдерін көрсете алса (грамматика бір мезгілде зардап шеге алады), ЖМЦ пәндерінің бағасына әсер ете алмайды; 6) білім алушылар ЖМЦ пәндері бойынша сабақтарда сұрақтарға жауап беру үшін бірінші тілді де пайдалана алады; 7) ЖМЦ пәндері бойынша жазбаша жұмысын тексергенде, тілдік қателіктер де ескерілмейді (егер ойланған ой немесе мәтін анық болса), мұғалім оны түсініктемелерінде көрсетеді.

– Пилоттық жобаның мұғалімдері CLIL-технологиясын қолдануда біліктілігін арттыру, мектептегі білім беру мазмұнын жаңартудың тәсілдері мен принциптерін білу және мектеп жетістіктерін бағалаудың жаңа жүйесін енгізу үшін барлық нысандарды және ресурстарды кеңінен қолдануға тиіс.

- Егер олар тиісті біліктілікті растаса, ағылшын тілі мұғалімдерін ЖМЦ пәндерін Пилоттық мектеп жұмыс жоспарының инвариантты және вариативті компоненттерінен оқытуға мүмкіндік береді.

– Университеттің педагогикалық мамандықтарында ағылшын тілін білетін ЖМЦ мұғалімдерін оқытудың табысты тәжірибесін жалғастыру.

–

Қорытынды

Пилоттық мектептердің бастапқы тәжірибесі мониторингісінің бірінші кезеңі барлық аймақтар бойынша ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытудың оң үрдісін көрсетті.

Пилоттық жоба басшыларының және мұғалімдерінің әлеуеті, мұғалімдер мен білім алушылардың жоғары мотивациясы (қызығушылығы, ағылшын тілін меңгеру деңгейін арттыруға деген ынтасы мен ниеті, пилоттық оқыту процесімен қанағаттануы), елдің, «100 қадам» Ұлт жоспарында жалпы білім беретін мектептердің жоғары сыныптарында ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқытуға көшуге қатысты қойылған тапсырмаларды орындауға оң **бастау** алғандығы туралы нық сеніммен айтуға негіз болды.

Ағылшын тілін меңгеру деңгейін, сонымен қатар ЖМЦ мұғалімдерінің CLIL-құзыреттіліктерін арттыруды жалғастыра отырып, ел мектептерінде ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде және «Ағылшын тілі» пәнін **сапалы оқытуға** баса назар аудару қажет. Бұл аспектіде пилоттық мектептердегі олқылық болып ЖМЦ мұғалімдерінің жартысы жаңартылған білім беру мазмұны бойынша курстардан өтпеген. Осы ретте жоғары сыныптардың жаңа МЖМБС көшуіне берілетін объективті уақытты барынша пайдалану қажет.

Сонымен қатар, барлық сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша білім алушылардың тілдік құзыреттіліктерін тәуелсіз (сыртқы) бағалауды енгізу қажет (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым).

Мазмұны

Кіріспе	3
1. ЖМЦ пәндерін ағылшын тілінде оқыту бойынша мектептердегі пилоттық жобаны жүзеге асыру мониторингісінің мақсаттары мен міндеттері.	4
2. Мониторинг құрылымы мен технологиялық карталары.	5
3. Мониторингтің технологиялық картасын толтыру бойынша нұсқаулықтар.	18
4. Мониторингтің қорытындысы: нәтиже және түйін.	19
5. ЖМЦ пәндерін (химия, биология, физика, информатика) ағылшын тілінде оқыту бойынша әдістемелік ұсынымдар.	91
Қорытынды	93

Введение

Переход на английский язык обучения ряда предметов естественно-математического цикла предусмотрен Планом нации «100 шагов», в котором 79-м шагом предусмотрен «Поэтапный переход на английский язык обучения в системе образования - в старшей школе и вузах».

Достижение данной цели отражено в Государственной программе развития образования и науки РК на 2016-2019 годы, кроме того, в 2015 году принята Дорожная карта развития трехязычного образования на 2015-2020 годы. В 2017-2018 учебном году было начато пилотное обучение предметам ЕМЦ на английском языке.

Данный мониторинг проводился в онлайн-режиме. Онлайн-опрос, который является частью мониторинга, был предназначен для следующих категорий респондентов:

- учитель физики;
- учитель химии;
- учитель биологии;
- учитель информатики;
- заместитель директора школы;
- родители;
- учащиеся 7- 11 классов.

В онлайн опросе приняли участие 153 школы, в которых в пилотном режиме предметы ЕМЦ преподаются на английском языке и 374 школы, в которых осуществляется внедрение элементов преподавания предметов ЕМЦ на английском языке (приказ МОН РК № 556 от 31.11.2017 г.)

1 Цели и задачи мониторинга реализации пилотного проекта в школах по изучению предметов ЕМЦ на английском языке

Цели и задачи мониторинга реализации пилотного проекта в школах по изучению предметов ЕМЦ на английском языке заключаются в следующем:

- создание базы персональных данных учителей, принимающих участие в Пилотном проекте;
- выявление с последующим документированием успешного опыта по обучению предметам ЕМЦ на английском языке;
- выявление системных проблем организационного и содержательного характера при реализации Пилотного проекта;
- составление кратких методических рекомендаций общего характера по итогам мониторинга.

2 Структура и технологические карты мониторинга

Мониторинг содержит два блока:

1) опросник для педагогов, заместителей директоров Пилотных школ, обучающихся и их родителей;

2) формы отчетов, или технологические карты обработки потока информации (ОПИ).

Первый блок содержит 34 вопроса для учителей физики, химии, биологии и информатики, 29 вопросов для заместителей директоров Пилотных школ, 9 вопросов для обучающихся 7-11 классов и 7 вопросов для родителей. Они представлены ниже.

Вопросы для учителей физики, химии, биологии и информатики:

1 Укажите свои данные (Ф.И.О., номер телефона, электронный адрес).

2 Укажите свой возраст.

3 Укажите свой педагогический стаж.

4 Укажите свою квалификационную категорию.

5 Проходили ли Вы курсы повышения квалификации по обновленному содержанию образования?

6 Проходили ли Вы курсы повышения квалификации по CLIL-технологии?

7 Проходили ли Вы курсы повышения квалификации по английскому языку (языковые курсы)?

8 Имеются ли у Вас сертификаты, подтверждающие уровень владения английским языком?

9 Есть ли у Вас намерение/желание повысить уровень владения английским языком?

10 Укажите класс/классы, в которых свой предмет Вы преподаете на английском языке?

11 Укажите, что именно Вы преподаете на английском языке (предмет, элективный курс, кружки, секции).

12 Укажите название предмета (курса кружка, секции) из вариативного компонента, который Вы ведете на английском языке.

13 Применяете ли Вы технологию CLIL в обучении своему предмету?

14 Укажите классы, в которых Вы преподаете свой предмет на английском языке в режиме частичного погружения? (*Частичное погружение означает, что на английском языке (ЯЗ) ведутся отдельные этапы урока*).

15 Укажите классы, в которых Вы преподаете свой предмет на английском языке в режиме полного погружения? (*Полное погружение означает, что весь урок проводится на английском языке (ЯЗ)*).

16 На каком этапе урока Вы применяете английский язык в режиме частичного погружения?

17 Укажите используемые ресурсы.

18 Разработаны ли Вами учебно-дидактические, учебно-наглядные или другие вспомогательные материалы по своему предмету на английском языке?

19 Если да (предыдущий вопрос), то для каких классов?

20 Есть ли у Вас запатентованные разработки уроков, внеклассных мероприятий, элективных курсов и др.

21 Если да (предыдущий вопрос), то назовите их.

22 Разработаны ли Вами задания по Вашему предмету на английском языке для СОР и СОЧ?

23 На каком уроке Вы проводите **формативное** оценивание языковых компетенций обучающихся по Вашему предмету?

24 На каком уроке Вы проводите **формативное** оценивание предметных компетенций обучающихся?

25 На каком уроке Вы проводите **суммативное** оценивание языковых компетенций обучающихся по Вашему предмету?

26 На каком уроке Вы проводите **суммативное** оценивание предметных компетенций обучающихся?

27 Проводится ли диагностика языковых и предметных компетенций обучающихся по Вашему предмету?

28 Как повлияло преподавание Вашего предмета на английском языке на уровень **языковых** и **предметных** компетенций обучающихся?

29 Где Вы обсуждаете проблемы пилотного обучения (МО учителей ЕМЦ, МО учителей английского языка, МО учителей ЕМЦ и английского языка, ТГ в школе, ТГ в городе, с заместителем директора).

30 Получаете ли Вы поддержку со стороны учителей английского языка?

31 Чувствуете ли Вы поддержку со стороны администрации школы в работе в Пилотном проекте?

32 Заключали ли Вы договор о сотрудничестве в рамках Пилотного проекта с руководством школы?

33 Получаете ли Вы доплату к заработной плате за преподавание предмета на английском языке?

34 Укажите одну-две проблемы организационного и содержательного характера, связанные с Пилотным проектом.

Вопросы для заместителей директоров Пилотных школ:

1 Укажите свои данные (Ф.И.О., номер мобильного телефона, электронный адрес).

2 Укажите свой возраст.

3 Укажите свой стаж руководителя.

4 Укажите свою квалификационную категорию.

5 Проходили ли Вы курсы повышения квалификации по обновленному содержанию образования?

6 Проходили ли Вы курсы повышения квалификации по CLIL-технологии?

7 Сколько всего учителей ЕМЦ работают в Вашей школе (число учителей физики, химии, биологии, информатики)?

8 Сколько из числа учителей ЕМЦ вашей школы прошли языковые курсы?

9 Сколько учителей физики, прошедших языковые курсы, имеют возраст до 25 лет, до 35 лет, до 45 лет, до 55 лет, старше 55 лет.

10 Сколько учителей информатики, прошедших языковые курсы, имеют возраст до 25 лет, до 35 лет, до 45 лет, до 55 лет, старше 55 лет.

11 Сколько учителей химии, прошедших языковые курсы, имеют возраст до 25 лет, до 35 лет, до 45 лет, до 55 лет, старше 55 лет.

12 Сколько учителей биологии, прошедших языковые курсы, имеют возраст до 25 лет, до 35 лет, до 45 лет, до 55 лет, старше 55 лет.

13 Сколько учителей физики, прошедших языковые курсы, находятся в декретном отпуске, в предпенсионном возрасте (старше 57 лет женщины, старше 60 лет мужчины).

14 Сколько учителей информатики, прошедших языковые курсы, находятся в декретном отпуске, в предпенсионном возрасте (старше 57 лет женщины, старше 60 лет мужчины).

15 Сколько учителей химии, прошедших языковые курсы, находятся в декретном отпуске, в предпенсионном возрасте (старше 57 лет женщины, старше 60 лет мужчины).

16 Сколько учителей биологии, прошедших языковые курсы, находятся в декретном отпуске, в предпенсионном возрасте (старше 57 лет женщины, старше 60 лет мужчины).

17 Заключали ли Вы договор о сотрудничестве с учителями ЕМЦ по пилотному обучению предметам ЕМЦ на английском языке?

18 Оказываете ли Вы поддержку учителям школы в работе в Пилотном режиме?

19 Если да (предыдущий вопрос), то кратко опишите, каким образом

20 Проводилась ли разъяснительная работа среди обучающихся 7-11 –х классов и их родителей по вопросам обучения предметам ЕМЦ на английском языке?

21 Проводилось ли анкетирование/опрос среди обучающихся 7-11-х классов на предмет желаний изучать тот или иной предмет ЕМЦ на английском языке?

22 Проводится ли диагностика языковых и предметных компетенций обучающихся по предметам ЕМЦ, изучаемым на английском языке?

23 Если Вы выбрали ответ «Да» к 22 вопросу, то ответьте, что показала данная диагностика в пределах школы.

24 Заполните сведения об успеваемости обучающихся 7-11 классов, где предметы ЕМЦ изучаются на английском языке.

25 Где Вы обсуждаете проблемы Пилотного обучения (МО учителей ЕМЦ, МО учителей английского языка, МО учителей ЕМЦ и английского языка, в творческой группе по Пилотному проекту в школе, в творческой группе по Пилотному проекту в городе/районе).

26 Назовите формы совместной работы учителей английского языка и учителей ЕМЦ, которые применяются в Вашей школе.

27 Получаете ли Вы поддержку со стороны методических кабинетов города/района/области?

28 Если Вы выбрали ответ «Да» к 27 вопросу, то кратко опишите, в чем заключается эта поддержка.

29 Укажите одну-две проблемы организационного и содержательного характера, связанные с Пилотным проектом.

Вопросы для обучающихся 7-11 классов:

1 Назовите класс, в котором Вы учитесь.

2 Где Вы изучали/изучаете английский язык?

3 Оцените свой уровень владения английским языком. Вначале внимательно прочитайте описание каждого уровня, пройдя по ссылке (таблица 1).

4 Хотите ли Вы повышать свой уровень владения английским языком?

5 Какой предмет в Вашем классе преподается на английском языке?

6 Нравится ли Вам указанный предмет изучать на английском языке?

7 Испытываете ли Вы затруднения в изучении предметов ЕМЦ на английском языке?

8 Если Вы испытываете затруднения в изучении предметов ЕМЦ на английском языке, то укажите их.

9 Как относятся Ваши родители к тому, что предметы ЕМЦ в Вашем классе преподаются на английском языке?

Вопросы для родителей:

1. На скольких и каких языках говорит Ваш ребенок?

2. Поддерживаете ли Вы идею о преподавании одного или нескольких предметов ЕМЦ (химия, физика, биология, информатика) на английском языке?

3. Желает ли Ваш ребенок изучать английский язык?

4. Оказывается ли помощь Вашему ребенку со стороны школы в изучении предметов ЕМЦ (химия, физика, биология, информатика) на английском языке?

5. Удовлетворяет ли Вас то, как обучают Вашего ребенка предметам ЕМЦ (химия, физика, биология, информатика) на английском языке в школе?

6 Испытывает ли Ваш ребенок затруднения в изучении предметов ЕМЦ (химия, физика, биология, информатика) на английском языке?

7 Если Ваш ребенок испытывает затруднения в изучении предметов ЕМЦ на английском языке, то укажите их.

Таблица 1 – Общеввропейские компетенции владения иностранным языком: изучение, преподавание, оценка (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment)

Уровни	Дескрипторы уровней
1	2
A1	Понимаю и могу употребить в речи знакомые фразы и выражения, необходимые для выполнения конкретных задач. Могу представиться/представить других, задавать/отвечать на вопросы о месте жительства, знакомых, имуществе. Могу участвовать в несложном разговоре, если собеседник говорит медленно и отчетливо и готов оказать помощь.

Продолжение таблицы 1

1	2
A2	Понимаю отдельные предложения и часто встречающиеся выражения, связанные с основными сферами жизни (например, основные сведения о себе и членах своей семьи, покупках, устройстве на работу и т. п.). Могу выполнить задачи, связанные с простым обменом информацией на знакомые или бытовые темы. В простых выражениях могу рассказать о себе, своих родных и близких, описать основные аспекты повседневной жизни.
B1	Понимаю основные идеи четких сообщений, сделанных на литературном языке на разные темы, типично возникающие на работе, учёбе, досуге и т. д. Умею общаться в большинстве ситуаций, которые могут возникнуть во время пребывания в стране изучаемого языка. Могу составить связное сообщение на известные или особо интересующие меня темы. Могу описать впечатления, события, надежды, стремления, изложить и обосновать своё мнение и планы на будущее.
B2	Понимаю общее содержание сложных текстов на абстрактные и конкретные темы, в том числе узкоспециальные тексты. Говорю достаточно быстро и спонтанно, чтобы постоянно общаться с носителями языка без особых затруднений для любой из сторон. Я умею делать четкие, подробные сообщения на различные темы и изложить свой взгляд на основную проблему, показать преимущество и недостатки разных мнений.
C1	Понимаю объемные сложные тексты на различную тематику, распознаю скрытое значение. Говорю спонтанно в быстром темпе, не испытывая затруднений с подбором слов и выражений. Гибко и эффективно использую язык для общения в научной и профессиональной деятельности. Могу создать точное, детальное, хорошо выстроенное сообщение на сложные темы, демонстрируя владение моделями организации текста, средствами связи и объединением его элементов.
C2	Понимаю практически любое устное или письменное сообщение, могу составить связный текст, опираясь на несколько устных и письменных источников. Говорю спонтанно с высоким темпом и высокой степенью точности, подчеркивая оттенки значений даже в самых сложных случаях.

Во втором блоке мониторинга содержатся 118 технологических карт (ТК) обработки потока информации (ОПИ) для 153 и 374 школ, 84 из которых относятся к разделу «Педагоги», 23 - к разделу «Заместители директоров Пилотных школ», 8 – к разделу «Обучающиеся» и 3 – к разделу «Родители». Все технологические карты разработаны на двух языках (казахском и русском). Ниже представлены наименования ТК ОПИ для школ с русским языком обучения, которые абсолютно идентичны ТК ОПИ для школ с казахским языком обучения.

Кроме того, все данные мониторинга систематизированы в две группы: для 153 школ и отдельно для 374 школ. На это указывает наличие числа «153» в самом начале наименования ТК ОПИ. Поскольку они идентичны для обеих групп Пилотных школ, ниже мы приводим ТК ОПИ только для 153-х Пилотных школ.

Технологические карты ОПИ для раздела «Педагоги»:

86. 153-ТК-01- Персональные данные учителей физики (вопрос 1).

87. 153-ТК-02- Персональные данные учителей химии (вопрос 1).

88. 153-ТК-03- Персональные данные учителей биологии (вопрос 1).
89. 153-ТК-04- Персональные данные учителей информатики (вопрос 1).
90. 153 ТК 1.1 - П-Ф/р – Сведения о возрасте учителей физики в школах с *русским языком* обучения (вопрос 2).
91. 153 ТК 2.1 - П-Х/р – Сведения о возрасте учителей химии в школах с *русским языком* обучения (вопрос 2).
92. 153 ТК 3.1 - П-Б/р – Сведения о возрасте учителей биологии в школах с *русским языком* обучения (вопрос 2).
93. 153 ТК 4.1 - П-И/р – Сведения о возрасте учителей информатики в школах с *русским языком* обучения (вопрос 2).
94. 153 ТК 1.2 - П-Ф/р – Сведения о квалификационных категориях и педагогическом стаже учителей физики в школах с *русским языком* обучения (вопросы 3; 4).
95. 153 ТК 2.2 - П-Х/р – Сведения о квалификационных категориях и педагогическом стаже учителей химии в школах с *русским языком* обучения (вопросы 3; 4).
96. 153 ТК 3.2 - П-Б/р – Сведения о квалификационных категориях и педагогическом стаже учителей биологии в школах с *русским языком* обучения (вопросы 3; 4).
97. 153 ТК 4.2 - П-И/р – Сведения о квалификационных категориях и педагогическом стаже учителей информатики в школах с *русским языком* обучения (вопросы 3; 4).
98. 153 ТК 1.3 - П-Ф/р – Сведения о повышении квалификации учителей физики в школах с *русским языком* обучения (вопросы 5; 6; 7).
99. 153 ТК 2.3 - П-Х/р – Сведения о повышении квалификации учителей химии в школах с *русским языком* обучения (вопросы 5; 6; 7).
100. 153 ТК 3.3 - П-Б/р – Сведения о повышении квалификации учителей биологии в школах с *русским языком* обучения (вопросы 5; 6; 7).
101. 153 ТК 4.3 - П-И/р – Сведения о повышении квалификации учителей информатики в школах с *русским языком* обучения (вопросы 5; 6; 7).
102. 153 ТК 1.4 - П-Ф/р – Сведения об уровнях владения английским языком учителей физики в школах с *русским языком* обучения (вопросы 8; 9).
103. 153 ТК 2.4 - П-Х/р – Сведения об уровнях владения английским языком учителей химии в школах с *русским языком* обучения (вопросы 8; 9).
104. 153 ТК 3.4 - П-Б/р – Сведения об уровнях владения английским языком учителей биологии в школах с *русским языком* обучения (вопросы 8; 9).
105. 153 ТК 4.4 - П-И/р – Сведения об уровнях владения английским языком учителей информатики в школах с *русским языком* обучения (вопросы 8; 9).
106. 153 ТК 1.5 -П-Ф/р – Сведения о классах в школах с *русским языком* обучения, в которых физика преподается на английском языке (вопрос 10).
107. 153 ТК 2.5 - П-Х/р – Сведения о классах в школах с *русским языком* обучения, в которых химия преподается на английском языке (вопрос 10).

108. 153 ТК 3.5 - П-Б/р – Сведения о классах в школах *с русским языком* обучения, в которых биология преподается на английском языке (вопрос 10).
109. 153 ТК 4.5 - П-И/р – Сведения о классах в школах *с русским языком* обучения, в которых информатика преподается на английском языке (вопрос 10).
110. 153 ТК 1.6 - П-Ф/р – Сведения о видах занятий по физике на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 11).
111. 153 ТК 2.6 - П-Х/р – Сведения о видах занятий по химии на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 11).
112. 153 ТК 3.6 - П-Б/р – Сведения о видах занятий по биологии на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 11).
113. 153 ТК 4.6 - П-И/р – Сведения о видах занятий по информатике на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 11).
114. 153 ТК 1.7- П-Ф/р – Сведения о названии предмета из вариативного компонента по физике на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 12).
115. 153 ТК 2.7 -П-Х/р – Сведения о названии предмета из вариативного компонента по химии на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 12).
116. 153 ТК 3.7- П-Б/р – Сведения о названии предмета из вариативного компонента по биологии на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 12).
117. 153 ТК 4.7 - П-И/р – Сведения о названии предмета из вариативного компонента по информатике на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 12).
118. 153 ТК 1.8 - П-Ф/р – Сведения о режиме преподавании предмета физика на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопросы 13;14;15).
119. 153 ТК 2.8 - П-Х/р – Сведения о режиме преподавании предмета химия на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопросы 13;14;15).
120. 153 ТК 3.8 - П-Б/р – Сведения о режиме преподавании предмета биология на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопросы 13;14;15).
121. 153 ТК 4.8 - П-И/р – Сведения о режиме преподавании предмета информатика на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопросы 13;14;15).
122. 153 ТК 1.9 - П-Ф/р – Сведения об этапах урока в режиме частичного погружения по предмету физика в школах *с русским языком* обучения (вопрос 16).
123. 153 ТК 2.9 - П-Х/р – Сведения об этапах урока в режиме частичного погружения по предмету химия в школах *с русским языком* обучения (вопрос 16).

124. 153 ТК 3.9 - П-Б/р Сведения об этапах урока в режиме частичного погружения по предмету биология в школах с *русским языком* обучения (вопрос 16).

125. 153 ТК 4.9 - П-И/р – Сведения об этапах урока в режиме частичного погружения по предмету информатика в школах с *русским языком* обучения (вопрос 16).

126. 153 ТК 1.10 -П-Ф/р – Сведения об используемых ресурсах по физике на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопрос 17).

127. 153 ТК 2.10 -П-Х/р – Сведения об используемых ресурсах по химии на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопрос 17).

128. 153 ТК 3.10 -П-Б/р – Сведения об используемых ресурсах по биологии на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопрос 17).

129. 153 ТК 4.10 -П-И/р – Сведения об используемых ресурсах по информатике на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 17).

130. 153 ТК 1.11 -П-Ф/р – Сведения о разработанных материалах по физике на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 18; 19).

131. 153 ТК 2.11 -П-Х/р – Сведения о разработанных материалах по химии на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 18; 19).

132. 153 ТК 3.11 -П-Б/р – Сведения о разработанных материалах по биологии на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 18; 19).

133. 153 ТК 4.11 - П-И/р – Сведения о разработанных материалах по информатике на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 18; 19).

134. 153 ТК 1.12 -П-Ф/р – Сведения о запатентованных разработках по физике на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 20; 21).

135. 153 ТК 2.12 -П-Х/р – Сведения о запатентованных разработках по химии на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 20; 21).

136. 153 ТК 3.12 -П-Б/р – Сведения о запатентованных разработках по биологии на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 20; 21).

137. 153 ТК 4.12 -П-И/р – Сведения о запатентованных разработках по информатике на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 20; 21).

138. 153 ТК 1.13 -П-Ф/р – Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по физике на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопрос 22).

139. 153 ТК 2.13 - П-Х/р – Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по химии на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопрос 22).

140. 153 ТК 3.13 -П-Б/р – Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по биологии на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 22).
141. 153 ТК 4.13 -П-И/р – Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по информатике на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 22).
142. 153 ТК 1.14 -П-Ф/р – Сведения о формативном оценивании по физике в школах *с русским языком* обучения (вопросы 23; 24).
143. 153 ТК 2.14 -П-Х/р – Сведения о формативном оценивании по химии в школах *с русским языком* обучения (вопросы 23; 24).
144. 153 ТК 3.14 -П-Б/р – Сведения о формативном оценивании по биологии в школах *с русским языком* обучения (вопросы 23; 24).
145. 153 ТК 4.14 -П-И/р – Сведения о формативном оценивании по информатике в школах *с русским языком* обучения (вопросы 23; 24).
146. 153 ТК 1.15 -П-Ф/р – Сведения о суммативном оценивании по физике в школах *с русским языком* обучения (вопросы 25; 26).
147. 153 ТК 2.15 -П-Х/р – Сведения о суммативном оценивании по химии в школах *с русским языком* обучения (вопросы 25; 26).
148. 153 ТК 3.15 -П-Б/р – Сведения о суммативном оценивании по биологии в школах *с русским языком* обучения (вопрос 25; 26).
149. 153 ТК 4.15 -П-И/р – Сведения о суммативном оценивании по информатике в школах *с русским языком* обучения (вопрос 25; 26).
150. 153 ТК 1.16 -П-Ф/р – Сведения о диагностике языковых и предметных компетенций по физике в школах *с русским языком* обучения (вопросы 27; 28).
151. 153 ТК 2.16 -П-Х/р – Сведения о диагностике языковых и предметных компетенций по химии в школах *с русским языком* обучения (вопросы 27; 28).
152. 153 ТК 3.16 -П-Б/р – Сведения о диагностике языковых и предметных компетенций по биологии в школах *с русским языком* обучения (вопросы 27; 28).
153. 153 ТК 4.16 -П-И/р – Сведения о диагностике языковых и предметных компетенций по информатике в школах *с русским языком* обучения (вопрос 27; 28).
154. 153 ТК 1.17 -П-Ф/р – Сведения об обсуждении проблем пилотного обучения по физике в школах *с русским языком* обучения (вопрос 29).
155. 153 ТК 2.17 -П-Х/р – Сведения об обсуждении проблем пилотного обучения по химии в школах *с русским языком* обучения (вопрос 29).
156. 153 ТК 3.17 -П-Б/р – Сведения об обсуждении проблем пилотного обучения по биологии в школах *с русским языком* обучения (вопрос 29).
157. 153 ТК 4.17 -П-И/р – Сведения об обсуждении проблем пилотного обучения по информатике в школах *с русским языком* обучения (вопрос 29).
158. 153 ТК 1.18 -П-Ф/р – Сведения о поддержке пилотного проекта по физике в школах *с русским языком* обучения (вопросы 30; 31).

159. 153 ТК 2.18 -П-Х/р – Сведения о поддержке пилотного проекта по химии в школах *с русским языком* обучения (вопросы 30; 31).

160. 153 ТК 3.18 -П-Б/р – Сведения о поддержке пилотного проекта по биологии в школах *с русским языком* обучения (вопросы 30; 31).

161. 153 ТК 4.18 -П-И/р – Сведения о поддержке пилотного проекта по информатике в школах *с русским языком* обучения (вопросы 30; 31).

162. 153 ТК 1.19 -П-Ф/р – Сведения о договорах с учителями физики в школах *с русским языком* обучения и доплате к заработной плате (вопросы 32; 33).

163. 153 ТК 2.19 -П-Х/р – Сведения о договорах с учителями химии в школах *с русским языком* обучения и доплате к заработной плате (вопросы 32; 33).

164. 153 ТК 3.19 - П-Б/р - Сведения о договорах с учителями биологии в школах *с русским языком* обучения и доплате к заработной плате (вопросы 32; 33).

165. 153 ТК 4.19 -П-И/р – Сведения о договорах с учителями информатики в школах *с русским языком* обучения и доплате к заработной плате (вопросы 32; 33).

166. 153 ТК 1.20 - П-Ф/р – Сведения о проблемах организационного и содержательного характера по физике в школах *с русским языком* обучения (34).

167. 153 ТК 2.20 - П-Х/р – Сведения о проблемах организационного и содержательного характера по химии в школах *с русским языком* обучения (вопрос 34).

168. 153 ТК 3.20 - П-Б/р – Сведения о проблемах организационного и содержательного характера по биологии в школах *с русским языком* обучения (вопрос 34)

169. 153 ТК 4.20 - П-И/р – Сведения о проблемах организационного и содержательного характера по информатике в школах *с русским языком* обучения (вопрос 34).

Технологические карты ОПИ для раздела «Заместители директоров Пилотных школ»:

25. 153-ТК-05- Персональные данные заместителей директоров школ (вопрос 1).

26. 153 ТК -3/Д - р/1 – Сведения о заместителях директоров школ *с русским языком* обучения (вопросы 2; 3).

27. 153 ТК - 3/Д - р/2 – Сведения о квалификационной категории заместителей директоров школ *с русским языком* обучения (вопрос 4).

28. 153 ТК - 3/Д - р/3 – Сведения о повышении квалификации заместителей директоров школ *с русским языком* обучения (вопросы 5; 6).

29. 153 ТК – 3/Д - р/4 - Сведения об учителях ЕМЦ в школах *с русским языком* обучения (вопросы 7; 8).

30. 153 ТК– 3/Д - р/5- Сведения о возрасте учителей физики, прошедших языковые курсы в школах *с русским языком* обучения (вопрос 9).

31. 153 ТК– 3/Д - р/6- Сведения о возрасте учителей информатики, прошедших языковые курсы в школах с *русским языком* обучения (вопрос 10).

32. 153 ТК– 3/Д - р/7 - Сведения о возрасте учителей химии, прошедших языковые курсы в школах с *русским языком* обучения (вопрос 11).

33. 153 ТК– 3/Д - р/8 - Сведения о возрасте учителей биологии, прошедших языковые курсы в школах с *русским языком* обучения (вопрос 12).

34. 153 ТК– 3/Д - р/9- Сведения об учителях физики, информатики, химии, биологии, находящихся в декретном отпуске и предпенсионном возрасте в школах с *русским языком* обучения (вопросы 13;14;15;16).

35. 153 ТК– 3/Д - р/10- Сведения о договоре с учителями ЕМЦ и поддержке их в Пилотном режиме в школах с *русским языком* обучения (вопросы 17; 18).

36. 153 ТК– 3/Д - р/11- Сведения о поддержке учителей ЕМЦ Пилотного проекта в школах с *русским языком* обучения (вопрос 19).

37. 153 ТК– 3/Д - р/12- Сведения о разъяснительной работе и анкетировании среди обучающихся 7-11 классов в школах с *русским языком* обучения (вопросы 20;21).

38. 153 ТК– 3/Д - р/13- Сведения о диагностике языковых и предметных компетенций по предметам ЕМЦ, изучаемых на английском языке в школах с *русским языком* обучения (вопросы 22; 23).

39. 153 ТК– 3/Д – Х/р/14.1- Сведения об успеваемости учащихся по химии в школах с *русским языком* обучения за 2016/2017 учебный год (вопрос 24).

40. 153 ТК– 3/Д – Х/р/14.1.П- Сведения об успеваемости учащихся по химии в школах с *русским языком* обучения в рамках Пилотного проекта за 2017/2018 учебный год (вопрос 24).

41. 153 ТК– 3/Д – Ф/р/14.2- Сведения об успеваемости учащихся по физике в школах с *русским языком* обучения за 2016/2017 учебный год (вопрос 24).

42. 153 ТК– 3/Д – Ф/р/14.2.П- Сведения об успеваемости учащихся по физике в школах с *русским языком* обучения в рамках Пилотного проекта за 2017/2018 учебный год (вопрос 24).

43. 153 ТК– 3/Д – Б/р/14.3- Сведения об успеваемости учащихся по биологии в школах с *русским языком* обучения за 2016/2017 учебный год (вопрос 24).

44. 153 ТК– 3/Д – Б/р/14.3.П- Сведения об успеваемости учащихся по биологии в школах с *русским языком* обучения в рамках Пилотного проекта за 2017/2018 учебный год (вопрос 24).

45. 153 ТК– 3/Д – И/р/14.4- Сведения об успеваемости учащихся по информатике в школах с *русским языком* обучения за 2016/2017 учебный год (вопрос 24).

46. 153 ТК– 3/Д – И/р/14.4.П- Сведения об успеваемости учащихся по информатике в школах с *русским языком* обучения в рамках Пилотного проекта за 2017/2018 учебный год (вопрос 24).

47. 153 ТК– 3/Д – р/15- Сведения об обсуждении проблем Пилотного обучения на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 25).

48. 153 ТК– 3/Д – р/16- Сведения о формах совместной работы учителей английского языка и учителей ЕМЦ в школах *с русским языком* обучения (вопрос 26).

49. 153 ТК– 3/Д – р/17- Сведения о поддержке со стороны методических кабинетов города/района/области в школах *с русским языком* обучения (вопросы 27; 28).

50. 153 ТК– 3/Д – р/18- Сведения о проблемах Пилотного обучения в школах *с русским языком* обучения (вопрос 29).

Технологические карты ОПИ для раздела «Обучающиеся»:

1. 153 ТК-О - р/1 – Общие сведения о контингенте обучающихся, принявших участие в мониторинге из школ *с русским языком* обучения (вопрос 1).

2. 153 ТК-О - р/2 – Сведения об изучении английского языка обучающимися школ *с русским языком* обучения (вопрос 2)

3. 153 ТК-О - р/3 – Сведения об уровне владения английским языком обучающимися школ *с русским языком* обучения (вопрос 3).

4. 153 ТК-О - р/4 – Сведения о намерениях обучающихся школ *с русским языком* обучения повышать уровень владения английским языком (вопрос 4).

5. 153 ТК-О - р/5– Сведения о предметах, которые преподаются на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 5).

6. 153 ТК-О - р/6 – Сведения об отношении обучающихся к изучению предметов на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопросы 6 и 7).

7. 153 ТК-О - р/7 – Сведения о затруднениях в изучении предметов ЕМЦ, испытываемые обучающимися школ *с русским языком* обучения (вопрос 8).

8. 153 ТК-О - р/8 – Сведения об отношении родителей к изучению предметов ЕМЦ на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 9).

Технологические карты ОПИ для раздела «Родители»:

1. 153 ТК-Р/р/1 – Сведения об используемых языках обучающимися школ *с русским языком* обучения, об отношении к изучению предметов ЕМЦ на английском языке (вопросы 1-3).

2. 153 ТК-Р/р/2 – Сведения об оказываемой помощи со стороны школы в изучении предметов ЕМЦ на английском языке (вопрос 4), об удовлетворенности обучением предметам ЕМЦ на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопрос 5).

3. 153 ТК-Р/р/3 – Сведения о затруднениях в изучении предметов ЕМЦ на английском языке в школах *с русским языком* обучения (вопросы 6 и 7).

3 Инструкции по заполнению технологических карт мониторинга

После составления опросника и технологических карт ОПИ для проведения опроса в онлайн-режиме было разработано программное обеспечение «Система оперативного управления «Лидер». Данная Программа обеспечивает следующие функциональные возможности:

- контроль исполнения поручений, мониторинг занятости сотрудников организации, формирование отчетных документов;
- возможность переписки и обмена файлами между сотрудниками организации и другими пользователями системы;
- создание и заполнение электронных форм, сдача бухгалтерской отчетности установленного образца, формирование сводных отчетов;
- сбор информации в соответствии с опросниками на казахском и русском языках;
- обработка сведений и составление технологических карт мониторинга (формы отчетов на казахском и русском языках).

После размещения опросника на сайте Национальной академии образования им. И.Алтынсарина всем регионам были разосланы соответственные письма.

По завершении онлайн-опроса скачивалась информация с электронной базы, выполнялась математическая обработка статданных, высчитывались количественные показатели, проводилась аналитика на основе корреляции ответов респондентов на структурированные вопросы.

Применялись методы беседы в фокус-группах во время выездов в регионы.

После результатов анализа данных, обобщались выводы.

На заключительном этапе осуществлялось редакционное оформление итогов мониторинга в формате методических рекомендаций.

4 Итоги мониторинга: результаты и выводы

4.1 Общая информация об участниках опроса

В онлайн-опросе приняли участие 153 Пилотные школы, преподающие предметы «Биология», «Химия», «Физика» и «Информатика» на английском языке, и 374 Пилотные школы, начинающие внедрение элементов преподавания на английском языке предметов «Физика», «Биология», «Химия» и «Информатика», согласно приказу МОН РК № 556 от 31.11.2017 (Приложение 4 к приказу МОН РК от 06.11.2014 г. № 455). В результате в онлайн-опросе приняли участие (таблицы 2 и 3):

Таблица 2 – Сведения о 153 школах, принявших участие в мониторинге

№	Наименование региона	Наименование пилотной школы
1	2	3
1	г.Астана	Школа-гимназия № 4 им.Ж.Жабаева, Гимназия № 5, Школа «Зерде» № 9, Школа-гимназия № 10, Школа-лицей № 56, Школа-гимназия № 58, Школа № 63, Школа-гимназия № 69, Школа-лицей № 72, Школа-лицей № 73, Школа-гимназия № 77, «Astana English School» № 81 для одаренных детей, Лицей-интернат "Білім-інновация" для одаренных юношей", Лицей-интернат "Білім-інновация" для одаренных девочек".
2	г.Алматы	Школа-гимназия №152, Общеобразовательная школа №160, Общеобразовательная школа №67, Гимназия №132, Школа-гимназия №153 им. А.Розибакиева, Гимназия № 27, Гимназия № 175 "Жаңа Ғасыр", Гимназия № 138 им. М.Базарбаева, Гимназия № 105 им. Ураза Джандосова , Специализированный лицей № 92 им.Махатма Ганди, Школа-гимназия № 101, Школа-гимназия № 148, Специализированная гимназия № 12 им. Ш.Уалиханова, Гимназия №35, Гимназия №56 им.К. Сатпаева, Гимназия №159 им.Ы.Алтынсарина, Лицей №161 им.Ж.Жабаева, Школа-гимназия № 59, Гимназия № 83, Лицей №107, Общеобразовательная школа № 84, Общеобразовательная школа №85.
3	Акмолинская область	Егиндыкольская СШ №2, СШЛ №2, Лицей-интернат "Білім-інновация", СШГ № 1 , СШЛ № 6 Отдела образования г.Кокшетау, СШГ №17 Отдела образования г.Кокшетау, Областная специализированная школа-интернат № 2.
4	Алматинская область	Казахская средняя школа №1 им. Д.А. Кунаева, Средняя школа-гимназия имени Албан Асан Барманбекулы с дошкольным мини-центром, Средняя школа №19 с дошкольным мини-центром, Средняя школа им. Абылай хана, Каргалинская средняя школа № 4, Алматинская областная специализированная физико-математическая школа интернат для одаренных детей им. Ш.Смагулова, Лицей-интернат "Білім - Інновация" г.Талдыкорган, Средняя школа №14.

Продолжение таблицы 2

1	2	3
5	Атырауская область, город Атырау	Специализированная школа-гимназия №30 для одаренных детей с обучением на трех языках, Атырауский областной лицей-интернат "Білім-Инновация", Специализированная школа-лицей-интернат для одаренных детей, Жылыойский лицей-интернат для одаренных детей Атырауской области, Средняя школа им. Г.Масалимова.
6	Восточно-Казахстанская область, г.Усть-Каменогорск	Средняя школа №1 им.Шакарима, Общеобразовательная школа №2, Школа-лицей №3 им Ш.Уалиханова, Средняя школа №9, Школа-лицей №11, Средняя школа №18, Школа-центр дополнительного образования № 19, Средняя школа №26, Школа-гимназия №43 им. К.Нургалиева, Гимназия №37 г.Семей, Областная специализированная школа-лицей для детей одаренных в области математики, физики, информатики, Областная специализированная школа-гимназия-интернат им. Жамбыла для одаренных детей, Восточно-Казахстанский областной специализированный лицей "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" для одаренных детей г.Семей, Восточно-Казахстанский областной специализированный лицей "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" для одаренных детей г.Усть-Каменогорск.
7	Жамбылская область, город Тараз	Специализированная школа-интернат "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" для одаренных мальчиков, Специализированная школа-интернат «Білім-Инновация» для одаренных девочек имени Айша-биби, Специализированная школа для одаренных детей с обучением на трех языках.
8	Западно-Казахстанская область	Средняя общеобразовательная комплекс «Школа-детский сад» Махамбет, Средняя общеобразовательная комплекс «Школа-детский сад» Асан, Средняя общеобразовательная школа № 25 г.Уральск, Школа-лицей №28 естественно-математического направления», Западно-Казахстанская областная специализированная школа- интернат для одаренных детей, Западно-Казахстанская областная специализированная школа-лицей-интернат «БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ» для одаренных детей.
9	Карагандинская область	Лицей-интернат «Білім-инновация» №1, Лицей-интернат "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" №2, Лицей-интернат "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" №3, Специализированная школа-интернат им. Н.Нурмакова, Специализированная школа-интернат "Мурагер", Специализированная школа-интернат "Дарын", Специализированная школа-интернат им. Жамбыла, Гимназия № 93, Школа-лицей №14 г.Темиртау, Казахская школа-гимназия №15 г.Темиртау.
10	Костанайская область	Средняя школа № 10, Затобольская школа-гимназия, Пешковская средняя школа, Школа-гимназия № 10 г.Рудный, Школа-интернат для одаренных детей им. И.Алтынсарина, Лицей-интернат Білім-инновация для одаренных детей.

Продолжение таблицы 2

1	2	3
11	Кызылординская область, город Кызылорда	Областной лицей-интернат "Білім-инновация" для одаренных детей № 9, Областной лицей-интернат "Білім-инновация" для одаренных детей №10, Областная школа-интернат №4 для одаренных детей, Школа-лицей №3 имени С.Толыбекова, Государственная общеобразовательная школа-лицей №15 имени М.Дүйсенова, Школа-лицей №10 имени И. Алтынсарина, Школа-лицей №5 имени И.В.Панфилова, Школа-лицей №11, Школа-лицей №264, Школа-лицей №136 имени Т. Жургенова, Школа -гимназия №9 имени Н. Ильясова, Школа"Мурагер" со специализированными классами для одаренных детей с обучением на трех языках, Школа-лицей №101" имени А.Муслимова, Школа-гимназия №1 имени К. Мухамеджанова, Школа-гимназия № 212, Школа-лицей №23 имени Ж. Кизатова.
12	Мангистауская область	Специализированная Форт-Шевченковская школа-интернат с углубленным изучением отдельных предметов, Лицей-интернат «Білім-инновация», Жанаозенский лицей-интернат «Білім-инновация».
13	Павлодарская область	Средняя общеобразовательная школа №37, Школа-лицей № 16, Средняя общеобразовательная школа № 34 инновационного типа, Общеобразовательная средняя школа имени Ныгманова, Основная общеобразовательная школа № 38, Средняя общеобразовательная школа № 25, Средняя общеобразовательная школа №1, Средняя общеобразовательная школа №4 им.Макпалеева, Специализированная общеобразовательная школа «Зерде» с государственным языком обучения для одаренных детей, Специализированная гимназия для одаренных детей города Аксу, Областной многопрофильный полиязычный лицей для одаренных детей, Лицей-интернат «БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ» для одаренных юношей», Лицей-интернат «БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ» для одаренных девочек, СОШ №14 г.Екибастуз, Караобинская средняя общеобразовательная школа, СШ № 4, Средняя школа имени К.Камзина, СШ им.Бауыржана Момышұлы, Жамбылская средняя школа сельского округа имени Мамаита Омарова, Школа-лицей №8 для одаренных детей, Специализированная школа 'Жас дарын', Областная казахская гимназия-интернат для одаренных детей имени И.Алтынсарина, Областной многопрофильный лицей-интернат для одаренных детей, Жамбылская СОШ, Тлектесская СОШ.
14	Южно-Казахстанская область	Кентауский лицей-интернат "Білім-инновация" №3 для мальчиков, Лицей-интернат "Білім-инновация" №1 для мальчиков, Лицей-интернат "Білім-инновация" №2 для девочек.
15	Северо-Казахстанская область	Покровская средняя школа, Бескольская средняя школа-гимназия, Кишкенекольская СШ №2 с дошкольным интернатом, Школа-лицей им. Аль-Фараби, Средняя общеобразовательная школа- комплекс эстетического воспитания № 8, Гимназия «БЭСТ», Средняя школа № 21, Первый городской общеобразовательный лицей, Первая гимназия, Средняя школа № 44, Областной специализированный лицей-интернат «БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ» для одаренных детей.

Таблица 3 – Сведения о контингенте респондентов онлайн-опроса

Школы	Обучающиеся			Педаго ги	Зам.д ирект оров	Родители			Всего
	каз	рус	всего			каз	рус	всего	
153	3667	1686	5353	392	152	2523	1293	3816	9713
374	6395	3875	10270	753	197	4724	2790	7514	18734
ИТОГО	10062	5561	15623	1145	349	7247	4083	11330	28447

4.2 Результаты онлайн-опроса. Педагоги

В опросе о реализации пилотного проекта в школах, преподающих предметы естественно-математического цикла на английском языке приняли участие 1145 учителей физики, химии, биологии, информатики и 349 заместителей директоров (таблица 4).

Таблица 4 – Сведения об учителях предметов ЕМЦ, принявших участие в онлайн-опросе

Название преподаваемого предмета	всего	каз.яз обучения			рус.яз обучения		
		всего	село	город	всего	село	город
Физика	97	69	4	65	28	2	26
Химия	83	59	5	54	24	3	21
Биология	94	62	1	61	32	3	29
Информатика	118	82	5	77	36	4	32
Итого	392	272	15	257	120	12	108

4.2.1 Данные о возрасте учителей ЕМЦ пилотных школ

По результатам мониторинга, в школах с казахским языком обучения среди учителей физики преобладает число тех, кому до 30 лет, они составляют - 63,1%, тогда как доля респондентов до 40 лет составляет 18,95%, до 50 лет - 10,45% и старше 50 лет - 7,5% (рисунок 1).

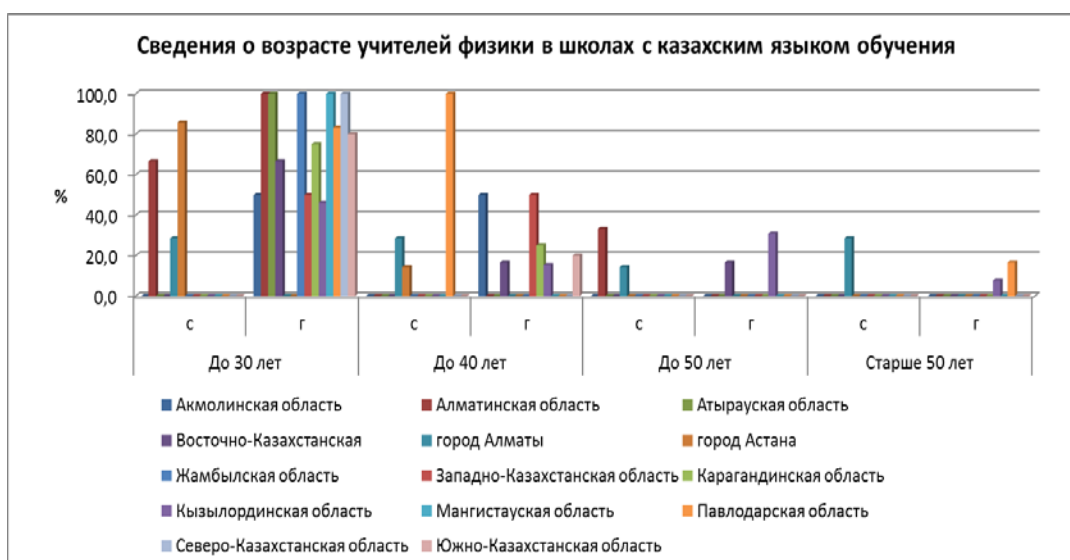

Рисунок 1 – Сведения о возрасте учителей физики с казахским языком обучения

В школах с русским языком обучения учителей физики в возрасте до 30 лет -47,5%, до 40 лет -10,0%, до 50 лет -33,75%, старше 50 лет-13,75% (рисунок 2).

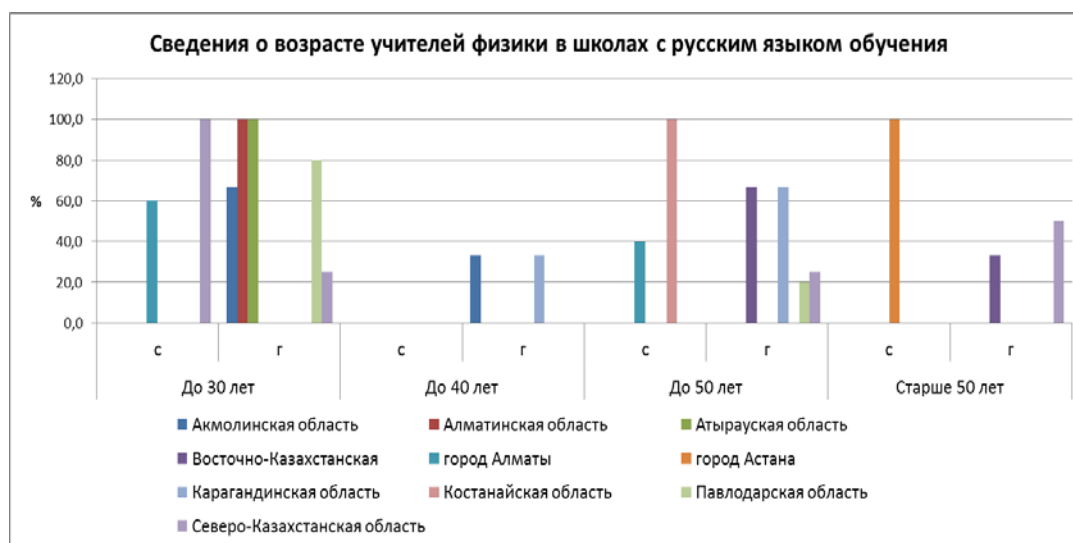

Рисунок 2 – Сведения о возрасте учителей физики с русским языком обучения

В школах с казахским языком обучения среди учителей химии также преобладает число тех, кто моложе 30 лет - 48,7%, до 40 лет - 27,3%, до 50 лет – 17,2 %, старше 50 лет - 6,8% (рисунок 3).

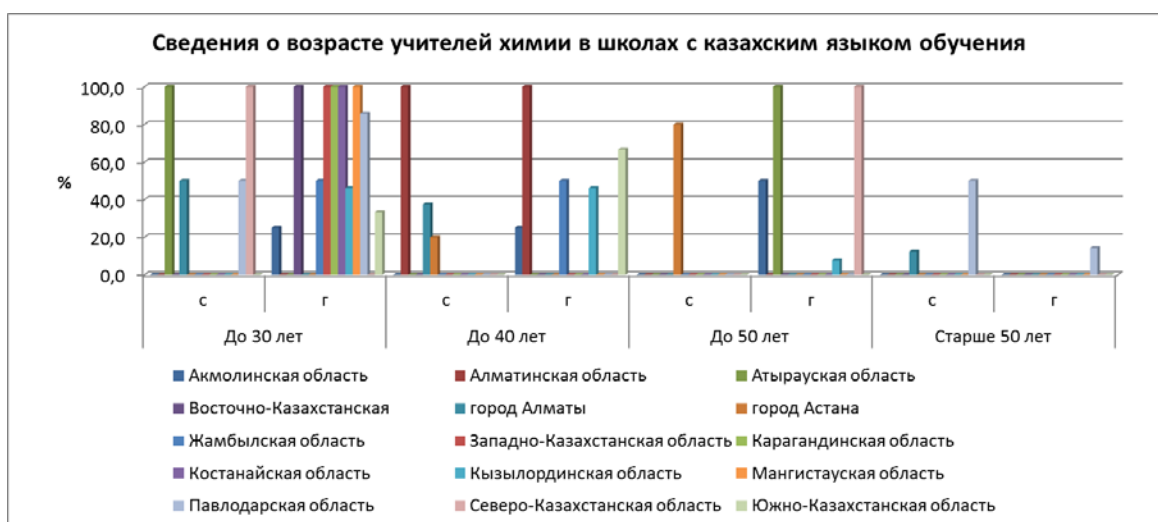

Рисунок 3 – Сведения о возрасте учителей химии с казахским языком обучения

В школах с русским языком обучения учителей химии в возрасте до 30 лет - 25%, до 40 лет -31,25%, до 50 лет-28,15% и старше 50 лет -15,65% от общего числа (рисунок 4).

Рисунок 4 – Сведения о возрасте учителей химии в школах с русским языком обучения

В отличие от них среди учителей биологии в школах с казахским языком обучения преобладают педагоги до 40 лет - 33,9%, здесь доля учителей моложе 30-ти лет составляет 32,2%, до 50 лет – 26,2 % и старше 50 лет - 7,7% (рисунок 5).

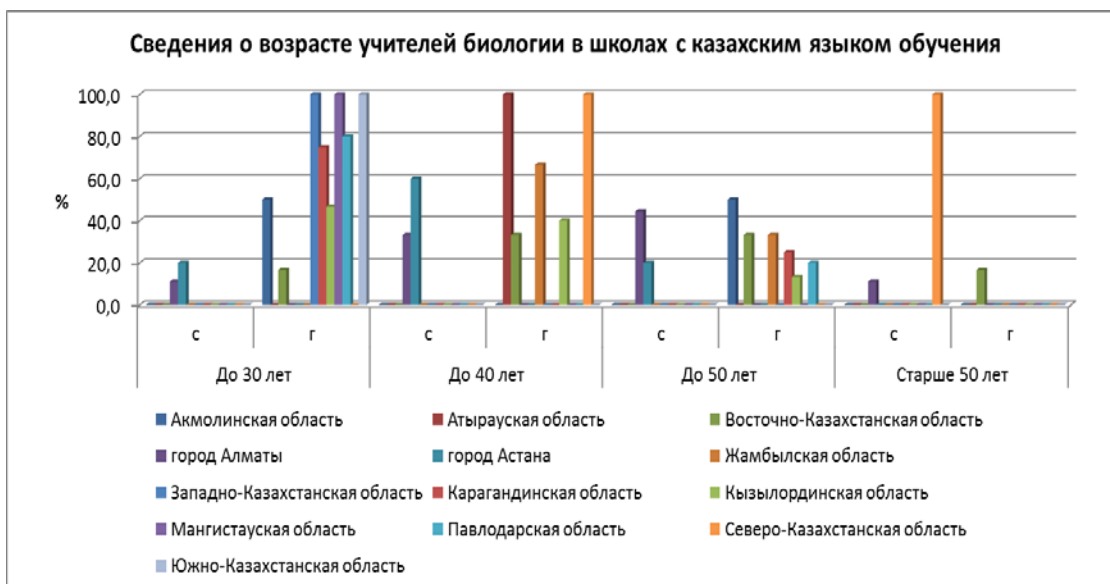

Рисунок 5 – Сведения о возрасте учителей биологии в школах с казахским языком обучения

В школах с русским языком обучения среди учителей биологии преобладают педагоги до 30 лет – 42,6 %, до 40 лет – 24,0%, до 50 лет – 33,5 % и старше 50 лет - 24,0% (рисунок 6).

Рисунок 6 – Сведения о возрасте учителей биологии в школах с русским языком обучения

Немного иная картина по сведениям о возрасте учителей информатики. В школах с казахским языком обучения доля тех, кто моложе 30 лет составляет 46,2%, до 40 лет - 29,8%, до 50 лет - 18,7% и старше 50-лет - 5,3% (рисунок 7), в школах с русским языком обучения преимущественно доля учителей до 30-лет

- 42,1%, до 40-лет- 17,1%, до 50 лет - 40,7% и старше 50-ти лет - 0,0% (рисунок 8).

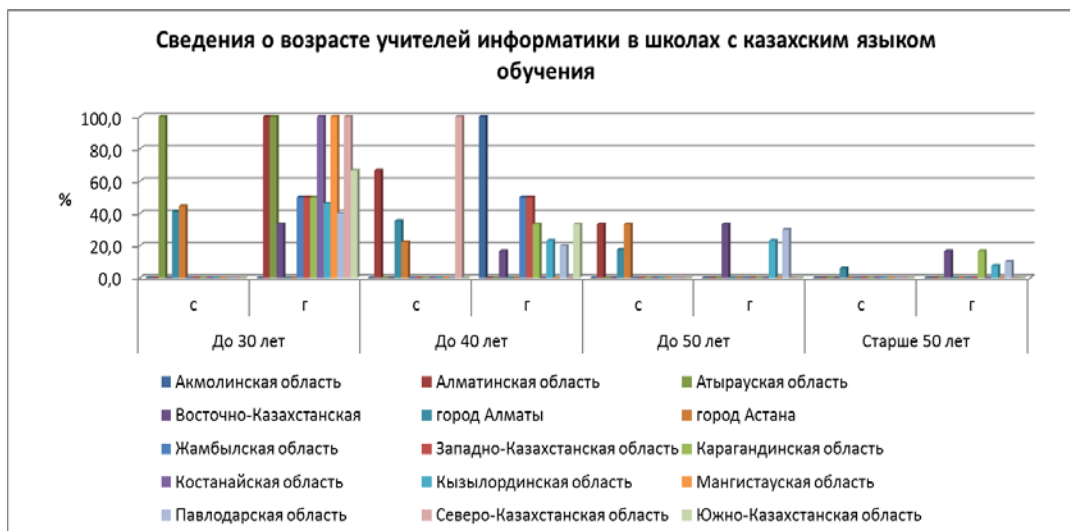

Рисунок 7 – Сведения о возрасте учителей информатики в школах с казахским языком обучения

Рисунок 8 – Сведения о возрасте учителей информатики с русским языком обучения

В целом, доля учителей ЕМЦ в возрасте до 30-ти лет преобладает в городских школах – 58,47% с казахским языком обучения и 47,6% - в школах с русским языком обучения. Другая картина наблюдается у учителей в возрасте до 50 -ти лет: доля учителей ЕМЦ сельских школ, которая составляет 22,3 % в школах с казахским языком и 34,68% - в школах с русским языком обучения, преобладает над долей учителей, работающих в городских школах (13,95 – в школах с казахским языком и 31,35% - в школах с русским языком обучения). Из этого следует, что в сельских школах мало молодых учителей.

Как видно по материалам таблицы 5 преобладает доля учителей ЕМЦ в возрасте до 40 лет - 70,9 % , старше 50-лет – 7,2 %, и в возрасте от 41 до 50 лет всего 22,0 % учителей ЕМЦ.

Таблица 5 - Сведения о возрасте учителей ЕМЦ

Возраст	Н/П	Учителя физики				Учителя химии					
		каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%		
До 30 лет	село	10	4	14	8,9	7	2	9	20,0		
	город	36	9	45	6,5	24	4	28	20,3		
До 40 лет	село	4	0	4	0,0	5	2	7	24,1		
	город	8	2	10	3,0	11	6	17	25,8		
До 50 лет	село	2	3	5	10,0	4	2	6	20,0		
	город	5	6	11	10,7	5	5	10	17,9		
Старше 50 лет	село	2	1	3	10,0	2	2	4	40,0		
	город	2	3	5	16,7	1	1	2	11,1		
Возраст	Н/П	Учителя биологии				Учителя информатики				ИТОГО	%
		каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%		
До 30 лет	село	2	4	6	13,3	11	5	16	35,6	45	11,5
	город	24	7	31	22,5	27	7	34	24,6	138	35,2
До 40 лет	село	6	0	6	20,7	11	1	12	41,4	29	7,4
	город	13	6	19	28,8	13	7	20	30,3	66	16,8
До 50 лет	село	5	3	8	26,7	7	4	11	36,7	30	7,7
	город	9	6	15	26,8	8	12	20	35,7	56	14,3
Старше 50 лет	село	2	0	2	20,0	1	0	1	10,0	10	2,6
	город	1	6	7	38,9	4	0	4	22,2	18	4,6

4.2.2 Сведения о квалифицированных категориях учителей ЕМЦ пилотных школ

В числе респондентов солидную долю составляют педагоги с высшей и первой квалификационными категориями, в частности:

- из числа учителей физики – 18,6 % и 21,1 % соответственно;
- из числа учителей химии имеют высшую и первую категории 25, 8% и 15,6 % соответственно;
- из числа учителей биологии – 32,0 % и 22,2 %;
- из числа учителей информатики – 23,7 % и 41,1% соответственно, но здесь следует обратить внимание на то, что 30,7 % учителей физики и 27,3 % учителей информатики не имеют квалификационной категории, среди них значительную долю (80%) составляют школы с казахским языком обучения (таблица 6).

Таблица 6 – Сведения о квалификационных категориях учителей ЕМЦ

Категории	физика				химия				биология				информатика				ИТОГО	%
	каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%		
В/к	10	8	18	18,6	14	11	25	25,8	18	13	31	32,0	16	7	23	23,7	97	100,0
1/к	14	5	19	21,1	9	5	14	15,6	14	6	20	22,2	23	14	37	41,1	90	100,0
2/к	22	11	33	28,2	23	4	27	23,1	14	9	23	19,7	25	9	34	29,1	117	100,0
Б/к	23	4	27	30,7	13	4	17	19,3	16	4	20	22,7	18	6	24	27,3	88	100,0
ВСЕГО	69	28	97		59	24	83		62	32	94		82	36	118		392	100,0

4.2.3 Сведения о педагогическом стаже учителей ЕМЦ пилотных школ

По результатам мониторинга, среди участников опроса преобладают педагоги со стажем свыше 10 лет, их 170 человек, или 43,37 % от общего числа педагогов-респондентов. В разрезе предметов картина выглядит следующим образом:

- учителя физики – 33,0%;
- учителя химии – 42,2 %;
- учителя биологии – 52,1%;
- учителя информатики – 45,8%.

Также следует отметить как положительную тенденцию то, что в Пилотном проекте работают молодые специалисты со стажем до 3-х лет, или 22,45% (таблица 7).

Таблица 7 – Сведения о педагогическом стаже учителей ЕМЦ

Стаж	физика				химия				биология				информатика				ИТОГО
	каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%	
до 3-х лет	22	2	24	24,7	15	3	18	21,7	20	3	23	24,5	18	5	23	19,5	88
до 5- лет	16	5	21	21,6	13	2	15	18,1	2	7	9	9,6	10	5	15	12,7	60
до 7- лет	6	5	11	11,3	6	2	8	9,6	3	0	3	3,2	9	1	10	8,5	32
до 10- лет	7	2	9	9,3	6	1	7	8,4	8	2	10	10,6	12	4	16	13,6	42
свыше 10 лет	18	14	32	33,0	19	16	35	42,2	29	20	49	52,1	33	21	54	45,8	170
ИТОГО	69	28	97		59	24	83		62	32	94		82	36	118		392

Участие в Пилотном проекте опытных педагогов свидетельствует о солидном кадровом потенциале. Данное утверждение усиливается и за счет анализа качественного состава педагогов-респондентов (см. таблицу 6).

4.2.4 Сведения о прохождении курсов повышения квалификации (КПК) учителей ЕМЦ Пилотных школ по обновлению содержания образования

Данные мониторинга свидетельствуют о том, что курсы по обновлению содержания образования прошла лишь половина учителей Пилотных школ 48,8%. Этим и объясняется, что при выборе классов для Пилотного проекта учителя предпочтение отдали восьмым классам (об этом будет прописано чуть позже в последующих разделах данного документа), поскольку в 2017-2018 учебном году, когда осуществлялся мониторинг, на новые стандарты перешли лишь 1-е, 2-е, 5-е и 7-е классы (таблица 8).

Таблица 8 – Сведения о прохождении курсов повышении квалификации по обновлению содержания образования

Предметы	Өрлеу				НИШ				Нет			
	каз	рус	всего	%	каз	рус	всего	%	каз	рус	всего	%
Физика	18	5	23	23,7	16	9	25	25,8	35	14	49	50,5
Химия	11	6	17	20,5	19	5	24	28,9	29	13	42	50,6
Биология	4	2	6	6,4	24	15	39	41,5	34	15	49	52,1
Информатика	17	2	19	15,3	26	18	44	35,5	42	19	61	49,2
ИТОГО	50	15	65		85	47	132		140	61	201	

В целом, данная ситуация представляется несколько напряженной, так как в 2018-2019 учебном году Пилот будет продолжен.

Более детальная картина в разрезе предметов представлена ниже. В частности, наибольший охват курсами по обновлению содержания образования среди учителей физики наблюдается в Павлодарской, Алматинской, Карагандинской областях и г. Алматы (рисунки 9 и 10).

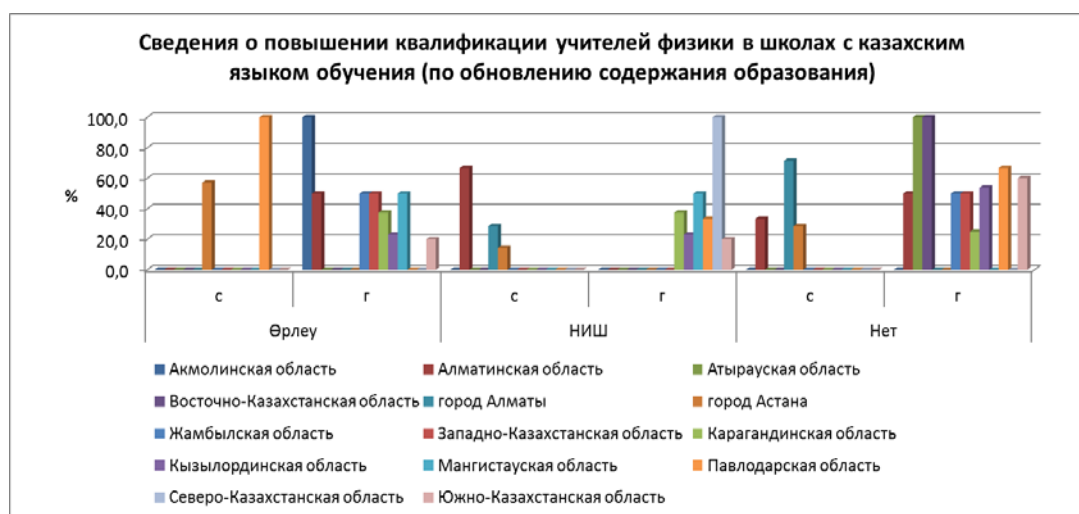

Рисунок 9 – Сведения о повышении квалификации учителей физики в школах с казахским языком обучения (по обновлению содержания образования)

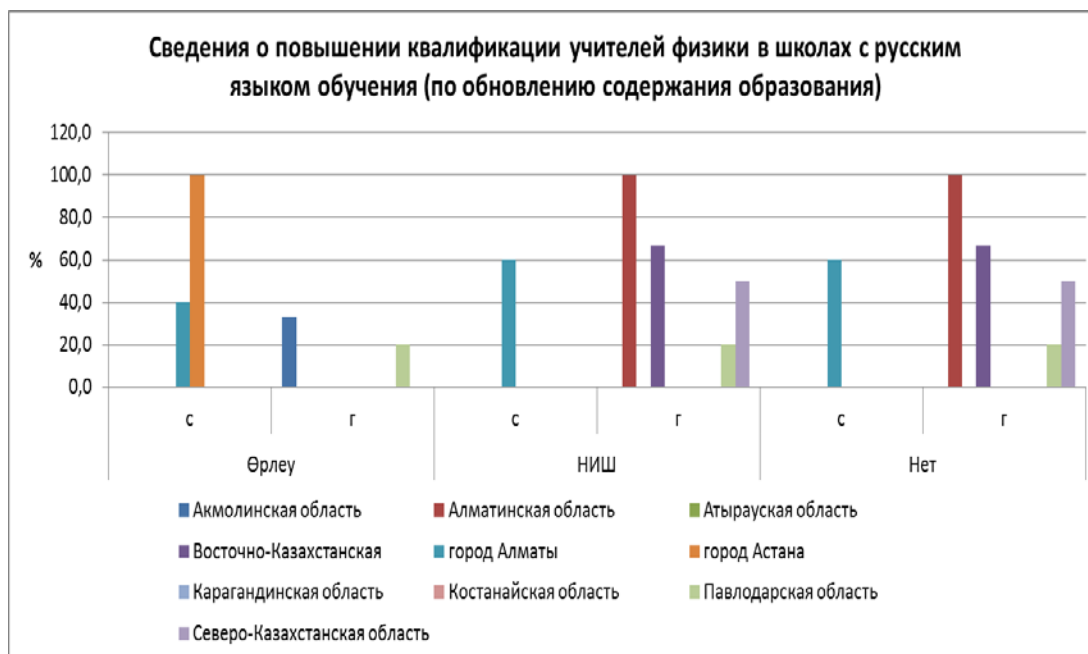

Рисунок 10 – Сведения о повышении квалификации учителей физики в школах с русским языком обучения (по обновлению содержания образования)

Следует отметить, что курсы повышения квалификации по обновлению содержания образования не проходила половина учителей физики, равно, как и учителя химии (рисунки 11 и 12).

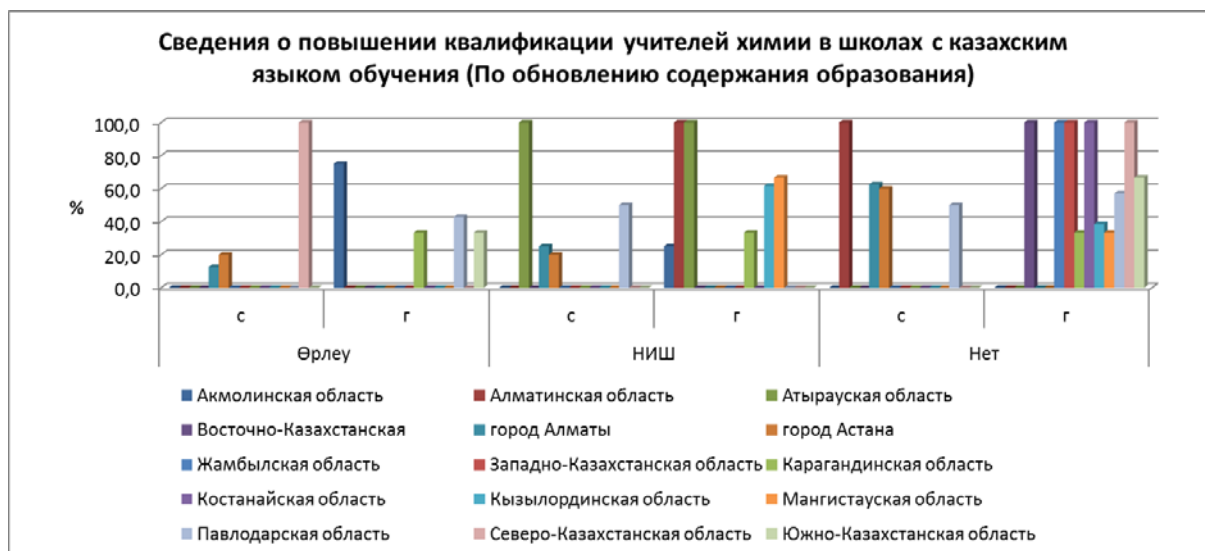

Рисунок 11 – Сведения о повышении квалификации учителей химии в школах с казахским языком обучения (по обновлению содержания образования)

Рисунок 12 – Сведения о повышении квалификации учителей химии в школах с русским языком обучения (по обновлению содержания образования)

По учителям биологии наблюдается такая же тенденция, несмотря на то, что они более активны, чем их коллеги – учителя физики, химии и информатики (рисунки 13 и 14).

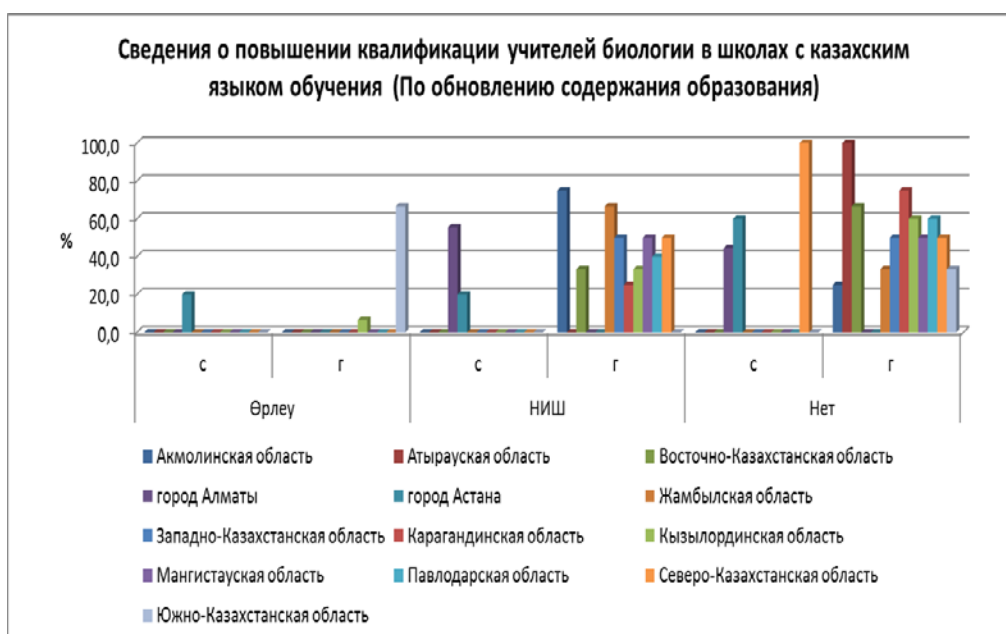

Рисунок 13 – Сведения о повышении квалификации учителей биологии в школах с казахским языком обучения (по обновлению содержания образования)

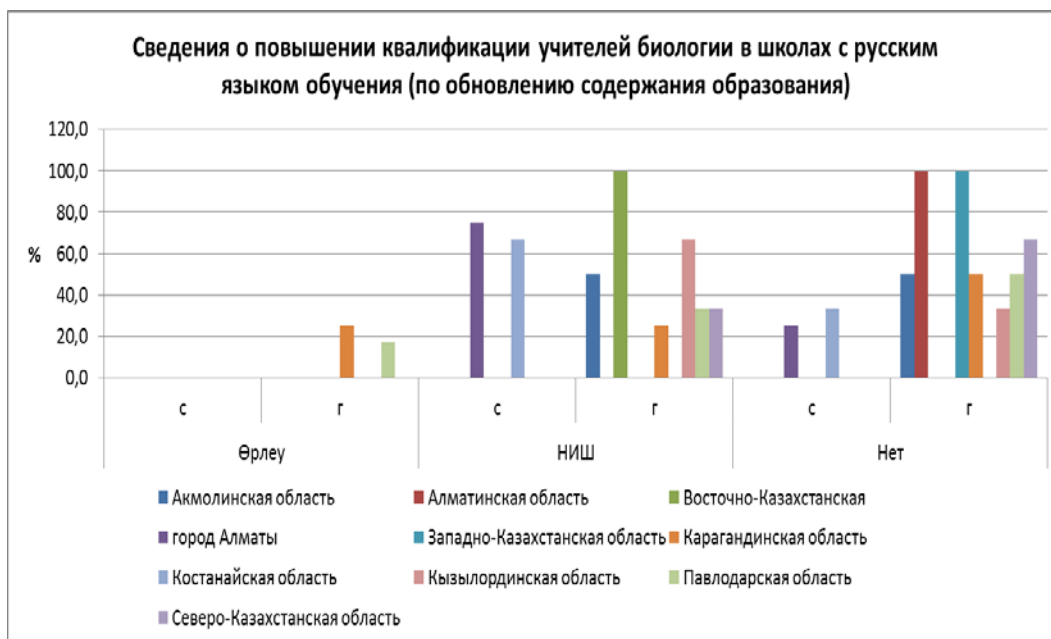

Рисунок 14 – Сведения о повышении квалификации учителей биологии в школах с русским языком обучения (по обновлению содержания образования)

И, как оказалось, среди учителей предметов ЕМЦ в Пилотных школах наименее активны учителя информатики. При этом следует отметить, они курсы по обновлению содержания образования в основном прошли на базе НИШ (рисунки 15 и 16).

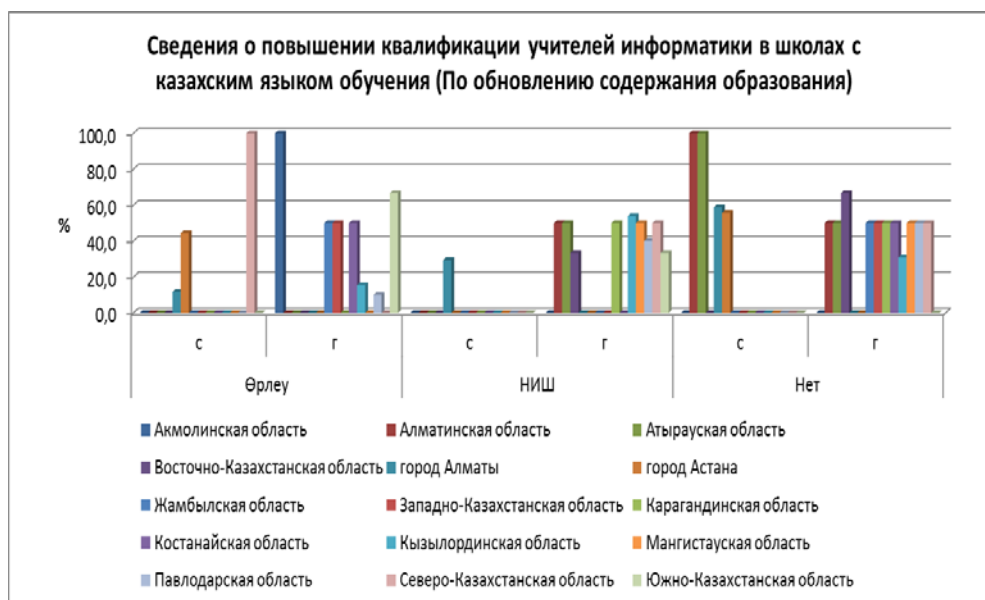

Рисунок 15 – Сведения о повышении квалификации учителей информатики в школах с казахским языком обучения (по обновлению содержания образования)

Рисунок 16 – Сведения о повышении квалификации учителей информатики в школах с русским языком обучения (по обновлению содержания образования)

4.2.5 Сведения о прохождении курсов повышения квалификации (КПК) учителей ЕМЦ Пилотных школ по CLIL-технологии

Не менее важным для учителей Пилотных школ представляется изучение особенностей CLIL-технологии – технологии интегрированного обучения языку и предмету. Вместе с тем, как показал мониторинг, с данной технологией знакомы лишь две трети опрошенных учителей (таблица 9).

Таблица 9 - Сведения о прохождении курсов повышения квалификации (КПК) учителей ЕМЦ Пилотных школ по CLIL-технологии

Предметы	Өрлеу				НИШ							
	каз	рус	всего	%	каз	рус	всего	%				
Физика	6	1	7	7,2	12	10	22	22,7				
Химия	6	2	8	9,6	11	10	21	25,3				
Биология	4	3	7	7,4	11	7	18	19,1				
Информатика	6	3	9	7,3	22	14	36	29,0				
ИТОГО	22	9	31	7,9	56	41	97	24,7				
Предметы	Самостоятельно				Другое				Нет			
	каз	рус	всего	%	каз	рус	всего	%	каз	рус	всего	%
Физика	6	2	8	8,2	30	6	36	37,1	15	9	24	24,7
Химия	7	1	8	9,6	23	3	26	31,3	12	8	20	24,1
Биология	5	1	6	6,4	28	6	34	36,2	14	15	29	30,9
Информатика	8	0	8	6,5	23	9	32	25,8	26	13	39	31,5
ИТОГО	26	4	30	7,7	104	24	128	32,7	67	45	112	28,6

При этом источниками знакомства с CLIL-технологией являются различные семинары, конференции, Интернет-ресурсы, но для одной трети

респондентов таковыми явились курсы, проводимые «Назарбаев Интеллектуальные школы».

Как и в случае с КПК по обновлению содержания образования, данную ситуацию следует рассматривать как нежелательную тенденцию.

Наибольший охват курсами повышения квалификации по CLIL технологии наблюдается среди учителей физики г.Алматы, Алматинской, Костанайской и Павлодарской областей, низкий охват – по г.Астана, Атырауской, Восточно – Казахстанской и Карагандинской областям (рисунки 17 и 18).

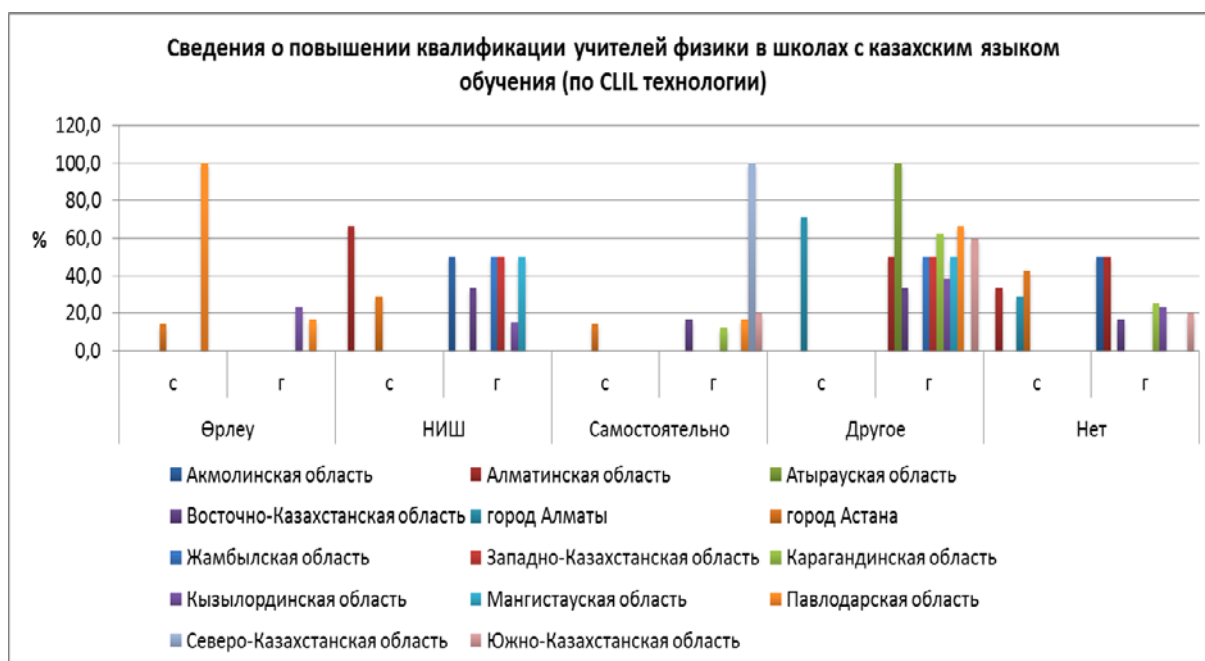

Рисунок 17 – Сведения о повышении квалификации учителей физики в школах с казахским языком обучения (по CLIL технологии)

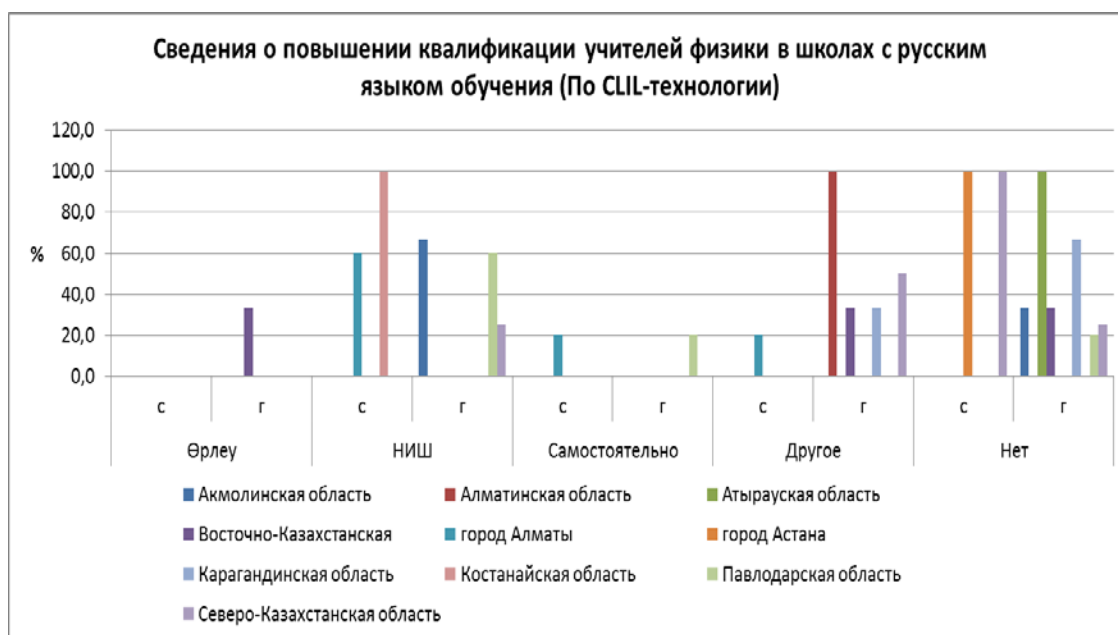

Рисунок 18 – Сведения о повышении квалификации учителей физики в школах с русским языком обучения (по CLIL технологии)

Наибольший охват курсами повышения квалификации по CLIL технологии среди учителей химии показывает НИШ. Здесь активны учителя химии Павлодарской, Акмолинской, Восточно-Казахстанской областей (рисунки 19 и 20).

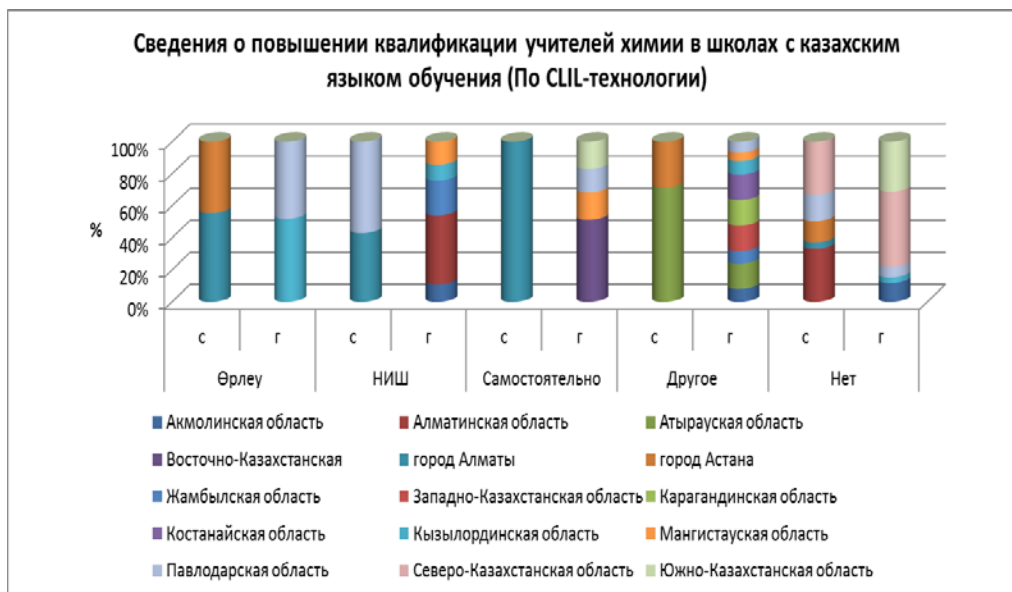

Рисунок 19 – Сведения о повышении квалификации учителей химии в школах с казахским языком обучения (по CLIL технологии)

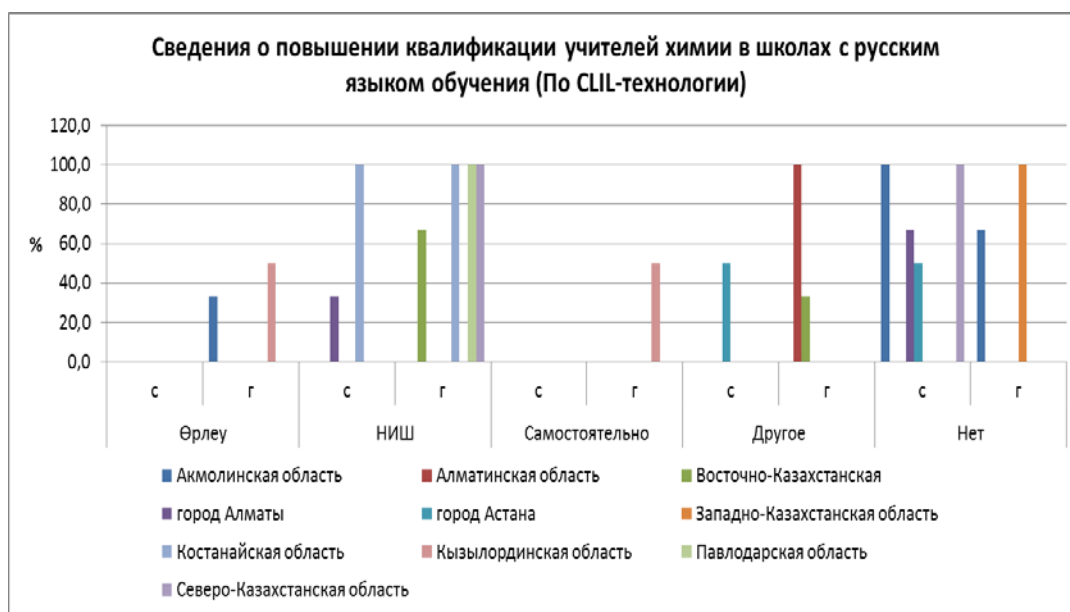

Рисунок 20 – Сведения о повышении квалификации учителей химии в школах с русским языком обучения (по CLIL технологии)

Как видно из материалов следующих двух диаграмм (рисунки 21 и 22), по прохождению курсов по CLIL технологии показывают низкие результаты учителя биологии. Здесь более активными оказались учителя биологии Восточно-Казахстанской области и менее активны учителя биологии

Акмолинской, Западно-Казахстанской и Алматинской областей (рисунки 21 и 22).

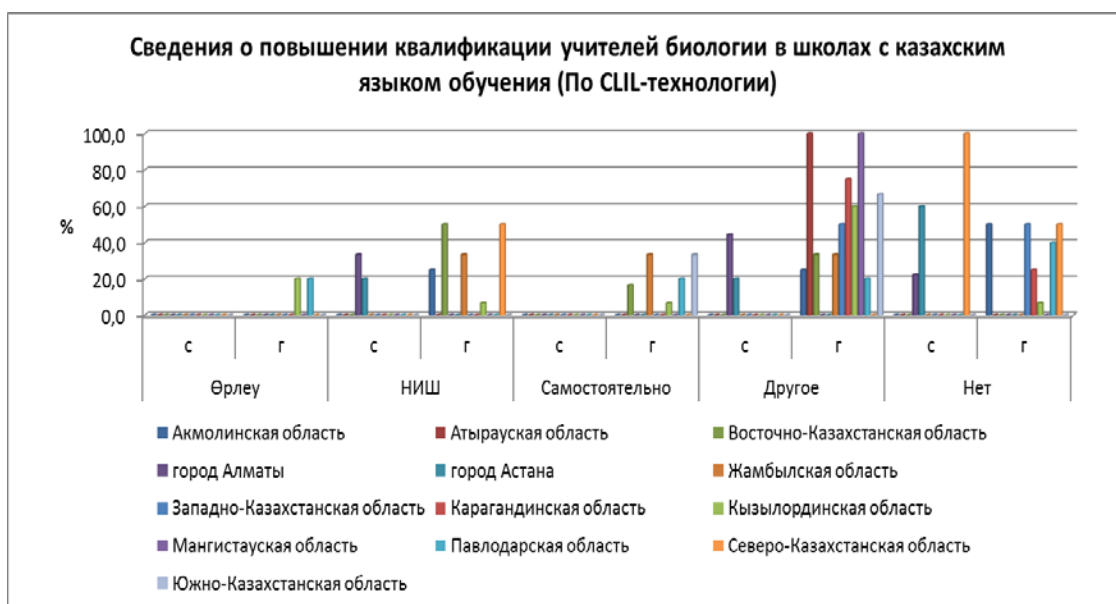

Рисунок 21 – Сведения о повышении квалификации учителей биологии в школах с казахским языком обучения (по CLIL технологии)

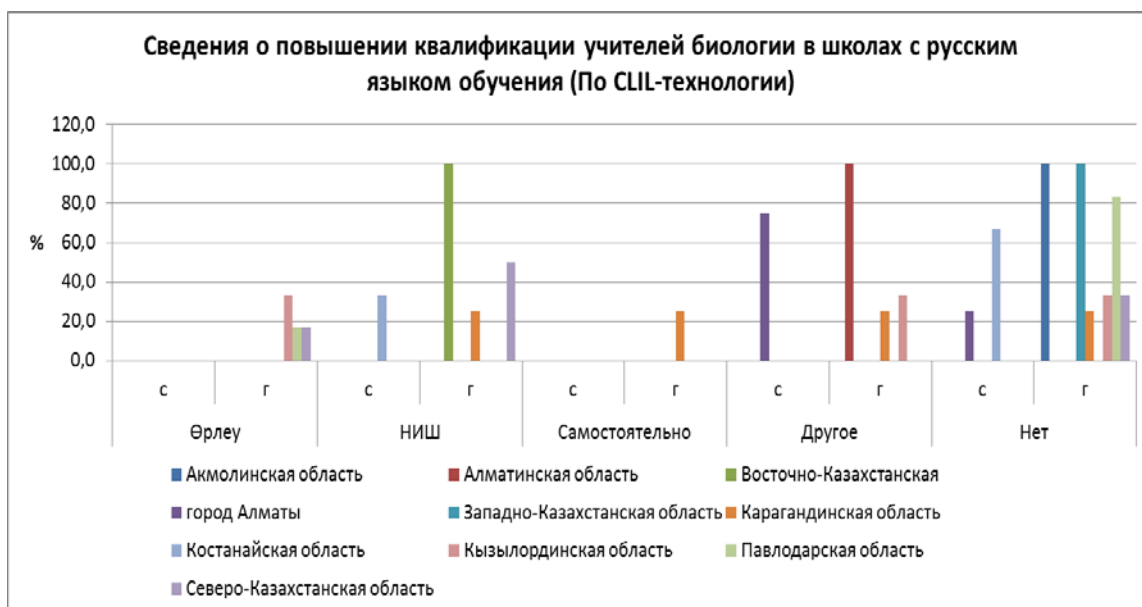

Рисунок 22 – Сведения о повышении квалификации учителей биологии в школах с русским языком обучения (по CLIL технологии)

Учителя информатики оказались наименее активными по сравнению со своими коллегами по Пилотным школам в изучении CLIL технологии. При этом большинство из учителей информатики познакомились с данной технологией на базе НИШ (рисунки 23 и 24).

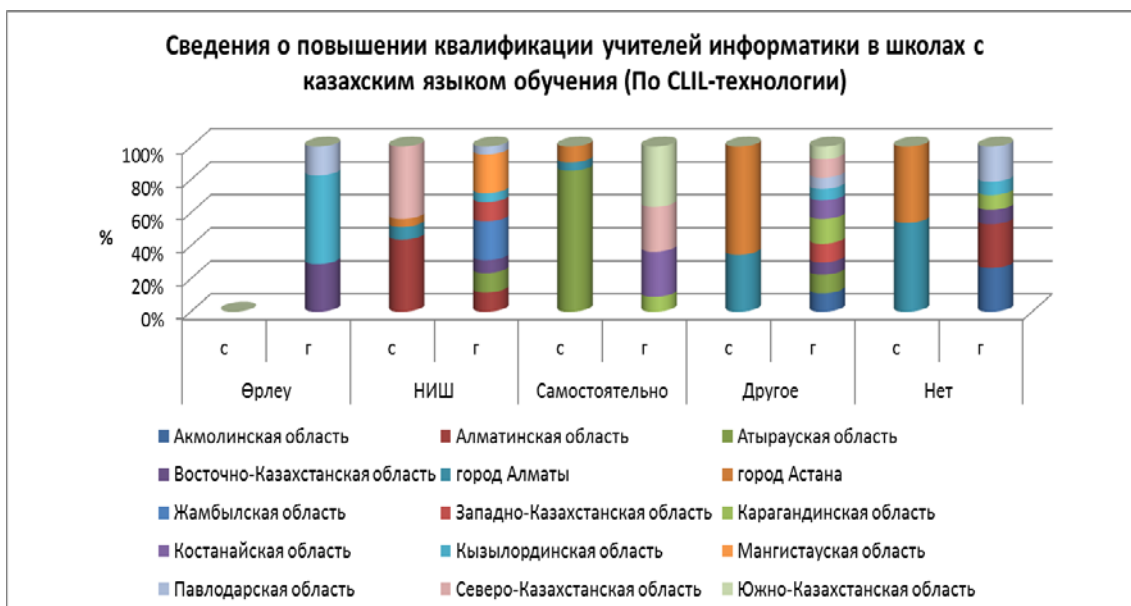

Рисунок 23 – Сведения о повышении квалификации учителей информатики в школах с казахским языком обучения (по CLIL технологии)

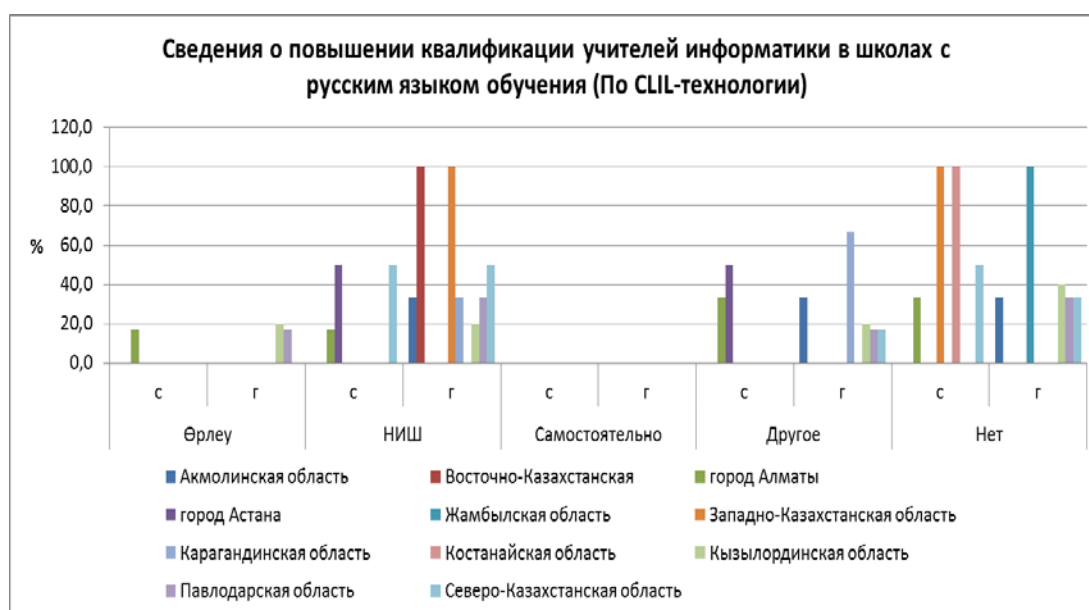

Рисунок 24 – Сведения о повышении квалификации учителей информатики в школах с русским языком обучения (по CLIL технологии)

4.2.6 Сведения о прохождении курсов повышения квалификации (КПК) учителей ЕМЦ Пилотных школ по английскому языку

Наиболее сложной проблемой в аспекте повышения квалификации учителей предметов ЕМЦ в Пилотных школах является языковая подготовка.

Как показал мониторинг, языковые курсы прошли практически все учителя Пилотных школ, за исключением 9,7% учителей, которые владеют английским языком на достаточном уровне. Это учителя, окончившие в свое

время КТЛ и выпускники педвузов, которые завершили обучение по специальным образовательным программам (в частности, «Биология со знанием английского языка», «Физика со знанием английского языка»).

При этом, по специально организованным языковым курсам наибольшая доля учителей ЕМЦ изучали английский язык на базе Назарбаев Университет (24%). Следует отметить, что солидная доля учителей (14%) изучали язык самостоятельно и на других (кроме Өрлеу и НУ) языковых курсах. Последние составили наибольший показатель – 40,3% (таблица 10).

Таблица 10 – Сведения о прохождении курсов повышения квалификации (КПК) учителей ЕМЦ Пилотных школ по АЯ

Предметы	Өрлеу				НУ							
	каз	рус	всего	%	каз	рус	всего	%				
Физика	11	3	14	14,4	14	10	24	24,7				
Химия	9	8	17	20,5	9	10	19	22,9				
Биология	9	5	14	14,9	9	9	18	19,1				
Информатика	6	2	8	6,5	18	15	33	26,6				
ИТОГО	35	18	53	13,5	50	44	94	24				
Предметы	Самостоятельно				Другое				Нет			
	каз	рус	всего	%	каз	рус	всего	%	каз	рус	всего	%
Физика	16	1	17	17,5	24	12	36	37,1	4	2	6	6,2
Химия	10	1	11	13,3	27	3	30	36,1	4	2	6	7,2
Биология	7	3	10	10,6	28	13	41	43,6	9	2	11	11,7
Информатика	15	2	17	13,7	35	16	51	41,1	11	4	15	12,1
ИТОГО	48	7	55	14	114	44	158	40,3	28	10	38	9,7

В разрезе регионов менее активными по прохождению языковых курсов оказались учителя физики в школах с казахским языком обучения Атырауской, Восточно-Казахстанской и Алматинской областей (рисунки 25 и 26).

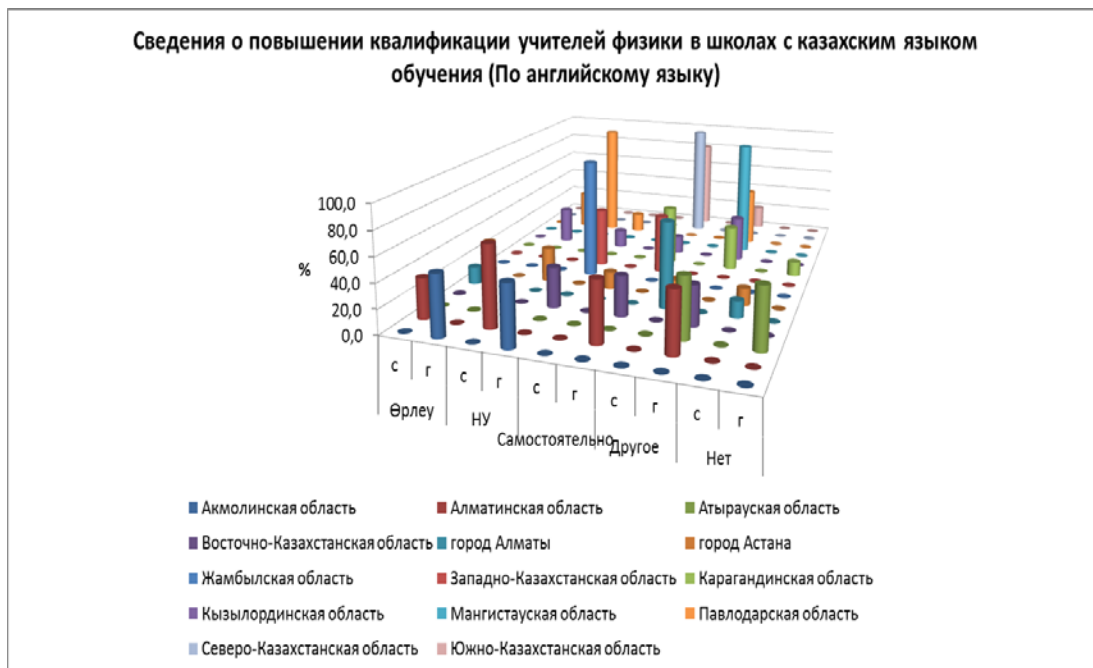

Рисунок 25 – Сведения о повышении квалификации учителей физики в школах с казахским языком обучения (по английскому языку)

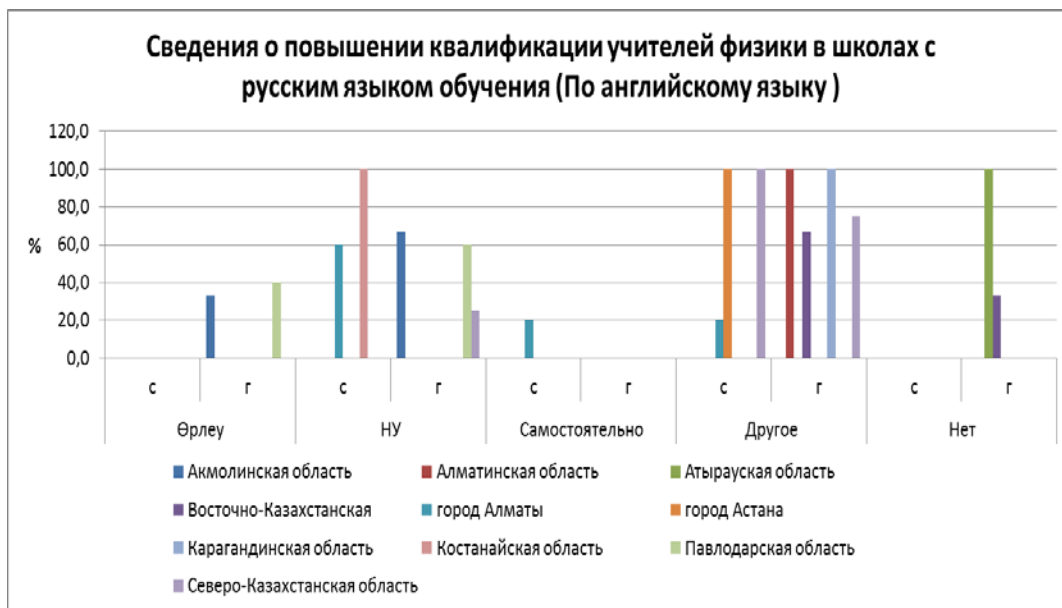

Рисунок 26 – Сведения о повышении квалификации учителей физики в школах с русским языком обучения (по английскому языку)

Таковыми среди учителей химии оказались представители Мангистауской, Восточно-Казахстанской и Акмолинской областей (рисунки 27 и 28).

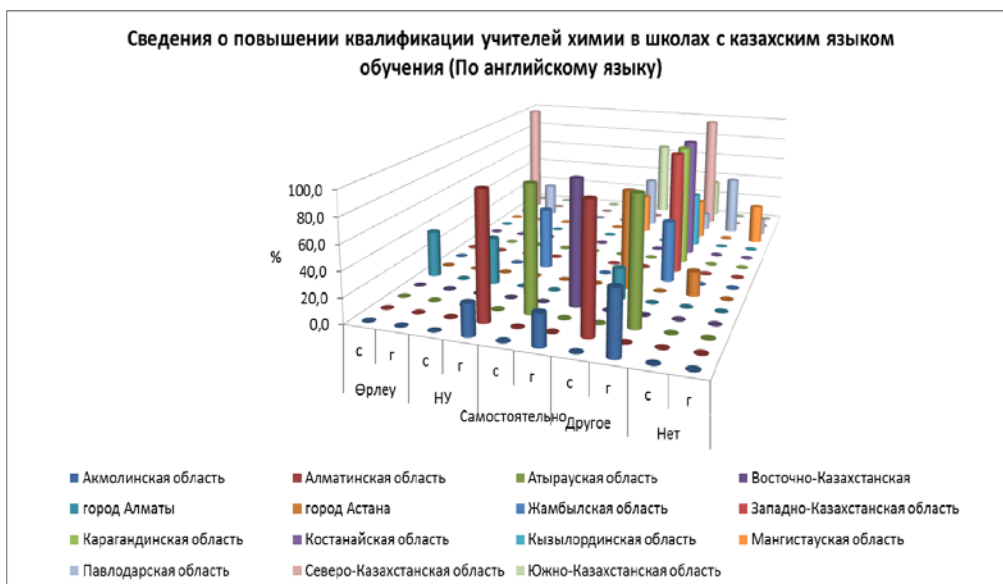

Рисунок 27 – Сведения о повышении квалификации учителей химии в школах с казахским языком обучения (по английскому языку)

Рисунок 28 – Сведения о повышении квалификации учителей химии в школах с русским языком обучения (по английскому языку)

Учителя биологии Алматинской, Кызылординской, Западно-Казакстанской и Карагандинской областей показали самостоятельное изучение английского языка и изучение по различным другим формам (рисунки 29 и 30).

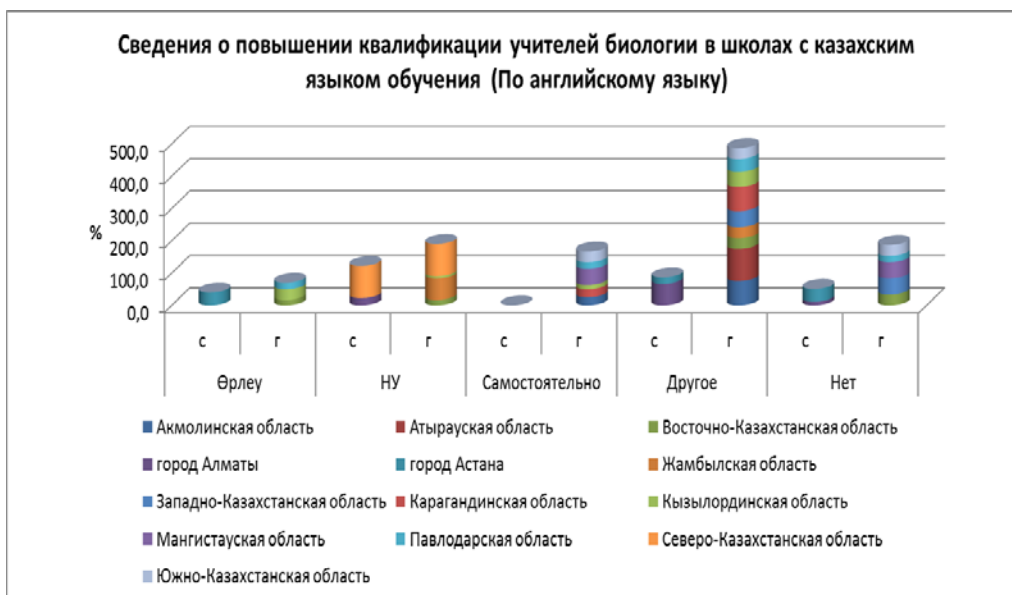

Рисунок 29 – Сведения о повышении квалификации учителей биологии в школах с казахским языком обучения (по английскому языку)

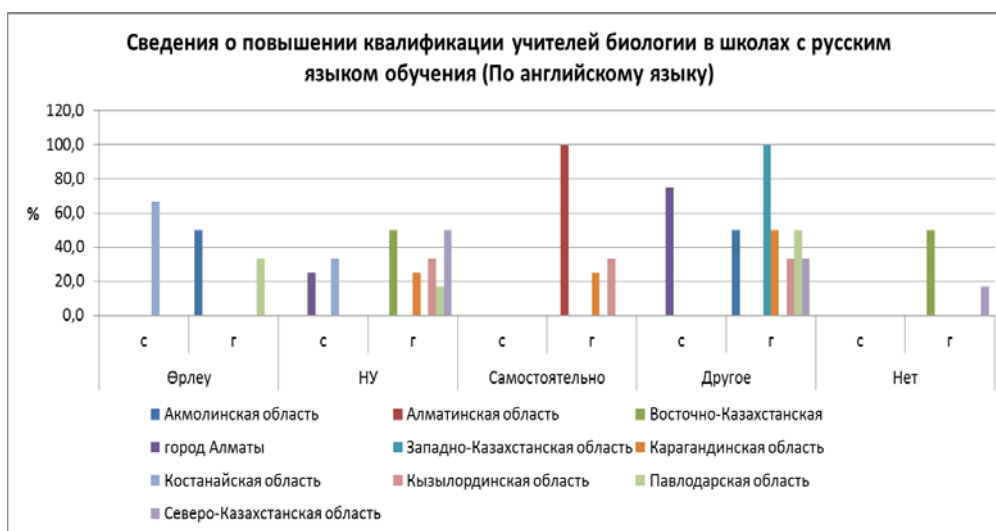

Рисунок 30 – Сведения о повышении квалификации учителей биологии в школах с русским языком обучения (по английскому языку)

И, как показал мониторинг, более самостоятельны в изучении английского языка оказались учителя информатики - 54,8 % респондентов показали, что английский язык изучают самостоятельно или по другим источникам (рисунки 31 и 32).

Рисунок 31 – Сведения о повышении квалификации учителей информатики в школах с казахским языком обучения (по английскому языку)

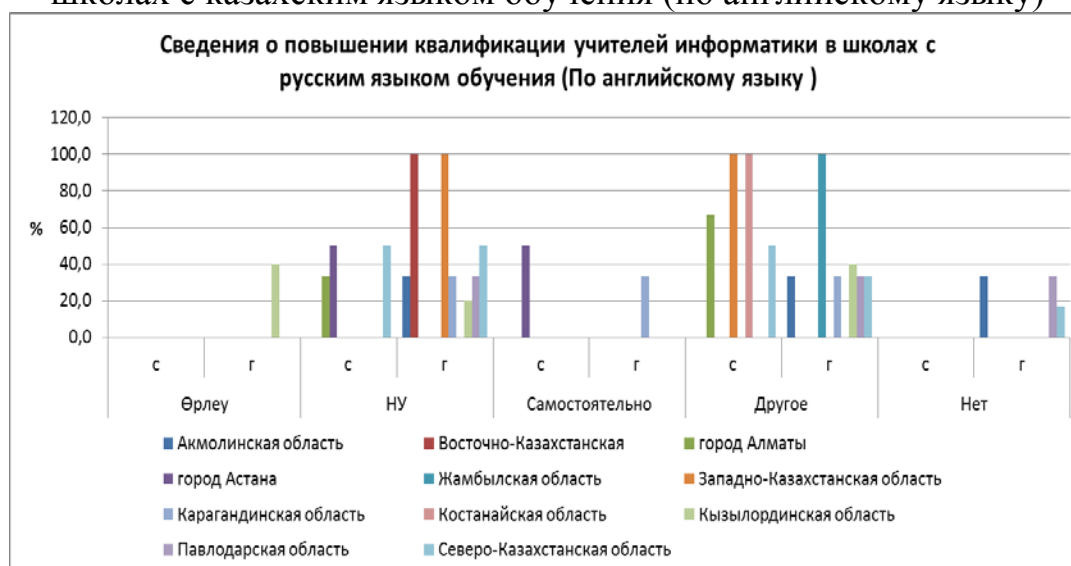

Рисунок 32 – Сведения о повышении квалификации учителей информатики в школах с русским языком обучения (по английскому языку)

4.2.7 Сведения об уровне владения учителями ЕМЦ английским языком

Из всех учителей, преподающих предметы ЕМЦ на английском языке, 308 человек, или 78,6%, отметили, что имеют уровни В1, В2, С1, С2 (таблица 11). В том числе наибольшее число учителей имеют уровни В1 (44,9%) и В2 (21,7%). Из общего числа 3 человека не имеют уровневые сертификаты по английскому языку - двое из них выпускники Казахско-турецкого лицея и у одного учителя диплом высшего учебного заведения «Биология с английским языком».

Учителя *физики Пилотных школ* отметили, что владеют английским языком на определенном уровне, из них: уровень С2 – 2,1%; уровень С1 – 11,3%; уровень В2 – 21,6 %; уровень В1 – 45,4%; уровень А2 – 16,5%; уровень А1 – 3,1%. Не владеющих английским языком нет.

У учителей химии: уровень С2 – 2,4%; уровень С1 –10,8 %; уровень; В2 – 21,7%; В1 - 41,0%; А2 –19,3%; уровень А1 – 3,6%; не имеют сертификат - 1,2%, т.е. один учитель, выпускник Казахско-турецкого лицея, который владеет разговорным английским языком.

Уровень владения английским языком у **учителей биологии:** уровень С2 – 0,0%; уровень С1 –9,6 %; уровень В2 – 18,1%; В1 – 45,7%; А2 –20,2%; уровень А1 – 6,4%; не владеет -0%.

Учителя информатики отметили, что уровень С2 имеют – 0,0%; уровень С1 –11,9 %; уровень В2 – 24,6%; В1 – 44,6%; уровень А2 –17,1%; уровень А1 – 3,6%; не имеют сертификат 0,8%, т.е. учителя, выпускники Казахско-турецкого лицея, которые владеют разговорным английским языком.

Таблица 11 – Сведения об уровне владения учителями ЕМЦ английским языком

Уровень владения языком	Физика				Химия				Биология				Информатика				ИТОГО	%
	каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%	каз	рус	все г	%		
A1	2	1	3	3,1	2	1	3	3,6	4	2	6	6,4	1	1	2	1,7	14	3,6
A2	11	5	16	16,5	11	5	16	19,3	10	9	19	20,2	12	4	16	13,6	67	17,1
B1	27	17	44	45,4	25	9	34	41,0	29	14	43	45,7	35	20	55	46,6	176	44,9
B2	17	4	21	21,6	13	5	18	21,7	11	6	17	18,1	20	9	29	24,6	85	21,7
C1	10	1	11	11,3	6	3	9	10,8	8	1	9	9,6	12	2	14	11,9	43	11
C2	2	0	2	2,1	1	1	2	2,4	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	4	1
Не имею сертификата	0	0	0	0	1	0	1	1,2	0	0	0	0,0	2	0	2	1,7	3	0,8
ИТОГО	69	28	97		59	24	83		62	32	94		82	36	118		392	100

4.2.8 Данные о режиме преподавания предметов ЕМЦ

Вопрос анкеты о выборе режима преподавания предметов ЕМЦ на английском языке показал следующие результаты: в 153 общеобразовательных школах Казахстана, работающих в Пилотном режиме, предметы ЕМЦ изучаются в 1188 учебных классах.

Из них:

- в режиме частичного погружения - в 540 классах, что составляет 45,6% от общего числа;
- в режиме полного погружения – в 648 классах, что составляет 54,4%.

Этот вопрос связан напрямую с овладением CLIL-технологиями, следствием которого должен быть правильный выбор использования языка обучения и (английского) целевого языка в зависимости от конкретной ситуации, сложившейся в данной школе (классе).

Большинство учителей высказались за режим полного погружения, который означает проведение на английском языке всех этапов урока, что оправдано с учетом условий конкретной школы, уровня готовности учителей, учащихся и ресурсов.

Режим частичного погружения, т.е. проведение отдельных этапов урока, изучение отдельных разделов элективных курсов, проведение предметных кружков, секций, других внеклассных мероприятий, выбрали 540 классов, из них: по физике – 139 классов, по химии – 113 классов, по биологии – 124, по информатике – 164 (рисунки 33, 34, 35, 36).

Рисунок 33 - Сведения о классах, в которых физика на английском языке преподается в режиме частичного погружения

Рисунок 34 - Сведения о классах, в которых химия на английском языке преподается в режиме частичного погружения

Рисунок 35 - Сведения о классах, в которых биология на английском языке преподается в режиме частичного погружения

Рисунок 36 - Сведения о классах, в которых информатика на английском языке преподается в режиме частичного погружения

Ниже приводятся сведения о классах, в которых *предметы ЕМЦ* на английском языке преподаются в режиме полного погружения, т.е. когда преподавание предмета на английском языке идет на всех этапах урока. В этом режиме учителя работают в 648 классах, в том числе: физика преподается в 173 классах, химия – в 131 классе, биология в 156 классах и информатика в 188 классах.

Как видно из материалов рисунка 37, всего в Пилотных школах физика преподается в режиме полного погружения в 173-х классах. Из них: 23,12% составляет 8-классы с казахским языком обучения; 13,3% - 9 классы с казахским языком обучения; 14,5%- 10 классы с казахским языком обучения; 15,6% -7 классы с казахским языком обучения; 9,8% - 8 классы с русским языком обучения. В школах с казахским языком обучения преподавание в режиме полного погружения преимущественно преобладает над количеством классов с русским языком обучения. *Учителя физики в основном выбирают 7-е и 8-е классы для режима полного погружения.*

Рисунок 37 - Сведения о классах, в которых физика на английском языке преподается в режиме полного погружения

Всего по Казахстану химия в режиме полного погружения ведется в 131-м классе. В том числе в классах с казахским языком обучения: 30,5% составляют - 8 классы, 15,3 % -9 классы; в школах с русским языком обучения -11,45% -8 классы. Учителя химии в основном выбирают режим полного погружения в 8 и 9 классах, которые составляют в общем 57,25 % от общего числа (рисунок 38).

Рисунок 38 - Сведения о классах, в которых химия на английском языке преподается в режиме полного погружения

В режиме полного погружения по предмету биология работают в 156 школах Казахстана, этот показатель преобладает у 8-классников с казахским

языком обучения (25,6%). Наименьший показатель в школах с русским языком обучения. В 11-классах школ с русским языком обучения, всего лишь в трех классах биология ведется в режиме полного погружения (рисунок 39).

Рисунок 39 - Сведения о классах, в которых биология на английском языке преподается в режиме полного погружения

Согласно диаграмме предмет информатика преподается полностью на английском языке в 188 классах школ РК. Из них, преобладает число классов в школах с казахским языком обучения, что составляет 76,06% от общего числа. Учителя информатики режим полного погружения выбирают в 7,8 и 9 классах, которые составляют 75,0% от общего числа (рисунок 40).

Рисунок 40 - Сведения о классах, в которых информатика на английском языке преподается в режиме полного погружения

4.2.9 Данные о применении учителями предметов ЕМЦ CLIL-технологии

Мониторинг показал, что CLIL-технологии применяют учителя:

- 1) 80,0% - физики (рисунок 41);
- 2) 81,7% - химии (рисунок 42);
- 3) 78,7% - биологии (рисунок 43);
- 4) 83,1% - информатики (рисунок 44).

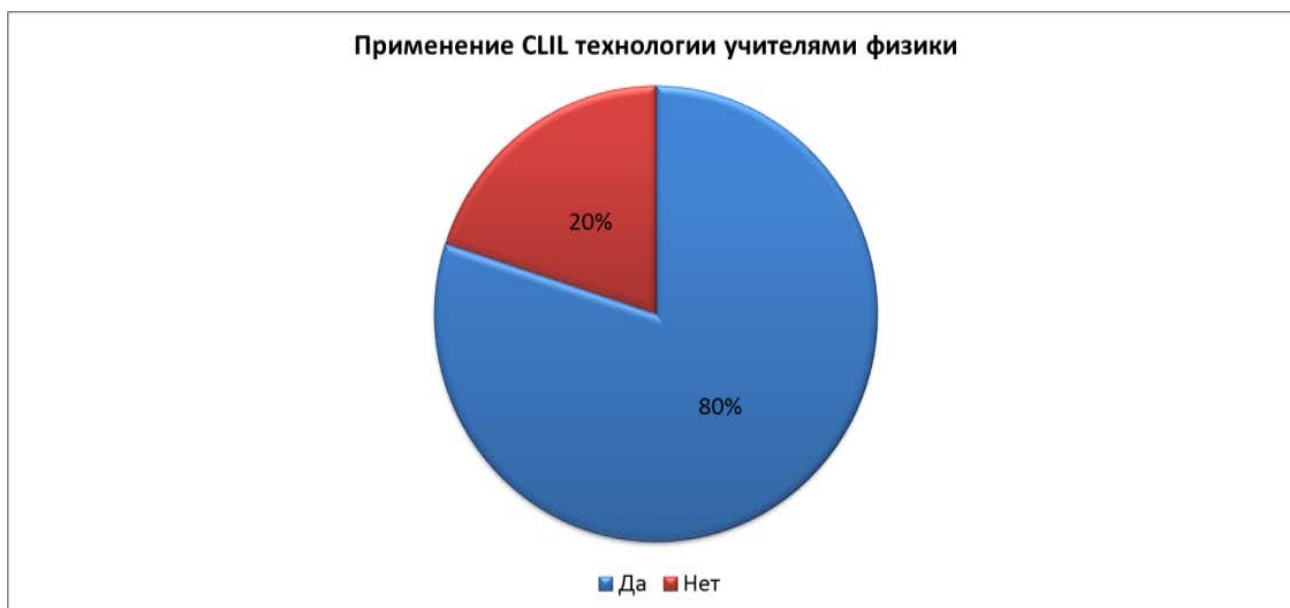

Рисунок 41 - Сведения о применении CLIL технологии учителями физики

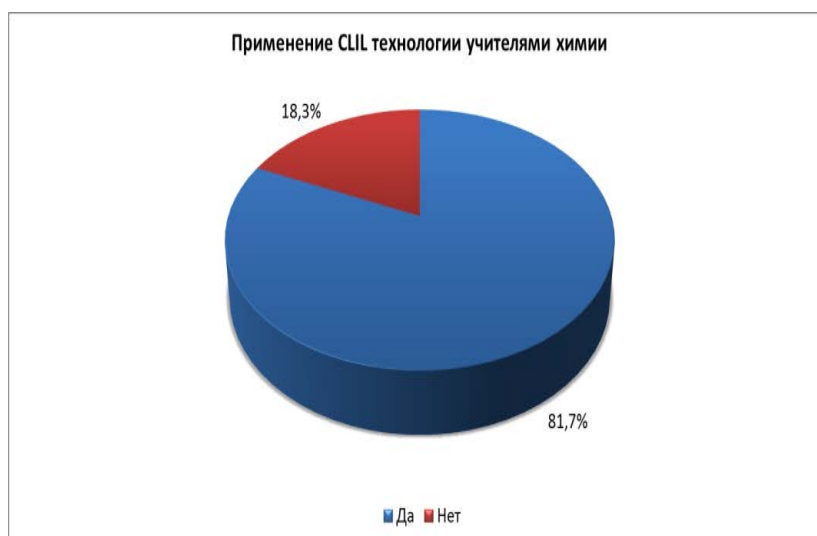

Рисунок 42 - Сведения о применении CLIL технологии учителями химии

Рисунок 43 - Сведения о применении CLIL технологии учителями биологии

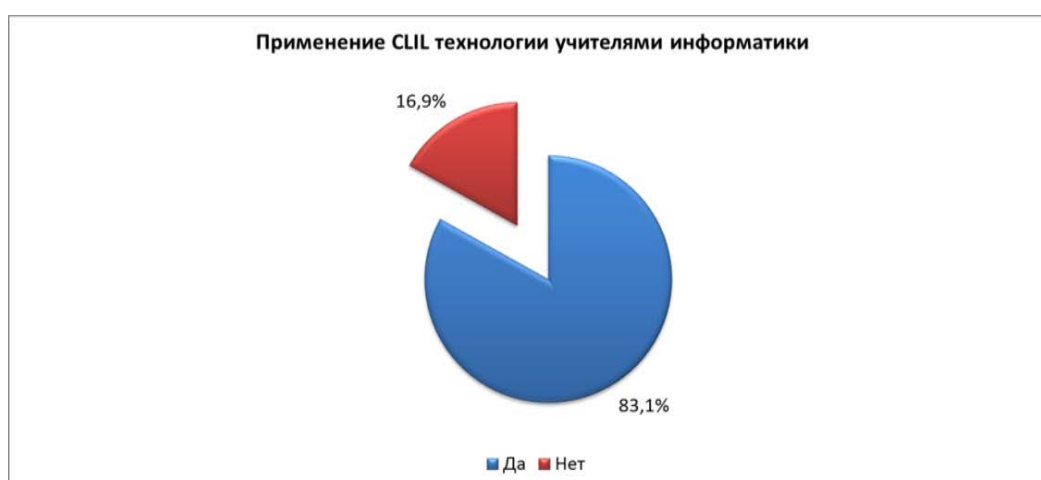

Рисунок 44 - Сведения о применении CLIL технологии учителями информатики

Как видно из результатов мониторинга, в школах с казахским языком обучения CLIL технологию применяют 83,8% учителей ЕМЦ. В школах с русским языком обучения 75% учителей ЕМЦ применяют CLIL технологию (рисунки 45-46).

Рисунок 45 - Сведения о применении CLIL технологии в Пилотных школах с казахским языком обучения

Рисунок 46 - Сведения о применении CLIL технологии в Пилотных школах с русским языком обучения

4.2.10 Данные о видах занятий на английском языке

Сведения о видах занятий по физике на английском языке в Пилотных школах. Результаты опроса показали, что предмет **из инварианта** преподают:

- в городских школах с казахским языком обучения - 58,0 % , с русским языком обучения – 50,0 % учителей;
- в сельских школах с казахским языком обучения – 1,4%, а с русским языком – 0,0 %.

Факультативное занятие по своему предмету ведут:

- в городских школах с казахским языком обучения – 47,8 % , в школах с русским языком обучения – 42,9 % учителей;
- в сельских школах с казахским языком обучения -1,4%, в русских школах- 3,6 %.

Внеклассные мероприятия на английском языке по своему предмету выбрали:

– в сельских школах с казахским языком обучения – 2,9 % учителей, с русским языком - 3,6 %;

– в городских школах этот показатель выглядит следующим образом: 10,1% учителей с казахским языком обучения и 10,7% учителей с русским языком обучения – (рисунки 47, 48, 49 и 50).

Рисунок 47 – Сведения о видах занятий по физике на английском языке в школах с казахским языком обучения (в разрезе регионов)

Рисунок 48 – Сведения о видах занятий по физике на английском языке в школах с казахским языком обучения

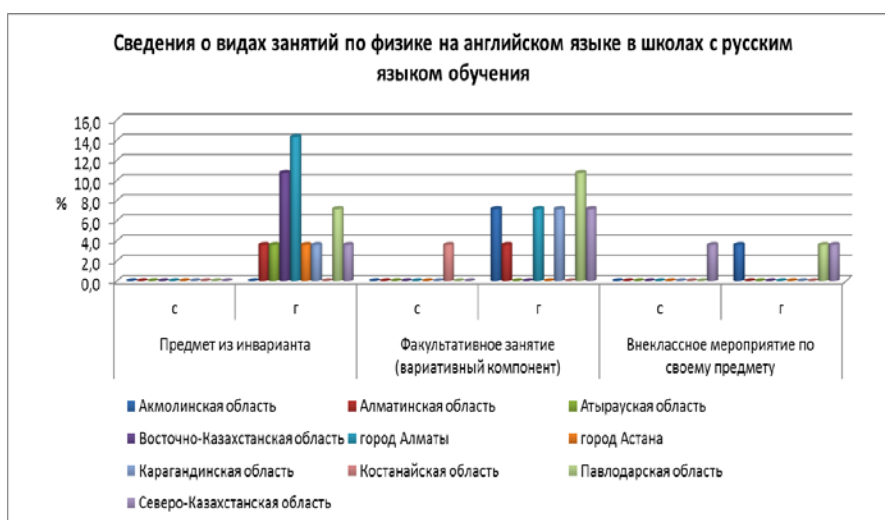

Рисунок 49 – Сведения о видах занятий по физике на английском языке в школах с русским языком обучения (в разрезе регионов)

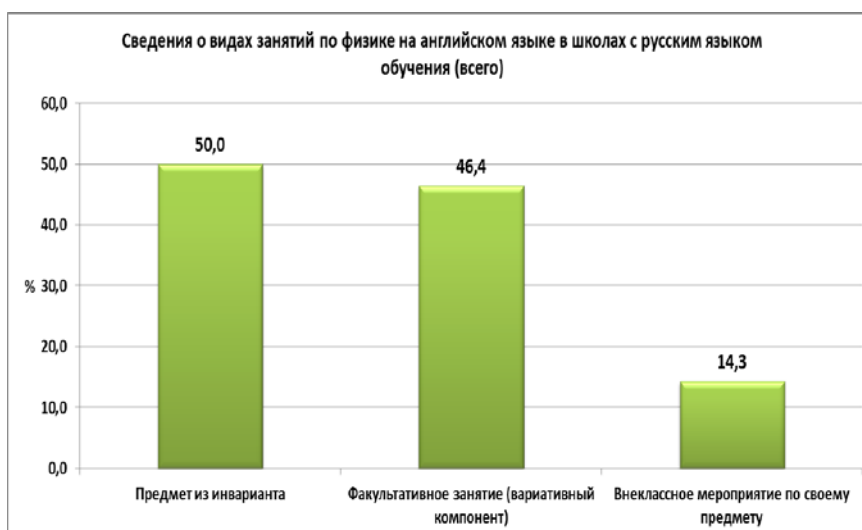

Рисунок 50 – Сведения о видах занятий по физике на английском языке в школах с русским языком обучения

Сведения о видах занятий по предмету «Химия» на английском языке в школах. Результаты опроса показали, что предмет из инварианта преподают:

- в городских школах с казахским языком обучения – 48,3%, с русским языком обучения – 29,2% учителей;
- в сельских школах с казахским языком обучения - 5,2% и с русским языком – 8,3%.

Факультативное занятие по своему предмету ведут:

- в городских школах с казахским языком обучения – 32,8%, в школах с русским языком обучения – 58,2% учителей;
- в сельских школах с казахским языком обучения - 5,2 %, в школах с русским языком обучения- 0,0 %.

Внеклассное мероприятие на английском языке по своему предмету выбрали:

– в сельских школах с казахским языком обучения – 0,0 % учителей, с русским языком- 4,2 %.

– в городских школах с казахским языком обучения этот показатель- 15,5 %, с русским языком - 8,3% (рисунки 51, 52, 53 и 54).

Рисунок 51 – Сведения о видах занятий по химии на английском языке в школах с казахским языком обучения (в разрезе регионов)

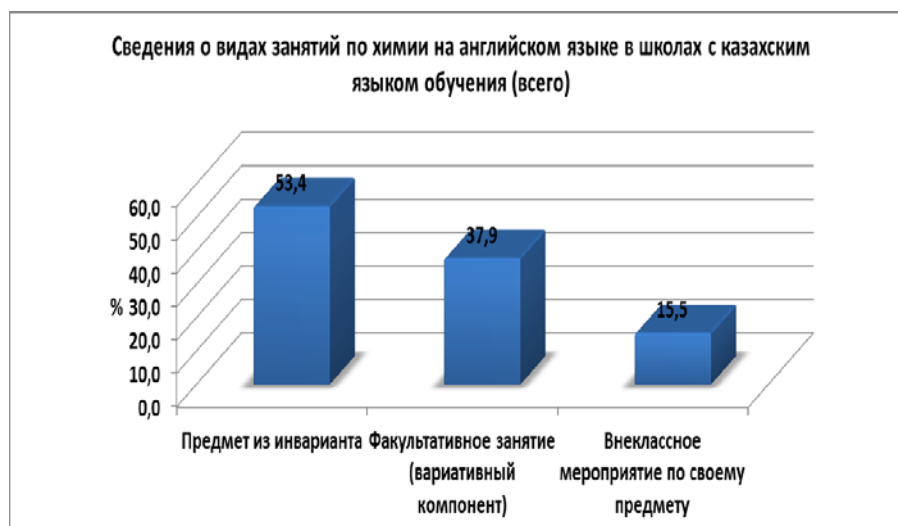

Рисунок 52 – Сведения о видах занятий по химии на английском языке в школах с казахским языком обучения

Рисунок 53 – Сведения о видах занятий по химии на английском языке в школах с русским языком обучения (в разрезе регионов)

Рисунок 54 – Сведения о видах занятий по химии на английском языке в школах с русским языком обучения (всего)

Сведения о видах занятий по биологии на английском языке. Результаты опроса показали, что предмет из инварианта преподают:

- в городских школах с казахским языком обучения – 56,5 % учителей, с русским языком обучения – 37,5% учителей;
- в сельских школах с казахским языком обучения - 1,6% и с русским языком – 6,3%.

Факультативное занятие по своему предмету ведут:

- в городских школах с казахским языком обучения – 43,5% учителей, в школах с русским языком обучения – 56,3% учителей;
- в сельских школах с казахским языком обучения - 1,6%, в школах с русским языком обучения - 3,1%.

Внеклассное мероприятие на английском языке по своему предмету выбрали:

- в сельских школах с казахским языком обучения – 0,0 % учителей, с русским языком-0,0%;
- в городских школах с казахским языком обучения этот показатель-6,5%, с русским языком -12,5 % (рисунки 55, 56, 57 и 58).

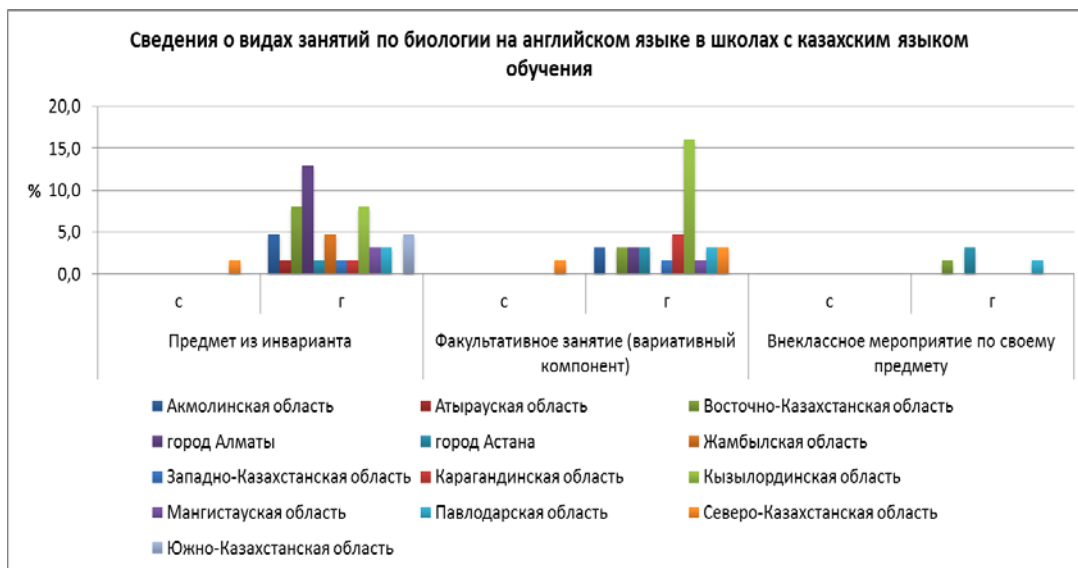

Рисунок 55 – Сведения о видах занятий по биологии на английском языке в школах с казахским языком обучения (в разрезе регионов)

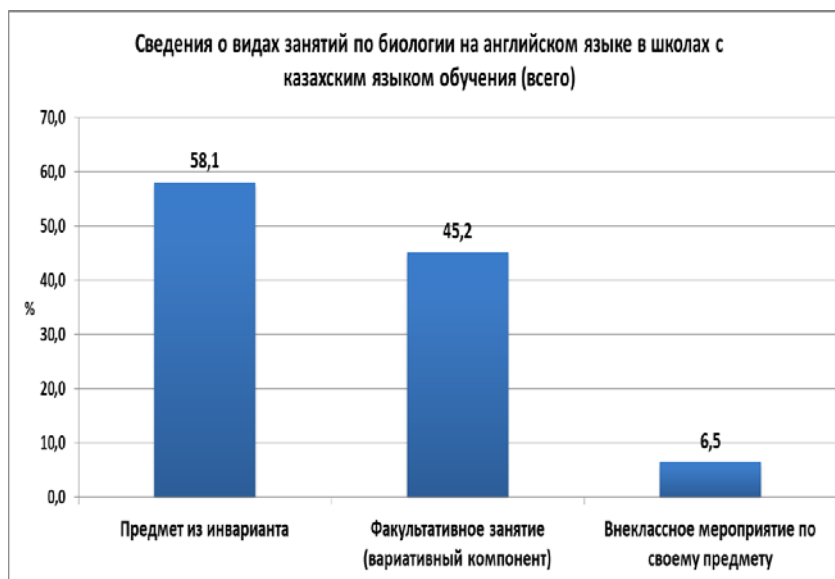

Рисунок 56 – Сведения о видах занятий по биологии на английском языке в школах с казахским языком обучения

Рисунок 57 – Сведения о видах занятий по биологии на английском языке в школах с русским языком обучения (в разрезе регионов)

Рисунок 58 – Сведения о видах занятий по биологии на английском языке в школах с русским языком обучения

Сведения о видах занятий по информатике на английском языке. Результаты опроса показали, что предмет из инварианта преподают:

- в городских школах с казахским языком обучения – 62,7 %, с русским языком обучения – 36,1% учителей;
- в сельских школах с казахским языком обучения - 2,4% и с русским языком – 5,6% учителей.

Факультативное занятие по своему предмету ведут:

- в городских школах с казахским языком обучения – 45,8%, в школах с русским языком обучения – 47,2% учителей;
- в сельских школах с казахским языком обучения - 3,6%, в школах с русским языком обучения - 5,6% учителей.

Внеклассное мероприятие на английском языке по своему предмету выбрали:

– в сельских школах с казахским языком обучения – 0,0% учителей, с русским языком - 0,0%;

– в городских школах с казахским языком обучения этот показатель- 3,6%, с русским языком обучения – 5,6% (рисунки 59, 60, 61 и 62).

Рисунок 59 – Сведения о видах занятий по информатике на английском языке в школах с казахским языком обучения (в разрезе регионов)

Рисунок 60 – Сведения о видах занятий по информатике на английском языке в школах с казахским языком обучения

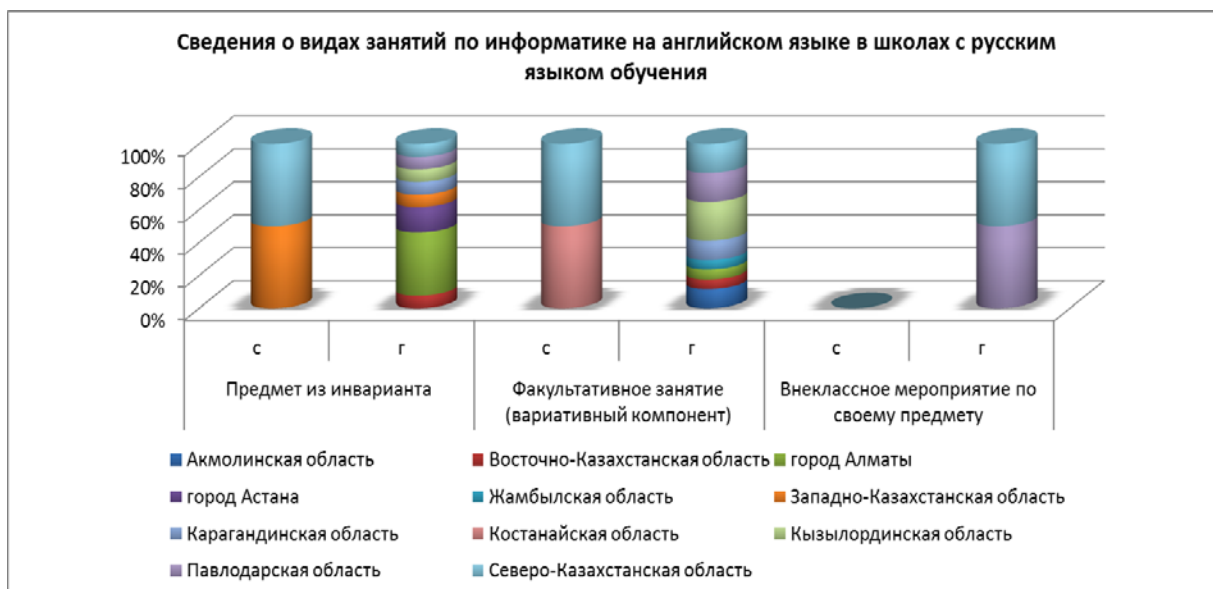

Рисунок 61 – Сведения о видах занятий по информатике на английском языке в школах с русским языком обучения (в разрезе регионов)

Рисунок 62 – Сведения о видах занятий по информатике на английском языке в школах с русским языком обучения (всего)

В разрезе регионов в выборе предмета «Физика» из инварианта можно отметить активность учителей Восточно-Казахстанской, Карагандинской областей, гг.Алматы и Астана; учителей химии из г.Алматы, Кызылординской и Восточно-Казахстанской областей; преподавание биологии из инварианта выбирают учителя г.Алматы, Кызылординской, Восточно-Казахстанской и Карагандинской областей; в преподавании информатики на английском языке из инварианта более активны учителя информатики гг.Алматы, Астана, Восточно-Казахстанской и Кызылординской областей.

Касательно выбора классов (год обучения в школе) можно утверждать, что учителя Пилотных школ для ведения своего предмета на английском языке

выбирают, в основном, 8-е классы (таблица 12). Об этом мы упоминали выше (см.раздел «Сведения о курсах повышения квалификаций»).

Таблица 12 – Сведения о классах, в которых предметы ЕМЦ преподаются на английском языке

Классы	Н/П	физика			химия			биология			информатика			ИТОГО	%
		каз	рус	всег	каз	рус	всег	каз	рус	всег	каз	рус	всег		
7 класс	село	9	3	12	4	2	6	0	1	1	10	1	11	30	4,0
	город	29	7	36	22	6	28	26	8	34	29	15	44	142	18,8
8 класс	село	9	4	13	14	7	21	13	5	18	24	10	34	86	11,4
	город	37	15	52	26	10	36	33	15	48	33	12	45	181	23,9
9 класс	село	3	0	3	2	0	2	1	0	1	6	2	8	14	1,9
	город	26	4	30	19	4	23	23	6	29	26	3	29	111	14,7
10 класс	село	3	1	4	1	1	2	2	1	3	1	4	5	14	1,9
	город	21	5	26	10	3	13	20	5	25	24	5	29	93	12,3
11 класс	село	4	0	4	1	0	1	3	0	3	1	2	3	11	1,5
	город	18	3	21	12	2	14	19	3	22	16	1	17	74	9,8
ИТОГО		159	42	201	111	35	146	140	44	184	170	55	225	756	

4.2.11 Данные о разработанных материалах на английском языке учителями предметов ЕМЦ Пилотных школ

По результатам опроса выяснилось, что по предмету «Физика» разработано всего 34 пособия, из них:

– в школах с казахским языком обучения - 25 единицы, т.е. составляет 65 % от общего числа разработок. В том числе 3 пособия разработаны учителями сельских школ, 22- городских школ. Пособия разработаны для 7- 11 классов. Наибольшее количество пособий разработали учителя гг.Алматы, Астана, Павлодарской, Карагандинской и Кызылординской областей;

– в школах с русским языком обучения разработаны 9 пособий (35%), из них 1- учителем сельской школы, 8 – учителями городских школ. Разработки предназначены для 7,8,9 классов. Наибольшее количество пособий в школах г.Алматы, Павлодарской и Северо-Казахстанской областей (рисунок 63).

Рисунок 63 – Сведения о разработанных материалах на английском языке учителями физики Пилотных школ

По предмету «Химия» разработано всего 31 пособие, из них:

– в школах с казахским языком обучения - 23 единицы, т.е. составляет 63 % от общего числа разработок. В том числе 6 пособий разработаны учителями сельских школ, 17- городских школ. Были охвачены все классы с 7- по 11. Наиболее активны учителя г.Алматы, Павлодарской и Кызылординской областей;

– в школах с русским языком обучения разработаны 8 пособий (37%), из них: 3- учителями сельских, 5 – учителями городских школ. Разработки предназначены для 7-11 классов. Наиболее активны учителя г.Алматы, Павлодарской, Акмолинской и Северо-Казахстанской областей (рисунок 64).

Рисунок 64 – Сведения о разработанных материалах на английском языке учителями химии Пилотных школ

По предмету «Биология» разработано всего 31 пособие, из них:

– в школах с казахским языком обучения - 17 единицы, т.е. составляет 67 % от общего числа разработок. В том числе 5 пособий - учителями сельских школ, 12- городских школ. Были охвачены все классы с 7-по 11 класс. Наиболее активны учителя г.Алматы, Восточно-Казахстанской и Кызылординской областей;

– в школах с русским языком обучения разработаны 14 пособий (33%), из них 3- учителями сельских, 11 – учителями городских школ. Разработки предназначены для 7,8 и 10 классов. Наиболее активны учителя г.Алматы, Павлодарской, Карагандинской и Северо-Казахстанской областей (рисунок 65).

Рисунок 65 – Сведения о разработанных материалах на английском языке учителями биологии Пилотных школ

По предмету «Информатика» разработано всего 42 пособия, из них:

– в школах с казахским языком обучения - 26 единиц, т.е. составляет 66 % от общего числа разработок. В том числе 9 пособий - учителями сельских, 17- городских школ. Были охвачены все классы с 7-по 11 класс. Наиболее активны учителя г.Алматы, Павлодарской и Кызылординской областей.

– в школах с русским языком обучения разработаны 16 пособий (34%), из них 4- учителями сельских, 12 – учителями городских школ. Разработки предназначены для 7-11 классов. Наиболее активны учителя г.Алматы, Павлодарской, Кызылординской и Северо-Казахстанской областей.

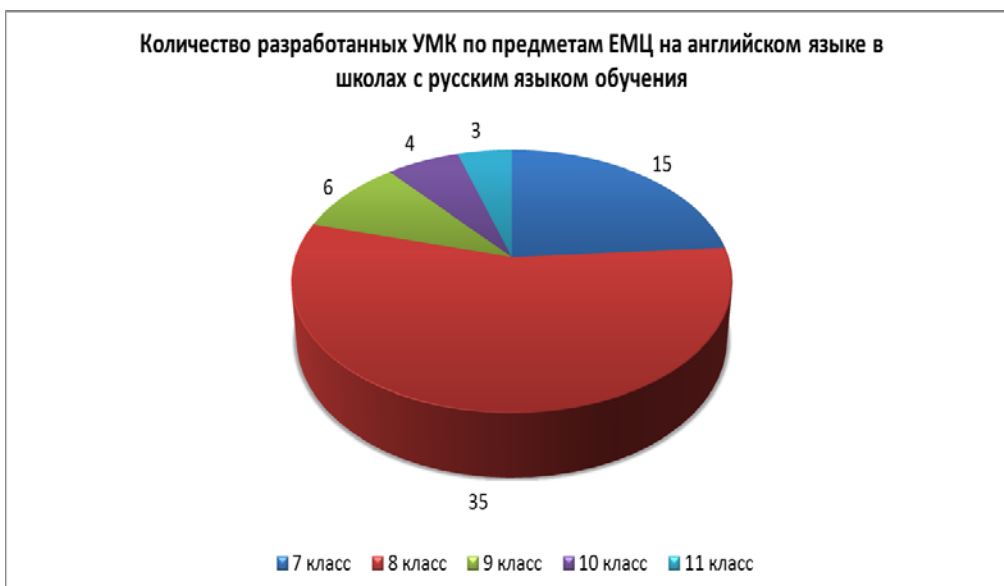

Рисунок 66 – Сведения о разработанных материалах по информатике на английском языке в пилотных школах

В разрезе языков обучения: 139 в школах с казахским языком обучения и 63 - в школах с русским языком обучения , что составляет в среднем по две разработки на одного учителя (рисунки 67,68).

На рисунке 67 количество разработанных УМК на английском языке в школах с казахским языком обучения

На рисунке 68 количество разработанных УМК на английском языке в школах с русским языком обучения

4.2.12 Данные о заданиях на английском языке для СОР и СОЧ, разработанных учителями Пилотных школ

На вопрос «Разработаны ли Вами задания по предмету «Физика» на английском языке для СОР и СОЧ?» утвердительно ответили - 14 учителей, из них: с казахским языком обучения - 13 учителей, с русским языком - 1 человек.

Ответ на вопрос «Не в полном объеме» т.е. задания есть, но не по всей программе дали - 27 человек, из них с казахским языком обучения - 23, с русским языком – 4 (рисунок 69 и 70).

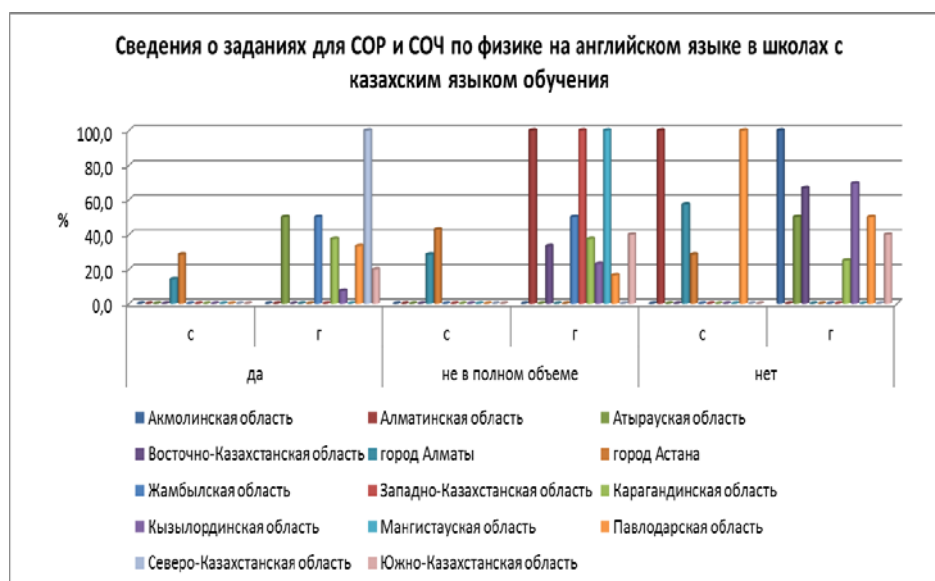

Рисунок 69 - Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по физике на английском языке в школах с казахским языком обучения

Рисунок 70 - Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по физике на английском языке в школах с русским языком обучения

Задания на английском языке для СОР и СОЧ» по предмету «Химия» разработали - 13 учителей, из них: с казахским языком обучения -11 учителей, с русским языком -2 человека.

Ответ на вопрос «Не в полном объеме» выбрали - 20 человек, из них с казахским языком обучения - 15, с русским языком – 5 (рисунки 71 и 72).

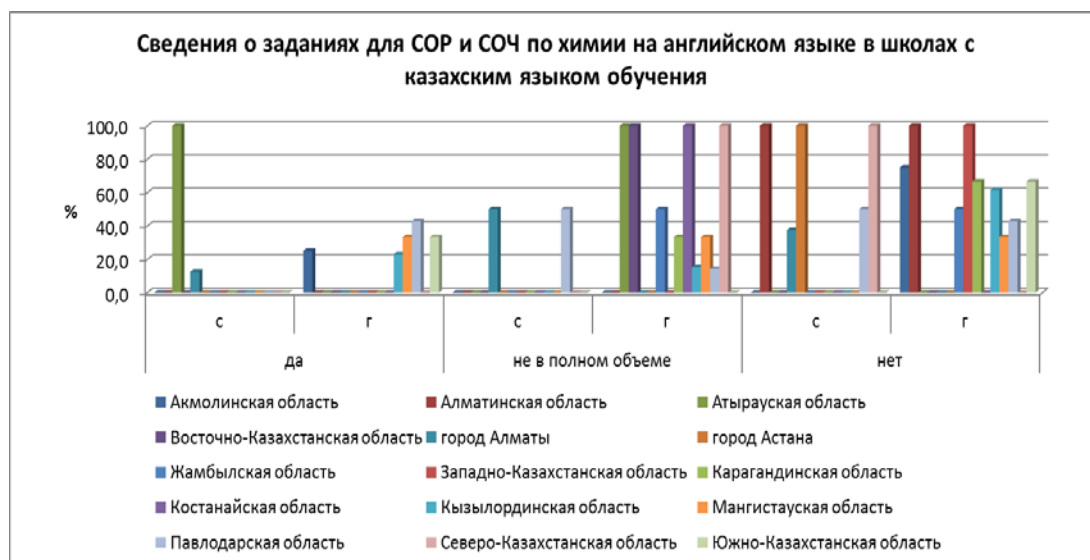

Рисунок 71 - Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по химии на английском языке в школах с казахским языком обучения

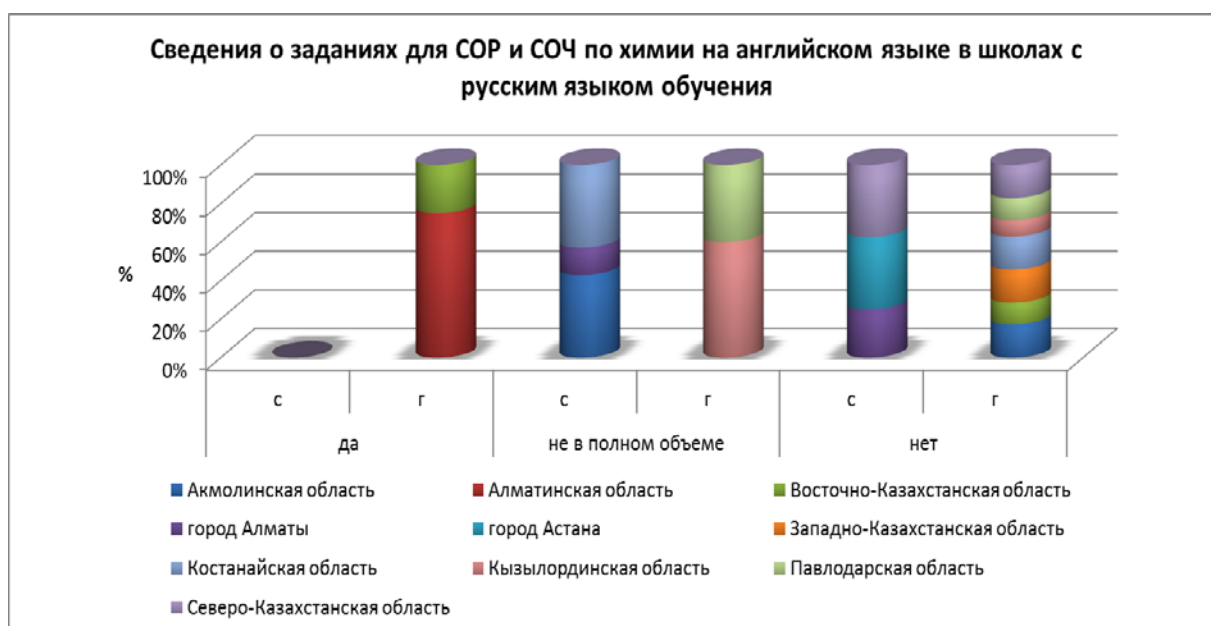

Рисунок 72 - Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по химии на английском языке в школах с русским языком обучения

Задания на английском языке для СОР и СОЧ по предмету «Биология» разработали - 14 учителей, из них: с казахским языком обучения - 11 учителя, с русским языком - 3 человека.

Ответ на вопрос «Не в полном объеме» отметили - 14 человек, из них с казахским языком обучения - 10, с русским языком – 4 (рисунки 73 и 74).

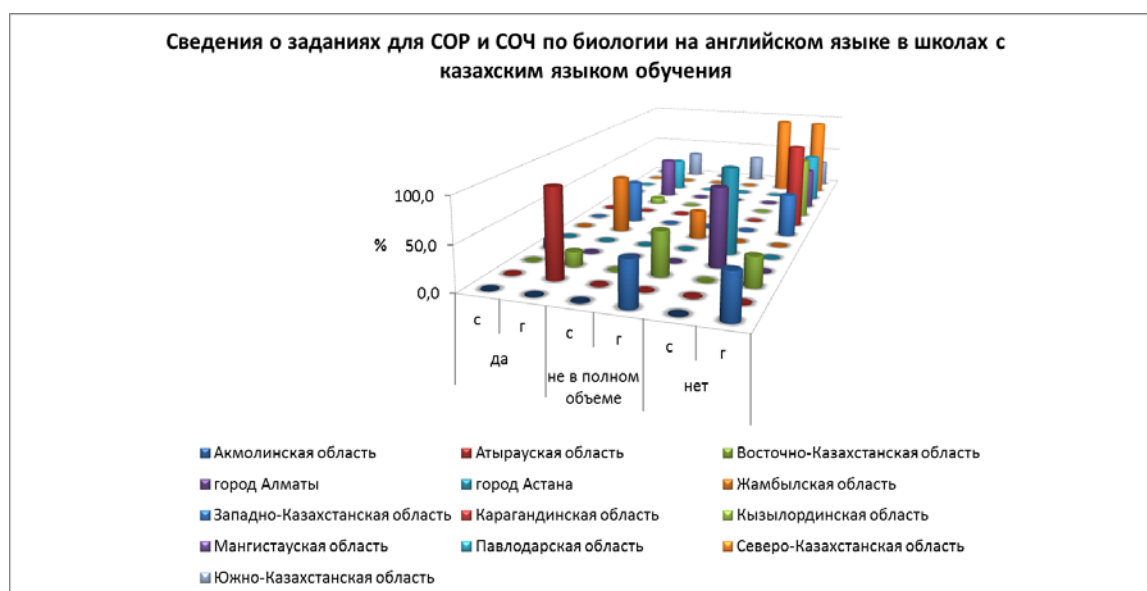

Рисунок 73 - Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по биологии на английском языке в школах с казахским языком обучения

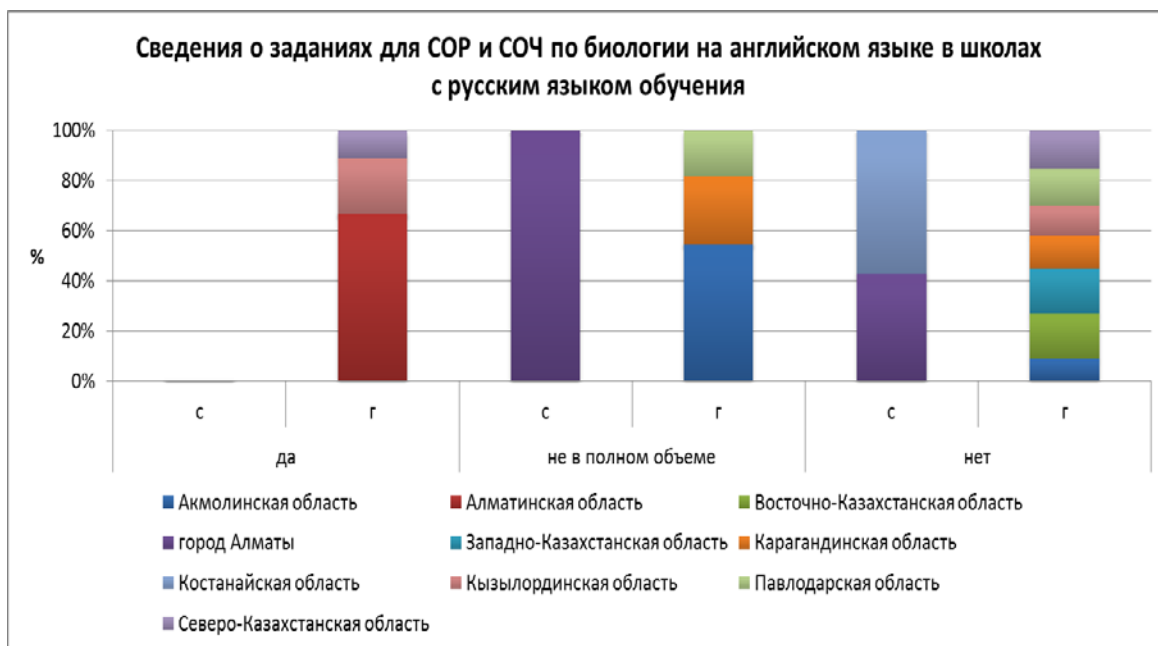

Рисунок 74 - Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по биологии на английском языке в школах с русским языком обучения

Задания на английском языке для СОР и СОЧ» по предмету «Информатика» разработали - 15 учителей, из них: с казахским языком обучения - 12 учителя, с русским языком - 3 человека.

Ответ на вопрос «Не в полном объеме» дали - 27 человек, из них с казахским языком обучения - 21, с русским языком – 6 (рисунки 75 и 76).

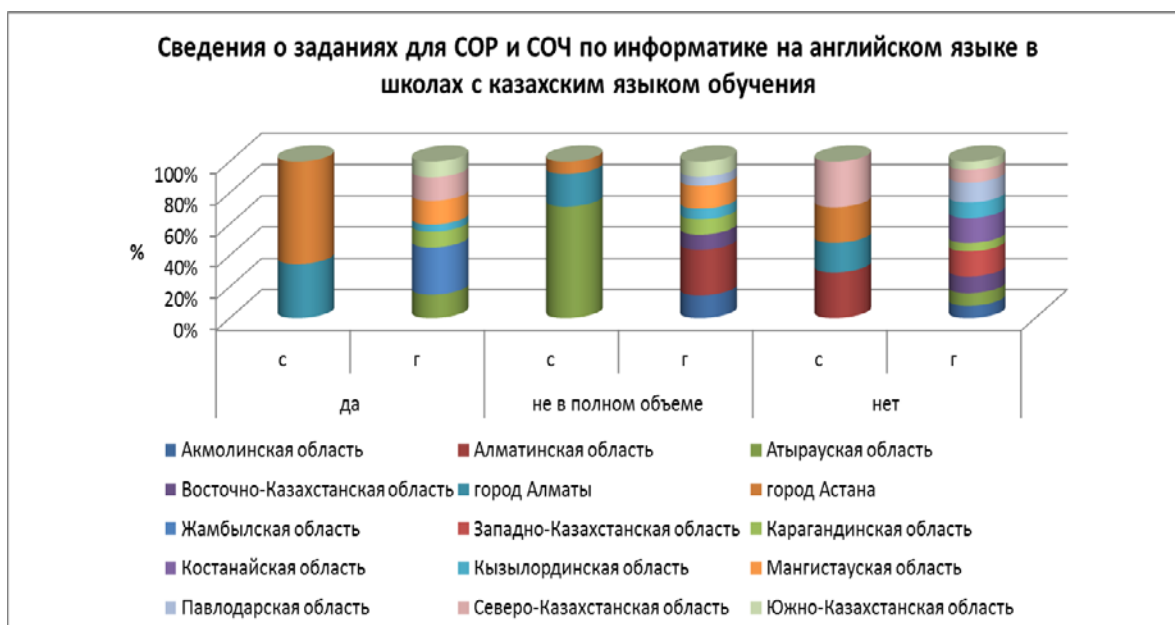

Рисунок 75 - Сведения о заданиях для СОР и СОЧ по информатике на английском языке в школах с казахским языком обучения

Рисунок 76 - Сведения о заданиях для СОР и СОС по информатике на английском языке в школах с русским языком обучения

В целом, учителя предметов ЕМЦ в Пилотных школах проявляют положительную активность в самостоятельной разработке заданий для СОР и СОС на английском языке. При этом наиболее активны учителя химии (15,7%), видимо, это связано с тем, что именно среди них преобладает число опытных педагогов со стажем свыше 10-ти лет.

4.2.13 Данные о формативном оценивании в Пилотных школах

Результаты мониторинга по формативному оцениванию предметов ЕМЦ отображены в таблице 13.

Формативное оценивание *языковых* компетенций по предмету проводят:

- на уроках английского языка - 5,1%;
- на уроках по своему предмету – 85,2%;
- на уроках английского и по своему предмету -9,7%.

Формативное оценивание *предметных* компетенций проводят:

- на уроках английского языка – 1,5%;
- на уроках по своему предмету – 88,8 %;
- на уроках английского и по своему предмету - 9,7%.

Таблица 13 - Сведения о формативном оценивании в Пилотных школах

Наименование предмета	Язык обучения	Число респондентов			Формативное оценивание языковых компетенций (вопрос 23)						Формативное оценивание предметных компетенций (вопрос 24)					
					На уроках английского языка		На уроках по своему предмету		На уроках английского и по своему предмету		На уроках английского языка		На уроках по своему предмету		На уроках английского и по своему предмету	
		всего	село	город	село	город	село	город	село	город	село	город	село	город	село	город
физика	каз	69	18	51	1	2	17	43	0	6	0	0	15	47	3	4
	рус	28	8	20	0	3	7	14	1	3	0	0	8	18	0	2
химия	каз	59	18	41	2	1	15	34	1	6	0	1	16	36	2	4
	рус	24	8	16	1	2	6	13	1	1	0	0	7	16	1	0
биология	каз	62	15	47	0	1	14	43	1	3	0	1	12	40	3	6
	рус	32	7	25	1	1	5	21	1	3	1	0	5	23	1	2
информатика	каз	82	29	53	0	2	26	46	3	5	0	2	26	46	3	5
	рус	36	11	25	0	3	11	19	0	3	0	1	11	22	0	2
итого		392	114	278	5	15	101	233	8	30	1	5	100	248	13	25

4.2.14 Сведения о получении доплаты учителями ЕМЦ

Еще одним, помимо организации целевых языковых курсов, немаловажным фактором стимулирования учителей Пилотных школ является надбавка к зарплате. Как видно из материалов таблицы 14 - 61,5% учителей ЕМЦ получают доплату за преподавание предметов на английском языке, в том числе: 63,9 % учителей физики, 57,8 % учителей химии, 55,3% учителей биологии и 66,9 % учителей информатики.

Таблица 14 – Сведения о получении доплаты учителей ЕМЦ

Доплата	Физика				Химия			Биология				Информатика				ИТОГО	%
	каз	рус	всег	%	рус	всег	%	каз	рус	всег	%	каз	рус	всег	%		
Получают доплату	45	17	62	63,9	15	48	57,8	39	13	52	55,3	55	24	79	66,9	241	61,5
Не получают доплату	24	11	35	36,1	9	35	42,2	23	19	42	44,7	27	12	39	33,1	151	38,5
ИТОГО	69	28	97		24	83		62	32	94		82	36	118		392	100

4.2.15 Сведения о проблемах организационного и содержательного характера в Пилотных школах, отмеченных учителями ЕМЦ

№	Проблемы организационного характера	Проблемы содержательного характера
1	Сложно проводить занятие по предмету на английском языке в классах наполняемостью 25 и более человек, классы должны делиться на подгруппы, так же, как и на уроках английского языка, чтобы можно было осуществить дифференцированный и индивидуальный подход.	Отсутствие методических и дидактических пособий для учителя и учащихся по предметам ЕМЦ на английском языке. Отсутствие программы по предметам ЕМЦ на русском и английском языках.
2	40 минут недостаточно, чтобы успеть объяснить материал, опросить домашнее задание, и дополнительно объяснить сложные моменты на английском языке.	Отсутствие учебников и УМК для учащихся (соответствующих учебной программе). Отсутствие единого положения о преподавании предметов ЕМЦ на английском языке в пилотных школах.
3	Недостаточно часов отведенных на курс, одного часа в неделю по предмету недостаточно для работы. Отсутствует методическая база для учителя. Все Activity к урокам, подбор качественных видеоматериалов приходится создавать и искать самостоятельно, на это уходит огромное	Снижение уровня предметных компетенций (много времени на перевод тратят учащиеся), отсутствие материальной базы (учебников по физике на английском языке с грамотным переводом терминов, опирающихся на программу ГОСО для данной параллели). Недостаточное количество дифференцированных заданий для

	количество времени, при этом преподавание предмета на русском языке и всю остальную работу никто не отменял.	обучающихся с разными уровнями. Отсутствие СОР и СОЧ на английском языке затрудняет проведение контрольных работ.
4	Необходимо обучение по спирали: т.е. на следующий год эти же классы необходимо обучать дальше, поэтому нужны соответствующие учебники.	Нет литературы на ЯЗ которая связана с учебной программой на Я1. Подготовка к урокам на ЯЗ занимает большое количество времени. Нет чёткой поставленной цели для внедрения ЯЗ в преподавание предмета, то есть, пилотный курс ведётся только развивающий курс, не подготавливающий детей для полного погружения в старших классах.
5	Невозможно совмещать изучение английского языка без отрыва от производства. Желательно надо увеличить курс обучения, сделать упор на предметное обучение.	Для подготовки уроков требуется много времени потратить на поиск дополнительных ресурсов и литературы, т.к. необходим раздаточный материал, аудио - (например, для произношения) и видео-, которые отсутствуют в УМК.
6	Требуется более тщательное согласование работы Пилотного проекта с ГОСО и учебными планами.	Необходима методическая помощь по составлению поурочных планов по предмету на английском языке.
7	Необходимо улучшение материально-технической базы в школах.	Билингвальный учебник по биологии в этом году не по всем темам соответствовал программе.
8	Нет времени на отработку предметных компетенции в полном объеме по предмету, за счет траты времени на уроке на английский язык.	Необходимо разработать критерий оценивания предметов ЕМЦ на английском языке (суммативное оценивание по предмету химии на уроках на английском языке не проводятся).
9	Не хватает опыта для преподавания на английском языке.	Также для учеников отсутствуют Student's book, как в английском языке, которые помогают детям в закреплении.
10	Недостаточное количество учебников, для отработки материала дома учащимися.	В отличие от других предметов (физики, химии, биологии) по информатике нет адаптированного учебника на английском языке.
11	Недостаточное количество часов в классах для изучения предмета биологии по технологии CLIL.	Мало доступной дополнительной литературы на английском языке или по трехязычному образованию.

4.3 Результаты онлайн-опроса. Заместители директоров

4.3.1 Сведения о квалификационных категориях заместителей директоров Пилотных школ

В числе респондентов солидную долю составляют заместители директоров с высшей и первой квалификационными категориями - 69,7 % с высшей и 23,0% с первой категорией. Но здесь следует обратить внимание на то, что 2,0% от общего числа не имеют квалификационной категории (таблица 15).

Таблица 15 – Сведения о квалификационных категориях заместителей директоров Пилотных школ

Категории	Заместители директоров		ИТОГО	%
	каз	рус		
В/к	64	42	106	69,7
1/к	24	11	35	23,0
2/к	5	3	8	5,3
Б/к	3	0	3	2,0
ВСЕГО	96	56	152	100

4.3.2 Сведения о стаже заместителей директоров Пилотных школ

Как показано в материалах таблицы 16, среди участников опроса преобладают заместители директоров со стажем свыше 10 лет (36,8%).

Таблица 16 - Сведения о стаже заместителей директоров

Стаж	Заместители директоров			%
	каз	рус	ИТОГО	
до 3-х лет	30	15	45	29,6
до 5- лет	12	8	20	13,2
до 7- лет	6	7	13	8,6
до 10- лет	11	7	18	11,8
свыше 10 лет	37	19	56	36,8
ИТОГО	96	56	152	100

4.3.3 Сведения о возрасте учителей ЕМЦ Пилотных школ

Ниже приведены данные по возрастным категориям учителей предметов ЕМЦ, прошедших языковые курсы. Эти данные представлены заместителями директоров Пилотных школ (таблица 17).

Всего языковые курсы прошли 746 учителей ЕМЦ, работающих в Пилотных школах по обучению предметов ЕМЦ на английском языке. Из них:

- в возрасте до 25 лет: учителей физики -18,05%, химии – 15,25%, биологии - 15,8%, информатики -14,4%;
- в возрасте до 35 лет: учителей физики - 36,65%, химии – 32,65%, биологии - 36,6%, информатики – 46,4%;
- в возрасте до 45 лет: физики - 22,85%, химии – 30,05%, биологии - 23,6%, информатики – 25,6%;
- в возрасте до 55 лет: физики - 17,8%, химии – 20,1%, биологии - 22,55% и информатики – 12,85%;
- старше 55 лет учителей всего по предметам ЕМЦ составляет 2,17% от общего числа учителей.

Таким образом, более 50% учителей ЕМЦ, прошедших языковые курсы, находятся в возрасте до 35 лет. Данные показатели позволяют делать вывод, что Пилотные школы серьезно подходят к вопросу о прохождении языковой подготовки учителей ЕМЦ.

Таблица 17 - Сведения о возрасте учителей ЕМЦ, прошедших языковые курсы

Наименование предмета	Язык обучения	Возраст учителей ЕМЦ, прошедших языковые курсы																				
		до 25 лет				до 35 лет				до 45 лет				до 55 лет				старше 55 лет				
		с	г	все го	%	с	г	все го	%	с	г	все го	%	с	г	все го	%	с	г	все го	%	
физика	каз	115	9	23	32	27,8	14	32	46	40,0	7	11	18	15,7	8	8	16	13,9	1	2	3	2,6
	рус	60	0	5	5	8,3	8	12	20	33,3	5	13	18	30,0	3	10	13	21,7	2	2	4	6,7
химия	каз	109	8	16	24	22,0	12	29	41	37,6	13	13	26	23,9	6	10	16	14,7	0	2	2	1,8
	рус	47	0	4	4	8,5	4	9	13	27,7	5	12	17	36,2	7	5	12	25,5	1	0	1	2,1
биология	каз	141	8	25	33	23,4	15	42	57	40,4	13	12	25	17,7	11	11	22	15,6	1	3	4	2,8
	рус	61	2	3	5	8,2	6	14	20	32,8	4	14	18	29,5	5	13	18	29,5		0	0	0,0
информатика	каз	144	13	16	29	20,1	18	53	71	49,3	17	13	30	20,8	1	11	12	8,3	1	1	2	1,4
	рус	69	3	3	6	8,7	16	14	30	43,5	5	16	21	30,4	2	10	12	17,4	0	0	0	0,0
итого		746	43	95	138		93	205	298		69	104	173		43	78	121		6	10	16	

4.3.4 Данные о формах совместной работы учителей английского языка и учителей ЕМЦ в Пилотных школах

По результатам мониторинга выявилось, что в Пилотных школах по обучению предметам ЕМЦ на английском языке применяются интересные и разнообразные формы работы. В частности: семинары; мастер-классы; обмен опытом; выступление на заседаниях МО; интегрированные уроки; круглые столы; коучинги.

Совместная работа учителей английского языка и учителей ЕМЦ также выражается в следующих формах: работа группы учителей ЕМЦ и английского языка по подбору соответствующей терминологии по предметам ЕМЦ; согласование календарно-тематического планирования вариативного компонента "Разговорный английский язык"; обсуждение лингвистического минимума слов для успешного овладения базовыми знаниями по предмету; декады открытых уроков; совместное составление сборника терминов в переводе; педагогическая диагностика; менторинг; языковые курсы для педагогов школы; взаимопосещение уроков; технологические карты на учеников; выработка специфических терминов по предмету на английском языке; проведение контрольных срезов по языковым компетенциям; совместные заседания предметных кафедр по обсуждению форм и методов преподавания курсов по выбору по ЕМЦ; методический сервис по технологии CLIL; консультации с учителями английского языка по составлению глоссариев предметных терминов и правильного произношения терминологии учителями; создание учебно-методических комплексов.

Заместители директоров г.Алматы отметили, что учителями школы создана группа Lesson study среди учителей физики, химии и английского языка, где осуществляется совместное планирование уроков и совместное проведение.

Все это свидетельствует об активности педагогических коллективов Пилотных школ в поисках решений возникающих проблем, в числе которых заместители директоров школ называют:

1) проблемы организационного характера:

- отсутствие квалифицированных учителей, владеющих английским языком, обновления материально-технической базы;
- учащиеся изучают данный предмет без отбора, что представляет трудность в освоении терминов на английском языке (в НИШ происходит отбор учащихся, создана языковая среда, чего нет в общеобразовательной школе). Вариативный компонент не делится на подгруппы, что не дает качественного усвоения языка, у учителя-предметника нет постоянной среды общения на английском языке, нехватка учебников;
- неготовность некоторых учеников к новшествам, мотивации учеников;
- уровень ведения уроков на английском языке у учителей еще недостаточный. Учителя месяцами задействованы на языковых курсах в ущерб

учебному процессу. Дефицит времени, большие временные затраты при подготовке; для организации творческой группы учителей ЕМЦ и английского языка необходимо выделить время в расписании; работа учителя английского языка должна оплачиваться, так как проводится обучение учителей ЕМЦ для их дальнейшего улучшения языковых умений; необходим учебный материал и курс для учителя английского языка по улучшению его знаний в области ЕМЦ.

- в классе учатся дети с разным уровнем английского языка, что тормозит работу учителя и восприятие других учеников;

- сильная загруженность учащихся среди 7 классов при пятидневном обучении. Курсы для учителей ЕМЦ проводятся во время учебного процесса, что отражается на качестве преподавания предмета. Желательно языковые курсы проводить во время каникул;

- отсутствие мотивации учителя в связи с отсутствием положенной надбавки к заработной плате;

- материальная база школы не позволяет полностью осуществлять поставленные задачи при проведении практических занятий на уроках биологии, школа не полностью обеспечена учебно-методической литературой на английском языке;

- недостаточно опыта, нехватка специалистов;

- в условиях двухсменной школы определенные трудности с организацией занятий в группе по изучению английского языка.

2) проблемы содержательного характера:

- недостаточная база учебно-методических пособий для занятий;

- отсутствие УМК на английском языке для предметов ЕМЦ;

- не выделены дополнительные часы на изучение физики и информатики на английском языке, обучение ведется только в рамках инвариантной части;

- нецелесообразность введения предмета на английском языке с 8 класса в связи с тем, что изучается определенный блок без учета терминологии 6-7 классов;

- необходимо создание методического комплекса по предметам, предусмотренным для преподавания на английском языке;

- отсутствие дополнительных материалов. Нет четко расписанного алгоритма действий по внедрению, нет критериев оценивания работы учителя и учеников;

- учебник 8 класса биологии не совсем соответствует программе, недостаток ресурсного и раздаточного материала на английском языке;

- отсутствие на данный момент утвержденной и адаптированной учебной программы для ведения предметов на английском языке в пилотных школах;

- отсутствие отечественной учебной литературы, так-как зарубежная - не в полной мере отвечает ГОСО;

- слабая информационная поддержка специализированного учебника для 8 класса и отсутствие такового для 9 класса;
- в классах есть учащиеся, которые изучали немецкий язык, для них приходится дополнительно организовывать изучение английского языка;
- для учителей ЕМЦ необходимо менторство учителя английского языка, как в ходе подготовки к уроку, так и при проведении, хотя бы на первое время;
- отсутствие учебно-методических комплексов, отсутствие мониторингового портфеля для администрации и учителей по реализации внедрения полиязычия;
- составление программы и нет готового проекта программы обучения (календарного плана);
- отсутствие адаптированных учебников;
- недостаточный словарный запас обучающихся, сложности в работе с терминологией, трудно воспринимать терминологию, так как на изучение отведено мало часов.

Проблемы, указанные заместителями директоров Пилотных школ, в полной мере коррелируют с теми проблемами, которые были названы учителями.

4.4 Результаты онлайн-опроса. Обучающиеся

4.4.1 Общие сведения о контингенте обучающихся Пилотных школ

Общие сведения о контингенте обучающихся, принявших участие в мониторинге из Пилотных школ: всего в мониторинге приняли участие 5353 обучающихся из 153 Пилотных школ (рисунок 77).

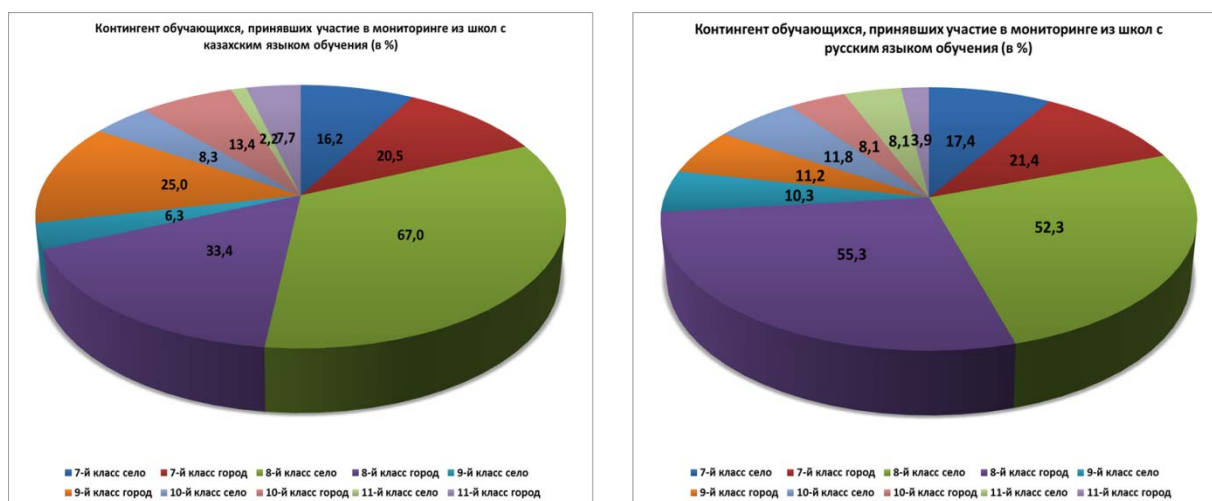

Рисунок 77 – Контингент обучающихся, принявших участие в мониторинге (в %)

Из них:

– с казахским языком обучения - 3667 обучающихся, в том числе: из сельских школ -685 (18,68%), из городских школ -2982 ученика (81,32%). Наибольшую часть участников составляют обучающиеся 8-х классов сельских школ- 67%;

– с русским языком обучения участие приняли -1686 обучающихся, в том числе: из сельских школ – 591 (35,05%), из городских школ – 1095 ученика (64,95%). Наиболее активными были обучающиеся также 8-х классов (52,3% сельских и 55,3% городских школ).

Результаты ответов обучающихся на вопрос «Где Вы изучали/изучаете английский язык?» можно увидеть в материалах таблиц 18 и 19.

Таблица 18 – Сведения об изучении английского языка обучающимися школ с казахским языком обучения

Классы	Н/П	a	b	c	d	Всего
7 классы	село	78	7	22	5	112
	город	444	42	98	26	610
8 классы	село	276	75	79	23	453
	город	710	82	163	45	1000
9 классы	село	35	4	5	4	48
	город	560	72	75	32	739
10 классы	село	24	7	21	5	57
	город	284	24	67	27	402
11 классы	село	12	0	1	2	15
	город	160	15	38	18	231
ИТОГО		2583	328	569	187	3667

Примечания к таблице 18:

a) только в школе на уроках

b) только в школе на дополнительных занятиях

c) в языковых центрах (курсах) вне школы

d) самостоятельно

Таблица 19 – Сведения об изучении английского языка с русским языком обучения

Классы	Н/П	a	b	c	d	ВСЕГО
7 классы	село	57	8	32	2	99
	город	180	12	34	6	232
8 классы	село	205	38	57	14	314
	город	427	51	106	24	608
9 классы	село	54	3	2	1	60
	город	89	7	20	7	123
10 классы	село	33	26	9	2	70
	город	72	1	13	3	89

11 классы	село	22	24	0	2	48
	город	25	2	13	3	43
ИТОГО		1164	172	286	64	1686

Примечания к таблице 19:

a) только в школе на уроках

b) только в школе на дополнительных занятиях

c) в языковых центрах (курсах) вне школы

d) самостоятельно

Из всего состава респондентов из школ с казахским языком обучения:

– 70,43 % ученика ответили, что английский язык изучают в школе на уроках;

– 8,94 % - изучают на дополнительных курсах;

– 15,51 % - изучают в языковых центрах вне школы;

– 8,09 % - изучают самостоятельно.

Из всего состава респондентов из школ с русским языком обучения:

– 69,03% учеников ответили, что английский язык изучают в школе на уроках;

– 10,20% - что изучают на дополнительных курсах;

– 16,96% - изучают в языковых центрах вне школы;

– 3,79% - детей английский язык изучают самостоятельно.

Как видно из таблиц, среди респондентов-обучающихся наиболее активными оказались восьмиклассники.

Данные об уровне владения английским языком обучающимися Пилотных школ. Обучающимся было предложено ответить на вопрос: «Оцените свой уровень владения английским языком». Для этого их вниманию были предложены дескрипторы шести уровней владения английским языком по CEFR: A1, A2, B1, B2, C1 и C2.

Если судить по результатам самооценки, то, как оказалось, ошутимая доля школьников владеют английским языком на уровне A1, A2 и B1 (таблицы 20 и 21).

Таблица 20 - Сведения об уровне владения английским языком обучающимися школ с казахским языком обучения

Классы	Н/П	Не владею	A1	A2	B1	B2	C1	C2	ВСЕГО
7 классы	село	4	33	49	17	6	1	2	112
	город	39	156	176	139	71	14	15	610
8 классы	село	20	144	137	87	50	10	5	453
	город	41	230	231	259	182	35	22	1000
9 классы	село	1	10	4	17	11	4	1	48
	город	15	122	94	264	190	43	11	739
10 классы	село	2	9	17	17	6	4	2	57
	город	2	22	48	136	134	39	21	402

11 классы	село	3	6	2	1	0	0	3	15
	город	1	12	33	87	62	20	16	231
ИТОГО		128	744	791	1024	712	170	98	3667

Таблица 21 - Сведения об уровне владения английским языком обучающимися школ с русским языком обучения

Классы	Н/П	Не владею	A1	A2	B1	B2	C1	C2	ВСЕГО
7 классы	село	3	56	23	11	4	0	2	99
	город	15	56	65	53	29	9	5	232
8 классы	село	15	94	99	62	31	8	5	314
	город	26	120	197	149	79	27	10	608
9 классы	село	8	32	12	3	4	0	1	60
	город	7	29	31	26	22	7	1	123
10 классы	село	2	19	12	18	13	5	1	70
	город	3	5	10	26	29	14	2	89
11 классы	село	4	15	11	8	8	2	0	48
	город	1	11	8	16	3	3	1	43
ИТОГО		84	437	468	372	222	75	28	1686

Здесь следует отметить, что данные по уровням владения английским языком представлены на основе самооценки обучающихся. Для объективной картины необходимо проведение независимой оценки владения английским языком обучающимися по всем четырем видам речевой деятельности (аудирование, говорение, чтение и письмо).

Обучающимся в Пилотных школах было также предложено ответить на такие вопросы:

1. Хотите ли Вы повышать свой уровень владения английским языком?
2. Какой предмет в Вашем классе преподается на английском языке?
3. Нравится ли Вам указанный предмет изучать на английском языке?
4. Испытываете ли Вы затруднения в изучении предметов ЕМЦ на английском языке?
5. Если Вы испытываете затруднения в изучении предметов ЕМЦ на английском языке, то укажите их.

6. Как относятся Ваши родители к тому, что предметы ЕМЦ в Вашем классе преподаются на английском языке?

По результатам анализа установлено, что абсолютное большинство обучающихся желают повысить уровень владения английским языком. При этом, эти показатели выглядят следующим образом: 97,7% обучающихся 7-11 классов Пилотных школ с казахским языком обучения и 80% обучающихся 7-11 классов Пилотных школ с русским языком обучения. Детальная информация

по классам и в разрезе представлена в нижеследующих диаграммах (рисунки 78-79).

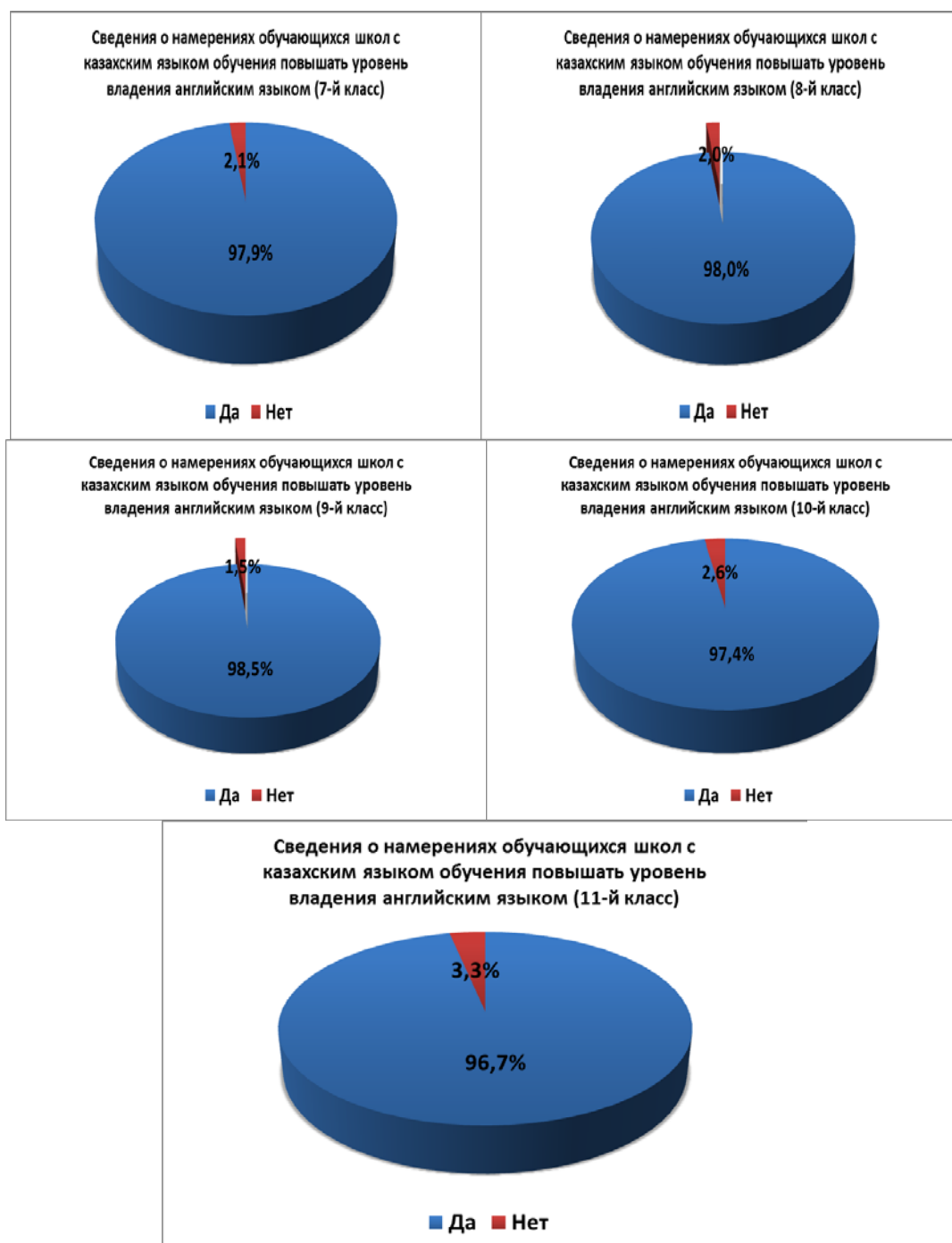

Рисунок 78 – Сведения о намерениях обучающихся школ с казахским языком обучения повысить уровень владения английским языком (7-11 классы)

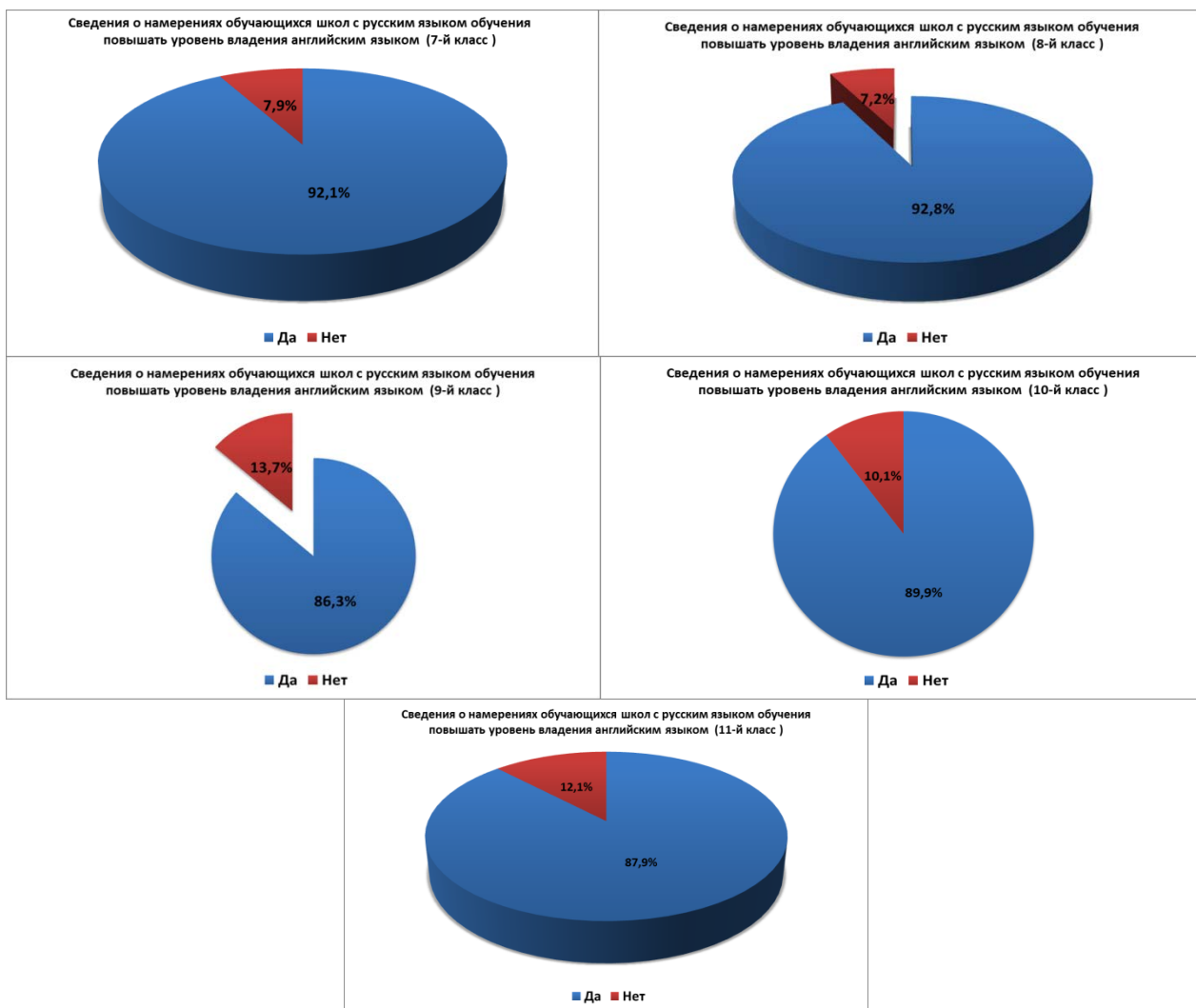

Рисунок 79 – Сведения о намерениях обучающихся школ с русским языком обучения повысить уровень владения английским языком (7-11 классы)

Данные о предметах, которые выбираются обучающимися для изучения на английском языке отражены в материалах таблиц 22 и 23.

Таблица 22 – Сведения о предметах, которые преподаются на английском языке в школах с казахским языком обучения

Классы	Н/П	Физика	Химия	Биология	Информатика	Всего	Итого
7 классы	село	76	24	27	38	165	1835
	город	417	411	435	407	1670	
8 классы	село	228	169	148	200	745	3225
	город	605	578	724	573	2480	
9 классы	село	14	19	18	44	95	2192
	город	527	510	554	506	2097	
10 классы	село	11	42	47	12	112	1405

	город	326	320	345	302	1293	
11 классы	село	6	3	7	4	20	687
	город	173	159	176	159	667	
ИТОГО		2383	2235	2481	2245	9344	

Таблица 23 – Сведения о предметах, которые преподаются на английском языке в школах с русским языком обучения

Классы		Физика	Химия	Биология	Информатика	Всего	Итого
7 классы	село	80	5	57	8	150	472
	город	35	40	75	172	322	
8 классы	село	98	109	144	175	526	1617
	город	371	232	264	224	1091	
9 классы	село	2	2	5	52	61	242
	город	38	50	52	41	181	
10 классы	село	7	3	4	58	72	284
	город	59	20	79	54	212	
11 классы	село	10	1	3	40	54	118
	город	20	8	13	23	64	
ИТОГО		720	470	696	847	2733	

В целом, обучающиеся школ с казахским языком обучения выбирают предметы «Физика» и «Биология», школы с русским языком обучения - «Информатика».

Данные об отношении обучающихся к изучению предметов на английском языке свидетельствуют о том, что в школах с казахским языком обучения проявили положительное отношение подавляющее большинство (84,6%), в школах с русским языком обучения этот показатель составляет чуть более половины опрошенных (59,31%).

Ответы обучающихся на вопрос «Испытываете ли Вы затруднения в изучении предметов ЕМЦ на английском языке?» свидетельствуют о том, что:

- подавляющее большинство не испытывают затруднения (в школах с казахским языком обучения - 61,77% и в школах с русским языком обучения - 52,6%);
- иногда испытывают затруднения около трети обучающихся;
- постоянно испытывают затруднения порядка 7,5% респондентов.

4.5 Результаты онлайн-опроса. Родители

Сведения об отношении родителей к изучению предметов ЕМЦ на английском языке в Пилотных школах свидетельствуют о следующем:

- поддерживают преподавание предметов ЕМЦ на английском языке - 76,78% родителей;

- затрудняются ответить - 8,67% родителей;
- не поддерживают - 14,54 % родителей.

На вопрос «Желает ли Ваш ребенок изучать английский язык?» ответы распределились таким образом:

- да – 90,93%;
- нет – 3,35%;
- затрудняюсь ответить -5,71%.

Наибольшая часть родителей, не поддерживающих преподавание предметов ЕМЦ на английском языке, приходится на школы с русским языком обучения.

4.5.1 Сведения об оказываемой помощи со стороны школы

Сведения об оказываемой помощи со стороны школы в изучении предметов ЕМЦ на английском языке и об удовлетворенности обучением предметам ЕМЦ на английском языке показывают, что большинство родителей получают помощь со стороны школы в изучении их детьми предметов ЕМЦ на английском языке, а также подавляющее большинство родителей выразили удовлетворенность обучением предметам ЕМЦ на английском языке – 73,32%.

4.5.2 Сведения о затруднениях в изучении предметов ЕМЦ

Следует также отметить, что ответы родителей по поводу затруднений, которые испытывают их дети в изучении предметов ЕМЦ на английском языке, не расходятся и дополняют ответы педагогов и заместителей директоров школ на аналогичный вопрос. Ответы родителей представлены ниже:

1. Незнание английского языка. Для этого нужно вначале язык выучить, затем изучать предметы на английском языке.
2. Сложная терминология по предметам.
3. Слабые знания по предмету.
4. Учителя сами плохо знают английский язык.
5. Мало уроков, не успевают все изучить.
6. Трудно совмещать сложный предмет, как физика и химия с изучением английского языка
7. Нет учебников дома, только выдают в школе; много времени уходит на перевод текста для понимания задания.
8. Трудности с правильностью произношения.
9. Трудности перевода, запоминания сложных специфических терминов таких предметов, основы которых можно получить только в школе. И если сейчас упустить изучение этих предметов на родном языке, то это отрицательно отразится в изучении предметов в дальнейшем.
10. Недостаточный уровень знания английского языка для изучения предметов естественных наук на английском языке. Необходимо углубленно

изучать английский язык с 1 класса, тогда с 7-8 класса целесообразно вводить изучение ряда предметов на английском языке.

11. Нет носителей английского языка.

12. Уровень компетентности и знания английского языка у педагогического состава оставляет желать лучшего. Отсутствие методологической основы изучения предметов на нескольких языках. Плохой словарный запас учителей и учащихся.

13. Преподаватели психологически не готовы к тому, чтоб вести предметы на английском языке.

14. Мало времени на изучение английского языка, потому что кроме этого есть и другие занятия. Школьный материал очень объемный. Не может усвоить весь пройденный материал не только на уроке английского языка, и преподавание информатики на английском языке только в помощь изучению языка.

15. Я не согласна за введение в общеобразовательных школах ЕМЦ на английском языке, за ненужностью этих предметов именно на английском языке. Считаю, что должны создавать отдельные профильные классы тем, кому это понадобится в будущем, а не всем подряд. Научить надо детей сначала казахскому языку, а не чужому иностранному.

16. Чтобы изучить на английском языке предметы, нужно изучать с детского сада иностранные языки, чтобы свободно разговаривали. Не все дети понимают физику, химию на родном языке, а вы ещё хотите ввести на иностранном языке.

17. Слабая материально-техническая база школ.

18. Сами выбранные предметы (физика, химия, биология, информатика) являются для многих детей достаточно сложными для понимания, а преподавание их на английском языке, при условии отсутствия у ребёнка свободного владения языком, затрудняют усвоение школьной программы в разы!

5 Методические рекомендации по обучению предметам ЕМЦ на английском языке (химия, биология, физика, информатика)

Одной из задач настоящего мониторинга является составление кратких методических рекомендаций общего характера по его итогам. В связи с этим **рекомендуется:**

– Продолжить мониторинг в предстоящем учебном году (2018-2019) без увеличения количества Пилотных школ.

– Следующий этап мониторинга направить на более глубокое отслеживание качества преподавания предметов ЕМЦ на английском языке с выездами во все регионы и посещением не менее 30% Пилотных школ для проведения бесед в фокус-группах, интервьюирования среди учителей, родителей, обучающихся и руководителей Пилотных школ с последующей расшифровкой его итогов.

– Допускать увеличение количества классов для пилотного обучения предметам ЕМЦ на английском языке.

– Для систематизации первоначального опыта и продолжения проекта руководствоваться Проектом Положения о пилотных школах, разработанным НАО им. И.Алтынсарина в 2018 году.

– Поскольку создана база персональных данных учителей ЕМЦ, в котором помимо объективных данных имеются сведения о методических разработках учителей, следует проводить документирование успешных практик и распространять их опыт среди широкой педагогической общественности. Это можно проводить как на уровне одной школы, так и в масштабах всей страны с привлечением методических служб всех уровней, начиная со школьных методических объединений вплоть до НАО им. И.Алтынсарина.

– Отслеживать динамику роста качественного состава педагогов Пилотного проекта в плане повышения их квалификаций по обновлению содержания образования, несмотря на то, что в основном составе обучающихся Пилотного проекта в текущем году были восьмиклассники, которые в новом учебном году продолжат обучение по Типовым учебным программам 2013 года.

– Поскольку мониторинг показал серьезные проблемы по применению критериального оценивания языковых компетенций по предмету и предметных компетенций обучающихся, следует обратить внимание на важность освоения учителями Пилотных школ CLIL-технологии. Для этого достаточны двух-трехдневные обучающие семинары на местах, но с приглашением экспертов в этой области.

– Шире применять методы командной работы учителей Пилотных школ для эффективного применения CLIL-технологии вплоть до создания постоянной творческой группы учителей предметов ЕМЦ с обязательным привлечением учителей английского языка. Особенно это важно для того, чтобы отрегулировать процедуры оценивания языковых компетенций обучающихся как по предмету ЕМЦ, так и по предмету «Английский язык», поскольку у отдельной группы учителей Пилотных школ нет четкого

понимания отличий языковых компетенций по предмету, предметных компетенций по английскому языку и предметных естественнонаучных компетенций. В частности, рекомендуются следующие процедуры: 1) оценивание языковых компетенций обучающихся проводится в рамках учебного предмета «Английский язык»; 2) оценивание языковых компетенций обучающихся по предметам ЕМЦ является частью *суммативного* оценивания по предмету «Английский язык»; 3) оценивание предметных компетенций проводится в рамках учебных предметов ЕМЦ; 4) оценивание предметных компетенций обучающихся на английском языке проводится в рамках *формативного* оценивания по предметам ЕМЦ; 5) при оценке языковых компетенций в рамках CLIL-технологии языковые ошибки обучающихся не могут повлиять на оценку по предметам ЕМЦ, если они могут доступно продемонстрировать свои знания (грамматика может при этом страдать); 6) обучающиеся могут использовать и первый язык, отвечая на вопросы на уроках по предметам ЕМЦ; 7) при проверке письменных работ по предметам ЕМЦ языковые ошибки также не учитываются (если выраженная мысль или текст понятны), но педагог указывает это в своих комментариях.

– Учителям Пилотного проекта шире использовать все формы и ресурсы для повышения своих квалификаций в вопросах применения CLIL-технологии, изучения подходов и принципов обновления содержания школьного образования, а также внедрения новой системы оценивания учебных достижений школьников.

– Допускать учителей английского языка к преподаванию предметов ЕМЦ из инвариантного и вариативного компонентов Рабочего плана Пилотной школы в случае подтверждения ими соответствующей квалификации.

– Продолжить успешную практику подготовки учителей ЕМЦ со знанием английского языка на педагогических специальностях вузов.

Заключение

Первый этап мониторинга первоначального опыта Пилотных школ показал положительные тенденции в обучении предметам ЕМЦ на английском языке по всем регионам страны.

Имеющийся кадровый потенциал учителей и руководителей Пилотного проекта, констатация высокой мотивации (интерес, желание и намерения повышать уровень английского языка, удовлетворенность процессом пилотного обучения) педагогов и обучающихся позволяют утверждать, что страна получила мощный *старт* для решения задач, поставленных в Плане Нации «100 шагов» касательно перехода на английский язык обучения предметам ЕМЦ в старших классах общеобразовательных школ.

Продолжая повышать уровень владения английским языком и одновременно уровень CLIL-компетенций учителей ЕМЦ, теперь следует сконцентрировать внимание *на качестве преподавания* предметов ЕМЦ на английском языке и предмета «Английский язык» в школах страны. В этом аспекте западающим звеном в Пилотных школах является ситуация, связанная с тем, что половина учителей ЕМЦ не проходили курсы по обновлению содержания образования. Поэтому следует максимально использовать объективное время, имеющееся для перехода старших классов на новые ГОСО.

Кроме того, необходимо внедрение независимой (внешней) оценки языковых компетенций обучающихся по всем видам речевой деятельности (аудирование, говорение, чтение и письмо).

Содержание

Введение	95
1. Цели и задачи мониторинга реализации пилотного проекта в школах по изучению предметов ЕМЦ на английском языке	96
2. Структура и технологические карты мониторинга	97
3. Инструкции по заполнению технологических карт мониторинга	109
4. Итоги мониторинга: результаты и выводы	110
5. Методические рекомендации по обучению предметам ЕМЦ на английском языке (химия, биология, физика, информатика)	179
Заключение	181

**ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМИ ЦИКЛДІҢ ПӘНДЕРІН АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕ
ОҚЫТАТЫН МЕКТЕПТЕРДЕ ПИЛОТТИК ЖОБАНЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ
МОНИТОРИНГІ**

Әдістемелік ұсынымдар

**МОНИТОРИНГ РЕАЛИЗАЦИИ ПИЛОТНОГО ПРОЕКТА В ШКОЛАХ,
ПРЕПОДАЮЩИХ ПРЕДМЕТЫ ЕСТЕСТВЕННО-МАТЕМАТИЧЕСКОГО ЦИКЛА
НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ**

Методические рекомендации

Басуға 15.06.2018 ж. қол қойылды. Пішімі 60×84 1/16.
Қағазы офсеттік. Офсеттік басылыс.
Қаріп түрі «Times New Roman». Шартты баспа табағы 5,5.

Подписано в печать 15.06.2018 г. Формат 60×84 1/16.
Бумага офсетная. Печать офсетная.
Шрифт Times New Roman. Усл. п.л. 5,5.